

CHIP DVD İÇERİĞİ ARTIK İNTERNETTE HERKESİN KULLANIMINA AÇIK VE BEDAVA!

CHIP

GİZLİ MENÜLER İLE
SORUNLARI
ÇÖZÜN

OCAK 2016 • TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ • AYLIK YAYINDIR ISSN:1300-9419 • 112415 • YIL:20 • 8,50 TL

Windows 10 için en iyi 15 ÜCRETSİZ UYGULAMA

YENİ İŞLETİM SİSTEMİNE GEÇTİYSENİZ YAZILIMLARINIZ NİYE ESKİ KALSIN? **CHIP**, EN İYİLERİ SİZLER İÇİN SEÇTİ!

HACK'LENDİNİZ Mİ? **PANİK YAPMAYIN!** Hesabınızı kurtarın

Çalınan e-posta ya da sosyal medya hesaplarınızı geri kazanın!

WWW.CHIP.COM.TR

İkinci elde hangi donanım alınır?

BONUS: Kullanılmış mobil cihaz satın alma rehberi

**WINDOWS 10 İLE
TAM 100 GÜN!**

Günlük kullanımda test ettik

**TRI-BAND WIFI
ROUTER TESTİ**

3,2 GBit hız ister misiniz?

ESKİ SÜRÜME GERİ DÖNMEK

Daha iyi performans için bir önceki sürüm yazılımlar ideal ama ne kadar güvenli?

VERİLERİNİZE SAHİP ÇIKIN

Verilerinizi satan firmaları tespit edin. Engellemenin yolları bu ay CHIP'te...

TAM 11 SAYFA İPUCU >>

Windows, Office, Donanım, Fotoğraf, Mobil, Sosyal Ağ için onlarca pratik çözüm

2016'YA DAMGA VURACAK PARLAK FİKİRLER

- Belki de son insanlı savaş uçağı: F-35. Kurtarıcı robotlar.
- Tüm savaşları bitirecek bir savaş gemisi.
- Paralel evrenler gerçek olabilir mi?
- Deja vu.
- Sanal gerçeklik gerçeğe dönüşüyor.
- Dron yarışları.
- 3B yazıcılar için geri dönüşümlü plastik.
- 7 haftadan kaçık proje.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler,
birbirinden ilginç görseller ve videolar,
Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

OCAK SAYISINI SAKIN
KAÇIRMAYIN!

UFUK YAMANKILIÇOĞLU
CHIP Yazı İşleri Müdürü

Verilerimizle zengin olanlar

Avrupa'da politikacılar nihayet şu gerçeğin farkına vardılar: Veriler de tıpkı demir veya kömür gibi değerli bir hammadde. "Big Data" oluşumuna karşı sesler giderek yükseliyor. Kişisel verilerimizi toplayan internet devleri elbette "veri güvenliği", "kişisel verilerin gizliliği" gibi ifadeleri ağızlarına bile almak istemiyorlar, zira bunlar daha fazla para kazanmaları önündeki en büyük engeller. Öte yandan Big Data ile kazanılan para o kadar tatlı ki, politikacılar bile çok fazla kısıtlayıcı önlemler almak istemiyorlar. Sonuçta internet devleri en önemli vergi kaynaklarından biri.

Veriler çok değerli bir hammadde, ve bunlar sadece bana ait bir hammadde. Sonuçta kişisel verilerime ben sahibim ve bunları halen üretmeye devam ediyorum. Sahip ve üretici olarak kişisel verilerimin üzerinde tam kontrolümün olması ve bunlardan para kazanabilmem gerekir.

Google, Amazon, Apple, Microsoft, Facebook ve benzerleri verilerimi satın almak için sıraya girebilir, büyük pazar burada. Veri tekeline nasıl oluşturacağımı da biliyorum: Sürekli olarak ürettiğim dinamik verilerimi OPEC gibi 1973'te küçük porsiyonlar halinde satışa sunacağım, arzı düşük tutacağım, böylece fiyat bir anda dibe vurmaz.

Zor bulunan bir hammadde olan statik verilerimi açık artırma usulüyle satabilirim, tıpkı devletin zamanında telsiz frekanslarını satması gibi. En çok parayı veren ihaleyi alır, diğerleri eli boş evlerine dönerler. Sevgili veri tacirleri, ilk olarak ayakkabı numaramı açık artırmaya çıkarıyorum, teklifleri alayım? Ne, yoksa paranız mı yok? Bana sunduğunuz hizmetlerle mi ödeme yapmak istiyorsunuz? Hayal görmeye devam edin! Para yoksa, veri de yok.

Aslında tüm bunlar, kullanıcılar birlik olup bu veri tacirlerini protesto etse, mümkün olabilirdi. Kullanıcılar sahip oldukları kişisel verilerin öneminin farkına er ya da geç varacaktır. O zamana kadar veri tacirleri kasalarını doldurmaya devam edecekler. Ancak tüm iş ve para kazanma modelini "big data" üzerine kuran dev şirketler, o zaman en büyük hammaddelerini ellerinden kaçırmamak için neler yapacaklar çok merak ediyorum. Umarım bunları göreceğimiz günler çok da uzak değildir. Konuyla ilgili olarak 64. sayfadaki yazımızı okumanızı ve verilerinize daha fazla sahip çıkmanızı öneriyorum.

uyaman@chip.com.tr

Ufuk Yamankılıçoğlu

Yeni Google

Sayfa 32

TREND

- 8 **Anonymous Türkiye'ye ne kadar zarar verdi?**
Rusya-Türkiye ilişkilerindeki çatışma yeni bir boyuta taşındı: Sanal savaş!
- 10 **Güncel haberler**
Bu ay dikkat çeken önemli gelişmeler
- 16 **Güvenlik raporu**
Bu ay dikkat edilmesi gereken kritik güvenlik açıkları ve çözümler
- 17 **Meraklısına: Twitter**
Kısa mesaj hizmeti ağ olarak Facebook'un gölgesinde, ancak kendi alanında rakipsiz
- 20 **Microsoft'un gelecek planları**
Windows 10'dan sonra Microsoft'un gelecek için planları neler?
- 28 **Yakın alan iletişimi**
Doğrudan bağlantılar mobil cihazlar arasındaki veri alışverişini oldukça kolaylaştırıyor
- 32 **Yeni Google**
Şirketin verilerinizle neler yapmak istediğini çeşitli garip ve harika fikirlerle ortaya koyuyoruz
- 38 **Odak noktası: Veri yasağı**
NSA casusluğu yüzünden AB vatandaşlarının bilgileri artık ABD sunucularında kaydedilemeyecek
- 40 **Hesap güvenliği**
Bilgisayar korsanlarının kurban sayısı günden güne artıyor, CHIP bunun için almanız gereken önlemleri açıklıyor

TEST

- 46 **Daha hızlı WLAN**
Üç bantlı yeni yönlendirici nesli WLAN için daha yüksek hız sağlıyor mu?
- 50 **Yeni ürünler ve uygulamalar**
Yeni donanım ürünleri ve mobil uygulamalar incelemede
- 54 **En iyi uygulamalar**
En güncel mobil uygulamalar testte
- 56 **CHIP TOP10**
Farklı kategorilerde en iyi donanımlar
- 58 **CPU rehberi**
Piyasadaki en iyi masaüstü, mobil ve grafik işlemciler
- 60 **CHIP fiyat barometresi**
En iyi dizüstü ve PC tavsiyeleri, 7 aygıt türü için fiyat tahminleri

Windows uygulamaları

Sayfa 76

TEKNOLOJİ

- 64 **Veri tacirleri**
Kişisel verileriniz kimlerin eline geçiyor ve nasıl paraya çevriliyor
- 68 **Windows optimizasyonu**
Windows'un kendi güçlü araçlarından faydalanın
- 72 **Windows 10'un 100 günü**
Yeni sistem ne kadar başarılı oldu
- 76 **Windows 10 uygulamaları**
Windows için en iyi 15 uygulama
- 78 **Hayat kurtaran uygulamalar**
Sağlığınızı takip eden uygulamalar
- 80 **Refurbished rehberi**
İkinci el ürün alırken dikkat!
- 84 **Daha hızlı ev ağı**
Daha hızlı ve sorunsuz internet
- 88 **Gizli menüler**
Gizli seçeneklere ulaşın
- 90 **Sağlık sorunları**
Her an ulaşılabilir, her an stres altındayız
- 94 **Vlog**
Video günlükleri blogların yerini alıyor
- 98 **Sürüm düşürme**
Yazılımların eski sürümlerini özleyenler için
- 102 **PC'nize ne lazım**
En güncel teknolojilere önem verin
- 107 **Soy ağacı: Dijital foto**
- 116 **Teknik Sözlük: NVDIMM**
- 118 **Pratik ipuçları**
Windows, uygulamalar, iletişim ve internet, donanım için en iyi ipuçları

Bölümler

3 Seyir Defteri	114 En iyi ücretsiz araçlar
6 Okur Yorumları	123 Abone Formu
110 Yazılım Günlüğü	130 Gelecek sayıda ve Künye
112 CHIP Cloud içeriği	

**NE O
KADAR CİDDİ**

**NE O
KADAR SULU**

NE O ?

“Microsoft herkesi Windows 10 kullanmaya zorluyor gibi!”

İdris Ataman

Güncelleme problemleri

Yönlendirici için yeni firmware

Yönlendiriciler için yeni özelliklerle ilgili bir yazıya yer vermişsiniz. Ben de FritzBox 7490 modelini kullanıyorum. Bir süre önce FritzOS 6.35 sürümünü yükledikten sonra JFritz telefon monitör aracında sorunlar yaşıyorum. Güncellemeden önce bu telefon monitörü sorunsuz çalışıyordu. İnternette aynı sorunu yaşayan kullanıcıların mesajlarını okudum, ancak sorunla ilgili bir çözüm veya güncelleme bulamadım.

ERDEM ZORGEÇİT

CHIP: JFritz'in son sürümü 2013'ten kalma ve bu yüzden değişmiş FritzOS arabirimiyle anlaşamıyor, zira bunun içinde bulunmayan bir sayfayı açmaya çalışıyor. JFritz bu yüzden büyük ihtimalle ancak son resmi ve stabil çalışan 6.30 sürümüne downgrade edilirse tekrar sorunsuz bir şekilde çalışacaktır.

Skylake 6 çekirdeğe karşı

Intel'in yeni CPU jenerasyonu

Kasım 2015 sayınızda yeni Skylake CPU'ları tanıttınız. Ekim sayısında ise altı çekirdekli işlemciler ve 2011 soketle ilgili bir yazı vardı. Bunların her ikisi de üst seviye işlemciler. Bu işlemcilerin her birinin diğerine göre avantajları nedir?

CHIP: Özetle söylemek gerekirse: Socket 2011 işlemciler ancak en yüksek Multithreading performansı söz konusuysa daha mantıklı bir seçim olarak karşımıza çıkı-

yorlar, mesela oyunlarda. Veya ne pahasına olursa olsun her zaman en üst platformu kullanmak isteyenlere hitap edebilir. Ancak çoğu kullanıcı için Skylake i7-6700k önümüzdeki yıllar için en optimum çözüm olarak görünüyor.

ARDA KARAMAN

Kurulum medyası yasadık

Windows 10 ne kadar güvenli

CHIP 12/2015 – Sayfa 30

İlk başta Windows 10'un, 8 veya 8.1 sürümünden 10'a terfi ettirilmesinden sonra da temiz bir kurulumla etkinleştirilebileceği söyleneceği de, bu durum her Microsoft Surface ürününde gerçekleşmiyor! Windows 10'un resmi olarak çıktığının ilk gününde güncellemeyi gerçekleştirdim ve daha sonra temiz bir kurulum gerçekleştirdim. Bu durum Eylül ayı sonundaki Surface 3 Pro firmware güncellemesine kadar sorunsuz gerçekleşiyordu. O tarihten beri Windows'un etkinleştirilmesi gerektiğine dair uyarılar alıyorum. Microsoft'la yaptığım uzun telefon görüşmelerinden sonra ortaya çıkan gerçek şu: Surface üzerinde temiz bir Windows 10 kurulumuna resmi olarak izin verilmiyor ve bu yüzden Windows 10 etkinleştirilemiyor. Microsoft'un kendi müşterilerine neden bu kadar zorluk çıkardığını anlamakta güçlük çekiyorum. Etkinleştirme için tek seçenek cihazı orijinal 8.1 sürümüne geri yüklemek ve daha sonra tekrar Windows 10'a güncellemek.

UYGUR ESKİKÖY

En iyi yeni uygulamalar

Cihazlar zamanla yavaşlıyor

CHIP 12/2015

Akıllı telefonumu ve tabletimi yoğun bir şekilde kullanıyorum. Eskiden masaüstü bilgisayarımdaya oyun oynardım, ama artık tabletimdeki mobil oyunları tercih ediyorum. Tabletten büyük avantajı her yerden oyun oynayabilmeniz, sizi bir masanın başına ve rahatsız sandalyeye mahkum etmiyor. Ayrıca bir PC kadar fazla güç harcamıyor. Tek sıkıntım tabletimin sanırım yüklediğim uygulamalardan dolayı zamanla şişmesi ve oyunlarda zaman zaman takılması. Tabletlerin ve telefonların PC'ye göre en büyük dezavantajı ise upgrade edilememesi. PC gibi içini açıp parça değiştiremiyorsunuz. Yine de 5 senedir kullandığım iPad'im beni halen idare ediyor. Sadece ilk günkü kadar hızlı olmadığını hissediyorum. Aralık sayınızda yer verdiği-niz uygulamaların bazılarını yükledim.

Bunların çok ciddi bir fark yarattığını düşünmüyorum, ancak bir nebze de olsa sistemde rahatlatma sağladılar. Mobil cihazlara ve yazılımlara önümüzdeki sayılarda da daha fazla yer vermeniz dileğiyle.

ÖZGÜR ÇİZMECİ

En değerli start-up'lar

Türk girişimciler nerede?

CHIP 12/2015

En değerli startup'lar yazınızı ibretle okudum. ABD ve Çin birbiriyle yarışırken, Avrupa ülkeleri de bu iki devin çok gerisinde kalmıyor. Beni asıl düşündürse ülkemizden maalesef bu tip büyük bir oluşumun çıkmamış olması. Bence bunun nedenleri iyi incelenmeli ve özellikle genç girişimciler devlet tarafından daha fazla desteklenmeli. Hep tüket tüket, nereye kadar, biraz da yeni fikirler, teknolojiler, ürünler geliştirelim. Yaratıcı olmak bu kadar mı zor?

AYTEKİN OYMACI

En iyi tarayıcı hangisi?

Edge fark yaratabilecek mi?

CHIP 12/2015

Microsoft'un Internet Explorer'dan Edge tarayıcısına geçiş yapması doğru bir hamle gibi görünüyor. Microsoft'un tarayıcısı rakiplerinin çok gerisinde kalmıştı ve yeni tarayıcıyı yeni bir isim ve teknoloji altında lanse etmek oldukça mantıklı. Testinizde de görülebileceği gibi Microsoft aray kapatmış gibi görünüyor. Rekabet her zaman biz kullanıcıların faydasına, bu sayede daha iyi ürünler kullanabiliyoruz.

BİLGİ VE YARDIM

Okur mektupları

CHIP yazı işleri
Trump Towers, Kule2, Kat 21-24 34387
Şişli / İSTANBUL
Tel: (212) 478 03 00,
Faks: (212) 410 32 16

Dergi ve DVD ile

ilgili sorular

okurhizmetleri@doganburda.com

Abonelik, Eski sayı

siparişi ve özel sayılar

Tel: (212) 478 0 300,
Faks: (212) 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
www.doganburda.com

Diğer gerekli tüm bilgileri Künye'de bulabilirsiniz. (S. 130)

SAYI
OCAK 2016
112548
FİYATI
70
KKTC FİYATI
8.50

PARİS SALDIRISININ
TEK TÜRK TANIGI
FEHİ BOYACIOĞLU
YAZDI

**STAR
WARS**

**HAKKINDA
YAZDILAR VE
ÇİZDİLER**

AHMET SAN
BİGEM KARAYUS
CAN TEMİZ
DOĞU YÜCEL
EGE ÇUBUKCU
ERDEM TATAR
FERMAN AKGÜL
GONCA VUSLATERİ
KUTLUKHAN KUTLU
HELİKE ACAR
ÖZGÜR ÖĞRET
SEDAT KAPANOĞLU
TUNA KİREMITÇİ
YEKTA KOPAN

AYDILGE
BARBAROS DEVECİOĞLU
BÜŞRA KÜÇÜK
CANER ALPER
CANSEL ELÇİN
ÇAĞLAN TEKİL
CETİN CEM YILMAZ
ÇİZENBAYAN
ELİF KEY
EMİR ERSOY
ERCAN MEHMET ERDEM
FERİDUN DÜZAĞAÇ
GENÇ OSMAN YAVAŞ
GÖKTUĞ CANBABA
GÜVEN ERKİN ERKAL
HAKAN BİÇAKCI
İPEK ATCAN
MURAT SARACOĞLU
NEJAT YAVASOĞULLARI
OBEN BUDAK
ÖZGE GÜREL
SADI TIRAK
TURGUT ALP BEKOĞLU
VEDAT ÖZDEMİROĞLU

MEKAN
PLAK
CD
OYUN
DİZİ

The FORCE AWAKENS

İYİ VE KÖTÜ ARASINDAKİ SAVAŞTA YENİ PERDE!

YENİ FİLM HAYRANLARI İKİYE BÖLDÜ: ERDEM TATAR NEDEN SEVDİ? DOĞU YÜCEL NEDEN SEVMEDİ?

BLUE jean DEĞİŞTİ!

ARTIK DAHA BÜYÜK, DAHA OLGUN, DAHA DOLU...

OCAK SAYISI BAYİLERDE

bluejean.com.tr

bluejeanmagazine

bluejeandergi

bluejeanmagazine

Anonymous Türkiye'ye ne kadar zarar verdi?

Rus savaş uçağının düşürülmesi nedeniyle gerginleşen Rusya-Türkiye ilişkilerindeki çatışma yeni bir boyuta taşındı: Sanal savaş!

Cem SANCI

Eğer Aralık ayının ikinci haftasını internete girmekte zorlanarak veya online banka hesaplarınıza ulaşırken sorun yaşayarak geçirdiyseniz, siz de dünya çapında faaliyet gösteren anonim hacker grubu Anonymous'un kurbanları arasında yer almışsınız demektir. 14 Aralık'tan itibaren başlayan saldırılar nedeniyle Türkiye'deki milyonlarca internet kullanıcısı da tam olarak bu sorunu yaşadı.

Olay, Rusya Cumhurbaşkanı Putin'in Türkiye'yi IŞİD konusunda suçlamasıyla başladı. Bu iddiaları doğru kabul eden Anonymous hacker grubu, Türkiye'ye sanal saldırılar düzenleyeceklerini açıkladılar ve 14 Aralık'tan itibaren de saldırılar başladı. Türkiye internet alt yapısını ve .tr alan adlarını yöneten ODTÜ'deki Nic.tr sunucularına saldırmakla başlayan sanal savaş, 24 Aralık'ta Türk bankacılık sisteminin çökertilmesiyle devam etti.

Peki bu saldırılar Türkiye'ye ne kadar zarar verdi?

Anonymous'un saldırıları, bu makaleyi hazırladığımız sırada henüz bankacılık sistemindeki açıkları kullanarak hesapları boşaltma amacını taşııyordu. DDoS ismi verilen, yüksek trafik yaratarak sistemleri meşgul etmek ve asıl kullanıcıların sistemleri kullanmasını engellemek mantığına dayalı saldırı biçimi sadece insanların web sitelerine ve banka hesaplarına ulaşmasını engelledi. Ama bu bile büyük zarar anlamına geliyordu. Özellikle e-ticaret siteleri erişilemez olduğunda, günlük satış hacmindeki düşüş nedeniyle büyük zarar yaşadılar. Öte yandan bankalara yönelik DDoS saldırıları nedeniyle esnafın veya mağazaların POS cihazları iptal oldu ve kredi kartları/banka kartları ile satışlar yapılamadı. Bankada yatırım hesabı olan yatırımcılar, online olarak ulaşıp yönettikleri yatırımlarına erişemez oldular. Nakit ihtiyacı içindeki banka müşterileri, hesaplarından para çekmekte zorluklar yaşadılar. Ödemeleri olan şir-

ketler ve iş adamları ödemelerini geciktirerek alacaklıları ile sorunlar yaşamak zorunda kaldılar. Kredi geri ödemelerini geciktiren kullanıcıların kredi notlarına negatif etki bindi. Daha da kötüsü, Türkiye'de iş dünyasının en önemli aktörlerinden olan Borsa İstanbul'da işlem hacmi yarıdan fazla düştü. Günlük 500 milyon-1 Milyar adet işlem hacmi olan BIST 100 endeksinin işlem hacmi banka saldırılarının başladığı gün 400 milyon adede ertesi gün ise 200 milyon adede kadar düştü.

ODTÜ, saldırılar karşısında, üniversite bünyesindeki tüm bilgisayar mühendislerinin ve ilgili bölümlerdeki tüm akademisyenlerin, güvenliği sağlamak üzere iş başı yaptığını duyursa da, akıllara şu soru geldi: Siber saldırıların artık ülkeler arası bir savaş meydanı haline geldiği bir dönemde Türkiye'nin sanal güvenliğini sağlamakla görevli özel bir ekibi yok mu?

ABD ve Çin arasında, 2015 yılı içinde yaşanan siber savaşın, bizzat ülke başkanlarının bir araya gelip "ateşkes" sözü ile sonlandırıldığı bir dünyada yaşadığımızı hatırlarsak, Türkiye için de artık milli sanal güvenlik ekiplerini kurma vaktinin geldiği anlaşılıyor. Bu ekiplerin, ülkeye zarar verecek saldırıların kaynağını tespit ederek saldırıları düzenleyen sistemlere karşı saldırı düzenlemesi, potansiyel risk oluşturan açıkları sürekli tarayarak güvenliğimizi sağlamaları gerekiyor.

Elbette Anonymous'un söz konusu saldırısı aslında yakın gelecekte yaşayabileceğimiz çok daha büyük ve yıkıcı saldırıların bir örneği olarak görülebilir. Bu kez, hafif bir hasarla atlatmış olabiliriz ancak yarın çok daha büyük saldırıların tüm enerji alt yapımızı çökertmesi, tüm finansal sistemlerimizi devre dışı bırakması; eğitim, sağlık, adalet alt yapılarını felç etmesi, e-devlet sistemlerinde geri dönüşü zor hasarlar bırakması mümkün... Dolayısıyla, önümüzdeki aylarda, Türkiye'nin siber güvenliğini daha çok tartışacağız gibi görünüyor.

cemsanci@chip.com.tr

2016'YA DAMGA VURACAK PARLAK FİKİRLER

- Belki de son insanlı savaş uçağı: F-35. Kurtarıcı robotlar.
- Tüm savaşları bitirecek bir savaş gemisi.
- Paralel evrenler gerçek olabilir mi?
- Deja vu.
- Sanal gerçeklik gerçeğe dönüşüyor.
- Dron yarışları.
- 3B yazıcılar için geri dönüşümlü plastik.
- 7 haftadan kaçık proje.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler,
birbirinden ilginç görseller ve videolar,
Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

OCAK SAYISINI SAKIN
KAÇIRMAYIN!

Android 7.0 N'de büyük sürpriz

Bir programda konuşan Android ve Chrome UX direktörü Glen Murphy, ekranı ikiye bölme işlevinin Android'e geleceğini söyledi. Glen, çoklu pencere gibi birçok işlevi üzerinde çalıştıklarını, yakında bu konuda bilgi vermeyi umduğunu söyledi. Glen'in bahsettiği yenilikler, 2016'nın sonunda çıkacağına inanılan Android 7.0'in bir

parçası. Google'ın tüketici donanımları direktörü Andrew Bowers, şöyle konuşuyor: "Şu an N için birçok şey üzerinde çalışıyoruz. Bilmenizi istedik. Ancak hepsini paylaşırsak N'nin bir sürprizi kalmayacak. Çoklu pencere üzerinde çalışıyoruz!" Apple, iPad'ler için çoklu pencere işlevini iOS 9'a eklemişti.

Twitter'a ilk para cezası!

Twitter'ın "terör propagandası" olarak nitelendirilen içerikleri kaldırmayı reddetmesi, sosyal devin Türkiye tarafından cezaya çarptırılmasıyla sonuçlandı. BTK'dan ve Twitter'dan bir açıklama yapılmazken, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), "terör örgütü propagandası" içerikli paylaşımların kaldırılma talebini kabul etmeyen Twitter'a 150 bin TL ceza kesildiği haberi duyuldu. Cezanın nasıl uygulanacağı ise şimdilik bilinmiyor. BTK konu hakkında ayrıntılı bilgi vermezken, bundan sonraki ihlallerde erişimi engellemek yerine, ceza kesme yolunu izleyip izlemeyeceği de merak konusu. Bu ceza, Türkiye'de web sitelerine kesilen ilk para cezası olma özelliği taşıyor.

Düello, artık App Store ve Play Store'da!

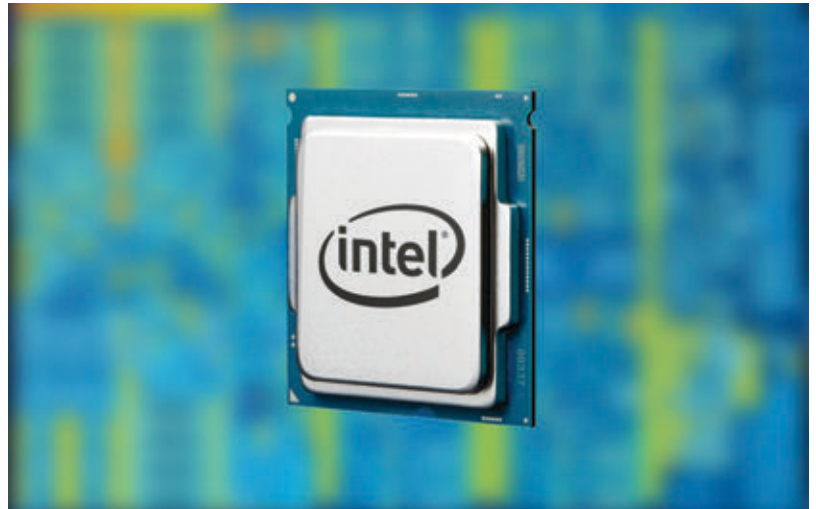
Türkiye'nin en yeni çevrimiçi bilgi yarışması oyunu Düello, diğer bilgi yarışması oyunlarından farklı olarak anlık yarışma özelliği ile oyuncuların karşısına çıkıyor. Oyuncular, bu yeni oyunda çeşitli kategorilerde, rakiplerle anlık olarak yarışıp, arkadaş davet edebilecek, onlara meydan okuyabilecek ayrıca sanayilere karşı da yarışabilecekler. İçerisinde Genel Kültür, Spor, Sinema, Tarih, Müzik, Edebiyat gibi birçok kategorileri barındıran Düello'da anlık çevrimiçi turnuvalar saye-

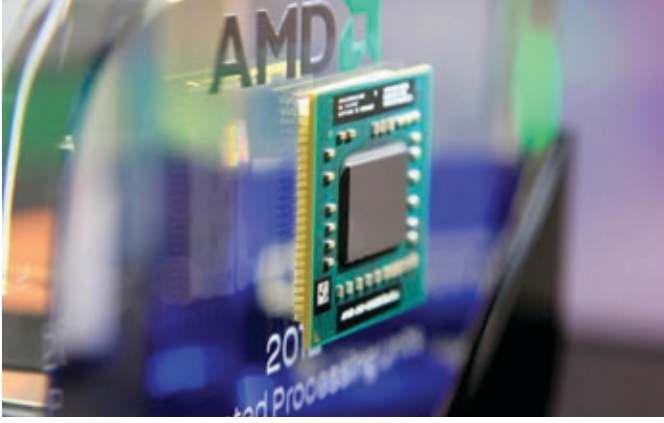
sinde daha heyecanlı anlar yaşatacak. Oyun sırasında karşıdaki oyuncuya arkadaşlık talebi gönderilebilecek. Daha çok arkadaş, daha çok rakip demek. Arkadaşları oyuna girdiklerinde, bir kategoride başarılı olduklarında veya kendilerine meydan okunduğunda anlık bildirim olarak telefonlarında görebilecekler. Böylece zaman kaybetmeden, arkadaşlarının meydan okumalarına cevap verebilecek veya onlarla aynı anda turnuvaya katılma şansı yakalayabilecekler.

Skylake CPU'lar için overclock artık mümkün!

Artık Intel'in Skylake işlemcilerine de overclock uygulanabilecek. Tabi konunun uzmanları overclock işlemi için anakart firmalarının destek vermesi gerektiğini belirtiyor. Son olarak anakart üretici Asrock, bir BIOS güncellemesi ile Skylake işlemciler üzerinde overclock yaptıklarını duyurdu. Anlaşılan Asrock yaptığı testlerde non-K Skylake-S iş-

lemcilerde temel hız değerlerini aşmayı başarmış. Bu duruma göre Asrock Z170 anakart üzerinde Pentium G4400, G4500, G4520, Core i3-6100, i3-6300, i3-6320, Core i5-6400, i5-6500, i5-6600 ve Core i7-6700 işlemcileri üzerinde overclock yapılabilecek. Asrock Z170 model anakartlar için çok yakında BIOS güncellemesini yayınlayacağını açıkladı.

AMD Zen işlemcileri 2016'da geliyor

AMD'nin uzun zamandır beklenen Zen işlemcileri yüksek seviye PC'ler için önümüzdeki yıl çıkıyor. AMD'nin yeni işlemci serisi Intel'e alternatif arayanları tatmin edeceğe benziyor. Zen serisi CPU'ların Intel ile rekabet konusunda AMD'yi tekrar ayağa kaldırması sürpriz olmayacak. 30 yılı aşkın bir süredir AMD içerisinde çalışan şirketin finansal başkanı Devinder Kumar yeni işlemciye dair haberleri onayladı. Raymond James Teknoloji Yatırımcıları Konferansı'nda konuşan Kumar, AMD'nin ileri seviye bilgisayarlar için Zen serisi FX işlemcilerinin önümüzdeki yıl piyasada olacağını söyledi. AMD yeni işlemcilerinden oldukça ümitli görünürken, geçtiğimiz ay yapılan açıklamada, yapılan testlerde işlemcinin tüm beklentileri karşıladığının altı çiziliyordu. Zen yüksek performanslı çekirdek dizaynı şu anda Excavator serisine göre yüzde 40 daha fazla yükü kaldırabilecek.

AMD'nin uzun zamandır beklenen Zen işlemcileri yüksek seviye PC'ler için önümüzdeki yıl çıkıyor. AMD'nin yeni işlemci serisi Intel'e alternatif arayanları tatmin edeceğe benziyor. Zen serisi CPU'ların Intel ile rekabet konusunda AMD'yi tekrar ayağa kaldırması sürpriz olmayacak. 30 yılı aşkın bir süredir AMD içerisinde çalışan şirketin finansal başkanı Devinder Kumar yeni işlemciye dair haberleri onayladı. Raymond James Teknoloji Yatırımcıları Konferansı'nda konuşan Kumar, AMD'nin ileri seviye bilgisayarlar için Zen serisi FX işlemcilerinin önümüzdeki yıl piyasada olacağını söyledi. AMD yeni işlemcilerinden oldukça ümitli görünürken, geçtiğimiz ay yapılan açıklamada, yapılan testlerde işlemcinin tüm beklentileri karşıladığının altı çiziliyordu. Zen yüksek performanslı çekirdek dizaynı şu anda Excavator serisine göre yüzde 40 daha fazla yükü kaldırabilecek.

GoPro'nun drone'u kesinleşti!

Aksiyon kamerası dendiğinde akla gelen ilk marka olan GoPro, sonunda Drone savaşlarına da giriyor. Bir yıldır drone üreteceği dedikoduları dolanan GoPro, ilk modeli Karma'nın duyurusunu resmi internet sitesi üzerinden yaptı. GoPro ayrıca Karma hakkında bir de küçük bir video yayınladı. GoPro'nun drone'u Karma'nın

2016'nın ilk çeyreğinde piyasaya sunulacağı konuşuluyor. Konuşulan bir diğer bilgi ise fiyatına yönelik. Fiyatının yaklaşık 500 ila 1000 Dolar arasında olacağı söylenen Karma hakkında henüz başka bir bilgi bulundurmuyor. Resmi sitede de Karma ile ilgili yalnızca bir tanıtım videosu bulunuyor.

Microsoft geri adım attı

Microsoft'un OneDrive depolama alanını kısıtlama kararı, birçok kullanıcıyı kızdırmıştı. Firma, yalnızca Office 365 kullanıcılarına sunduğu sınırsız depolama alanı seçeneğini geri çekmekle kalmamış, ücretsiz depolama alanını da 15 GB'tan 5 GB'a indirmişti. Şimdiyse Microsoft, ücretsiz sunduğu depolama alanıyla ilgili kararını geri çevirmiş görünüyor. Bir Microsoft yetkilisi, The Verge'e yaptığı açıklamada yaşananlardan dolayı kullanıcılarından özür dilediklerini söyledi. Bunun ardından firma, 15 GB ücretsiz depolama ve 15 GB kamera rulusu ödülünü tekrar sunmaya başladı (toplam 30 GB). Bununla birlikte sınırsız OneDrive alanı seçeneği, geri dönmedi. Bu seçeneği kullanan kullanıcılar, daha önce açıklandığı gibi 1 TB depolama alanında bir yıl boyunca faydalanabilecekler.

Steam oyunları kalıcı olarak silinebilecek!

Steam oyun koleksiyonunuzda bir daha asla oynamayacağınıza emin olduğunuz oyunları, bundan böyle kalıcı olarak silebileceksiniz. Tam sürüm oyunları satın alıp indirebileceğiniz dijital oyun platformu, artık kullanıcılarına böyle bir seçenek sunuyor. Satın almış olduğunuz oyun paketleri içerisinde yer alan oyunları ise maalesef tek tek silemiyorsunuz. Böyle bir durumda tüm oyun paketini silmeniz gerekiyor. Öte yandan, Steam'in kullanıcıları oynamadıkları eski oyunları saklayabilecekleri ayrı bir kategori/klasör açmak yerine neden silme seçeneği sunduğu da merak uyandırdı.

Auto SHOW artık aylık dergi

Türkiye'nin lider otomobil dergisi Auto SHOW, yeni yıla, yenilenmiş olarak giriyor. Kurulduğu yıldan beri haftalık periyotta yayınlanan Auto SHOW, 1 Ocak tarihinden itibaren aylık olarak okurlarının karşısına çıkacak. Derginin sadece yayın periyodu değil, konuları, tarzı da, yenileniyor. Auto SHOW'da bundan sonra, otomobil dünyasıyla bağlantılı life style haberlere de yer verilecek. Gezi rotaları, restoranlar, oteller, bundan böyle derginin içeriğinde kendine yer bulacak. Elbette, otomobil dünyasının vazgeçilmezleri, test sürüşleri, karşılaştırma raporları, yenilikler, haberler, çok daha detaylı ve kaliteli olarak ağırlığını koruyacak. Yeni aylık Auto SHOW'u kaçırmamanızı öneririz.

CEM ŞANCI, CHIP yazar
cemsanci@chip.com.tr,
twitter.com/cem_sanci

HABERİNİZ OLSUN

Dijital okur yazarlığın önemi anlaşıldı

Aralık ortasında başlayan Anonymous saldırıları, yeni çağda dijital okur yazarlığın bir toplumun güvenliği için ne kadar önemli olduğunu gösterdi.

Aralık ayı ortasında başlayan yeni siber savaşımız, Türkiye ile dünyanın en belalı hacker grubunu karşı karşıya getirdi. Anonymous, Türkiye ve Rusya arasındaki sürtüşmede Rusya'nın tarafını tutarak Türkiye'nin internet alt yapısına ve online finansal sistemlere saldırarak ülkede küçük çaplı bir kaos çıkarmakta başarılı oldu.

Elbette birkaç günlük saldırı nedeniyle Türkiye batmadı, onarılmaz hasarlar almadı veya bir savaş kaybetmiş de değil ancak bu saldırı bize, bir toplumun dijital okur yazarlığa önem vermesi gerektiğini gösterdi.

Hatırlayacak olursanız, ABD Başkanı Barack Obama'nın televizyondan ulusa seslendiği özel demeçlerinde, ABD gençlerini kod yazmayı öğrenmeye teşvik ettiğini ve bu konuya büyük önem verdiğini yine bu köşede de anlatmıştım.

Toplum olarak, modern çağda, dijital dünyanın nimetlerinden faydalanırken, o dünyadaki varlığımızı ve değerlerimizi koruyabilmek içinse bilinçli kullanıcılar olmamız gerekiyor. Ülkedeki herkesin kod yazan bilgisayar mühendisleri, yazılımcılar olması gerekiyor elbette ama bütün parasını online hesabından kontrol eden, tüm özel/iş yazışmalarını, mahrem hayatını online dünya üzerinden takip eden bir insanın, bu varlıklarını nasıl koruyacağını, hangi tehditlerle yüzleşebileceğini, nasıl önlemler alması gerektiğini bilmesi çok önemli. Kısacası, internet kullanan herkesin, özellikle güvenlik konusunda eğitilmiş olması gerekiyor. Bugün Anonymous sadece ülkenin internet alt yapısını yavaşlatmak üzere bir saldırı yaptı ama yarın bireylerin mali varlıklarını çalmak üzere bir saldırı da düzenleyebilir. Türkiye bankacılık alt yapısı, çok güvenli kimlik teşhis sistemleri kullanıyor olsa da, "araya giren adam" yöntemiyle hırsızlıkların yapıldığını biliyoruz. Dolayısıyla örneğin, online bankacılık servislerini kullananların, virüslerden korunan, güvenli bir telefon/bilgisayar üzerinden online işlemlerini gerçekleştirmesi gerektiğini bilmesi gerekiyor. Aksi halde bankacılar ne kadar önem alırsa alsınlar, istenmeyen olayların yaşanması kaçınılmaz olacaktır. Bir diğer örnek isterseniz, iş yerlerinde çalışanların kendilerine gelen her türlü şüpheli e-postayı açma eğilimi yüzünden Türkiye'deki şirketlerde sayısız bilgisayarın fidyeci hackerlar tarafından kilitlendiğine ve bilgisayarların açılması için fidye istediklerine dair raporları da okumaya başladık. Yani sadece evinde oturup sosyal medyaya girmekten başka uğraşısı olmayan ev kadınları kadar, iş dünyasındaki eğitilmiş bireylerin de dijital güvenlik hakkında bilgilendirilmesi gerekiyor.

CHIP olarak 20 yıldan uzun zamandır bu bilinci oluşturmak için çaba gösterdik. Okurlarımızın içinin rahat olduğunu da tahmin edebiliyorum. Yeni dönemde artık daha dikkatli olmamız gerektiğini de hatırlayalım.

Amazon Web Services Türkiye ofisini açtı

Amazon Web Services Türkiye Web Pazarlama ve Tanıtım Hizmetleri Limited Şirketi (AWS) Türkiye'de hızla benimsenen bulut bilişiminin büyümesine destek vermek üzere Türkiye ofisini açtığını açıkladı. Şirketin İstanbul ofisi start-up tipi şirketlerden ülkenin en eski ve en köklü işletmelerine kadar Türkiye'de birçok kuruluşun AWS Cloud'a geçişine destek verecek.

Google interneti hızlandıracak!

Google'ın mobil web'i hızlandırma projesi AMP'nin (Accelerated Mobile Pages Project) hizmet sunmaya başlayacağı tarih, Şubat 2016 olacak. Google, bu tarihten itibaren arama sayfasından hızlandırılmış AMP sayfalarına yönlendirme yapacak. Google, Pinterest'in mobil uygulamalarında AMP sayfalarını test ettiğini, Twitter ve LinkedIn'in 2016 başlarında AMP içeriğine bağlantı vermeye başlayacağını söylüyor. Firma, ortak çalıştığı yeni firmaların arasında Line, Viber ve Tango'nun da eklendiğini belirtti. İlk olarak Ekim'de ortaya çıkan AMP, web'i mobil cihazlarda daha kullanılabilir hale getirmeyi amaçlıyor. Bugünün mobil web'i, reklam, izleme kodları ve yazı tipleri gibi yüklenme süresini yavaşlatabilen kodlarla dolu. Facebook, bu sorunu sitelerin kırılmış sürümünü Haber Kaynağı içerisinde gösteren Instant Articles ile çözmüştü. Apple ise mobil Safari'de kullanıcılara reklamları ve diğer içerikleri engelleme olanağı sunuyor. Google, AMP çözümünü hayata geçirebilmek için Facebook gibi bir dizi yayımcıyla, teknoloji ve reklam firmasıyla ortak çalışıyor. Açık kaynak kodlu bir girişim olan AMP, mevcut web teknolojilerini temel alan, AMP HTML adında yeni bir framework'ten faydalıyor. Bu framework, zengin medya, animasyon, video gibi içeriklere sahip sayfaları çok daha hızlı açmaya izin veriyor. Google'ın yeni açıklamasına göre WordPress de, Ocak'tan itibaren AMP desteğine sahip olmak isteyen tüm yayımcıları destekleyecek.

Anonymous "eğlence amacıyla" hackledi

Anonymous adına çalışan hackerların hedefinde bu kez Avrupa Uzay Ajansı (ESA) vardı. Ancak işin ilginç tarafı web sitesinin tamamen eğlence amaçlı olarak hacklenmesi. Bilgisayar korsanları, Avrupa Uzay Ajansı internet sitesine, SQL güvenlik açığından faydalanarak siber saldırı gerçekleştirdi. Veritabanına erişim sağlamayı başaran hackerlar 8 bin abonenin tam isimleri, e-posta adresleri ve şifrelerini internet üzerinden ifşa ettiler. Anonymous, bu saldırıyı yapmasını gerektiren açık bir sebep olmadığını ve bunun sadece "geyik" amaçlı bir girişim olduğunu söylemesi eylemin en dikkat çekeni yanıydı.

**NE O
KADAR CİDDİ**

**NE O
KADAR SULU**

NE O ?

IRMAK ÖZKAŞIKÇI ORMAN
irmak.ozkasikci@gmail.com
twitter: irmak_ozkasikci

SOCIALİZER

Geçtiğimiz yıl Google'a neler sormuşuz

Bana ne sorduğunu söyle, sana kim olduğumu söyleyeyim

Google her sene sonunda, yıl boyu ona "sorulan soruları" toparlayıp küresel ve bölgesel trend analizleri yayınlar. 2015 senesi sonlandığında da, koskoca bir seneyi nelerle ilgilenerek, neleri merak ederek, neleri araştırarak geçirmişiz; bize özetlediler. Yeni yıla başlarken geriye dönüp bu "aramalara" bakmak, seneyi planlamak ve değiştirmek istediklerimiz varsa onlar adına adım atmak için de bence güzel bir fırsat oluyor.

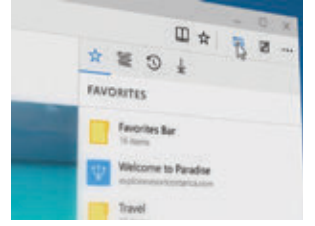
2015 yılında Türkiye'den en fazla aranan isim, maalesef Özgecan Aslan olmuş. Keşke Özgecan'ı kaybetmeseydik, ailesi böylesine korkunç bir olay yaşamıyorsa, bizler de acaba ne oldu bu gençcik kıza diye merak edip Google'a sormasaydık. 2016 yılında sadece kadına karşı değil, her türlü şiddetin dinmesini umalım. "Dünya ne bilmek istemiş?" diye baktığımızda, sorulan soruların başında "Mültecilere nasıl yardım edebilirim?" geliyor. Sosyal medya aracılığıyla Aylan bebeğin sahildeki fotoğrafı hızlıca yayıldıktan sonra dünya insanların Suriye'de yaşananlara kayıtsız kalamadığını, ülkelerin göçmen alımlarını başlattığını gördük fakat bu konuda da daha yapacak çok iş var. Halen milyonlarca mülteci evsiz – barksız, başlarına bundan sonra gelecekleri bekliyor... Yeni yılın bu konuya da daha köklü ve kalıcı bir çözüm getirmesini dileyelim.

Türkiye'de yükselen genel aramalar kategorisinde, ipi göğüsleyen konu "Seçim Sonuçları" olmuş. Koskoca genel seçimlerin 2 kere tekrarlandığını ve seçim konusunun neredeyse senenin tamamını kaplayarak farklı alanlarda tikanıklıklar yarattığını düşünürsek; Türk halkının seçim sonuçlarını merak edip de araması oldukça doğal.

Ülkemizde yapılan genel aramalar listesinde seçim ve sınav sonuçlarının dışında göze çarpan 2 arama olmuş ki, okuyunca insanın yüzüne ister istemez bir gülümseme yayılıyor. Top 10 listesinin 5. sıradaki arama "Elbise ne renk? Mavi mi, siyah mı?" olmuş. Sene ortasında Facebook'tan yayılan ve herkesin birbirine "Bu elbise ne renk?" diye sorduğunu hatırlarsınız. Ben o zaman beyaz görmüştüm fakat ofiste hemen yanı başımdaki arkadaşım mavi gördüğünü söylediğinde, bu sorunun da sorulması için demek ki bir sebep var diye düşünmüştüm. Küresel çapta sorulan sorular daha genel hatlarda ve "Ön-yargının önüne nasıl geçebiliriz?" gibi konular etrafında yoğunlaşsa da, 2015 yılında bizlerin sorduğu bir soru var ki; "Sadece Türkiye'de olur!" dediyecek cinsten. Listenin 6. sırasında yapılan arama, "Saatler ne zaman geri alınacak?" sorusuna aranan cevap olmuş. Tüm dünyadan ayrı bir saat diliminde geçirdiğimiz koca 2 haftanın seçimlerde oy kullanma oranlarına nasıl bir etkisi oldu bilemiyorum ama 2015 senesinin tatlı bir telaş yaratan konularından biri olduğuna eminim. Önce otomatik olarak saat ayarını yapan telefon ve bilgisayarlarımızın ayarlarını kapattık, sonra ilk sabah biraz bocaladık, elle ayarlanan kol saatlerimizle uğraştık ve 2 hafta sonra saatin kaç olduğunu anlayabilmek için ya Google'da aradık, ya da yanımızdakine baktık. Ülkemizde o sırada saatin kaç olduğunu öğrenmeye çalışırken dünya Mars'ta su bulunmasını, eşcinsel evliliğin yasallaşmasını, terör olayları sonrasında dünya barışının nasıl sağlanabileceğini araştırmış. Yepyeni bir yıla girdiğimiz şu günlerde; farklı sorular sorabilmeyi, elimizin altındaki bilgiyi daha akıllıca kullanabilmeyi diliyorum...

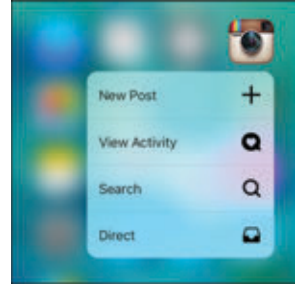
Microsoft Edge eklentileri geliyor

Microsoft'un web tarayıcısı Edge, Windows 10'la birlikte yayınlandığında bile henüz tamamlanmamıştı. Tarayıcının en önemli eksiklerinden bir tanesi ise eklenti desteği idi. Microsoft tarafından gelecekte sunulacağı bilinen bu işlev, yeni bir sızıntıya göre çok yakında olabilir. Microsoft'un kısa bir süre erişilebilir hale gelen bir web sayfası, bir Twitter kullanıcısı tarafından (WalkingCat) fark edildi. Ekran görüntüsü paylaşılan sayfa, Edge'e yönelik Pinterest ve Reddit eklentilerinin hazır olduğunun haberini veriyor. İlk eklenti, tarayıcıya öğeleri sabitleyebilmeniz için "Pin It" düğmesi eklerken ikinci eklenti, Reddit deneyiminizi daha verimli hale getirecek geliştirmeler sunuyor. WalkingCat, bu iki eklentinin direkt olarak Chrome'dan uyarlandığını, üzerinde çok küçük değişiklikler yapıldığını söylüyor. Eğer bu doğruysa geliştiriciler, Chrome eklentilerini çok zorlanmadan Edge'e taşıyabilecekler demektir. Bu da Edge'in kısa zamanda geniş bir eklenti rezervine sahip olmasını sağlayabilir.

Instagram'a 3D Touch benzeri özellik!

Instagram'ın Android uygulamasına gelen güncelleme, Apple'ın 3D Touch işlevini andıran yetenekleri uygulamaya kazandırdı. Apple'ın ekrana ne kadar bastığınızı algılayan ve buna göre işlevler sunan 3D Touch işlevini kullanabilmek için iPhone 6S veya iPhone 6S Plus gibi bu işlevi destekleyen bir telefona ihtiyacınız var. Ancak bazı işlevleri diğer telefonlarda taklit etmek mümkün olabiliyor. Instagram'ın Android uygulamasında yapılan son güncelleme, fotoğraflara uzun dokunarak bir ön-izleme penceresi açmanıza izin veriyor. Bu sırada fotoğrafı beğenmek isterseniz, parmağınızı aşağıya doğru sürükleyebiliyor, benzer şekilde profile gözüatabiliyor veya ön-izlediğiniz fotoğrafı paylaşabiliyorsunuz. Uygulama elbette 3D Touch ile aynı biçimde çalışmıyor ancak Instagram deneyimini geliştirdiği kesin.

Microsoft'tan akıllı yüzük!

İnternete sızan yeni bir patente göre teknoloji devi akıllı yüzük ile piyasaya girecek. Aralık ayının başında Amerikan Patent Ofisi tarafından yayınlanan patent başvurularında, Microsoft'a ait giyilebilir yüzük ve bileklik teknolojilerinin TV ve akıllı telefonları kontrol edebildiği görülüyor. İkinci patent ise derinlik sensörü içeren akıllı aksesuarın Kinect benzeri şekilde üzerinde yapılan hareketleri okuyabilecek bir teknolojiye sahip olduğunu gösteriyor. Microsoft'un derinlik sensörü akıllı gözlükler, artırılmış gerçeklik başlıklarına eklenerek akıllı yüzükleri bir kumanda cihazına dönüştürebilir. Bu "baskıya karşı hassas" yüzükler sayesinde dokunmatik bir ekran olmadan dokunmatik ekranın nimetlerinden faydalanmak mümkün olabilecek.

BLUE
JEAN

SAYI
OCAK 2016
112548
FİYATI
70
KKTC FİYATI
8.50

**ESNADA
BATACLAN'DA
OLMAK**

PARİS SALDIRISININ
TEK TÜRK TANIGI
FEHİ BOYACIOĞLU
YAZDI

**STAR
WARS**
HAKKINDA
YAZDILAR VE
ÇİZDİLER

AHMET SAN
BİGEM KARAYUS
CAN TEMİZ
DOĞU YÜCEL
EGE ÇUBUKCU
ERDEM TATAR
FERMAN AKGÜL
GONCA VUSLATERİ
KUTLUKHAN KUTLU
HELİKE ACAR
ÖZGÜR ÖĞRET
SEDAT KAPANOĞLU
TUNA KİREMITÇİ
YEKTA KOPAN

AYDILGE
BARBAROS DEVECİOĞLU
BÜŞRA KÜÇÜK
CANER ALPER
CANSEL ELÇİN
ÇAĞLAN TEKİL
CETİN CEM YILMAZ
ÇİZENBAYAN
ELİF KEY
EMİR ERSOY
ERCAN MEHMET ERDEM
FERİDUN DÜZAĞAÇ
GENÇ OSMAN YAVAŞ
GÖKTUĞ CANBABA
GÜVEN ERKİN ERKAL
HAKAN BİÇAKCI
İPEK ATCAN
MURAT SARACOĞLU
NEJAT YAVASOĞULLARI
OBEN BUDAK
ÖZGE GÜREL
SADI TIRAK
TURGUT ALP BEKOĞLU
VEDAT ÖZDEMİROĞLU

**MEKAN
PLAK
CD
OYUN
DİZİ**

The
**FORCE
AWAKENS**

İYİ VE KÖTÜ ARASINDAKİ SAVAŞTA YENİ PERDE!
YENİ FİLM HAYRANLARI İKİYE BÖLDÜ: ERDEM TATAR NEDEN SEVDİ? DOĞU YÜCEL NEDEN SEVMEDİ?

BLUE jean DEĞİŞTİ!

ARTIK DAHA BÜYÜK, DAHA OLGUN, DAHA DOLU...

OCAK SAYISI BAYİLERDE

bluejean.com.tr

bluejeanmagazine

bluejeandergi

bluejeanmagazine

Dikkat: Bir devlet, hesabınıza saldırdı!

Facebook ve Google devlet destekli siber saldırılar konusunda kullanıcılarını uyarıyordu ve şimdi mücadeleye Twitter da katılıyor. Sosyal ağ, son zamanlarda bazı kullanıcılarını uyararak devlet destekli saldırganların e-posta adresleri, ağ bağlantıları ve telefon numaralarını ele geçirmeye çalıştıklarını bildirdi. Twitter saldırganların herhangi bir hesap bilgisini ele geçirdiklerini düşünmüyor ancak herkese (TOR kullanmak da dahil olmak üzere) kişisel bilgilerini korumak için çeşitli öneriler sunuyor. Henüz saldırılardan hangi ülkenin sorumlu olduğu kesin olarak bilinmezken hedeflenen kullanıcıların aktivistler veya güvenlik uzmanları olduğu ifade ediliyor. Sosyal medya servisleri, saldırıların tipine, yönüne, yoğunluğuna ve formatına baka-

rak bunların kimliği belirsiz devletler tarafından düzenlenmiş operasyonlar olduğu tahmininde bulunabiliyor. Ancak saldırıyı hangi devletin düzenlediğini tespit edemiyorlar. Yine de, saldırıya maruz kalan hesapların hangi hükümetlerin keyfini kaçıran yorumlar yaptığına bakarak güçlü ipuçları elde etmek mümkün.

WhatsApp 4.000 smiley ile çöktürülebiliyor!

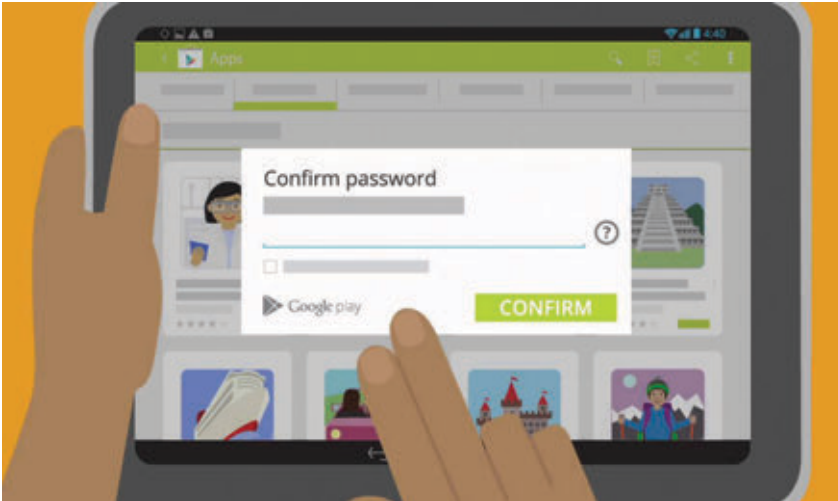
Popüler mesajlaşma uygulaması WhatsApp, herhangi birinin diğer kullanıcıların WhatsApp istemcilerini çöktürmesine neden olabilecek önemli bir hataya sahip. Yama dağıtılana kadar uygulamanın çökmesini durdurmanın tek yolu tüm konuşmaları silmekten geçiyor. Uygulamadaki bug Indrajeet Bhuyan isimli bağımsız bir araştırmacı tarafından bulundu. Bhuyan, bir hedefe 4000 smiley ifadesi gönderilerek uygulamanın kilitlenip çökmesine neden olabileceğini keşfetti. Bu durum WhatsApp'ta özel karakter seti kullanılarak yazılmış 2000 kelimelik bir mesajı aldıktan sonra oluşan çökme hatasından farklı değil. Bu açık da geçtiğimiz yıl Bhuyan tarafından tespit edilmişti. WhatsApp geçen yıl mesajlarda izin verilen karakter miktarını sınırlayarak hatayı düzeltmişti. Ne yazık ki mesajlaşma uygulamasının arkasındaki geliştiricilerin smiley ifadeleri için benzer sınırlamaları koymayı unutmuş olması, bu açığın Indrajeet Bhuyan tarafından istismar edilmesinin önünü açmış oldu.

Google, şifresiz oturum açmayı test ediyor!

Google, kullanıcıların kendi akıllı telefonlarını kullanarak oturum açabileceği yeni bir özellik test ediyor. Özellik, erken erişim programı kapsamında şifresiz girişi test etmek amacıyla Google tarafından davet edilen Rohit Paul (rp1226) isimli Reddit kullanıcısı tarafından ortaya çıkarıldı. Paul daha sonra görüntüler ve Google tarafından gönderilen özetle birlikte kurulum ve oturum açma sürecini ayrıntılı olarak anlatan bir doküman yayınladı. Şifre yerine bir telefon kullanmak için öncelikle uyumlu bir cihazı Google hesabınızla senkronize etmeniz gerekiyor. Masaüstü bilgisayarınızla oturum açma girişiminde bulunmak için e-posta adre-

sinizi girmenizin ardından Google, şifre girmenizi istemek yerine ekrana bir kod getirip bunu akıllı telefonunuza gönderilen kodla eşleştirmenizi istiyor. Kullanıcı, bu aşamadan sonra telefon ekranına gönderilen 3 farklı eşleştirme kodundan doğru olana dokunarak oturumun açılmasına izin vermiş oluyor. Google, telefonun kaybolması, çalınması veya bataryasının bitmesi durumunda ise manuel şifre girişine olanak sağlayacağını belirtiyor. Paul her ne kadar Nexus 6P kullanmış olsa da, Google'ın yeni oturum açma yönteminin hangi akıllı telefonlarla uyumlu olacağı şu an için bilinmiyor.

Steam ve Minecraft saldırı altında

SkidNP isimli hacker grubu, rakip hackerlar Phantom Squad'a ait web sitesinin çöktürülmesini üstlenmişti. Daha sonra ise Phantom Squad, Xbox Live ve PlayStation Network'ü hedef alacak saldırılar düzenleyeceğini bildirmiş ve ardından Xbox Live ağını vuran saldırının sorumluluğunu üstlenmişti. Ancak Xbox Live ve PSN, festival sezonu boyunca hedef alınacak tek oyun hizmetleri olmayacak gibi görünüyor. Neowin internet sitesine konuşan SkidNP üyesi @Obstructable, Steam ve Minecraft sunucularına da saldıracaklarını söyledi. Bilgisayar korsanı, nihai amaçlarının Microsoft, Sony ve Valve gibi şirketleri, kendilerini durdurmak için daha fazla çaba göstermeye zorlamak olduğunu belirtti. @Obstructable, "5 dolarlık bir booter'a sahip herkes doğru bir IP ile Xbox'ı çöktürülebilir" diyor. Küresel hacktivist grup Anonymous da konuya dikkat çekmek için bir açıklama yapmış ve PSN ya da Xbox Live çökerse, bunun en büyük suçlusunun Microsoft ve Sony olacağını belirtmişti.

Twitter

Twitter gerçi sosyal ağ olarak Facebook'un gölgesinde kalıyor, ancak bu hizmet herhalde dünyanın en büyük haber ve mesaj yayma aracıdır

Ufuk Yamankılıçoğlu / CSG

Mikroblogging hizmetinin mucidi	Jack Dorsey
İlk adı	twtr
Resmi start	15. Temmuz 2006
İlk tweet	„just setting up my twtr“ 21. Mart 2006 (Jack Dorsey)
Bir tweet için maksimum karakter sayısı	140
Twitter kuşunun adı	Larry Bird (eski basketbol oyuncusu)
Dünya çapında Twitter çalışanı	4.100
Borsa değeri	yaklaşık 19,01 milyar US Dolar (Kasım 2015)
Nisan 2015'den bu yana değer kaybı	%47 (Kasım 2015)
Aylık aktif kullanıcı sayısı	316 milyon
Mobil cihazlarda aktif kullanıcı sayısı	%80
Tweet atan aktif kullanıcı sayısı (aylık)	117 milyon
Sahte hesapların tahmini sayısı	20 milyon
Onaylanmış hesap sayısı	127.000
Twitter'da geçirilen ortalama süre	Ayda kullanıcı başına 170 dakika
Kullanıcı başına ortalama takipçi sayısı	208
En çok takipçiye sahip kişi	Katy Perry, şarkıcı (61,2 milyon)
En çok takipçiye sahip medya sayfası	YouTube (46,3 milyon)
En çok takipçiye sahip şirket	Samsung Mobile (10,2 milyon)
En çok retweet'lenen tweet	Ellen DeGeneres „Oscar Selfie'si“ (3,4 milyon retweet)
Bir milyon takipçiye sahip ilk kullanıcı	Ashton Kutcher, aktör
En çok tweet'e sahip hesap	@urbandictionary (4,31 milyon)
En yüksek aktiviteye sahip olay	2014 Dünya Futbol Şampiyonası (672 milyon tweet #WM2014)
Saniye başına en yüksek tweet sayısı	„Castle in the sky“ TV prömiyerinde 25.088
Dünya çapında bir dakikada gönderilen tweet sayısı	yaklaşık 347.000 (Facebook'ta 382.000 beğeni)
En ağır sonucu olan Tweet	Twitter hesabının hack'lenmesinden sonra Beyaz Saray'da bomba alarmı
Twitter kullanmayan internet kullanıcılarının oranı	%90

Microsoft, Açık Kaynak ve Azure

Açık kaynak konusuna Microsoft'un bakışını öğrenmek için Bulut ve Kurumsal Çözümlerden Sorumlu Pazarlama Direktörü Gökben Utkun Ergüç ile bir söyleşi gerçekleştirdik

Microsoft ve açık kaynak kelimelerinin birbirlerine uzak iki kelime olduğunu düşünüyorsanız artık bu fikrinizi değiştirmeniz gerekiyor. Pek fazla bilinmese de aslında uzunca bir süredir Microsoft'un bu yönde çalışmaları ve yatırımları bulunuyordu. Yeni CEO, Satya Nadella ile ise artık açık kaynak Microsoft için önemli başlıklardan biri haline gelmiş durumda. Daha önce farklı geliştirme platformları kullanmaları dolayısıyla Microsoft ürünlerini kullanamayan geliştiriciler bugün Azure platformu ile hali hazırda bildikleri yapıları terk etmek zorunda kalmadan Microsoft geliştirme ekosistemi içinde yer alabilecekler. Microsoft'un tüm geliştiricileri kucaklaması açısından bu çok büyük bir gelişme. Dolayısıyla biz de bu gelişme hakkında sizleri daha fazla bilgilendirebilmek için Microsoft'u ziyaret ettik ve sorularımıza yanıt bulabilmek için en deneyimli isimlerden biri olan Bulut ve Kurumsal Çözümlerden Sorumlu Pazarlama Direktörü Gökben Utkun Ergüç ile küçük bir söyleşi gerçekleştirdik.

CHIP: Açık kaynak konusunda yakın zamana kadar çok fazla girişi olmayan ve hatta bir önceki CEO'su, Steve Balmer'ın aksi yönde söylemleri ile dikkat çeken Microsoft ile Açık Kaynak kelimelerini son dönemde yan yana görmek oldukça sevindirici bir durum. İlk olarak Microsoft'taki bu değişimin sebepleri ile başlamak istiyoruz. Neden açık kaynak?

Gökben Ergüç: Microsoft'un açık kaynak hikayesi aslında bugün çok daha vurgulu halinde kendini gösteriyor. Çünkü çözümler çok daha net. Fakat ben şöyle bir yanlış anlamayı düzelterek başlamak istiyorum. Microsoft'un açık kaynakla işbirliği aslında son CEO'muz Satya Nadella ile başlamış bir hikâye değil, yaklaşık 10 yıllık bir süreci var. Bunu giderek gelişen bir eğri olarak düşünebilirsiniz. İlk başta daha kapalı çevrelerle ve daha küçük çözümler üzerinde beraber çalışılırken 10 yıl içinde aslında bu oldukça yaygınlaştı. Proaktif olarak takip eden var mıdır bilmiyorum ama

www.microsoft.com/openness diye girecek olurlarsa ya da open-ness blog diye araştırarak olurlarsa iki tane kaynağa ulaşacaklar. Bunlar aslında uzun zamandır var olan siteler. Microsoft, bir tarafı ile çalışabileceği alanlarda her zaman açık kaynak kodu üzerinde çalışan gruplar ile beraber oldu. Hem o taraftan mühendisler hem de Microsoft'un kendi bünyesindeki mühendisler beraber proje geliştirdiler. Bugün kapsamı daha da genişlettik ve Azure hayatımıza girdi.

CHIP: Peki en büyük gelir kaynağı yazılım olan Microsoft gibi bir devin bünyesinde açık kaynağın yeri ne kadar olacak?

Gökben Ergüç: Açık kaynak konusundaki işbirliklerimizi belki iki sınıfa ayırarak konuşmam daha doğru olacak. Bu kişisel bir sınıflandırma olacak ama umarım daha kolay anlaşılmasına hizmet edebilir. Birinci sınıfta, Microsoft'un bir takım ürünlerini açık kaynak kodu ile entegre etmek ya da bilgi alışverişini sağlamak üzere ya da Microsoft'un bazı ürünlerini yaygınlaşıp tamamıyla tüm açık kaynak kod kitlesinin kullanımına sunmak üzere bir efor ve bu yönde gelişen ilişkiler var. İkincisi ise Azure. Azure'la aslında önümüzde bambaşka bir vizyon var. Ben burada Azure ile birlikte ne yapmak istediğimizi söyleyeyim. Biz, Azure üzerinden verdiğimiz servisler için tam 24 farklı lokasyonda pek çok veri merkezi ile müşterilerimize ve iş ortaklarımıza hizmet sunuyoruz. Burada Azure üzerinde pek çok farklı işletim sistemi çalıştırabiliyorsunuz. Örnek olarak Windows Server tabanlı bir sanal makine ile de bir iş yapabiliyorsunuz. Ya da galeride binin üzerinde farklı markalı Linux tabanlı sanal makine ile de işlerinizi gerçekleştirebiliyorsunuz. Red Hat, mesela son dönemde yaptığımız önemli duyurulardan biriydi. Dolayısıyla biz aslında Azure'da hala söylediğimiz ana mesajı söylemeye devam ediyoruz. Günün sonunda siz açık kaynak kodu da kullansanız, en altta bir donanım ve onun üzerine bir işletim sistemi ve daha sonraki katmanlarda, bir yazılım katmanı-

nı bir araya getirmek durumundasınız. Dolayısıyla bizim burada aslında yapmaya çalıştığımız şey, Azure'da verdiğimiz ana mesaj ve ana katkı ne ise aynı katkırı açık kaynak dünyası için de sağlamak.

CHIP: Microsoft'un geliştiricilere sunduğu açık kaynak çözümleri nelerdir? Bunlardan bahsetmeden önce okurlarımıza tüm bunlara platform sağlayan Azure'dan da kısaca bahsedebilir misiniz?

Gökben Ergüç: Azure, en kaba tabiri ile Microsoft'un sunduğu bulut platformu. Bulut platformu derken Microsoft aslında 3 farklı katmanı kaspıyor. Bir Azure, biri Office 365, bir tanesi de CRM online dediğimiz çözüm. Dünyada 24 farklı lokasyonda Microsoft'un veri merkezleri var. Bu veri merkezlerinde biz yine bulut konusuna daha aşina okurlarımızın tanıdığı üç tane katmanda; "infrastructure as a service", "platform as a service" ve "software as a service" katmanlarında çözümler sunuyoruz. Bu ne demek? Bir BT donanımı yatırımı yapmaktan başlayarak kurmaları gereken sistem, karşılamaları gereken sistem her neyse, o ihtiyaçları Microsoft'un veri merkezlerinden almaları ki biz bunlara servis diyoruz. Bu, günün sonunda bir yedek alma ihtiyacı olabilir, bir felaket kurtarma merkezi kurmak üzere Azure kurmak istiyor olabilir, web sitelerini konumlandırıyor olabilir ya da domain server, mail server, CRM, ERP sistemleri ya da e-ticaret gibi farklı uygulamalar da olabilir. Böylece müşteri bir donanım satın alma, bakımını yürütme ve bununla ilgili düzenli olarak sürüm yükseltme ve yamaları takip etme gibi konularda yönetme ve maliyet yükünü Microsoft'a bırakıp, sadece servis almanın rahatlığına erişebilecek. Bu Azure kısmı. Gelelim Azure'un üzerinde açık kaynak ile ilgili neler yapabileceklerine. Azure'un üzerinde aslında dört tane kabaca sınıflandırabileceğimiz katmanda biz destek sağlıyoruz. Framework bazında .Net, Phyton ve Java benzerlerini destekliyoruz. İşletim sistemi katmanında Suse, Redhat gibi farklı Linux markalarını kullanıyor olabilirler. Veri tabanı katmanında bildiğimiz ticari markalar; SQL server başta olmak üzere Oracle vs. gibi veri tabanlarının yanında mySQL, Cassandra vs. gibi veri tabanlarını kullanıyor olabilirler. Bunun yanında uygulama olarak Drupal, Wordpress vs., Chef, Puppet ve benzeri container teknolojilerini de kullanabilirler. Bunların hepsi bizim farklı farklı seviyelerde, farklı kullanıcı gruplarına sunduğumuz ürünler.

CHIP: Peki Azure rakip platformlara göre geliştiricilere ne gibi ek avantajlar sunuyor?

Gökben Ergüç: Burada aslında belki birkaç çarpıcı istatistik ile fikir verebiliriz. Microsoft'un sahip olduğu 24 veri merkezi, en yakın iki rakibinin sunduğu veri merkezi toplamından daha fazla. Bu ne demek? Bu çok büyük bir ölçeklenebilir demek. Bunu iki şekilde anlayabiliriz. Birincisi, hizmet ürettiğiniz kurumun hizmet verdiği kullanıcılar çok büyük miktarlarda olabilir. Ciddi bir ölçeklilik ihtiya-

cınız olabilir ve bunu karşılayabiliriz. İkincisi, küçük bir işletme olabilirsiniz. Bütün o dev teknolojileri kendi ihtiyacınız kadar kullanabilirsiniz. Dolayısıyla böyle bir artımız var. Bunun haricinde Microsoft, rakipleri ile karşılaştırıldığında ARGE harcaması ilk 10'da olup bulut servisi sunabilen tek tedarikçi aslında. Ek olarak Forester ve Gartner gibi 3. parti firmalarının bulut ile ilgili bütün kategorilerde değerlendirmelerinin hepsinde birden liderler sınıfında olan yine bir tek Azure'u görüyoruz. Diğer tedarikçilerin sağlayamadığı bizim özel olarak Microsoft'un yapısından meydana gelen bir karma bulut hikayemiz de var. Çoğunlukla hibrit bulut terimi ile anlatıyoruz. Yani diyoruz ki biz zaten uzun yıllardır kurum içi sağladığımız on premise servisleri artık bunların Azure'da servis olarak karşılığını da sağlıyoruz ve aynı zamanda hem entegrasyonu kolaylığı hem de her iki tarafın yönetimi ile ilgili ara yüz kolaylığını da sağlıyoruz. Son olarak da güvenilir bulut olayından (Microsoft trusted cloud) bahsetmek istiyorum. Microsoft'un gerçekten Azure'u güvenilir bir ortam yapmak için uzun yıllardır üzerinde çalıştığı ciddi bir girişi var. Biz bunu dört farklı katmanda inceliyoruz. Birincisi; biz, müşterinin ihtiyaç duyduğu şeffaflığı sağlıyoruz. İkincisi müşterinin ihtiyaç duyduğu güvenliği sağlıyoruz. Üç, privacy'yi sağlıyoruz. Ve son olarak da sertifikasyonlar ile şirketlerin ihtiyaç duyduğu uymak zorunda olduğu standartlar ve yasal sorumluluklar karşısında uyumluluğu sağlıyoruz. Yani biz açık kaynak kullanıcılarına diyoruz ki, Azure ile kurumsal seviyede bir ölçeklilik ve kurumsal seviyedeki bir hizmet kalitesini ve biraz önce bahsettiğimiz farklı teknoloji seçeneklerini güvenli bir bulut ortamında müşterilerinize sunabilirsiniz.

CHIP: Son olarak, gelecekte açık kaynak konusunda Microsoft'tan daha fazla neler beklemeliyiz? Açık kaynağın ulaşacağı boyut ne olacak ve buna işletim sistemi de dâhil olacak mı?

Gökben Ergüç: Takdir edersiniz ki böyle bir şeyi söylemeye yetkim yok. Ancak sizinle beraber beyin jimnastiği yapabiliriz. Burada şöyle bir gerçek var. Dünyayı aslında şu anda kullanıcılar şekillendiriyor. Yani şu anda kimsenin "Ben bunu böyle yapıyorum, kullanan da böyle kullansın" deme lüksü yok. Dolayısıyla orada şöyle bir vizyon olacağını varsaymak yanlış olmaz. Zaman içerisinde kullanıcı kitlesinin ihtiyaçları ve istekleri bizi kesinlikle şaşırtabilecek farklı işbirliklerine ve sürprizlere hazırlayabilir. Dolayısıyla ben orada şu şekilde düşünüyorum: Herhangi bir konuda fırsatın ve potansiyelin nereye gideceği, bizim aslında ne istediğimize ve ne yapmak istediğimize bağlı ve bence burada bir limit açıkçası yok.

Windows 10 Microsoft'un gelecek büyük planları

Piyasaya çıkmasından üç ay sonra, Microsoft, Windows 10 için yeni bir hamle yapmak üzere, ama ne yapacak? CHIP, durumu gözden geçirdi...

Umut Ulaş Tarhan

Geçen Eylül, Microsoft için işler hiç de iyi görünmüyordu. Mobil telefon pazarında, iOS ve Android'in gerisinde kalmak, hevesli bir şekilde tablet piyasasında ben de varım demek ve milyonların inancını en son sürülen işletim sistemiyle beraber kaybetmek, Redmond merkezli şirketin dört bir yanının kırmızı suratlarla dolup taşması anlamına geliyordu. Sonrasında, ayın en son gününde, duyuru yapıldı. Çokça sevilen Windows 7'nin yerine çokça nefret edilen Windows 8'in miadı artık dolmuştu ve de Windows 9 beklenirken kimse tahmin etmeyeceği bir şey oldu. Hayır, bu daha da ileri doğru bir atılım olacaktı ve açıklanamayacak bir şekilde, yeni sistem Windows 10 olarak isimlendirildi. Sadece bu değil ayrıca bu yeni işletim sistemi ücretsiz de olacaktı.

CHIP, bütün ayrıntılarıyla Windows 10'u, gelen reaksiyonları ve Windows 10 ile yapabileceklerinizi anlattı. Sizler büyük bir ihti-

malle Windows 10'u indirdiniz (ya da en azından bütün büyük bozuklukların giderildiğine ikna olduğunuzda indirmeyi aklınızın bir köşesine not aldınız). Windows 10 birçok forumun ana konusu haline gelmeyi başardığı gibi aynı zamanda, sistem hakkında her kafadan bir ses çıktı, birçok ofis kullanıcısının ve tüketicinin zihnini işgal eden bu yeni ürün hakkında herkes kendi fikrini söyledi. Ve ortak karar nedir? Genel haliyle oldukça olumlu bir hava var...

Microsoft'ta yüzlerin gülmesi için artık bir sebep var. Rakamsal veriler kesinlikle iyi bir durumu gösteriyor. Bugüne kadar, Windows 10, 120 milyon cihaza yüklendi ve Netmarketshare'in verilerine göre işletim sistemi pazarında %8'lik bir paya sahip. Elbette, hala Windows XP'nin 11,68'lik payından düşük ve de pazarı %55,71'lik payıyla domine eden sevgili Windows 7'nin yakaladığı değerden ise oldukça düşük. Yine de, toplamda %10,68'lik kurulum payına sahip Windows 8.1'in yalnızca çok az gerisinde yer alıyor.

Geleceğe dönüş: Tabletleri ilk tanıtan Microsoft olmasına rağmen onları popüler hale getiren iPad idi. Şimdilerde ise, Windows 10, Microsoft için pay alabileceğini umut ediyor.

Seçeneklerden biri: Windows 10 rakipleri yerine Microsoft Surface tercih eden tüketiciler için önem taşıyor.

Bütün bunlardan sonra, Windows 10'a ait sayısal veriler, OS X'in herhangi bir versiyonuna ait sayısal verilerden çok daha büyük değerler ve Microsoft için bundan daha önemli ne olabilir? Buna karşın, Microsoft kendi şöhretine yaslanacak gibi durmuyor. Bu sefer tekne, geçmişte yapılan bütün hataları ve rakiplerle mücadelede harcanan onca emeği geride bırakarak denize doğru açılmak ve zafer kazanmışçasına uzaklara yelken açmak için hazır. Bunu yapmak için de şirket birkaç tane büyük plana sahip.

Microsoft Windows and Devices firmasının başkan yardımcısı Terry Myerson'a göre, bu sadece başlangıç. Windows 10'un yayılmasının ve insanlar tarafından benimsenmesinin yavaş başladığına dair işaretler olsa da, Tyer Myerson, ikinci aşamaya geçmek için artık zamanın geldiğini düşünüyor. Windows 10'un gelecek 2 – 3 yıl içerisinde 1 milyar cihazda kurulu olması hedefleri gerçek olursa, bu yeni işletim sistemi taze hamlelere ihtiyaç duyacaktır ve şirket şu anda harekete geçmesi gerektiğinin farkında aksi takdirde Windows 10'un kazandığı ivmeyi kaybeder.

Peki nasıl? Windows 10, 3 ay önce devreye girdi ve ilk ayın sonunda, 75 milyon bilgisayara indirildi. Takip eden 2 ayda sadece 45 milyon bilgisayara Windows 10 yüklendi ve eğer indirmelerdeki bu azalma devam ederse, gelecek iki ayda 18 milyon bilgisayarın daha bu yeni işletim sistemini yükleyeceği beklenebilir. Windows 10'un cihazlara yüklenmesindeki düşüş, sistemin bir milyar cihaza yüklenmesi hedefleri için yeterli sayıya ulaşamayacağı anlamına geliyor. Aynı zamanda bu işletim sisteminin olabildiğince çok masaüstü bilgisayara yüklenmesi akıllı telefonlarda, tabletlerde ve konsollarda da Windows 10 kullanımının artabilmesi açısından çok önemli.

Ana Plan

Microsoft'un yapacağı şey ise şu: Microsoft, kullanıcılarının mevcut işletim sistemlerinin kolaylıkla Windows 10'a yükseltilmesini sağlayacak ve bunu yaparken Windows 10'un cihazlarda çalışacağını da büyük ölçüde garanti ediyor. Bu durum kullanıcıları şöyle bir duruma sokacaktır: Bu şekilde bir teminattan sonra kullanıcılar, cihazlarını Windows 10'a yükseltme konusunda daha güvende hissedecekler ve eğer yeni işletim sistemiyle başlayan ilişkileri istedikleri gibi gitmezse, istedikleri zaman eski sistemlerine dönebilirler, tabii ki bunu eski işletim sistemiyle boşanma evrakları işlenmeden önce yapmaları gerekiyor.

Myerson "Müşterilerimiz için en büyük isteğimiz, onlara Windows'u beğendirmek, onlara Windows'u sevdirmek..." demesine rağmen, şirket şu anki güncelleme sürecini değiştirecek. Şimdiye kadar, Windows 10'un yayılması zaten güncelleme yapacak insanlar üzerinde işe yaradı. Windows 10 ön sipariş olarak görev çu-

buğunda güncellenmenin hazır olduğunu bildiren bir duyuru şeklinde yer aldı. Microsoft, şimdilerde bu tarzda bir sürece ihtiyaç olmadığını söylüyor çünkü Windows 10 şu anda dijital ortamlara aktarılmış halde. Şimdiye kadar fırsatınız olmasa da sistemi bundan sonra istediğiniz zaman indirebilirsiniz.

Rezervasyon yaptıran kullanıcılar için güncelleme otomatik olarak yapılacak bununla birlikte rezervasyon yaptırmasına rağmen kullanıcılar güncellemeyi yapmaktan vazgeçmekte özgürler. Ama büyük değişiklikler bundan sonra geliyor. Windows 10 ileride isteğe bağlı bir güncelleme olarak Windows Upgrade'de yer alacak ve şu anda Windows 7 veya Windows 8.1 kullanan kullanıcılar için Microsoft'un düzenli güvenlik yamaları ve ince ayarlarıyla birlikte indirilmeyi bekleyecek. Bununla birlikte, Meyerson'dan aktarırsak gelecek yılın hemen başlarında, Önerilen Güncelleme şeklinde yeniden kategorilendirilecek. Bu da şu anlama geliyor: Makinelerin güncel ayarları güncellemeleri otomatik olarak başlatıyorsa, Windows 10 kendi yolunu yine kendiliğinden bulacak.

Bu şekilde işleyen bir yaklaşımla, insanların cihazlarında bu yeni işletim sisteminin yer almasında etkili olacak. Microsoft ise insanların kısa bir süre deneyimledikten sonra bu yeni işletim sistemiyle devam etmekten mutlu olacaklarını düşünüyor. Açıkçası, şirketin inancı ise şu şekilde: İnsanların bir kısmı bu yeni ve bilinmeyen işletim sistemiyle ilgili korkulara sahip ve güncellemeyi sürekli erteliyorlar. Bunun sebebi ise bu yeni işletim sisteminin cihazlarında kargaşaya yol açacağını düşünmeleri ve sistemi nasıl kullanacaklarını bilmemeleri. Aynı zamanda, bu durum bilgisayarı Windows 10 ile güncelleyeceklerini bilmeyen insanlar için kolaylık sağlayacak.

Bu şekilde bir stratejinin izlenmesinin sebebi, pazar payında daimi bir artışın hedeflenmesi olarak gözüküyor. Bu strateji bir dağ kadar kendilerinden emin ve sarsılmaz olduklarını kanıtlayan Windows XP kullanıcılarını etkilemeyebilir. Ama bu, Microsoft'un, eğlence ve üretkenlikle dolu çok daha yeşil arazilere ulaşabilmeleri için Windows 7 ve 8 kullanıcılarını o tepeden atlatmasını sağlayacak. Korsan kopya ve bu nedenle rahatsız edici Windows 7 ve 8.1 kullanıcılarına gelince, Microsoft, aktivasyon satın alabilmeleri için durumu onlar için kolaylaştırarak doğru yolu bulmalarını istiyor. Her durumda, Microsoft, Windows 10'u bırakmayan insanlara bel bağlamış durumda. Bu insanlar, taze su için atlara öncülük eden ve onlara bu taze sudan içiren insanlar olarak görünüyor.

Güncellemek için?

Harcanan bütün bu emeğin anlamı ne? Açıkçası, olabildiğince çok büyük sayılarda insanları eski işletim sistemlerinden kurtarıp en son çıkan işletim sistemiyle buluşturmak Microsoft için önem ta-

Microsoft bütün platformlarda çalışan çoklu sistem girişimlerinde bulunduğundan dolayı mobil için Windows 10 büyük önem taşıyor.

şıyor. Şirketteki kimse eski işletim sistemi kullanan insanlarla ilgilenmek istemiyor. Eğer insanlar en güncel teklifle ilgilenirlerse her şey çok daha kolay olacak. Eğer güvenlik açığı varsa, Microsoft gerekli güncellemeleri çok daha hızlı bir şekilde hazırlayabilecek. Microsoft'un bu tutkusunun ardında ayrıca parasal bir husus da var. Windows 10 ücretsiz olabilir ama alışılmadık bir şekilde karlı olduğunu gösterebilecek bir ekosisteme zemin oluşturuyor.

Apple'dan ve iPod'u kullanarak servetini katlamasında öğrenilmesi gereken dersler var. Benimsedikleri yol, özel olarak belirtmek gerekirse, Steve Jobs'un müzik endüstrisiyle anlaşmasına ve bu sayede iTunes platformunu oluşturmaya ve de şirketin başka alanlara girmesine olanak sağladı. Bu alanlara ise en başta çığır açan iPhone ile çok başarılı bir şekilde girdikleri telefon piyasası örnek verilebilir. Ardından gelen iPad doğal bir sürecin ürünüydü – o sıralar öyle gözükme de – ve de iPad, Apple'ın üzerine bir şeyler kurması için uygundu. Aynı zamanda MacBook ve iMac'e doğru bir çekim yarattı ve hatırı sayılır sayıda insanın Windows'tan OS X'e geçmesine yol açtı. Diğer bir deyişle, Apple, birçok şekerlemeden oluşan yeni bir imparatorluk inşa etti çünkü herhangi bir Apple ürününü kullanan insanlarda yine başka bir Apple ürünü kullanma eğilimi vardı. Bu şekilde bir ivme olmadan, Apple Watch'ın, Apple kullanıcıları düzeyinde hiçbir yeri olmayacaktı.

Windows 10, 120 milyon cihaza indirildi

Microsoft, Windows 10'un başarısının kendileri için de Apple'inkine benzer bir başarıya götüreceğini umuyor. Microsoft, son işletim sisteminin Microsoft tarafından üretilmiş bütün işletim sistemlerinden daha iyi olduğunu düşünüyor ve geçen yıllardaki Vista ve 8.1 kabusunun bu sistem sayesinde unutulacağına ve bu sayede Microsoft'un yine en ön sırada yerini alacağına inanmış durumdalar. Bu sürümde bundan daha fazlası iştirilmiş durumda ve bunlar gelecek için çok önemli olacak. Eğer insanlar Windows 10'u tercih eder ve bundan memnun kalırlarsa bunun ardından Windows Phone tercih edip etmeme konusunda daha dikkatli düşünebilir veya aynı şekilde PS4 yerine Xbox One tercih edebilirler. İnsanların, Android veya iOS bir tablet yerine Windows tableti de göz önüne almalarını sağlayabilir. Tabii, bütün bunlar kullanıcıları oltaıyla yakalayıp onları Windows Store ekosistemine koymalı ve kullanıcıların paralarıyla birlikte ekosistemin bir parçası olmalarını sağlamalıdır.

Kurulum Alanı

Windows 10'un kurulum yerinin, Windows 7'den daha büyük ve Android ve iOS/OSX sistemlerinden çok daha kapsamlı olması bü-

B İ L G İ

CTRL + Z

Windows 10'dan memnun kalmayanlar için , Microsoft ayrıca geri dönüş bileti de sunuyor. 31 gün içerisinde, şu adımları: Ayarlar – Güncelleme ve Güvenlik – Kurtarma ve Windows 10'u kaldır izleyerek, bir önceki işletim sisteminize geri dönebilirsiniz. Bu işlemleri yaparak, bir önceki işletim sisteminizi eksiksiz bir şekilde, bütün uygulamaları ve ayarlarıyla birlikte, bilgisayarınıza yüklemiş olursunuz.

yük bir önem taşıyor. Microsoft CEO'su Satya Nadella bir sürü uygulama geliştiricisiyle konuşmalarını sürdürdüğünü ve onlardan, Mac Store, App Store ve Google Play için yaptıklarının aynısını Windows için yapmalarını istediğini belirtiyor. Bilgisayarlarda olduğu gibi tabletlerde ve akıllı telefonlarda da çalışacak Windows 10'a özel uygulamaların üretilmesi konusunda şimdilik umudunu kesmiş durumda. Uygulama geliştiriciler ise bu istenilenleri sadece artan kullanıcı sayılarından sonra kendilerini talep konusunda güvende hissettikleri takdirde yerine getirecektir.

Bu haliyle, Windows için uygulamalar yazacak az sayıda uygulama geliştiricisi var. Windows için üretebilecek uygulama geliştiricilerin sayısının yaklaşık olarak 400.000 olmasının karşın, diğer tarafta Apple App Store ve Google Play için bu sayı yaklaşık olarak 1,5 milyon civarında. Yeni bir iOS ve Android sürümü yayınlanır yayınlanmaz insanların bunlar hakkında konuşmaya başlamaları, Microsoft'un karşılaştığı en büyük problemlerden biri ayrıca. Bu yeni sürümler, yayınlanmalarıyla birlikte manşetleri süsleyen haberler oluyor ve insanlar bunlar hakkında yorumlar yapmaya başlıyor. Genellikle, bu yorumlar, zamanında Commodore 64 ve Spectrum tartışmaları etrafında şekillenmiş bu alanda karşılıklı ağız dalaşı şeklinde yer buluyor. Durum şu ki, insanlar işletim sistemleri hakkında konuşmasına konuşuyorlar ama büyük bir çoğunluğu Windows Phone güncellemelerini görmezden geliyor. Microsoft, Windows 10'un bu durumu da değiştirmesini istiyor.

Bir adım ötesi olarak, Windows Phone 10, 12 Kasım'da piyasaya sürüldü. Masaüstü kullanımına uyum sağlaması için gözden geçirildi. Outlook Mail, People, Edge ve Outlook Calendar'ın öncekilerden daha iyi versiyonlarını içermesinin yanı sıra ayrıca diğer işletim sistemlerinden de ödünç alma konusunda oldukça korkusuz ancak öte yandan Android ve iOS'un tecrübelerini ve elde ettikleri kesin başarıları gördükten sonra, kimse Microsoft böyle bir şey istiyor diye Microsoft'u suçlamamalı. Windows 10, bulut desteği ve imleci aşağıya çektiğinizde daha fazla seçeneğiyle ekstra bir menü sunuyor. Bütün bunlar, Windows 10' u, mobil için uygun bir işletim sistemi – yıllar önce servis edilen işletim sisteminden farklı olarak- yapıyor ve bunlar sayesinde rakiplerini yenilgiye uğratabilir. Kesin olarak söylemeli ki Windows 10, kendine ait birçok zeka kıvılcımı olan şeyleri ortaya çıkardı ve bütün bu şeyler, gelecek aylarda insanlar tarafından benimsenebilir (örneğin : e-postalar ve indirilen haritalar için zengin biçimlendirme)

Bununla birlikte, diğerlerinin övünç kaynağı olan marketlerdeki uygulamaların büyük hacmine sahip olmayışı, Windows 10 için daima bir dezavantaj olarak kalacak. Masaüstü bilgisayarlar ile uyumluluk ve benzerlik isteyen bütün kullanıcılar için Microsoft'un özellikle yönelmesi gereken başlık bu gözüküyor.

Hal böyle olunca da, Microsoft uygulama geliştiricilerini cesaretlendirmek için yollarına çıkabilecek bütün engelleri ortadan kaldırmaya çalışıyor. Birden fazla işletim sisteminde çalışacak uygulama geliştirme ve geliştiricilere uygulamalarını yaparken ihtiyaç duyacakları araçları veren Visual Studio için ücretsiz eğitim seansları var. Fikir amacı, geliştiricinin Windows 10 Phone için bir uygu-

BLUE

JEAN

SAYI
OCAK 2016
112548
FİYATI
70
KKTC FİYATI
8.50

ESNADA
BATACLAN'DA
OLMAK

PARİS SALDIRISININ
TEK TÜRK TANIGI
FEHİ BOYACIOĞLU
YAZDI

STAR
WARS

HAKKINDA
YAZDILAR VE
ÇİZDİLER

AHMET SAN
BİGEM KARAYUS
CAN TEMİZ
DOĞU YÜCEL
EGE ÇUBUKCU
ERDEM TATAR
FERMAN AKGÜL
GONCA VUSLATERİ
KUTLUKHAN KUTLU
HELİKE ACAR
ÖZGÜR ÖĞRET
SEDAT KAPANOĞLU
TUNA KİREMITÇİ
YEKTA KOPAN

AYDILGE
BARBAROS DEVECİOĞLU
BÜŞRA KÜÇÜK
CANER ALPER
CANSEL ELÇİN
ÇAĞLAN TEKİL
CETİN CEM YILMAZ
ÇİZENBAYAN
ELİF KEY
EMİR ERSOY
ERCAN MEHMET ERDEM
FERİDUN DÜZAĞAÇ
GENÇ OSMAN YAVAŞ
GÖKTÜĞ CANBABA
GÜVEN ERKİN ERKAL
HAKAN BİÇAKCI
İPEK ATCAN
MURAT SARACOĞLU
NEJAT YAVASOĞULLARI
OBEN BUDAK
ÖZGE GÜREL
SADI TIRAK
TURGUT ALP BEKOĞLU
VEDAT ÖZDEMİROĞLU

MEKAN
PLAK
CD
OYUN
DİZİ

The
**FORCE
AWAKENS**

İYİ VE KÖTÜ ARASINDAKİ SAVAŞTA YENİ PERDE!
YENİ FİLM HAYRANLARI İKİYE BÖLDÜ: ERDEM TATAR NEDEN SEVDİ? DOĞU YÜCEL NEDEN SEVMEDİ?

BLUE jean DEĞİŞTİ!

ARTIK DAHA BÜYÜK, DAHA OLGUN, DAHA DOLU...

OCAK SAYISI BAYİLERDE

bluejean.com.tr

bluejeanmagazine

bluejeandergi

bluejeanmagazine

Büyük planlar ve büyük açılış : Microsoft, Windows 10'nun etrafını sarmayı sürdüren dedikodu vızıltılarını sevecek.

lama üretmesi halinde bu uygulamanın aynı zamanda Windows 10 masaüstü bilgisayarında da çalışabilmesi. Şimdilerde ise Microsoft ileriye doğru yeni bir adım atıyor. Windows 10'nun büyük planlarının bir parçası da bağımsız uygulama geliştiricilerinin yaptıkları uygulamaları organize etmek ve onların tanıtımını yapmak. Bütün bunlar Microsoft'tan Bernardo Zamora tarafından Ekim ortalarında planlandı.

Microsoft bütün platformlarda çalışan çoklu sistem girişimlerinde bulunduğundan dolayı mobil için Windows 10 büyük önem taşıyor.

'Haziran'da, Geliştirme Merkezi'mizde yeni bir uygulama başlattık. Şöyle ki bu özellik ile reklam satın alarak uygulamanızın tanıtımını yapabiliyorsunuz' şeklinde bir ifadeye yer veriyor, Bernardo Zamora blog yazısında ve şöyle devam ediyor: 'Bu özellik, uygulamanızın tanıtımını yapabilemeniz için mümkün olan birkaç seçenekten biri ve bu seçeneklerin içerisinde, Windows Store rozetleri, Microsoft Affiliate Program'ı ve promosyon kodları var. Buna ek olarak yakında 51 yeni market, reklam resimlerine yerleştirilmiş metinler, tahminlere erişim, kampanyaların hedef tespiti için önerilen ayarlar, işletim sistemi tespitleri ve raporlamaların dünya haritası üzerindeki görüntüsü için bir desteği olacak.'

Microsoft şu durumun farkında: Windows 10'un olabildiğince çok masaüstü platforma yüklenmesi bu işletim sisteminin kullandığınız her cihazda yer alabilmesi şeklindeki büyük planı için çok önemli. Microsoft'un en önemli çıkış noktası bu çünkü şirket yalnızca 'hey bakın ne kadar da harika bir işletim sistemi bu' demeyecek aynı zamanda 'masaüstünde kullandığınız bu güzel uygulamalara bir bakın, bu uygulamalar telefonunuzda ve tabletinizde de kullanılabilir.' Windows Phone Store'un kızağa çekilmesi boşuna değil zira bunun arkasında Windows 10 işletim sistemine sahip bütün cihazları kapsayacak şekilde evrensel bir Windows Store'un hazırlıkları var.

Ve daha fazlası ...

Daha fazla insanı Windows 10 kullanmaya teşvikin yanı sıra, Microsoft aynı zamanda insanlara güven aşılama için sistem üzerinde geliştirmeleri yapmaya devam ediyor. Windows Insiders için önizlemeler yayınlandı. Bunlar sadece hataları düzeltmiyordu (hatalardan biri de şuydu: Win32 oyunları indirildiğinde ve eklendiğinde, Xbox uygulaması, bilgisayar hafızasından büyük miktarlarda gigabyte tüketiyordu). Dikkat çeken güncellemelerden biri de Edge web tarayıcısıydı. Bu güncelleme sayesinde Edge web tarayıcısı artık, Chromecast, Amazon Fire Tv, Stick veya Roku gibi herhangi Mirecast ve DLNA-etkin cihazlarda destekleniyor.

Windows Insider Başkanı Gabriel Auin, Edge'in ileride Youtube'dan video, Facebook'tan fotoğraf albümleri ve Pandora'dan müzik toplayabileceği şeklinde bazı tahminlerde bulundu. Buna karşın Edge, kaynaklardan korumalı içerik toplayamayacak, bu da demek oluyor ki yasalara uygun bir şekilde Netflix veya Hulu'dan içerik toplayabilmek, Edge'in sınırlarını aşıyor. Korumalı içeriklere ulaşamaması bazı kullanıcıların olumsuzluk olarak görecekları cinsten bir durum olsa da hak sahiplerinin durumdan ötürü doğacak öfkesi de bunu kaçınılmaz kılıyor.

Windows için gelecek planlarından bir diğeri ise Microsoft Edge üzerinde sağ tık özelliği ile PDF üzerinde canlı bir renkle vurgulanmış bir metin hakkında bilgi edinmek için Cortana'nın kullanılabilecek olması. Xbox için de ayrıca Auin'in "Xbox Live üzerinden oyun oynamak, sohbet edebilmek ve klip paylaşabilmek için Facebook arkadaşlarını kolaylıkla bulabilmeyi ve ekleyebilmeyi sağlayan, en çok talep edilen yepyeni bir özellik" sözleriyle tanımladığı yenilikler için Windows 10 beta uygulaması da güncellendi." Bu özelliğe ek olarak, seslendirme kayıt işlevselliği de Game DVR'a eklendi ve Xbox beta uygulaması dahilindeki market ile Xbox One oyunlarını arama ve bunları satın alma imkanı verecek. 'Games with Gold' ve 'Deals with Gold' kategorisindeki promosyonlar sayesinde de oyun alınabilecek ve Xbox One 25-hane kodları da yine uygulama içerisinde paraya çevrilebilir olacak. Gelecek yıl, Edge üçüncü taraflardan gelen ve tarayıcının işlevselliğini arttıracak büyümelerden de faydalanabilecek.

Microsoft başlıca önceliklerinin bu olduğunu da söylese de Microsoft sözcüsü The Verge'a şu şekilde konuştu : 'Kullanıcılarımız

B İ L G İ

Oyun oynamak

Kasım'ın 12'si, Windows Phone 10' nun piyasa sürülmesinin yanı sıra başka bir sebepten dolayı da çok önemli bir tarihti. Xbox One deneyimi ile birlikte gelen Windows 10, konsola taze bir bakış getirecek ve bir kez daha Microsoft'un sunduklarını kullanan insan sayısını arttıracak. Windows 10'un doğal görünümü ve aynı zamanda bütün platformlarda bulunacak şekilde tasarlanması, Windows 10'un kusursuz bir bütün olduğunun hissini veriyor. Windows bu nedenle Xbox uygulamasını bünyesinde barındırıyor.

Microsoft, 'Hololens' in Windows 10'un geleceğinin ayrılmaz bir parçası olmasını umuyor.

için en güvenli ve en güvenilir tarayıcıyı yapmak için yoğun bir şekilde güvenli bir büyüme modeli geliştirmeye çalışıyoruz ve bundan daha fazlasını 2016'da gelecek Windows 10 güncellemesinde sizlerle paylaşabilmek için can atıyoruz.'

Mobil üzerindeki Windows 10'a gelirse, cevapsız bir aramadan sonra Cortana sizi bilgisayarınız üzerinden uyaracak ve aynı zamanda yine bilgisayarınız üzerinden metin formatında arayana cevap vermenizi sağlayacak. Bunun yanı sıra, bilgisayarından mesaj yollayabilmeniz için tek yapmanız gereken mesajı yollayacağınız kişinin ismini verdikten sonra 'Text' yazmak veya 'Text' demek. Skype, Windows uygulamaları arasında 'Messaging ve Phone' vasıtası ile entegre olacak ve hareketli GIF desteği veren bir tane de mesajlaşma uygulamasına merhaba diyeceksiniz. Çağrı geçmişinden bağlantıları araştırmayı da sağlayan bir arama motorunun olacağı bilgiler arasında.

Gabe Aul, Windows 10 Mobil guruşu, ayrıca şunları söylüyor: 'Cortana boş vakitlerinizi takip edecek ve bu özelliğine film ve etkinlik anımsatıcıları da dahil. Cortana'dan aldığınız bilgiler ile nereye gideceğinizi tam zamanında nerede olmanız gerektiğini bileceksiniz ve doğrudan Cortana üzerinden Uber 'de rezervasyon yaptırabilmeniz ve Uber ile seyahat edebilmeniz için bir seçenek olacak. Bu yeni geliştirme ile birlikte, ne zaman isterseniz Uber'den sadece 'Book an Uber' diyerek rezervasyon yaptırabileceksiniz ve Cortana anında sizin için bir seyahat ayarlayacak. Basit bir şekilde 'Book an Uber to SeaTac airport' diyerek, Uber'i havaalanına bile gitmek için kullanabileceksiniz veya Bing tarafından tanımlanmış başka bir havaalanına gitmek için... Cortana sizin için Seattle- Tacoma havaalanına, JFK, ATL veya canınız nereye gitmek istiyorsa oraya gidebilmeniz için rezervasyon yaptıracak.'

Bütün bunların yanı sıra ayrıca Photos uygulaması için geliştirmeler var. Artık telefonunuzda bulunan fotoğraflardan istediklerinizi favorileriniz olarak işaretleyebilirsiniz ve Live Tile üzerinden fotoğrafların yerlerini değiştirebilirsiniz. Fotoğrafların görüntüleme sırasında zum performansı ve dosya bilgileri için birkaç tane geliştirme yaptık' diyor Aul. Depolama seçenekleri için gelen yenilikler var: Uygulamaları hem telefonunuzda hem de bilgisayarı-

nızda SD kart veya USB bellek gibi harici depolama birimlerine indirebileceksiniz. Açıkça görülüyor ki, akıllı telefonlar için Windows 10 doğru yolda ilerliyor.

Kaldı ki bu şekilde olmalı. Microsoft çoktan, Windows 10'u, 'Windows'un son versiyonu' olarak isimlendiriyor ve Microsoft çalışanlarından Jerry Nixon, gizli güncellemelerin olacağından söz ediyor. Bütün inatış düzenli olarak gelen geliştirmeleriyle ve güncellemeleriyle Windows'un bir servis sistemi olduğu şeklinde yön değiştirmiş vaziyette. İşletim Sistemi, özünün etkilenmeden sadece bireysel parçalarının güncellenmesinin ve değiştirilmesinin mümkün olduğu farklı bölümlerden oluşan yapısıyla inşa edilmiş. İşte bu sayede Windows 10, birçok platformda çapraz bir şekilde çalışıyor ve bu özellik onun evrimleşmesine ve yavaş yavaş gelişmesine olanak sağlıyor. Yol boyunca karşılarına herhangi bir problem çıkarsa, probleme karşı bilenmiş vaziyette olacaklar ve toptan bir değişiklik için bir yıl boyunca veya şirketin önemli bir duyurusu nedeniyle ertelenmiş yeni özellikleri gereğinden uzun süre beklemek için bir sebep kalmayacak. Doğrusu, 'Redstone (kızıltaş)' adıyla ilk güncellemeyi 2016 yazında alacağız ve ikincisi 'Threshold (eşik)' 2016 sonbaharında bizlerle buluşacak. Kimbilir belki bu güncellemeler 3-4 ayda bir gelir veya belki de güncellemeler belirli periyotlar halinde gelmez ve bu şekilde olması da kesinlikle 'servis felsefesi' açısından daha iyi sonuç verecektir.

Güncellemelerin nasıl geleceğine gelirse, Microsoft'un Windows 10'u görücüye çıkarmasına benzer bir yaklaşım göreceğiz. İndirilmiş güncellemeler ve otomatik olarak yapılmış güncellemeler sayesinde güvenlik tehditlerinin hızlıca önüne geçilebilir ve kullanıcılar da en son çıkan özelliklerden ve düzeltilen hatalardan yararlanabilir. Gelecek ayarlamalardan dolayı bilgisayar yavaş ve kullanışsız hale gelirse ne olacağı tamamen ayrı bir soru olsa da yanıtı zamanla öğreneceğimize eminiz. Şu andaki 'bekle ve gör' durumu. Bütün bunlar olurken, deneyler yapılacak ve sistemin daha akıcı hale gelmesi için kararlar alınacak. Windows 10 için heyecanlı bir dönem ve hata yapılmamasına ihtiyacı var. Emin olduğumuz tek şey, bundan sonra geriye dönüş ve hatalar için CTRL + Z seçeneği olmayacak.

yorum@chip.com.tr

CHIP TV capcanlı karşınızda!

**Bilişim sektörünün
önde gelenleri canlı
yayında sorularınızı
cevaplıyor!**

Bundan böyle en çok merak edilen konuları, konuların uzmanlarından canlı olarak dinleyebileceğiniz, aklınızda olan tüm soruları canlı yayında sorup anında yayın alabileceksiniz.

İletişim altyapısı Vodafone 3G ile sağlanan ve HD olarak çekilen CHIP TechTalks canlı yayınlarında her hafta farklı bir konuyu masaya yatırıyor ve enine boyuna tartışıyoruz. 3G'nin verdiği ulaşım serbestliği ile CHIP Online canlı yayınları size Türkiye'nin her yerinden, hatta dünyanın her yerinden ulaşıyor olacak. Zaman zaman gittiğimiz yurtdışı lansman ve fuarlarından en son gelişmeleri size sıcak sıcak aktaracağız. Tüm yapacağınız belirtilen zamanda CHIP Online ana sayfasını açmak. Canlı Yayın ekranınızda oynamaya başlayacak.

CHIP Online canlı yayınlarının hepsi arşivleniyor ve <http://www.chip.com.tr/canli/> adresinden HD kalitesinde yayımlanıyor. Elbette Canlı Yayını canlı seyretmenin bazı avantajları var, örneğin her yayının sonunda verdiğimiz sürpriz hediyeler gibi!

CHIP TechTalks canlı yayınlarında görüşmek üzere!

TechTalk'ta ilk hafta, Vodafone'un 4.5G yol haritasında yeni bir adımı açıkladığı basın toplantısından size canlı olarak seslendik ve Ender Buruk'a konu ile ilgili sorularımızı yönelttik.

Aralık ayında 2. Hafta canlı yayınıımızda konumuz Samsung'dan Emre Tezbaşaran ile akıllı saatler ve giyilebilir teknolojileri masaya yatırdık. Samsung'un yeni ürünlerini değerlendirdik.

4.5G GÜMBÜR GÜMBÜR GELİYOR!

Daha hızlı, daha kesintisiz, daha kaliteli ve daha çok iletişim. İşte 4.5G bize tüm bunları vaat ediyor. 4.5G gelince Canlı Yayınlarımız da çağ atlayacak, şimdiden söyleyelim...

Biliyorsunuz, yaklaşık bir yıldır kesintisiz olarak her hafta gerçekleştirdiğimiz Canlı Yayınlarımızda Vodafone 3G altyapısını kullanıyoruz. Bu bir yıl boyunca gerek yurt içinden, gerekse yurt dışından her hafta sizlere teknoloji dünyasındaki en son gelişmeleri aktarmak, firmaların vizyonunu mercek altına almak imkanı bulduk. Bunu da Canlı Yayın projemize inanan ve ilk günden itibaren destekleyen Vodafone'un sağladığı 3G altyapısına borçluyuz. Sizlere kaliteli bir görüntü ve ses iletmek için kaliteli bir iletişim altyapısı kullanmak zorundayız. Hali hazırda altyapımız sizlere HD kalitesinde Canlı Yayın görüntüsü aktarmaya imkan veriyor ama her zaman daha da iyisinin peşinde olan bir internet yayını olarak CHIP Online sizlere her zaman daha fazlasını vermeyi hedefliyor. Burada da çok yakında çıtayı 4.5G'ye yükseltmek için gerekli çalışmaları yapıyoruz.

Geçtiğimiz ay yaptığımız Canlı Yayınlarımızdan birinde Vodafone'un 4.5G yol haritasını açıkladığı lansmanı ekranlarınıza getirmiştik. Vodafone burada 4.5G ile yeni tanışan kullanıcılara

4.5G'nin avantajlarını anlatırken bir tarafta da artık "eli kulağında" diyebileceğimiz 4.5G teknolojisinin altyapısı için ne kadar hazır olduklarını aktardı. Burada asıl ilgimizi çeken 4.5G desteği vermeyecek telefonları olan kullanıcılara verilen destektir. Herkes 4.5G kullanabilsin diye sadece SIM kartları değiştirmekle yetinmeyen firma Huawei ile yaptığı işbirliği ile eski telefonunu getiren kullanıcılara yeni bir 4.5G destekli telefonu büyük bir indirimle vereceğini belirtti. Bu ve bunun gibi kampanyaların sayıca artması ve çeşitlenmesinin 4.5G platformunun yaygınlaşmasına ve daha kaliteli iletişime doğru giden yolların daha hızlı açılmasını sağlayacaktır.

CHIP Online olarak bizler Canlı Yayınlarımızı artan ve çeşitlenen formatlarda devam ettireceğiz. 4.5G geldiğinde de direkt olarak Canlı Yayın altyapımız 4.5G'ye terfi edilecek ve sizler daha kaliteli, daha kesintisiz ses ve görüntüyle Canlı Yayınları izleme imkanına sahip olacaksınız. Geçtiğimiz ayın bir başka ilgi çekici Canlı Yayınını da aslında bu aralar yeni Lumia telefonlarıyla ilgi çeken Microsoft'un mer-

kezinden gerçekleştirdiğimiz, Microsoft'un açık kaynak koduna göz kırmaya başladığı Azure dünyasını mercek altına aldığımız yayın oldu. Uzun yıllar açık kaynak koduna düşman gibi görünen, algılanan Microsoft'un artık açık kaynağı hem de tüm platformları ile destekleyecek olması küçük, orta ve büyük ölçekteki firmalara daha esnek, daha modüler ve en önemlisi daha ucuz yazılım çözümlerine giden yolu açması açısından çok önemli. Microsoft merkezinden gerçekleştirdiğimiz Canlı Yayın bu açıdan çok önemli ipuçları içeriyor.

Tekrar nasıl izleyeceksiniz?

Canlı Yayınlarımızın tümünü tekrar tekrar izleyebileceğinizi biliyor muydunuz? www.chip.com.tr/canli sayfasına uğradığınızda, CHIP Online olarak gerçekleştirdiğimiz tüm Canlı Yayınların listesine ulaşabilir, istediğiniz tıklayıp izleyebilirsiniz. Gelecek ay CHIP Online Canlı Yayınlarımızın yeni atılımlarını ve sürprizlerini görüşmek üzere hoşça kalın, kendinize iyi bakın...

Canlı yayınlarımız, 3. hafta 117 ülkede en çok indirilen 100 mobil oyun arasında yer alan 1010'un yaratıcısı Gram Games CEO'su Mehmet Ecevit ile gerçekleştirdiğimiz sohbet ile devam etti.

Aralık ayının son haftası canlı yayınımızı Microsoft Türkiye ofisinden gerçekleştirdik. Microsoft, açık kaynak ve Azure konularında en yetkili isimlerden biri Gökben Utkun Ergüç'e sorularımızı yönelttik.

BU SAYFADAKİ VİDEOLARI NASIL İZLEYECEKSİNİZ?

1) Akıllı cihazınızda halihazırda bir QR kod okuyucu varsa bunu kullanarak ilgili sayfadaki QR kodu okutarak hemen video izleyemeye başlayabilirsiniz.

2) Eğer cihazınızda böyle bir uygulama yoksa Google Play ya da iOS Appstore'daki arama bölümüne "QR Code Reader" veya "QR kod okuyucu" yazdığınızda gelen uygulamalardan birini seçip yükleyebilirsiniz.

3) Uygulamayı çalıştırın ve sayfadaki QR kodu okutun. Eğer bu esnada uygulama size ne yapmak istediğinizi sorarsa linki açma komutu verin. Böylece ilgili videonun linkini göreceksiniz. Dilerseniz tam ekran yapıp daha rahat izleyebilirsiniz.

4) Cihazınızda izlediğiniz videoları GSM şebekesi üzerinden izlemeniz durumunda, veri akışının kullandığınız data tarifişi üzerinden gerçekleşeceğini hatırlatmak isteriz.

CHIPTechTalk

www.chip.com.tr/canli
adresinden izleyebilirsiniz

İnternetsiz veri alışverişi

Mobil cihazlar arasında doğrudan bağlantı hem oyun, hem de iletişimde veri akışını hızlandırıyor. Peki ne kadar güvenli?

Tan BODUR / RDM

Aplikasyon geliştiriciler şu aralar, belirli bir alan içindeki mobil cihazların birbirlerini fark edip doğrudan iletişim kurabildikleri bir dünyanın planlarını yapıyorlar. Halihazırda akıllı cihazlar arasında iletişim kurulabilmesi için ya bir WLAN ağı, ya da bir eknolojide hem bağlantı yavaş, hem de iletişimin gerçekleşmesi için kullanıcının onayına ve/veya bir PIN koduna ihtiyaç var. Müzeler, alışveriş merkezleri gibi halka açık eğlence temelli uygulamalarda bu işlem biraz keyif kaçırıyor. Birkaç firma (özellikle iBeacons ile Apple), iletişim şeklimizi kökten değiştirmeye niyetli. Google Nearby veya WiFi Aware gibi geleceğe yönelik teknolojiler de cihazlar arasında doğrudan, hatta kalıcı bağlantılar kurmaya yönelmiş durumda. Bu sistemlerle birlikte ücretsiz kablosuz sinyali aramak, kablosuz şifresi girme zorunluluğu, ya da servis sağlayıcının tarife ücretlerini hesaplama gibi dertler ortadan kalkabilecek.

Oturum açmaya, ücret ödemeye gerek yok!

Yukarıda bahsettiğimiz ağlar sayesinde uçak veya metroda birlikte seyahat ettiğiniz diğer kullanıcılarla -tıpkı evinizde arkadaşlarınızla yaptığınız gibi- kablosuz iletişimle oyun oynamak mümkün olacak. Perakende sektörü de bundan payını alacak: Mesela mağazalar özel indirim ya da ürünlerini çevredeki kullanıcıların akıllı telefonlarına doğrudan gönderebilecekler. Diğer taraftan, bu gibi "her zaman açık" bağlantıların da tabii ki belirli bir seviyede veri güvenliğine ve kişisel veri korumasına ihtiyacı var. Yakın gelecekte dijital reklam panoları için de reklam engelleyicilere ihtiyaç olacak. Hiç de beklenmedik olmayacak; bu alanda da öncülüğü Apple yapıyor. iBeacon protokolü ile firma çok kesin bir hedefe yönelmiş durumda. Bu teknoloji yalnızca (iBeacon vericisinden kullanıcının cihazına) tek yönlü iletişime izin verdiği için mobil ödemeler, elektronik biletler veya pazarlama fırsatları için oldukça ideal; fakat cihazlar

arasında iletişime uygun değil. iBeacons aslında çok düşük güç tüketimi ile 128bit AES şifrelemesi yapan bir Bluetooth LE profilinin amaca uyarlanmış şekli. iBeacons ayrıca kullanıcının vericiye olan mesafesini de algılayabiliyor ve üç farklı mesafe tipi kullanıyor: Doğrudan (birkaç santimetre), yakın (10 metreden az) ve uzak (10 metreden fazla). Bu bilgiyi kullanarak bir uygulama kullanıcının yaklaşmakta olduğunu, sabit durduğunu ya da uzaklaştığını algılayabiliyor. Apple şu aralar ABD’de iBeacons teknolojisini birkaç farklı senaryo ile (McDonald’s gibi) test etmekte. Teknolojinin dünya genelinde ne zaman kullanılmaya başlayacağını henüz bilmiyoruz ama iBeacons hem iOS 7 ve üzeri, hem de Android 4.3 ve üzeri cihazlar tarafından desteklenecek.

Google Nearby teknolojisi Bluetooth ve WLAN kullanıyor

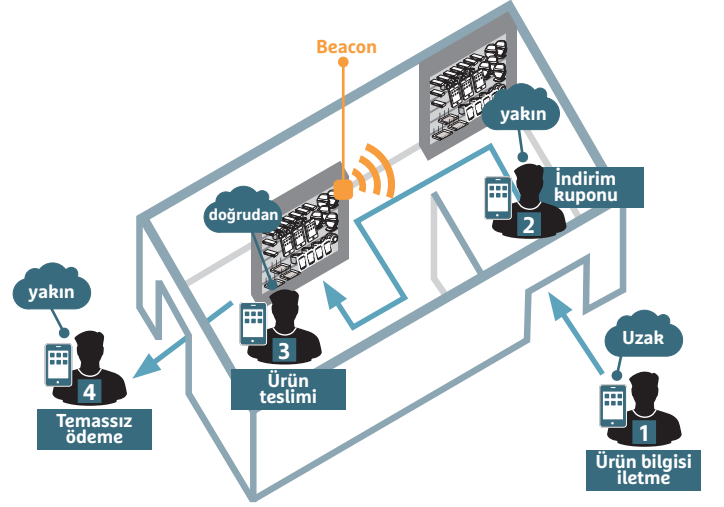
Nearby ile Google da mobil cihazlar arasında doğrudan iletişim planlıyor ancak bu sistem Apple’inkinden çok daha karmaşık: iBeacons sisteminin tersine, burada her cihaz diğer cihazlarla bir AdHoc tipi (WiFi adaptörlerinde bulunan bu “örgü (mesh)” topolojisinin adı, Latince “sadece özel bir amaç için” anlamına geliyor) bağlantı üzerinden iletişim kuruyor. Mesafeye ve veri gereksinimine bağlı olarak Google Nearby, iletişim için WLAN veya Bluetooth LE kullanmaya karar verebiliyor ve cihazlar aynı zamanda insan kulağının duymayacağı frekanslarda ses sinyalleri kullanarak iletişim kuruyor. Bu alışılmadık özellik, tıpkı bir sonar gibi çalışarak bir cihaza diğerlerinin konumunu tam olarak gösteriyor. Nearby aynı zamanda Apple iBeacons ile de uyumlu olduğu için akıllı cihazlara ek olarak Apple’in iBeacons vericilerinden de faydalanabiliyor. Google şu anda geliştiricilere iki farklı mod için arayüz sunuyor: “Nearby Messages” ile yerel grup sohbetleri ya da ofis belgelerinin paylaşımı yapılabilirken “Nearby Connections” ile gerçek zamanlı veri bağlantısı kurulabiliyor. Uygulama alanları arasında multiplayer oyunlar, video açıklamaları ve sanal beyaz tahtalar sayılabilir. Nearby teknolojisi Android 2.3 ve üzeri tüm sürümlerde desteklenebiliyor; ayrıca ufak bir Google Play yardımı ile iOS 7 ve üzeri Apple cihazlarda da kullanılabilir; yani bir Google hesabına bile ihtiyacınız yok. Nearby bağlantısı Chromecast Guest modunda, Chromecast eklentisi Google Tone’da ve Google Play oyunlarında da şu anda bile kullanılacak bir sistem.

Preseptte WiFi konseptlerinin ikisi de (WiFi Aware ve WiFi Direct) aslında Google Nearby ile aynı amaca sahip; fakat bunlar sadece WLAN bağlantısı üzerinden çalışıyor. WiFi Aware teknolojisi, diğer kullanıcıları (ve konumlarını) otomatik olarak bulmak için GPS sinyali veya internet erişimine ihtiyaç duymuyor. Hatta bağlantıdaki cihazların sayısı ne kadar artarsa o kadar hızlanıyor. Sürekli WLAN bağlantısı cihazın bataryasını tükettiği için, WiFi Aware teknolojisi bağlantıda kalmak için “kalp atışı” adı verilen ufak, kısa süreli sinyaller kullanıyor. WiFi Birliği’ne göre bu sinyallerin batarya üzerinde çok ufak bir etkisi olacak. Kullanılan teknoloji açısından Wi-Fi Direct de WiFi Aware ile benzerlikler taşıyor ancak tıpkı AirDrop gibi, yalnızca iki cihaz arasında doğrudan iletişim kuruyor.

WiFi Birliği, Aware veya Direct için herhangi bir uygulama sunmuyor; bu işi kendi fikirlerini uygulamalarına yansıtabilecek geliştiricilere bırakıyor. Geliştiriciler de bu uygulamaları, adres defterinizdeki bir kişinin yakınında olduğunu fark etmenizi sağlayacak (mesela kalabalık bir konserde arkadaşlarınızı bulan, hatta sizi onların yanına kadar götürebilen) uygulamalar gibi kullanışlı çözümlere dönüştürüyor. Bu sayede WiFi Aware bağlantısından sinema salonları, fabrika binaları gibi di-

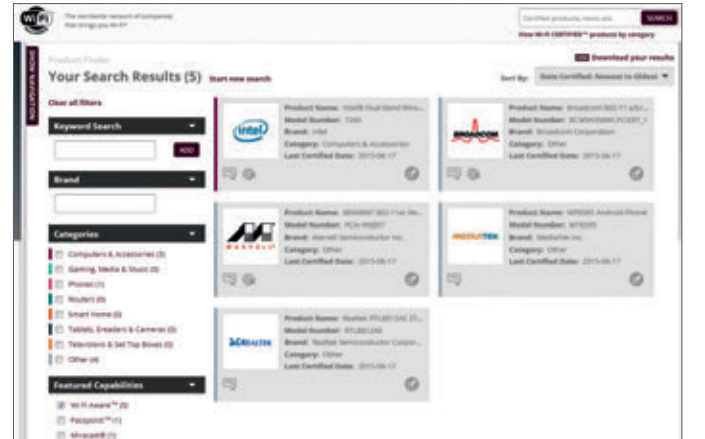
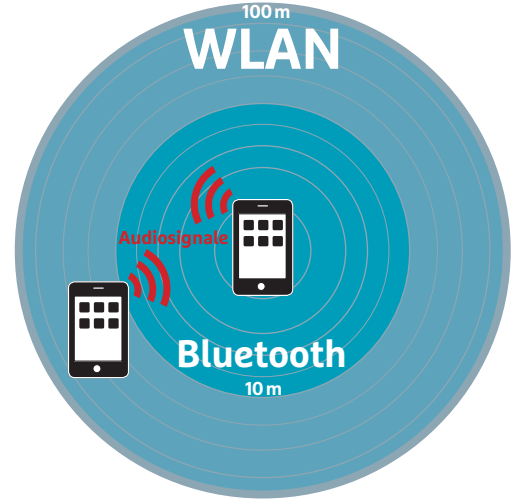
Apple iBeacons: Kişisel asistan

iBeacon vericisi, kullanıcının kaynaktan ne kadar uzakta olduğunu (uzak, yakın veya birkaç santimetre) belirliyor ve indirim fırsatları gibi bilgilerden temassız ödemeye kadar birçok avantaj sunuyor.

Google Nearby: Karmaşık bir lokasyon sistemi

Google Nearby, hız ve mesafe bilgisine göre bazen WLAN, bazen Bluetooth kullanıyor. İnsan kulağının algılamadığı ses sinyalleri ile cihazlar birbirlerinin yerini, aralarındaki mesafeyi ve bu mesafenin değişimini tespit edebiliyorlar.

Wi-Fi Birliği web sitesinde şu anda WiFi Aware onaylı 5 yonga gösteriliyor ancak Aware kullanmak için gerekli yazılıma yer verilmedi.

TREND Yakın Alan İletişimi

ğer alanlar, hatta son zamanların en popüler trendlerinden olan IoT (Nesnelerin İnterneti) için de yararlanmak mümkün. Akıllı Ev konseptinde bu tür veri iletişimi yapan genel amaçlı bir bağlantı, hem işlevsellik hem de batarya tasarrufu açısından büyük bir boşluğu doldurabilecek potansiyele sahip. WiFi Aware ve Direct teknolojileri halihazırda Intel, Broadcom, Marvell ve Realtek firmalarının yeni WLAN yongaları tarafından destekleniyor. Eski çipler de cihaz üreticilerinin sağlayacağı firmware güncellemele-ri ile yükseltme yaparak bir noktaya kadar destek verebiliyorlar.

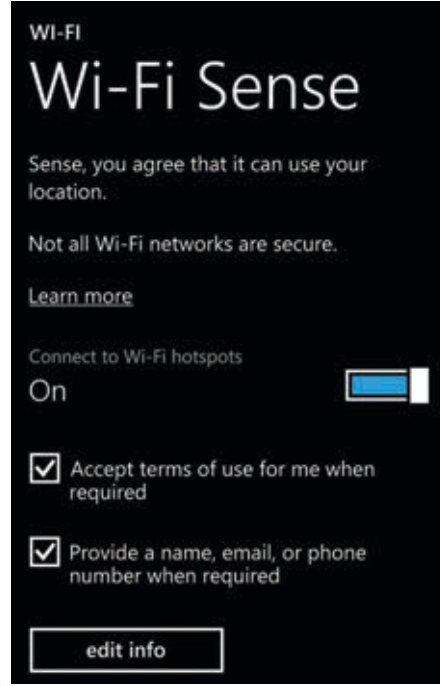
Transferjet ile hızlı veri iletişimi

Dünyanın önde gelen tüketici elektroniği fuarı IFA sırasında Toshiba, Windows PC ve Android ya da iOS cihazlar arasında hızlı veri iletişimi kuran (50 euro fiyatlı) Transferjet bağdaştırıcılarını tanıttı. Dijital kameralar için bu işlevi sunan 16GB kapasiteli bir SDHD bellek kartı da mevcut. Tıpkı NFC gibi Transferjet de bir yakın alan bağlantı teknolojisi ve 5 cm. mesafeye kadar kablosuz iletişim sağlayabiliyor. Ancak NFC bağlantısının aksine Transferjet ile saniyede 375 MBit transfer hızıyla PDF dosyaları, fotoğraflar, videoları kopyalamak mümkün. Halihazırda bu adaptörler cihazlara USB veya Lightning Port üzerinden takılıyor fakat (Sony'nin de üyeleri arasında bulunduğu) Transferjet Birliği, bu bağlantının akıllı telefonlara doğrudan entegre edilmesi için çalışmalarını sürdürüyor.

Microsoft'un WiFi Sense özelliği, doğrudan iletişim olanağı tanımıyor; yalnızca açık WiFi noktalarına ve özel WLAN ağlarına şifre girmeden bağlanmayı sağlıyor. Bu özellik tüm Windows Phone 8.1 ve Windows 10 cihazlarda mevcut. WiFi Sense sayesinde, adres defterinizde bulunan herkesle cihazınızda kayıtlı WLAN erişim bilgilerinizi paylaşabilirsiniz. Bu kolaylık, daha geniş kapsama için daha çok sayıda katılımcı olması gerektiğini ispatlıyor. Bu nedenle Wi-Fi Sense, Skype ve Facebook kişilerine kadar genişliyor. Burada amaç, mümkün olan en fazla sayıda WiFi bağlantısına erişim sağlayabilecek dev bir merkezi veritabanı. Microsoft oturum açma bilgilerini şifreli bir şekilde saklıyor ve diğer kullanıcılar şifreleri göstermiyor olsa bile genel kullanıcılar açısından bağlantıyı yaptıktan sonra şifrenin ne olduğu pek önem taşıyor. Diğer taraftan güvenlik uzmanları bunun ciddi bir tehdit unsuru olduğu konusunda birleşiyor. yorum@chip.com.tr

Transferjet: Bağdaştırıcı üzerinden hızlı veri transferi

Tıpkı NFC gibi, Toshiba'nın Android, iOS ve PC için sunduğu Transferjet bağdaştırıcıları da 4 cm. gibi kısa bir mesafede etkili oluyor fakat veri hızı 375 MBit/sn'ye kadar ulaşabiliyor.

Windows Phone 8.1'den itibaren Wi-Fi Sense özelliği WLAN ayarlarından denetlenebiliyor. Ayrıca paylaşım Facebook ve Skype kişileri de dahil edilerek kapsam genişletilmiş.

Doğrudan bağlantılara genel bakış

	APPLE IBEACON	GOOGLE NEARBY	MICROSOFT WI-FI SENSE	TOSHIBA TRANSFERJET	WI-FI AWARE/ DIRECT	NFC
Teknoloji	Bluetooth LE	WLAN, Bluetooth LE, Audio	WLAN	Yakın Alan İletişimi (4.48 GHz)	WLAN 2,4 & 5 GHz	Yakın Alan İletişimi (13.56 MHz)
Kapsama alanı	Bluetooth mesafesi	WLAN mesafesi	WLAN mesafesi	0 - 5 cm	WLAN mesafesi	0 - 4 cm
Çalışma prensibi	Sunucu - İstemci arası	Mesh	P2P (Peer-to-Peer)	PPP (Point-to-Point)	Mesh	PPP (Point-to-Point)
Maksimum veri hızı	3 MBit/s civarı	Değişken	WLAN hızına bağlı	375 MBit/s	WLAN hızına bağlı	424 KBit/s
Güvenlik	128 Bit AES	128 Bit AES, WPA2	WPA2	☐ (Eklenme ihtimali var)	WPA2	Üreticiye göre değişiyor
Aplikasyona uyarlanabilirlik	■	■	□	■	■	■
UYGULAMA ALANLARI						
Veri alışverişi	□	■	□	■	■	□
Mobil ödeme	■	mümkün	□	mümkün	mümkün	■
Pazarlama/Bilgilendirme	■	■	□	□	■	■
Oyunlar	□	mümkün	□	□	■	□
Mesajlaşma	□	■	□	□	■	□
Uyumlu cihazlar	iPad, iPhone (iOS 7 ve üzeri), Android (4.3 ve üzeri)	Android (2.3 ve üzeri), iOS	Windows Phone 8.1, Windows 10	Android, iOS, Windows PC için adaptör, Dijital kameralar için SDHC bellek kartı	Uyumlu WLAN çipine sahip cihazlar, FW güncellemesi ile mümkün	Modern akıllı telefonların neredeyse tümünde mevcut.

■ VAR □ YOK

802.11ac
Destekli

TP-LINK®
The Reliable Choice

Ultra Hızlı VR900 ile Sınırları Zorlayın!

1900Mbps Kablosuz Dual Band

VDSL2 Gigabit Modem Router

Archer VR900

- VDSL2/ADSL2+ standartlarını destekleyen RJ11 bağlantı noktası haricinde Ethernet WAN portu üzerinden **Fiber, Kablonet, Uydunet** ve USB portu üzerinden **3G/4G** bağlantı tipleri desteği
- 2.4GHz üzerinden 600Mbps, 5GHz üzerinden 1300Mbps ultra hızlı Dual Band WiFi
- 3 adet Dual Band çıkarılabilir anten ile kesintisiz kablosuz sinyal ve maksimum menzil
- Eş zamanlı kablolu veya kablosuz tüm uygulamalarınızı sorunsuz çalıştıran 1GHz çift çekirdek işlemci
- Hem 2.4GHz hem de 5GHz kablosuz bağlantıda sinyali alıcının bulunduğu noktaya doğru yoğunlaştıran gelişmiş Beamforming teknolojisi

1900Mbps Dual Band

1GHz Çift Çekirdek İşlemci

4 Gigabit Port

USB 3.0

Yeni Google ifşa edildi

Google hırsı artık web'i aşıp, hayatımızın her alanına uzanabilmekte. CHIP, şirketin verilerinizle neler yapmak istediğini çeşitli garip ve harika fikirlerle ortaya koyuyor

Ozan KAYA

Milyonlarcamız Chrome ile web'e erişmek, arama motoruyla istediğimizi bulmak ve Google Maps ile A noktasından B noktasına gitmek için Google'ı kullanmakta. Fakat şunu kabul edelim ki verilerimiz olmadan Google'ın varlığını sürdürebilmesi mümkün değil. Gönüllü şekilde paylaştığımız veriler şirkete güç katıp, onu şekillendirmekte. Şirket bu bilgileri kullanıp, araçlarını geliştiriyor ve reklamcılıktan yığınla kazanabiliyor. Dolayısıyla Google'ın en büyük ürünü arama motoru, YouTube ya da Android değil, sizsiniz diyebiliriz.

Google'ın yakın zamanda Alphabet'e dönüşümü gösteriyor ki şirket artık sadece web'i yönetmenin peşinde değil, aynı zamanda arabamızdan, evlerimize, sağlığımızdan, rüyalarımıza sadece verilerimizi toplayarak hayatımızın her alanına el atmayı amaçlıyor. Bu makalemizde üzerinde çalışılan dokuz projeyi –ya da Google ortaklarının deyimiyle 'moonshot'lar- yakından inceliyoruz. Amacımız bu projelerin hedefinin gerçekten de belirtildiği gibi hayatımızı geliştirmek mi olup, olmadığını ortaya çıkarmak.

Sidewalk Labs

www.sidewalkinc.com

Nedir?

Google'ın kurucularından ve Alphabet'in CEO'su Larry Page'e göre (<http://chip.tk/1S5mCLb>) Sidewalk Labs projesinin yoğunlaştığı nokta "kişisel harcamalar, etkin ulaşım ve enerji kullanımı gibi konuları hedef alan kentsel teknolojiler geliştirerek herkes için şehir yaşantısının geliştirilmesi". Ayrıca Sidewalk Labs modern şehirlerarası bağlantıları geliştirmeyi de amaçlıyor. Trafik yoğunluğunu görsel hale getiren panolar ve sakinleri için şehir hizmetlerini değerlendiren bina araçları gibi dünya üzerindeki şehirlerde öncü uygulamaları da referans göstererek Page, şehir uygulamalarının bir hizmetler zinciri değil, bağlantılı bir bütünlük olarak algılanması gerektiğini de vurguluyor.

Hayatımızı nasıl geliştirecek?

Eğer büyük bir şehirde yaşıyorsanız, Page'in "kentsel sorunların çoğu birbiriyle bağlantılı" sözlerine büyük oranda katılabilirsiniz –örneğin, eğer gece servisinin olmadığı bir muhitte oturuyorsanız, eve dönüş yolunuzda ya da bir pub'dan yemek satın alamazsınız. Ya da daha önemlisi "ulaşım seçeneklerinin fazlalığı muhitleri daha cezbedici bir hale getirmekte, tabi bu ev fiyatlarını arttırıyor ve bunlarla beraber hayat kalitesini de". Sidewalk Labs, Google'a şehir hayatını etkileyen faktörlerin büyük resmini yaratma ve "sizin partnerliğinizle hayatınızda değişiklik yaratabilecek teknolojiler geliştirme" olanağı tanımakta.

Sidewalk Labs Google'ı webden sokaklara taşıyor.

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Güzel soru, ayrıca Sidewalk Labs şimdiden beraberinde bazı gizlilik soruları getirmiş durumda –Google zaten web'de ne yaptığımızı gözlemlemekte, artık sokakta ne yaptığımızla da ilgileniyor. Page'in kullandığı 'partnerlik' kelimesi ise hedefli reklamcılığın çok yakında kirli kaldırımlar ve duvar yazıları gibi şehrin bir yüzü olabileceğini işaret etmekte.

'Kültürel teknoloji uzmanı' Mara Belestini kuşkusunu şu sözlerle dile getiriyor "Google gibi bir reklam devinin kamu verilerini toplama ve analiz etme isteği gizlilik, güvenlik ve şeffaflık konusunda bazı kuşku uyandırmakta. Yurttaşların hangi verilerin toplandığını ve nasıl erişilip, kullanılacağı hakkında %100 bilgiye sahip olmaları gerekmekte".

Endişelenmeli miyiz?

Teoride, evet, fakat Sidewalk Labs'ın halen hangi verileri, nasıl toplayacağı kesinlik kazanmadı. Proje ilk olarak New York'ta uygulamaya konacak.

Baseline Study

research.google.com

Nedir?

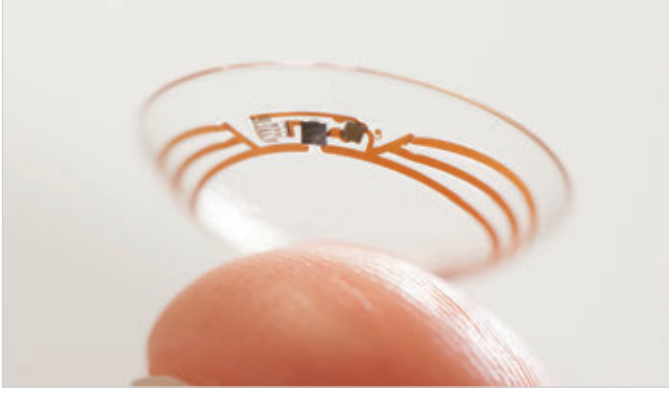
Baseline Study kulağa o kadar da ilgi çekici gelmese de Google'ın "en hırslı ve zor bilimsel teorisi" olarak adlandırılıyor (Wall Street Journal tarafından, <http://chip.tk/1S5qawU>) ve hepimizi etkileyen bir konuyu hedef alıyor: insan vücudu. Proje doktorlara kanser ve kalp rahatsızlıkları gibi sorunları her zamankinden daha hızlı teşhis edebilme olanağı tanımayı amaçlıyor. Böylelikle fiziki tedavi aşamasına geçilmeden önce hastalıklar ilaçla tedavi edilebilecek. Çalışma, Google X Lab'ın 175 pilot gönüllüden idrar, kan, salya ve gözyaşı gibi vücut sıvısı örnekleri toplamasıyla geçen yıl başlatıldı. Bu yılın ağustos ayında, Google'ın kurucularından ve Alphabet'in başkanı Sergey Brin, Baseline Study projesinde çalışan bilim ekibinin yanında, kardiyak, hareketlilik monitörü ve diyabetik hastalardaki glikoz seviyesini ölçebilen kontak lens gibi diğer projelerden de övgüyle bahsetti. Ayrıca bu branşların ayrı bir Alphabet şirketine dönüştürülebileceği de söylentiler arasında (<http://chip.tk/1S5qY4R>).

Hayatımızı nasıl geliştirecek?

Hastanede bekleme listelerinin uzunluğu ve ilaç fiyatlarındaki hızlı yükselişi sebebiyle (bazı kanser ilacı firmaları NHS hastalarının ilaçlarının fiyatını iki katına çıkarmış durumda) Baseline

Google şehirleri...

Akıllı kontakt lensler

Study hayatımızı gerçek anlamda kurtarabilecek bir proje. İçinde yazılım geliştiricileri ve optik uzmanların da bulunduğu yaşam bilimi takımı hastalıkları tespit, engelleme ve yönetme konusunda şimdiden birçok bilimsel buluşa imza atmış durumda. Çalışma hastalık tespitinde 'bioışaretlerin' ve şablonların kullanımıyla bilim adamlarına hangi hastaların yüksek kolesterol gibi rahatsızlıklara meyilli olduğunu gösterebilmeyi amaçlamakta.

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Google'ın iddia ettiğine göre Baseline Study verileri gizlilik içinde, anonim olarak toplayacak ve bu veriler sadece medikal alanda kullanılacak. Dolayısıyla verilerin ticari şirketlere satışı söz konusu değil. Örnekler bağımsız test şirketleri tarafından kişi detayları olmaksızın toplanıyor. Bize göre ikna edici, fakat WSJ, Google'ın bireylerin ve ailelerin DNA sarmallarını ve "yemek sindirimi, kalp atışı ve oksijen seviyelerini" haritalandırmak için "gereğinden fazla bilgi topladığını" iddia etmekte (<http://chip.tk/1S5s4ha>). Google'ın iddiasına göre amaç "bilime katkı sağlamak; yeni bir ürün yaratmak değil". Geçen yıl yapılan ilk araştırmayı takiben, bir sonraki Baseline Study, gönüllülerin iOS, Android uygulamalarıyla ve bir Chrome uzantısıyla verilerini ulaştırabileceği bir 'Study Kit'i kapsamakta. Araçlar şu anda ilgili mağazalarda indirmeye hazır, fakat kullanabilmeniz için daha fazla 'domuz' üzerinde deney yapılması gerekiyor. Bu da bu yılın sonuna sarkabilir.

Endişelenmeli miyiz?

Katılımcılar verileriyle nelere yapılacağı konusunda kaygılanabilirler, fakat eğer yakın zamanda Google'a içinde idrarınız bulunan bir bardak göndermediyseniz, şuan için endişelenmeniz gereken bir durum yok. Hatta en büyük kaygımız Baseline Study'in sonuçlarını içinde bulunduğumuz jenerasyonunun görüp, göremeyeceği.

Project Loon

www.google.co/loon

Nedir?

Balonla gezinen internet kulağa hayal ürünü gibi gelebilir, fakat Google helyum yüklü geniş bant sağlayıcılarını Haziran 2013'den beri test etmekte. Project Loon balonları uzay sınırına kadar internet ağı sağlamak için yerin 12 mil üstünde seyretmekte. Rüzgar katmanları Google bilim adamlarına doluyken 15 x 12 metre boyutlarındaki balonları uygun pozisyonlara hareket ettirebilme olanağı tanıyor.

Alphabet'i hangi şirketler oluşturmakta?

Google artık bildiğimiz formunu değiştirmiş durumda. Yerine gelen Alphabet ise daha önceleri Google'ın kontrol ettiği, fakat tek bir çatı altında buluşmuş bağımsız holdinglerden oluşmakta. İşte şu anda şirketi oluşturan ana unsurlar.

Boston Dynamics

Korkutucu BigDog (<http://chip.tk/1RCFxh3>) tarzı hayvansal hareketleri taklit eden gelişmiş robot üreticisi firma. Google, Boston Dynamics'i 2013 Aralık ayında satın aldı, fakat Alphabet'in Boston Dynamics'in kontrolünü alıp, almayacağı halen net değil.

Calico

California Life Company, Google'ın yaşlanma, bununla ilgili sorunlarla savaşılan şirketi. Şirket 2013 yılında Google ve Arthur D Levinson tarafından kuruldu. Calico, Sergey Brin ve Larry Page'in özel ilgi alanlarından biri. Daha da ilginç Levinson -şu anki CEO- Google'ın en büyük rakibi Apple'ın da yönetim kurulu başkanı.

Capital

Daha önce Google Capita olarak adlandırılan bu yatırımcı sermaye fonu zaten gelişmiş olan şirketlere sadece kâr amaçlı yatırımlar yapmakta. Eğer Alphabet küçük şirketleri bünyesine katmaya başlarsa, bunu kesinlikle Capital ile yapacaktır. Bizim ilgi alanımıza göre biraz fazla 'kurumsal' kaçmakta.

Deep Mind

Pek ilgi çekici olmayan Deep Mind, Google'ın yapay zeka ve genel amaçlı algoritmik eğitim şirketi. 2011'de kurulan bu şirket 2014 yılında Google tarafından satın alındı. Şirket Birleşik Krallık tabanlı ve kapılarını oldukça kapalı tutmakta. Görüntülerinizi ve videolarınızı sür-reyal sanatsal bir biçime dönüştüren halüsinasyon Deep Dream projesinin haricinde (deepdreamgenerator.com) şirketin ne ile uğraştığı pek bilinmemekte.

Fiber

Sadece Birleşik Devletlerde faaliyet gösteren Google Fiber, çoğunlukla evlere 1 gbps geniş bandında fiber kablo döşeyen ve düşük bütçeli ailelere ücretsiz 5 mbps paketleri sunan bir şirket.

Life Sciences

Bu şirket Calico gibi sağlık alanında araştırmalar yapmıyor, daha çok yaşayan organizmalar ve biyolojik canlılar üzerinde, belki de Calico gelişmelerinin önünü açmak amacıyla yoğunlaşmakta.

Nest Labs

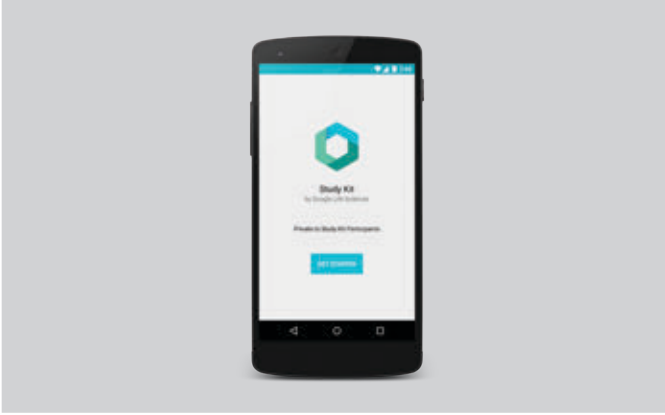
Google'ın ev otomasyon ve nesnelerin internete entegrasyon şirketi Alphabet altında da aynı görevi üstleniyor. CEO'su halen Tony Fadell. Nest, akıllı termostat, bebek monitörü ve karbon-monoksit detektörleriyle ünlü.

Ventures

Şirket Alphabet'in diğer bir girişimci sermaye kolu, fakat Capital'in aksine çoğunlukla yeni kurulan şirketlere yatırım yapmakta. Ventures daima Google'dan ayrı bir şirketmiş gibi hareket etti, fakat Ventures tarafından desteklenen şirketler genellikle arama motorunun kanatları altına girmekte.

X Lab

Google'ın ürettiği havalı araçların genellikle üretildiği yer olan bu son derece gizli araştırma laboratuvarı, Alphabet altında da aynı görevini devam ettireceğe benziyor. Şimdiye kadar ürettiği ürünler arasında Google Glass, kendini kullanabilen araba ve 'moonshots' gibi ürünler bulunmakta. Bakalım sonraki buluşları ne olacak.

Gönüllüler

Hayatımızı nasıl geliştirecek

Project Loon'un amacı kırsal, uzak ve afet bölgelerine yüksek hızda geniş bant erişimi sağlamak. İlk testler Yeni Zelanda'nın Güney adasında yapıldı ve proje Brezilya, Kaliforniya ve Sri Lanka'ya genişletildi (www.google.com/loon/where).

Eski Microsoft patronu Bill Gates, Loon projesinin hayat değiştirecek potansiyeline pek inanmadığını Business Insider'a 2013'de yaptığı röportajda şu sözlerle dile getirdi "Sıtmanın pençesindeyken gökyüzündeki bir balonun size nasıl yardım edebileceğini bilmiyorum" (<http://chip.tk/1RCF7Ya>). Fakat belki de bu fikir ilk kendi aklına gelmediği için biraz kısınmış olabilir.

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Her ne kadar komplo teorisyenleri Google'ın balonlarla verilerimizi (ya da atmosfer dışı web kullanıcılarının verilerini) uzaydan çektiğinden şüphelense de, bu yönde herhangi bir delil bulunmamakta (en azından şimdilik).

Endişelenmeli miyiz?

Hayır, fakat geçen ay bir Loon balonunun Chino Hills Kaliforniya'da bir evin ön bahçesine düştüğünü de belirtelim. Balonun yanmış parçalarının düştüğü "masum" palmye haricinde kimse kazadan yara almadı.

Project Tango

<http://chip.tk/1RCGrTv>

Nedir?

Project Tango, tablet gibi mobil aygıtlara biz insanlar gibi dünya üzerinde yön bulma duyusu eklemekte. 3D 'görüş' ile -iki kamera, iki bilgisayar-görüntü işlemcisi ve entegre 'derinlik algılayıcı' ile- Tango tabletler boşluğu ve hareketleri GPS ya da mobil sinyal kullanmadan standart aygıtlara göre çok daha isabetli oranda analiz edebilmekte. Project Tango tabletlere yeni bir boyut kazandırmakta -3D 'görme' yeteneği.

Hayatımızı nasıl geliştirecek

Project Tango görme zorluğu yaşayan kişilere etraflarının haritasını çıkarma ve sesli ipuçları alma konusunda yardımcı olabilir. Olaya daha geniş bir çerçevede bakarsak araç ile evinizin boyutlarını öğrenerek yeni alacağınız bir mobilyanın boyutlarını bile belirleyebilirsiniz. Şu ana kadar birçok uygulama teknolojiyi kullanmakta. Google'ın Tango aygıtlarının tüketiciler tarafından kullanılacak sürümlerini oluşturmak için LG ile işbirliği yaptığı da söylenmektedir.

Project Loon

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Tango "gerçek dünyanın sanal olanla etkileşiminin yeni yolları" olarak tasarlanmış. Tabi bu da akla beraberinde bazı gizlilik sorunları getirmekte -Google'ın evinizin ölçülerini bilmesini gerçekten istiyor musunuz? Sonunda bu veriler derinlik hissinin yanında reklam amacıyla da kullanılabilir.

Endişelenmeli miyiz?

Muhtemelen evet. Tango'nun isteği "çevre bilgisi edinmek" kulağa pek kaygı uyandırıcı gelmese de ne kadar bilgi toplayacağı ve bu bilgilerle neler yapabileceği henüz belirtilmemiş.

Android Auto

www.android.com/auto

Nedir?

Kendi kendini sürebilen arabaların mağazalardaki yerlerini almasına henüz birkaç yıl daha var, fakat Android Auto çoktan yola çıktı bile. Hyundai, Honda ve Volkswagen gibi firmaların birçok yeni modelleri bu teknolojiyle donatılmış durumda, böylelikle Android aygıtınıza dokunmadan da içeriğine erişip, özelliklerini kontrol edebiliyorsunuz. Android Auto içerisinden kendi Android Auto uygulaması haricinde Google Maps, Play Musix, Hangouts, Spotify ve WhatsApp gibi hizmetlere de erişebilmenize olanak tanıyor. Ayrıca aygıt gösterge paneline entegre büyük bir ekrandan çalışmakta.

Loon balonları

Project Tango tabletlere

Hayatımızı nasıl geliştirecek?

Her ne kadar CHIP kullanıcılarının dikkatli birer sürücü olduklarına dair güvenimiz tam olsa da, Android Auto size dikkatinizi yolda tutarken favori araçlarınızı kullanma konusunda yardımcı olabilecek bir yenilik. Tabi kullanabilmeniz için aracınızın Android Auto'yla uyumlu olması gerekmektedir. Ayrıca telefonunuzda da Android 5 (Lollipop) veya sonraki sistemler bulunmak zorunda. Özelliğin yeni nesil araçlarda standart olacağı da söylentiler arasında.

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Nereye gittiğinizin bilinmesi ve bu bilginin Google ile paylaşılmasının yanında telefon ve tabletinizden farklı bir tehlikesi şu an için bulunmuyor. Kötü yanlarından biri ise tüneller gibi sinyalin olmadığı ortamlardan geçerken çevrimdışı olduğunuz durumlarda bel-
lekte olan veriler haricinde uygulamalara erişemiyor olmanız.

Endişelenmeli miyiz?

Hayır. Android Auto'nun şu haliyle olası trafik kazalarını engellemesi muhtemel. Ayrıca Google sistemle çalışan uygulamalarda iş-
leri de oldukça sıkı tutmakta, dolayısıyla otobanda hız yaparken Netflix'ten dizi muhtemelen izleyemeyeceksiniz.

OnHub

on.google.com/hub

Nedir?

OnHub, TP-Link ortaklığıyla üretilmiş Google'ın ilk Wi-Fi modemi ve görüldüğünden çok daha akıllı. En son 802.11ac kablosuz protokolünü desteklemekte. Bu da demek oluyor ki 1.900Mbps'ye kadar yüksek hızlarda internet sağlamanın yanında, artan sayılarda aygıtı da internetle buluşturabilmekte.

Hayatımızı nasıl geliştirecek?

Evimizde 'akıllı' objelerin sayısı her geçen gün artmakta ısıtıcı, aydınlatma ve mutfaktaki güvenlik sistemleri, sağlık ve eğlence uygulamaları- OnHub ise bu aygıtlara hızlı ve güvenilir internet bağlantısı sağlayabilmekte. Araç aynı anda 128 aygıtı destekleyebiliyor, varolan ISP'nizle çalışabiliyor ve telefon ve tabletinizden 'Google On' uygulamasıyla kontrol edebiliyorsunuz. Fiyatı 199,99 dolar olan bu araç hakkında söylentilerin çoğu olumlu yönde.

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Tüm akıllı aygıtlarınızın bu araca bağlandığını düşünürsek, OnHub hayatınızdaki tüm elementleri gözetleyebilecek kapasitede.

Güncellenmiş aygıt bu sefer USB çubuğundan çok bir anahtarlığı andırıyor. Tabi rakibi Apple TV'yle rekabetten kopmamak için yeni özelliklere sahip olduğu da aşikâr.

Projeye yakın kaynakların belirttiğine göre yeni model daha hızlı 802.11ac Wi-Fi ve Fast Play adı verilen ve belleğe alma hızını arttıran veya Chromecast'in daha hızlı telefon, tablet ve PC'lerle 'eşleyebilen' bir özelliğe sahip. Aygıt ayrıca "arkaplan haberleri" kapasitesiyle haberler ve spor widget'lerinin yanı sıra sosyal medya hesaplarıyla da gerçek zamanlı etkileşim sağlayabilmekte.

İşin ilginç yanı ise Chromecast 2'nin Spotify'dan müzik desteğinin yanında, aynı müzik yayın hizmetinin orijinal Chromecast'e de eklenmesi -özellikle de Google'ın kendi Play Music yayın hizmeti de olduğunu düşünürsek.

Google "Google On uygulaması ve OnHub'ın gezindiğiniz siteleri takip ettiğini ve ağınzadaki hiçbir ağ trafik içeriğini toplamadığını" iddia etmekte, fakat Wi-Fi performansınızı arttırmak için sadece ilgililer veriler topluyor.

Endişelenmeli miyiz?

Hayır. Birçok teknoloji blogu içerisinde şüpheli bir parça bulma umuduyla OnHub'u parçalara ayırıp, inceledi, fakat bulabildikleri tek şey birçok anten, bir speaker ve Google tarafından listelenen diğer parçalar oldu (<http://chip.tk/1PhWn1f>).

Project Wing

<http://chip.tk/1TeL9f1>

Nedir?

Bir kuş, uçak ya da Google'ın uçurmaya çalıştığı kendi drone'u mu? Evet, en sonuncusu. Fakat geliştirme takımının yüzde 80'inden fazlası "tasarım hatası" olduğuna kanaat getirmesi sebebiyle şu an için bir depoda kilitli vaziyette (<http://chip.tk/1PhYJ07>). Her ne kadar proje Amazon'un Prime Air drone- ulaştırma hizmetine bir rakip olarak gözükse de (www.amazon.com/primeair), Google deneyin kalp krizi ve afet bölgesindeki hastalarla defibratör ulaştırma amacıyla yapıldığını iddia etmekte.

Hayatımızı nasıl geliştirecek?

Her ne kadar Wing halen paramedik potansiyelini gerçekleştirebiliyor olsa bile, asıl faydası çevrimiçi verilen siparişlerini trafiğe takılmadan ve geciktirme yaşatmadan (tabi kuşlara çarpmazsa) tes-

Android Auto

On Hub, Tp-Link

lim edebiliyor olacak olması. Eğer kendi işyeriniz varsa, <http://chip.tk/1TeL9f1> adresinden ilginizi belirtip, projeye kaydolabilirsiniz.

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Paketi göndermek için adresinizi edinmek haricinde şüphelenebileceğiniz bir husus yok. Project Wing için orjinal tasarım ucunda GPS ünitesi, kuyruğunda yere bakan bir kamera bulunan helikopter, uçak kırmasıydı. Her ne kadar bu özellikler gözetlemek için kullanılabilir olsa da, en son sürüm görünmez yapılmadıkça uzaktan geldiğini zaten görüyor olacaksınız.

Endişelenmeli miyiz?

Drone'lar için en büyük kaygı kaza yapmaları. X Lab başkanı Astro Teller, Wing'lerin olası kazaları önlemek için insanlar tarafından kullanılacağını öne sürüyor. Tabi halen yetkililerden uçuş izinlerinin alınması gerekmekte.

Project Fi

fi.google.com

Nedir?

Birçok popüler hizmetin altına imza atmış olması sebebiyle –Search, Maps, YouTube vb.- Google'ın kendi mobil ağını yaratma konusunda geç bile kaldığını söyleyebiliriz. Project Fi size herhangi bir uygulamanın yüklenmesini gerekli kılmadan yüksek hızda veri ve sesli arama imkanını zaten var olan 4G ağ ve Wi-Fi erişim noktalarıyla sağlamakta.

Hayatımızı nasıl geliştirecek?

Project Fi hayatınızda devrim yaratacak diyemeyiz, özellikle de şu an için sadece Google'ın Nexus 6 telefonlarında ve belirli bölgelerde çalışabiliyorken. Buna karşın Google'ın rakipleriyle rekabette geri kalmamak için daha çok aygıt ve bölgeyi de ileriki dönemlerde bu listeye ekleyeceği de aşikâr.

Tarifeler şuan için aylık 20 dolar sınırsız arama ve mesajlaşma, artı mobil veri erişimi için ekstra 10 dolar olarak lanse ediliyor. Fi bu yılın başında ABD için duyuruldu. Henüz Avrupa'da çıkıp, çıkmayacağı ya da zamanı onaylanmış değil. Eğer Nexus 6 sahibiyse, fi.google.com/signup adresinden bölgenizden erişim olup, olmadığını kontrol edebilirsiniz.

Project Fi

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Alışılanın aksine, Fi ile Google sizden veri toplamak yerine size veri sunmakta. Ayrıca sadece kullandığınız veri kadar ücretlendirileceksiniz. Dolayısıyla eğer 10 dolar'lık veri satın alıp, yarısını kullandıysanız, 5 dolar'ı geri almış oluyorsunuz.

Endişelenmeli miyiz?

Evet ve hayır. Her ne kadar Wi-Fi erişim noktaları güvenlik açıklarını da beraberinde getirir de, Google'ın Fi web sitesinde yayınlanan iddiasına göre "verileriniz şifreleme ile korunmakta. Verileriniz adeta güvenli bir tünelden geçermişçesine yolculuk ediyor". Fakat Google, Street View arabalarıyla "kazara" Wi-Fi verileri toplamasıyla da bilinmekte, dolayısıyla Wi-Fi bağlantınızın kendisini Google'a emanet etmekte sakınca duyabilirsiniz.

Brotli

<http://chip.tk/1TeMend>

Nedir?

Google'ın yeni açık kaynaklı sıkıştırma algoritması Brotli (İsviçre Almancasında küçük bir ekmek türüne verilen isim) aslında büyük bir adım, çünkü yazıtlarının ve görüntülerin yüklenmesini hızlandırarak web'i daha hızlı bir hale getirebilir. Google'a göre: "Bize göre internet kullanıcılarının zamanı oldukça değerli ve bu yüzden web sayfalarının yüklenmesi için uzun süre beklememeliyiz".

Hayatımızı nasıl geliştirecek?

Sayfaların hızlı yüklenmesinin yanında, Brotli veri miktarını ve şarj ihtiyacını da kısaltmakta. Böylelikle zamandan ve paradan kâr etmiş oluyorsunuz. Teoride durum bu, çünkü web tasarımcıları sayfalarını tarayıcınızın desteklediği formatlara göre optimize etmek için sıkıştırma algoritması kullanmaktalar.

Verilerimiz ne için kullanılacak?

Araç sadece görüntülediğiniz sayfalardaki verileri sıkıştırmakta. Keyfinize bakın!

Endişelenmeli miyiz?

Sadece glüten alerjiniz varsa. Google sıkıştırma formatlarına İsviçre ekmek ürünlerinin ismini veriyor (Brotli'nin selefi Zopfli'de bir çeşit 'örgülü ekmek'). yorum@chip.com.tr

Avrupa, ABD'ye veri ihracatını durdurdu

6 Ekim 2015 tarihinde Avrupa Adalet Divanı, 'Güvenli Liman' adı verilen veri güvenliği anlaşmasını iptal etti. Bu karar ciddi sonuçlar doğurdu.

Tan BODUR / RM

Avusturyalı Max Schrems, Facebook aleyhine açtığı davayı kazanmış, böylece şaibeli "Güvenli Liman" anlaşmasına son verilmişti. Kişisel verilerin Avrupa'dan ABD'ye taşınmasını 4400'den fazla firma da yasaklayan bu iptal kararı, Facebook'a ek olarak Google, Apple, Microsoft, Yahoo ve Amazon gibi 4400'ün üzerinde firmayı etkiledi. Peki bu, firma ve tüketici açısından ne anlama geliyor? Şirketler tarafından bakıldığında seçeneklerden biri, verilerinin ABD'ye gönderilmesi için teker teker her kullanıcıdan muvafakatname almak. Bilişim avukatı Christian Solmecke, "Bunun anlamı, ilgili şirketler açısından büyük bir maddi yük demek" diyor. Eski Alman Federal Veri gü-

venliği temsilcisi Peter Schaar için ise bu pratik olmaktan hayli uzak: "Yasal koruma ve depolanmış kişisel veriler üzerindeki haklardan feragat etmek, AB'nin temel haklar konusundaki tüzüklerini hiçe saymak anlamına gelir. Bir insan temel haklarını özel bir şirkete teslim edemez". Bu durumda, firmaların tek seçeneği Avrupa sınırları dahilinde veri depolamak için yeni BT altyapıları kurmak mı olur? BT uzmanı Sebastian Schreiber, bu sürecin çoktan başlamış olduğunu vurguluyor: "Amerikan bulut servis sağlayıcıları zaten sunucularını özellikle Frankfurt veya Dublin'de bulunan Avrupa işlem merkezlerine taşımaya başladılar. Bu sayede veri Avrupa içinde kala-

cak ve yasal açıdan da bir sorun kalmayacak". Diğer taraftan Shreiber, bu yöntemin veriyi daha güvenli hale getirmediğini de hatırlatıyor: "Önemli olan verinin nerede depolandığı değil, kimler tarafından erişilebildiği. Büyük servis sağlayıcıları Avrupa'daki sunucularını 6 ay içinde devreye sokacak; bu da zaten hantal olan yasal mercilerin harekete geçip tepki vermeleri için çok kısa bir süre". Verilen karar yasal anlamda geçerli olmasına rağmen Schreiber, kararın Almanya'da hemen uygulamaya sokulmasının ülkesindeki ekonomiyi birçok noktada felç edebileceğini

ABD

Güvenli liman değil

4.410

Güvenli Liman anlaşmasına dahil olan firmaların sayısı

90.000

2014 yılında ABD Ulusal Güvenlik dairesi NSA tarafından incelemeye alınan veri grubu sayısı

47 milyar dolar

Dünya genelinde NSA olayları nedeniyle ortaya çıkan güven kaybından etkilenen firmalara çıkan masrafların faturası

Eskiden ABD istihbarat daireleri Avrupa vatandaşlarının kişisel verilerine serbestçe erişebiliyordu.

“Avrupa Adalet Divanı’nın bugün verdiği karar bizi derin hayal kırıklığına uğrattı”

Penny Pritzker,
ABD Ticaret Bakanı

“Yeterince tedbir almamıştık. Bu karar öz eleştiri yapabilmemizi sağladı.”

Günther Oettinger,
AB Komisyonu üyesi

söylüyor: “Bu yıkımın önüne geçebilmek için, Avrupa Adalet Divanı tarafından verilen bu kararın ilk zamanlar gözardı edilmesi gerekiyor” Solmecke, “Kişisel verilerin korunmasından sorumlu mercilerin firmalara karşı yakın gelecekte topyekün harekete geçeceğinden emin değilim. Bunun için yeterli kapasite mevcut değil” diyor. Avrupa Adalet Divanı kararının doğrudan bir sonucu olarak İrlanda Yüksek Mahkemesi, Facebook’un çalışma yöntemlerinin inceleme altına alınması- na hükmetti. Alman AB Komis-

yonu üyesi Günther Oettinger de 28 üye ülkenin yıl sonuna kadar veri transferleri ile ilgili ortak bir standart kararda birleşmesini umuyor. Bu standart, ABD ile görüşmelerde bir temel teşkil edecek. Politikacılar ve sektör liderleri işe yarar bir çözüm üzerinde çalışadursun, Avrupa vatandaşları oturup izliyor. Onlara göre ilk etapta değişen bir şey olmayacak. yorum@chip.com.tr

ZAMAN ÇİZELGESİ

Güvenli Liman Anlaşması: Önemli durumlar

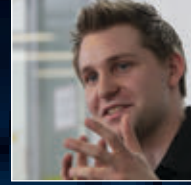

2000
AB komisyonu, 28 AB üye ülkesi ve ABD arasında bir anlaşma imzaladı. Buna göre Avrupa’nın kişisel verisi ABD’de

yetkisi olmayanların erişimine kapalı bir “güvenli limana” kavuştu.

2001
“Vatansever Yasası” ile ABD, Avrupa Birliği vatandaşlarının verilerine erişim hakkı elde etti.

2012
Max Schrems, “europe-v-facebook.org” inisiyatifi başlattı ve sosyal ağı dava etti.

2013
Snowden’in açıklamaları NSA olaylarını ateşledi ve gözleri Güvenli Liman yasasına çevirdi.

2015
Max Schrems, Facebook’a açtığı davayı kazandı. Avrupa Adalet Divanı anlaşmayı iptal etti.

Artık Avrupa vatandaşlarının verileri ABD’ye transfer edilemeyecek.

Avrupa

Büyük miktarda veri ihraç ediyor

584 milyon kişi

İnternet kullanıcısı

387 milyon kişi

Sosyal medya kullanıcısı

307 milyon kişi

Facebook kullanıcısı

363 milyar avro

2013 yılında e-ticarette elde edilen gelir

Hesabınız hack'lenirse ne yapmanız lazım?

Bilgisayar korsanlarının kurban sayısı günden güne artıyor, CHIP bunun için almanız gereken defansif önlemleri bakıyor açıklıyor.

Bora ÜNAL

Haberlerde neredeyse her gün bir ele geçirme haberinin olduğu bir haftayı geride bırakıyoruz. Yakınlarda dünyanın en iyi tanınan markalarından birkaçında güvenlik açıkları olduğu görüldü, Sony'den Dropbox'a, Ashley Madison'a kadar. Bu olayların hepsi çeşitli düzeylerde huzursuzluklara yol açtı.

Bu bağlamda sızılmış hesaplar basitçe kullanıcıları sonradan şifrelerini değiştirmeye ya da büyük bir bilgi açığına ve çabucak etkileyen servisin bakıma gitmesine yol açmakta, hackleme büyük bir rahatsızlığa ve daha kötüsü para ve gizlilik kaybına yol açmakta. En son skandal ise geniş-bant yayıncısı ve telefon sağlayıcısı TalkTalk'un hack'lenmesi. Rus siber-terörist grubun üstlendiği saldırıda, sisteme 3 kere sızıldı ve kullanıcıların gizli bilgileri çalındı. 4 milyon kişilik bir topluluğun etkilendiği hesaplanırken, haberlerde TalkTalk'un hisse senetlerinin %9 oranında düştüğü söylendi. Her şeyden öte kullanıcılar kendilerinin isim, adres, doğum günü,

mail adresi, telefon numarası, TalkTalk hesap bilgileri ve banka ile kredi kartı bilgilerine ulaşıldığını öğrenince bu şirketin piyasa değeri de büyük bir çöküşe girdi. Sophos Labs'e göre, hacklenmiş hesapların sorunu çok fazla olmaları. Her gün 30.000 kadar yeni web sitesi kötü niyetli kodları dağıtmak için kullanılıyor. Eskiden insanlar internetin bazı bölgelerinden uzak durarak (kumar, pornografik siteler vb.) bundan kaçınıyorlardı.

Ama şimdi olay bu değil, siber suçlular küçük işletmelerin sitelerine sızmakta ve daha büyük endişe yaratabilecekleri işletmeleri kapatma peşinde koşuyorlar. Sadece Amerika'da Mayıs 2014'e kadar yetişkinlerin yarısı hacklendi. 40 milyon kredi kartı numarası ve 70 milyon adres açığa çıkarıldı.

Yakın zaman içinde bu durumun iyiye gitmesi öngörülüyor. İnternete bağlanan cihaz sayısı arttıkça, hesapların açığa çıkma olasılığı da yükseliyor. İnsanlar hala ortak wi-fi alanlarından ve şirketlerden internete erişerek kumar oynuyorlar, söz vermelerine

Google ve birçok diğer çevrimiçi servisler 2- adımlı doğrulama ile açılış prosedürüne daha çok rastgele element entegre ediyor

rağmen, suçluların istismar etmeleri için güvenlik açıkları bırakıyorlar; hala şifrelerini yazıyor, aynıını birkaç kere kullanıyor ya da ikisini birden yapıyorlar. Paranoyadan kaçmalıyız, ama dışarıda bizim bilgilerimizi çalmaya çalışan açgözlü insanlar olduğu konusunun da bilincinde olmamız gerekmekte.

Problem hesaplarımızın çok değerli olması. Banka hesapları, kara marketin %3 ile %6 arasındaki bir değerine karşılık geliyor ve para çekme ya da kara para aklamak isteyen insanlar tarafından satın alınıyor. Kumar hesapları birkaç yüz dolar'a satılıyor ama kullanıcının ismini, ödeme kartlarını, güvenlik sorusunu ve banka bilgilerini içeriyor. Twitter hesapları 0,02 cent'e satılıyor ve her çeşit reklamı yapmak için kullanılıyorlar. Facebook hesapları biraz daha pahalı oluyor çünkü insanların sizin adınız altındaki bağlantılara yönlendirmek daha kolay oluyor. Diğer yandan Paypal hesapları 50 dolar ve Ebay hesapları 10 dolar civarında işlem görüyor.

Darknet forumları ele geçirilmiş hesapları satın almak isteyen insanlarla kaynıyor. Bu sadece kişilerin, mağdurların sunucusunu taklit etme veya dolandırılması ile alakalı bir ufak adım, TalkTalk'ta gördüğümüz gibi bu hali hazırda olabilen bir şey.

Uzmanlar ele geçirilmiş hesabın muhtemelen suçlu tarafından yıllarca takip edildiği hakkında uyarıyorlar ve eğer ki kontratınız varsa şirketler sizi o hesabı bırakmamaya zorluyorlar. Raporlara göre bu işlem için kullanıcılardan 300 dolar ödemeleri gerektiği söyleniyor. Bu da insanlar arasında müthiş bir rahatsızlığa yol açtı çünkü birçoğu para cezasından çok kendilerinin tazminat alması gerektiğine inanıyor.

Her şeyden öte hasarın potansiyeli çok fazla. Bir yaşlı çift kendilerini arayan suçlunun TalkTalk'ı taklit ederek onlara 200 pound önermesi sonucunda 8000 pound kaybettiklerini rapor etti. Banka hesapları bilgilerini vermeye kandırıldıkları için, suçlular aldıkları bilgiler ile ele geçirilmiş hesaptaki bütün nakit parayı boşalttılar.

Kendinizi koruyun

Sosyal mühendislik ya da insanları bilgilerini paylaşmak için kandırmak siber suçluların en çok kullandığı yöntemdir. Gerçekte, TalkTalk ve Sony'de gördüğümüz büyük saldırı olayları ve hataya düşen diğer şirketler daha ufak problemler. Zaman zaman yazıldığı gibi kötücül yazılımlar ve ortalama yöntemleri hala en büyük tehdit olarak görülmekte.

İnternette indirdiğiniz programlarda açık gözlü olarak siz ilk defans mekanizmasını uyarıyorsunuz. Programların bilgisayarınızda sakladığınız şifreleri ve işe yarar girişleri her klavyeye basışı-

Hükümet gözetlemesi altında mısınız?

Hesabınız sadece siber suçluların tehdidi altında değil, hükümet kurumlarının da çevrimiçi servisleri gözetleyen ve kişisel bilgilere ulaşma amacıyla işlem yaptıkları biliniyor. Bu yeni bir problem değil, 2011'de The Guardian İngiliz hükümetin Skype konuşmalarını gözetleme ve kişisel bilgilere ulaşmak için şüpheli bilgisayarlara dünya çapında bir operasyon ile casus yazılım yerleştirmeye çalıştığını yazmıştı.

Bu tip işlemlerin insanların web sitelerine bilgilerini koymayı istemeyeceğinin bilincinde olarak, özellikle sosyal medya ve bazı internet siteleri geri bildirim yaptı. Artık Facebook eğer ki bir devlet görevlisi veya devlet ile ilişkili biri bu bilgileri ister ise kullanıcıyı uyarıyor.

Detaylar Facebook'un güvenlik müdürü olan Alex Stamos'un yazdığı blogda açıklanıyor.

"Açığa çıkmış hesapları düzeltmek için gerekli güvenlik önlemlerini almaya çalışırken, eğer bir atağın devlet bazı olduğuna dair şüphelerimiz var ise ekstra uyarı verme kararı aldık. Bunu yapma sebebimiz bu atakların diğerlerinden daha üstün ve tehlikeli oldukları içindir, ve biz mağdur olan insanların diğer hesaplarını korumaları için önlemler almaları konusunda özenle uyarma konusunda yükümlüyük." diyor Alex Stamos.

Facebook'ta gösterilecek bildirimin bir örneği de gösterilmiş durumda. Böyle bir durumda diğer hesaplarınıza bir kod ile erişmenizi sağlayacak Giriş İzinleri'nin açılmasının tavsiye edilmesi öngörülüyor. Facebook bazı atakların nasıl şüphelenilen saldırganlarla bağdaştırıldığını açıklamak istemiyor.

Kendinizinkinin ne kadar güvende olduğunu görmek için ve bir güvenlik ipucu olarak, bu sitede kullanacağınız gerçek şifreyi yazmayın. Aynı prensibe sahip bir test şifresi ile deneyin.

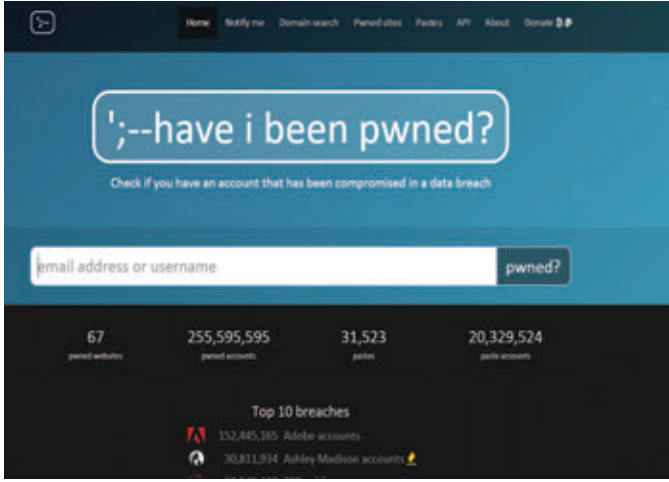
Gene de eğer ki hesabınıza sızıldı ise ne yapılması lazım ve bunu gerçekten nasıl bilebilirsiniz? Çoğu vakada insanlar çok geç olmadan bir problem olduğunun farkına bile varamıyor. Genellikle banka hesaplarında bir miktar eksik olması veya kredi kartı ekstrelerinde hatırlayamadıkları bir işlem oluncaya kadar farkına bile varamıyorlar. Sosyal medya, e-posta, PayPal, Ebay veya Amazon hesaplarına giriş yapmaya çalışıyorlar ama hesaplarının kilitlendiğini görüyorlar.

Bu doğal haliyle strese ve endişeye yol açıyor. Eğer ki hesap ele geçirildi ise kim bilebilir ki diğer hesaplar da aynı akıbete uğramış olmasın. Gene gördüğümüz gibi dolandırıcılar ve suçlular insanların başka hesaplar için de aynı bilgileri kullandığını biliyorlar. Bu sitelerin birer birer kullanıcının erişimine kapandığını hissettiriyor ve korkutucu bir hal almaya başlıyor.

nızda aramasını istemiyorsunuz, o yüzden programı indirdiğinizde sizden yüklemesi sırasında başka bir yazılım indirmenizi isteyen programlardan uzak durunuz. Maalesef ki bu işlem çok rutin bir hal almaya ve popüler olmaya başladı, o yüzden sadece güvenilir kaynaklardan program indirin.

Aynı zamanda ortalama yöntemine de göz kulak olun. Her gün, biz CHIP çalışanları mail adreslerimizin açığa çıktığı ya da şifrelerimizin kırıldığı ve bu yüzden değiştirmemiz gerektiğini söyleyen mailler alıyoruz. Bunlar genellikle en çok kullandığımız servisler üzerinden deniyor. Bu tip mailler çoğunlukla bizi endişeye düşürüp verdikleri bağlantı veya programları indireceğimizi düşünen dolandırıcılar tarafından gönderilmekte. Bunlar ellerindeyken, suçlular hesapları bir bir açmak için gereken bütün soruları buluyor ve eğer ki internette aynı bilgileri farklı yerlerde kullanırsanız onları da ele geçiriyorlar. Bu çok korkutucu bir manzara değil mi sizce de.

Dahası bu sistem ufak işletmelere saldıran suçlularla aynı prensibi ortaya çıkarıyor. Uygun güvenliğe sahip olmadığımız, hesap bilgilerinin başka sitelere erişilmeden önce kontrol edilmesi

Hesabınızın ele geçirilip geçirilmediğini öğrenebilirsiniz

umuduyla birleşiyor. Bu da bizi şifreler ile alakalı konuya getiriyor. Değişik, kırılması zor ve her çevrimiçi servis için farklı şifreler kullanmak hayati önem taşımaya başlıyor. “Şifrem ne kadar güvenli” gibi web siteleri kullanmak size başlangıç bilgisi sağlayacaktır.

Sızılmış hesapların faturası

Adreslerimizin ele geçirilip geçirilmediğini öğrenmenin bir yolu haveibeenpwned.com adresini kullanmak. Bu adres size 56 milyon sızılmış web sitesinden, 223 milyon ele geçirilmiş hesap bilgileri ile alakalı çapraz sorgulama yapma imkanı veriyor. En iyi tarafı ise güvenilir ve kolay kullanılabilir olması.

Site tüm zamanların en büyük sızılma olaylarını kapsamakta. Size 2013'teki 152.445.162 Adobe hesabı ya da 2014'teki ele geçirilen 4.609.615 Snapchat hesabından biri misiniz diye sorgulama imkanı veriyor. Hatta bu site 2011'deki 37.103 ele geçirilmiş Sony hesabını bile içermekte. Ayrıca bir alarm kurarak, ileride bir sızma vakası ile alakalı bildirim almanız bile mümkün.

Birçoğunuzun tahmin edebileceği gibi, bu web sitesi 30.811.932 Ashley Madison hesabının ele geçirilmesinden sonra popülerleşti. Ama bazı ziyaretçiler siteye üye ve doğrulama işlemi olduğunu öğrenince hayal kırıklığına uğruyor.

E-mail düzeltmeleri

Eğer mümkünse, çevrimiçi kullandığınız servisleri bir bir kontrol etmelisiniz, şifreleri değiştirmek için. Ama bazen o kadar da kolay olmuyor, bazen siber suçlular siz parolanızı değiştirmeden hesabınıza geri dönüşü olmayan hasarlar vererek kritik dosyaları silebiliyorlar.

Örnek olarak mail adresi gibi, Yahoo! diyor ki hackerlar hesabınıza erişirse bunu spam veya değişik mesajlar atmak için kullanabiliyor. Hesabınıza sızıp sizi defalarca hata veren uyarılara veya mailler ile başka yerlere yönlendiren sistemler koyabiliyorlar. Daha kötüsü şifrenizi değiştirerek erişiminizi kapatabiliyorlar. Hackerlar için bu hiç te alışılmamış bir şey değil.

Neyse ki birçok mail sunucusu hesap şifrenizi sıfırlama imkanı veriyor, ama bunun için birkaç altyapıya ihtiyacınız var. Gmail 2. Bir mail adresi kullanıyor, cep telefonu veya bir gizli soru yardımı ile kontrolü yeniden alabiliyorsunuz. Bu sistem için ilk başta ikinci bir mail adresi sistemi kurmanız gerekiyor. İkinci bir mail adresi ile kontrolü elinize almak hem çok hızlı hem de çok kolay, ayrıca imza ve otomatik cevap gibi sistemler ile ileride hesabınıza erişmek için daha kolay yöntemler belirleyebilirsiniz. Ayrıca 2 faktörlü onaylamanın avantajlarını kullanmak önemli. Bu cep telefonunuza gönderilen ses veya yazı içeren eşsiz bir kod ile ekstra güvenlik

Neredesiniz

Facebook Android veya iPhone olsun cihazınızda girdiğiniz an sizin lokasyonunuzu kaydediyor. Bu detaylar sizin kendi bilgileriniz olsa da hacklenmenize karşı hayati bilgiler içerebiliyor. Bildirimlerinizde garip bir lokasyon gözüküyorsa hemen şifrenizi değiştirebilirsiniz. Güvenlik ayarlarınıza giderek aktif oturumlara da bakmalısınız. Orada tuhaf bir şey görüyorsanız bir probleminiz var demektir. Son olarak hesabınızla uyuşan cihazları belirleyerek geri dönüşleri engelleyebilirsiniz.

Instagram <http://chip.tk/1QZY4IM> adresini ziyaret ettirerek buna benzer bir hizmet sunuyor. Twitter içinse support.twitter.com/forms/hacked ve bilet numarasını hacked@twitter.com adresine göndererek.

Ayrıca Twitter size tanımadığınız 3. parti programları silmenizi ve bunların hesaplara erişimini kısıtlamanızı öneriyor. Bunun nedeni bu programların hesabınıza ulaşmak için arka kapıları kullanabilmesi. Bunu uygulamak sekmesindeki Erişimi Kaldır butonundan gerçekleştirebilirsiniz. Ayrıca Twitter herhangi bir şekilde oltalama mağduru olursanız da bilmek istiyor. Yaptıysanız hacked@twitter.com adresine mail atarken konuya “hacked” yazmayı unutmayın.

katmanı sağlıyor. Biraz sancılı bir süreç gibi gözükebilir ama hasarını minimize etmekte çok yararlı oluyor.

Eğer hesabınıza sızıldı ve dışarıda kaldı iseniz size kontrolü geri almak için çoğu servis tarafından verilen birçok prosedür var.

Lütfen hesabınızı şimdi güvenlik altına alın

Jay, Facebook hesapları ve diğer çevrimiçi hesapların devlet kaynaklı saldırılara maruz kalabileceğine inanıyor. Bağlanma onaylarını açmak diğer insanların hesabınıza girmesini engelleyecek. Ne zaman hesabınıza yeni bir cihazdan erişilirse size bir kod gönderilecek. Ayrıca hesabınızı korumak için başka servislerden yardım almanız da öneriliyor.

2 kademeli onaylama evinizde kullandığınız makinalarda yapılabilir. Bu sizin en çok kullandığınız ortamda sizin hesabınıza erişmeye çalışan insanları dışarda bırakmanızı sağlar.

Eğer ki hesabınız hacklendi ise alakalı web sitesine giderek servis sağlayıcısına haber vermeniz gerekir. Outlook servisi kullanıcılarının account.live.com/password/reset adresine giderek “Sanırım hesabımı başkası kullanıyor” demesine izin veriyor. Diğerlerinde de buna benzer düzenlemeler mevcut.

Peki bu süreç boyunca ne oluyor? Outlook'u örnek verecek olursak servis sağlayıcısı sizin kendinizi ispatlamanız için mail adresi, telefon numarası ve gizli sorulardan oluşan bir kombinasyon istiyor. Bunu yapıp ayarlarınız temizlenince mail iletiminiz ve otomatik cevaplarınız durduruluyor. Kontrolü geri aldıktan sonra Outlook.com için silinmiş dosyalar içinde size geri yüklemeniz için bir seçenek de sunuluyor.

“Kaspersky Lab ödeme yöntemlerinin düzenli olarak yetkisiz hareket için kontrol edilmesini söylüyor.”

Ortaya çıkan bir problem de eğer ki soruların cevabını hatırlayamazsanız ya da hackerın değiştirmiş olması. Şirkete göre yetkililer ile konuşmayı ya da farklı bir yol izlemenizi öneren adımlar uygulamanız gerekebilir. Bu durumda başka bir hesap kullanarak onlara sorunlar yaşadığınızı ve gelmiş olabilecek tuhaf mesajları dikkate almamaları gerektiğini söyleyebilirsiniz.

Asosyal hackleme

Mailinizi korumak çok önemli çünkü birçok sistem ona bel bağlıyor. Ne zaman şifre yenilemek isterseniz genellikle onaylamak için mail içi bağlantı gönderiyorlar, yani çalışmayan bir mail adresi ile

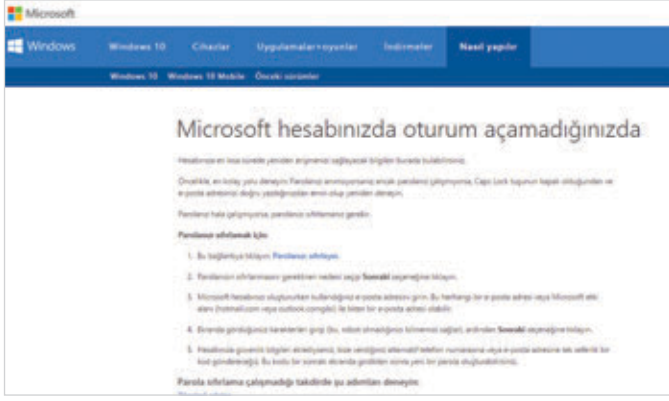
TÜRKİYE'NİN EN İYİ TEKNOLOJİ DERGİSİ ARTIK HER YERDE YANINIZDA

TEKNOLOJİ DERGİSİ **CHIP**'i
iPhone/iPad ve ANDROID
CİHAZLARINIZDA OKUMAK İÇİN HEMEN İNDİRİN

Apple, Apple logosu, iPhone ve iPad Apple Inc.'in ABD'de ve diğer ülkelerde tescilli ticari markasıdır. App Store Apple Inc.'in servis markasıdır.

Çoğu hizmette hesabınızın kontrolünü tekrar ele almak için seçenekler var.

çıkışı olmayan bir döngüye girebilirsiniz. Diyelim ki bir hacker sizin Ebay ve mail adresinize sızdı. Ebay'in şifresini değiştirmek istersiniz ama hacker mail aracılığıyla ne yaptığınızı görür ve müdahale edebilir. Bütün sızılma vakalarında problem mail adresi dışında ise hemen mail adresinin şifresini de değiştirmek gerekir.

Bunun nedeni eğer adresinize biri sızdı ise bunu fark etmek zordur. Facebook veya Twitter'da ile veya dostlarınıza sizin yönlendirdiğiniz zararlı veya yaralayıcı gönderiler gönderilebilir. Ayrıca takip listeleriniz de değişebilir. Mesela Twitter'da birçok tanımadığınız veya anlam vermeyen insanları takip etmeye başlayabilirsiniz. Hatta Youtube'da daha önce izlemediğiniz videolar size izlenmiş gibi gözükebilir.

Bir hacker hesabınıza sadece bilgileri elde etmek için erişmiş olabilir, bu durumda geride iz bırakması zordur. Neyse ki sosyal medyada bunun farkına varmanın kolay bir yolu var. Son giriş yaptığınız yere bakın ve eğer ki bilinmeyen bir yerden ise sorun olduğunu anlarsınız.

Eğer ki sosyal medya hesabınızın hacklendiğini anlamazsanız, rapor etmek zorundasınız. Facebook kullanıcıları için bu adres "tr-tr.facebook.com/hacked"dir. Ne kadar çabuk hareket ederseniz o kadar fazla hasarı engelleyebilirsiniz. Kim bilir hacker hesabınız ile ne yapıyor, bilgilerinizi silebilir ya da mesajlarınıza ulaşabilir.

Facebook sizden mail ve telefon numaranızı isteyecek, ayrıca sizden isminizi isteyip bir mail gönderecek, ama mail adresiniz hacklendi ise bu zor bir seçenek bu da başka hesap ve parolalar ile desteklemeniz için başka bir neden. Eğer ki durum bu ise kaybettiğinizi düşünmeyin bu gibi bir durumda size daha kompleks sızılmaların rapor edildiği sayfaya yönlendirecek. Burada yeni bir mail adresi soruyor bunu sağladıktan sonra eski Facebook hesabı ile ilişkisini kesip size erişim sağlıyor.

Ne kadar?

İşe para bulaştıkça işler büyümeye başlıyor. Çoğu vakada suçlular banka bilgilerinizi ararlar. Amazon ve Ebay'deki çoğu hesap banka bilgileri ile ilişkilendirildiği için onlara ulaşınca alınan eşyaların gidiş adresini değiştirebilirler. Siz boş bir fatura onlar da pahalı eşyaları alabilirler.

Eğer ki şifre değiştirmek işe yaramıyorsa ya da zaten erişiminiz engellendi ise, Amazon müşteri hizmetleri ile irtibata geçmelisiniz, genelde çok hızlı cevap verirler. Ayrıca bankanıza bilgilerinizin ifşa olduğunu ve bir yenileme gerektiğini iletmelisiniz. Hesabınız ifşa edildiği için harcamaların geri verilmesini isteyebilirsiniz.

Özellikle olay ödeme yöntemlerine gelince Kaspersky Lab devamlı olarak kontrol etmenizi söylüyor. Her zaman PayPal, Amazon ve Apple Pay gibi servislere dikkat edin ve hesap bilgileriniz değişti diyen bildirimleri göz önünde bulundurun. Her zaman ha-

Giriş onaylarıyla ekstra güvenlik kazandırabilirsiniz.

zır olmak ilerde olabilecek hasarı minimize etmenize yardımcı olur. Eğer ki bir değişiklik yapmadıysanız bu bir sorun olduğu anlamına gelir ve size önlem almanız önerilir. Gelen mailleri okumakta dikkatli davranın ve herhangi bir şüphede direkt web sitesine giderek link olmadan site aracılığı ile şifre değiştirme talep edin.

Kedi, Fare

Hiçbir zaman kendinizi hackerlardan tamamen koruyamazsınız ama hesabınıza sızılmasını zorlaştırabilirsiniz. Bu kedi fare oyunu gibi kimsenin sonraki hamleyi öngöremediği bir oyun gibidir. İnsanlar Apple ürünlerinin %100 güvenli olduğunu düşünüyor ama bu doğru değil hele ki oynanmış bir işletim sisteminiz varsa.

Hackerlar bu sene eylülde kırılmış iPhone'ları hedef aldı, KeyRaider adlı kötücül yazılım kullanarak 225.000 Apple hesabını çalmayı başardılar. Bu detaylar alım yapmak için Imessages, iCloud ve birçok şey için kullanılabilir. Dahası Apple ID'ye sahip olmak hackerlara daimi olarak telefonu kilitleme şansını veriyor. Bu kadar kritik bilgileri elinde bulunduran bir cihaza jailbreak uygulayacaksa en azından 2 adımlı onaylama kullanın. Hem sizi yeni bir Apple ID yaratmaktan hem de cihazınızı fabrika ayarlarına döndürüp bütün verilerinizi kaybetmekten kurtarıyor (iTunes kullanarak yedekleme geri yüklemesi ile yeni bir Apple ID yaratma).

Tabi ki de bunların hiçbiri hesapların ele geçirilmesini tamamen engelleyemeyecek. Cihazlarını güvenli durumda tutmayan insanlar olduğu sürece bu sorun devam edecektir. Bazen tembel olma gibi bir huyumuz var ve modern çağ aletlerinin sürekli çevrimiçi durumda çalıştıklarını unutuyoruz.

Eğer ki cihazlarınızı yüksek korumalı şifrelerle ayarlarsanız bu çok sorun olmuyor ama bu da isteyken hesapları açık bırakmak gibi sorunlara yol açabiliyor. Çoğu insan kullanıma açık yerlerde giriş yaparken "Beni Hatırla" butonunu işaretliyor. O insanlardan olmayın, bu işlem hesaplarınızın ele geçirilmesini çok kolay yapıyor ve ön kapı sürekli açık oluyor. Bir sonraki kullanıcı çok kolay bir şekilde şifrenizi değiştirebilir ya da sizin adınıza paylaşımlarda bulunabilir.

Talktalk'ın sızılmasından etkilendiniz mi?

Eğer ki TalkTalk müşterisi iseniz, Action Fraud bir sonraki adımda ne yapmanız gerektiği hakkında güzel tavsiyeler veriyor. Şifrenizi değiştirmenizi banka ve kredi kartı şirketi ile irtibata geçmenizi, şüpheli ve beklenmedik aktiviteleri takip etmenizi, ortalama mailleri ve kişisel bilgi isteyen insanlara karşı farkında olmanızı size tavsiye ediyorlar. Bunlar alabileceğiniz en iyi önlemler olarak göze çarpıyor. 🇹🇷

yorum@chip.com.tr

Doğan Burda dergileri iPad ve iPhone'da

iPhone ve iPad sahipleri tüm Doğan Burda dergilerini
DergiBurada uygulamasında bulabilirsiniz!

DergiBurada

Ücretsiz Hemen İndir

Tri-band yönlendiriciler pratik testte

Herkes kablosuz ağı hızlı olsun ister. Yeni nesil yönlendiriciler ile veri transferi 3,2 gbit/sn'ye ulaşıyor. Peki günlük kullanımda hız ne kadar önemli?

Tan BODUR / JG

Bazen “modem” diyerek genelleştirdiğimiz kablosuz yönlendiricilerin kutularında, birçok kullanıcıyı (tedirgin etmese bile en azından) merakı sürükleyen bir edat görüyoruz: “-e kadar”. DSL’de olduğu gibi, kablosuz ağda da yüksek hız daha çok satar. Dolayısıyla modem üreticisi, o cihazla en iyi laboratuvar koşullarında elde edilebilecek en yüksek hızı kutunun üzerine yazar, arkasına da kızgın bir müşteriye karşı kendini daha sonra savunabilmek için ufak harflerle “-e kadar” ibaresini yapıştırır. Günümüzde Tri-band (3 bantlı) yönlendirici olarak bilinen cihazlar, pazarlamacıların verdikleri söze inanırsak 3,2 gbit/sn hıza erişebiliyor ve, adı üzerinde, 3 adet WLAN bandında çalışabiliyor. CHIP bu yönlendiricilerden 3 tanesini yepyeni bir yöntemle test etti. Test adaylarımız: Asus RT-AC3200, D-Link DIR-890L ve Netgear R8000.

WLAN teknolojilerinde herhangi bir karışıklığa neden olmak adına özellikle belirtelim: Tri-band yönlendiricilerin ikinci

nesil 802.11ac (“Wave 2”) yönlendiricilerle hiçbir ortak noktası yok. Bunlar da daha fazla bant genişliği kullanıp daha yüksek iletim hızı sözü veriyor, ancak birçok istemciye aynı anda hizmet verebilen çok kullanıcı MIMO (çok girişli, çok çıkışlı) özelliği için uygun istasyonlara gereksinim duyuyorlar. Bildiğimiz Tri-band yönlendiriciler ise geleneksel WLAN istemcilerle birlikte çalışıyor.

Tri-band dedikleri uydurma bir şey mi?

Benzer şekilde, tri-band cihazların ilk 802.11ad prototipleri ile de karıştırılmaması gerek. Bunlar da 2,4 ve 5 GHz frekanslarına ek olarak yeni bir frekans aralığı (60 GHz) kullanıyor ve bu sayede aynı anda 3 frekans bandında çalışabiliyorlar. Testimizin adayları ise (isimlerine bakıp aldanacağımızın aksine) 3 bantta çalışmıyor, sadece 2,4 GHz ve 5 GHz aralıklarını kullanıyorlar. Bu nedenle de yalnızca bunlara ait iki kablosuz modüle sahipler. Peki bu terim bir aldatmaca mı? Aslına bakarsanız, en azından yanlış yönlendirme

FOTOĞRAF: JULIANE WEBER

diyebiliriz. Tri-band yönlendirici derken gerçekte; biri 2,4 GHz üzerinde çalışan, diğer ikisi de 5 GHz aralığını paylaşan 3 adet WLAN ağından bahsediliyor.

Şimdi de iddia edilen 3,2 Gbit/sn hızından bahsedelim: Bu teorik iletim hızı, 5 GHz WLAN üzerindeki brüt 1300 MBit/sn üzerinden hesaplanıyor. 5 GHz aralığında iki tane paralel kablosuz ağ olduğundan, üretici 2600 MBit/sn değerini bir kenara yazıyor; buna bir de 2,4 GHz aralığındaki brüt 600 MBit/sn eklenince toplamda 3,2 Gbit/sn rakamına ulaşılıyor. Diğer taraftan, bir istemci cihaz bir seferde bu WLAN ağların zaten yalnızca birine bağlanabiliyor. Yani ne bir PC, ne bir notebook bilgisayar, ne de başka bir cihaz, normal koşullarda bu şekilde bir bağlantıyla, 3 bant olmayan bir WLAN yönlendiriciden daha hızlı çalışmaz.

Fakat siz tri-band fikrini rafa kaldırmadan söyleyelim; bu yeni yönlendiricileri satın almak için doğru sebepler de mevcut. Bu sebepler de maalesef üreticinin iddia ettiği hız detaylarının arkasında saklanıyor. Çoğu WLAN'da sorun aslında kendi içinde desteklediği hız değil. Genellikle aynı bölgede birkaç cihaz aynı anda iletişim kuruyor. WLAN istemcilerin bu bant genişliğini kendi aralarında paylaşmaları gerektiğinden, yavaş cihazlar hızlı olanları da yavaşlatıyor. Tri-band yönlendiriciler, yavaş cihazları hızlı olanlardan ayırarak farklı WLAN ağına göndermeye çalışıyor. Bu da teorik olarak bir avantaj doğuruyor. Pratikte ne kadar işe yaradığını ise testimizde inceledik.

İnsan eli değmeden imkansız

Yine çoğu WLAN kullanıcısı, yönlendiricileri varsayılan ayarlarla kurup o şekilde bırakıyor. Testimize giren 3 cihaz da böyle çalışmış olsaydı tam bir felaketle karşılaşabilirdik, çünkü hiçbirinde tri-band işlevi otomatik olarak devreye girmiyor. Yani 3 WLAN sinyalinin birden çalıştırmak istiyorsanız bunu cihazın arayüzüne girerek kendiniz ayarlamamız gerekli. İşlem zor değil; örneğin D-Link modelinde Smart Connect adı verilen işlev tek tıklamayla aktif oluyor. 3 WLAN da buradan ayarlanıyor ve dışarıdan tek bir kablosuz ağ olarak görülüyor. Kullanıcılar kendilerini herhangi başka bir cihazda olduğu gibi tanıtıyorlar ve istemci cihazın hızına bağlı olarak uygun WLAN ağına yönlendiriliyorlar. Bu şekilde hızlı notebook bilgisayarlar 5 GHz aralığına, daha yavaş olan e-kitap okuyucu gibi cihazlar ise 2,4 GHz aralığına bağlanıyor. Netgear marka yönlendiricilerde de 3 bant ayarı gayet basit bir şekilde etkinleştirilebiliyor. Asus ise bize bu işin nasıl yapılması gerektiğini göstermiş: WLAN ekranına şöyle bir bakmak, ağ mühendisleri dışında kimsenin ilgisini çekmeyecek onlarca detaya boğulmak anlamına geliyor. Yönlendiricinin WLAN cihazlarını uygun ağlara atadığı Smart Automatic dışında bu özelliklerin tümü elle ayarlanabiliyor; bu durumda her kablosuz ağ kendi adı ile sinyal yayıyor ve kullanıcının da cihazları buna uygun olarak ağı kaydetmesi gerekiyor.

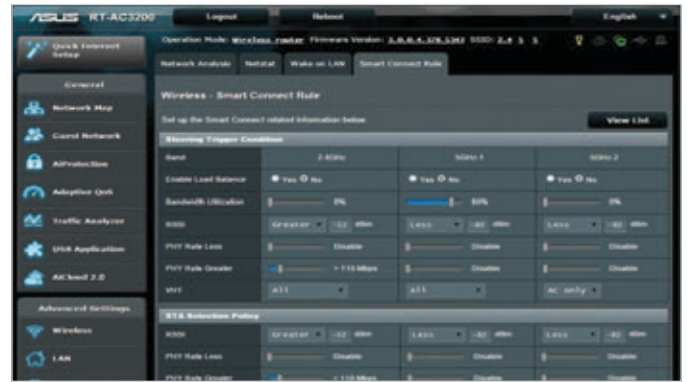
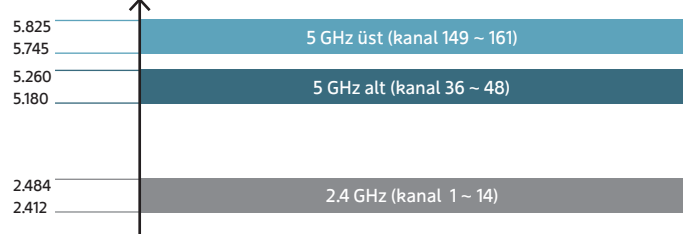
Yeni hız testi ile yeni zayıflıklar ortaya çıkıyor

Tri-band yönlendirici testimiz, kurulumun hemen ardından çalışmaya başlıyor. Yeni yöntemimizde sadece bir WLAN istemci değil, iki istemci kullanıyoruz. Yönlendiricinin işini biraz zorlaştırmak için hızlı (802.11ac) ve yavaş (802.11n) WLAN istemcileri cihaza tanıtıyoruz. Bu sayede tri-band yönlendiricilerin hız açısından gerçekten avantaj sağlayıp sağlamadığını öğrenebileceğiz. Ancak 3 bant detaylarına girmeden önce, throughput değerini yalnızca bir WLAN çalıştırarak (Mod 1) ölçtük. Şunu söylemekte fayda var: Tri-band yönlendiricilerin diğer (3 bant olmayan) cihazlardan daha hızlı olmadığını görmek bizi şaşırtmadı. Aynı-

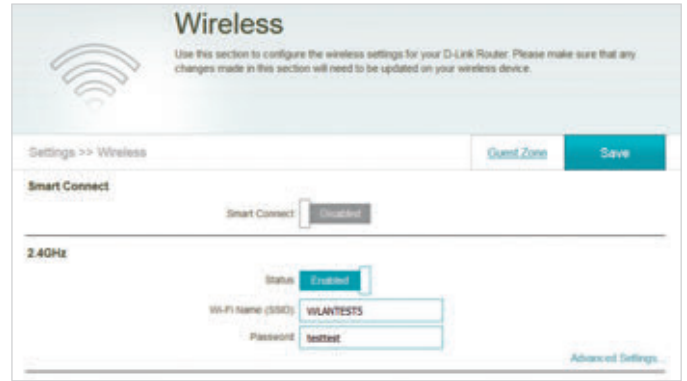
Tri-Band aslında ne demek?

Bu terim aslında kullanıcıyı yanıltıyor: Tri-band cihazlarda aslında, tıpkı (ac) modülünde olduğu gibi, 2,4 ve 5 GHz frekansları için toplam iki adet uzaktan erişim modülü mevcut fakat bunlar 3 WLAN dağıtabiliyorlar: 2,4 GHz aralığına ek olarak 2 adet de 5 GHz bandı var, bunlardan biri alt (36 ila 48), diğeri de üst (149 ila 161) kanallar için.

Frekans (MHz)

Tri-band yapılandırma ayarları ile tam anlamıyla şişirilmiş olan Asus, aşırı teknik detayları ile kullanıcının kafasını karıştırıyor.

Tek tıklamayla çözüm: D-Link, WLAN ayarlarını oldukça basitleştirmiş, hatta Smart Connect özelliği ile otomatikleştirmiş.

İki seçenek: Netgear, kullanıcıya 5GHz ayarlarını otomatik ya da manuel olarak yapma seçeneği sunuyor.

TEST WLAN yönlendiriciler

ca yavaş istemciler de, aynı WLAN içinde daha hızlı olanları ya-
vaşlattı. Asus yönlendirici, 2 adet hızlı (ac) istemci ile 5 metre
uzakta bulunan bir notebook üzerinden 222 Mbit/sn indirme hı-
zına ulaşıyorsa bile bu değer ikinci cihazı yavaş bir (n) istemciyle
değiştirdiğimizde 77,4 MBit/sn'ye Tri-band testimiz bazı ilginç
sonuçlar da buldu. Test ağında iki adet hızlı (ac) istemci varsa
bunlar genellikle 5 GHz WLAN frekansından faydalananlar. Testte-
ki tek istisna ise şu; D-Link cihazının Smart Connect modunda
(Mod 3) daha uzak olan istemcinin hızı artıyor, fakat bunun için
en yakın olan cihazın hızından feragat ediliyor. Bizi şaşırtan, (n)
istemcimizin otomatik modda her üç cihazda da hız kaybetmesi
oldu. İndirme hızları, 3 bant olmayan bağlantıda olduğundan bi-
le düşük çıktı.

D-Link ve Netgear cihazlarda bu değer sadece manuel konfi-
gurasyonla artırılabilir (Mod 2). (n) cihazla birlikte çalıştırılan
(ac) istemci ise 3 bant işlevi sayesinde (her noktada olmasa bile)
belirgin olarak hızlandı (bkz. aşağıdaki tablo).

Sonuç: Potansiyele hala ulaşamadı

Teste giren Tri-band yönlendiriciler, maliyetler sebebiyle 3 bant
işlevi bulunmayan cihazlardan 100 euro kadar daha pahalı. Ör-
neğin Asus RT-AC3200 modeli, aşırı sayıdaki konfigürasyon seçe-
nekleri ile göz korkutuyor; D-Link DIR-890L ise otomatik modda
sorunlar yaşıyor. Diğer taraftan 3 WLAN yaklaşımında önemli
olan, birçok cihazın aynı ağda bir arada çalıştığı bir senaryo ha-
zırlamak.

Yeni bir WLAN yönlendirici almayı biraz geciktirebiliyorsanız
acele etmeyin. Çok kullanıcı MIMO ve tri-band destekli yonga-
setleri çok yakında hazır olacak. yorum@chip.com.tr

Ölçülen veri hızları

	ASUS RT-AC3200	D-LINK DIR-890L	NETGEAR R8000
Fiyat (yaklaşık)	280 Euro	260 Euro	270 Euro

Mod 1

Test 1

Yakın istemci (up/down)	169/222	165/193	172/184
Uzak istemci (up/down)	170/240	131/204	187/185

Test 2

Yakın istemci (up/down)	103/77,4	73,9/62,7	75,9/95,2
Uzak istemci (up/down)	84,5/106	89,6/105	109/106

Mod 2

Test 1

Yakın istemci (up/down)	301/391	310/339	332/366
Uzak istemci (up/down)	229/321	218/320	250/320

Test 2

Yakın istemci (up/down)	308/371	305/346	338/359
Uzak istemci (up/down)	143/160	153/74,5	162/105

Mod 3

Test 1

Yakın istemci (up/down)	306/384	155/131	339/367
Uzak istemci (up/down)	216/328	247/325	254/314

Test 2

Yakın istemci (up/down)	300/418	156/136	327/341
Uzak istemci (up/down)	93,1/56,1	129/38	148/104

TEST MERKEZİ'NDEN

TEST PROSEDÜRÜ

Tri-band yönlendirici 3 modda test edildi

Yönlendiricileri 3 farklı modda çalıştırarak Tri-band işlevi ve otomatik
ayarların ne kadar kullanışlı olduğunu test ettik.

1. Mod

5 GHz üst kanallar

5 GHz alt kanallar

Standart (ac) yönlendiricilerde olduğu gi-
bi sadece bir 5 GHz WLAN aktif. Buna iki
istemci bağliyoruz.

2. Mod

5 GHz üst kanallar

5 GHz alt kanallar

5 GHz frekansta iki farklı WLAN kuruyo-
ruz, her birine bir is-
temci bağliyoruz.

3. Mod

5 GHz üst kanallar

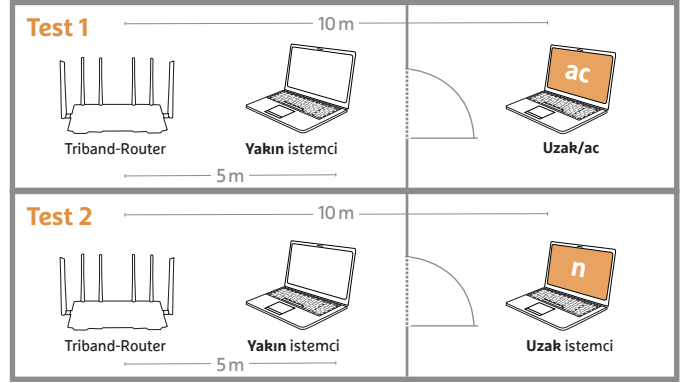
5 GHz alt kanallar

Akıllı modda, 5GHz aralığı dışarıdan tek bir WLAN olarak gö-
rünüyor. Bağlı olan iki istemci, cihaz tarafından otomatik yönetiliyor.

WLAN

Her biri iki istemcili iki test senaryosu

Tri-band yönlendiricileri iki farklı koşulda, her biri iki istemci cihazla
test ettik: Yakındaki notebook her zaman sabit kalırken yandaki
odaya ya daha hızlı (ac), ya da daha yavaş bir (n) istemci yerleştirdik.

Yakın istemci: Asus PCE-AC68; Uzak /ac: Intel AC7260; Uzak /n: Sitecom N300

Tri-band neler yapabilir?

Asus'un ac istemcisi (indirme hızına göre), geleneksel WLAN üzerinde
n istemci nedeniyle yavaşladı. D-Link'in otomatik modu iyi bir
başlangıç olmasına rağmen beklentiler henüz karşılanamıyor.

Mod 1 Test 2 (YAVAŞ İSTEMCİ NEDENİYLE KESİNTİ)

ASUS RT-AC3200	77,4 MBit/s
D-LINK DIR-890L	62,7 MBit/s
NETGEAR R8000	95,2 MBit/s

Mod 2 Test 2 (MANUEL YAPILANDIRMA)

ASUS RT-AC3200	371 MBit/s
D-LINK DIR-890L	346 MBit/s
NETGEAR R8000	359 MBit/s

Mod 3 Test 2 (OTOMATİK YAPILANDIRMA)

ASUS RT-AC3200	418 MBit/s
D-LINK DIR-890L	136 MBit/s
NETGEAR R8000	341 MBit/s

2016'YA DAMGA VURACAK PARLAK FİKİRLER

- Belki de son insanlı savaş uçağı: F-35. Kurtarıcı robotlar.
- Tüm savaşları bitirecek bir savaş gemisi.
- Paralel evrenler gerçek olabilir mi?
- Deja vu.
- Sanal gerçeklik gerçeğe dönüşüyor.
- Dron yarışları.
- 3B yazıcılar için geri dönüşümlü plastik.
- 7 haftiden kaçık proje.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler,
birbirinden ilginç görseller ve videolar,
Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

OCAK SAYISINI SAKIN
KAÇIRMAYIN!

TP-Link NC220 Bulut kamera ile güvenlik desteği

TP-Link NC220, bir bulut kamera. Kurulumu ve kullanımı fazlasıyla kolay olan cihazı, hem evinizde hem ofisinizde güvenlik için rahatlıkla kullanabiliyorsunuz. İster bilgisayarınızdan, ister Android ve iOS tabanlı mobil cihazlarınızdan çektiği görüntülere ulaşabilmenizi sağlayan cihaz, kolaylığıyla karmaşık kamera sistemlerinden çok uzakta bir kullanım sağlamasıyla beraber kullanıcı dostu davranıyor. Cihazı router'ınıza bağladıktan ve çalıştırdıktan sonra arka yüzündeki WPS butonuna basıyorsunuz. Elbette aynı şekilde router'ınızdan da aynı butona basmanız gerekiyor. Cihazı çalışır hale getirdikten sonra cep telefonunuza indireceğiniz TP-Link Cloud uygulaması üzerinden cihazı aratıp eşleştirebiliyorsunuz. Dilerseniz elbette aynı şekilde bilgisayarınızı da kullanarak kameraya bağlanabilirsiniz. Tüm bilgiler kutu içeriğinde bulabileceğiniz kılavuz ile sunuluyor. 1/4 CMOS sensörün sahibi olan kamera, f2.8 diyafram aralığına sahip. 4x dijital zoom imkanı sunan kameranın çözünürlüğü ise 0,3 megapiksel. Bu kamerayla maksimum 640x480 piksel kayıt yapan kamera, açıkçası biraz daha yüksek çözünürlük sunsa çok daha iyi olurdu kanaatindeyiz. Görüntüler kötü değil, ancak 640x480 de pek tatmin edici değil. Bu çözünürlükte 30 FPS'de H.264 video formatında görüntü çekiyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

GÖRÜNTÜ ALGILAYICI	1/4" Progressive scan CMOS sensor
ÇÖZÜNÜRLÜK	0,3 MP (640x480)
LENS	F: 2.8, f: 3.85 mm
DİJİTAL ZOOM	4x
VIDEO SIKIŞTIRMA	H.264

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	85
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%30)	82
PERFORMANS (%40)	84
FİYAT	258 TL

CHIP İyi (84)

Sony RX100 IV Paranın alabileceğinin en iyisi mi?

Sony'nin Cyber-shot ailesi içinde sunduğu RX100 IV, bizim bugüne kadar incelediğimiz belki de en pahalı kompakt fotoğraf makinesi olabilir. RX100 IV, DSLR fotoğraf makinesi düzeyinde görüntü kalitesi sunmasına karşın, gayet kompakt yapıdaki gövdesiyle fazlasıyla kullanışlı ve pratik bir ürün. Kompakt boyutuyla ele tam oturan ve kasa yapısıyla sağlam duran makine, ZEISS Vario Sonnar T Lens'in sahibi. Exmor RS CMOS sensörle gelen makine, arka yüzünde 3 inç büyüklüğünde bir ekran bulunduruyor. Açısı ayarlanabilir ekran, yukarı yönde 180 dereceye kadar dönebilirken, aşağı yönde 45 dereceye kadar hareket kabiliyetine sahip. Ekran dokunmatik değil, tüm ayarları yan taraftaki menü tekerleğinden gerçekleştiriyorsunuz. 20 megapiksel çözünürlüğünde fotoğraflar çekebilen kamera, 11 kata kadar dijital zoom içeriyor ve 2,9x boyutunda da optik zoom gerçekleştirebiliyor. F1.8 – 2.8 diyafram aralığında olan cihaz, 125 ila 12800 ISO hassasiyetinin de sahibi. RX100 IV, dünyanın ilk entegre bellekli tasarımına sahip 1,0 tipi CMOS sensörüne sahip olmasıyla fark yaratıyor. Bu sensör ile 40 kata kadar süper ağır çekimler mümkün olurken, yüksek hızda fotoğraf çekmek de oldukça kolay. RX100 IV'ün lakabı zaten hız uzmanı. 4K video kaydı yaparken 5 dakikalık bir sınırlama getiriyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

LENS TİPİ	ZEISS Vario Sonnar T Lens
OPTİK ALGILAYICI	CMOS
ÇÖZÜNÜRLÜK	20.1 MP
EKRAN	3 inç LCD
DİJİTAL ZOOM	11x

DEĞERLENDİRME

FOTOĞRAF KALİTESİ (%45)	98
DONANIM / KULLANIM (%40)	90
HIZ (%15)	94
FİYAT	2999 TL

CHIP Çok iyi (94)

Shuttle Nano Kupa PC Nano Kupa PC nasıl bir cihaz?

Shuttle Nano Kupa PC, minik bir kutu formunda bir PC. Parlak piyano renkli plastik bir kasadan oluşan cihaz, farklı biçimlerde kullanıma uygun. İster direk masa üzerine yerleştirebiliyor, ister kutu içeriğinden çıkan standı ile dik konumda konumlandırabiliyor, ister yine kutu içeriğinde bulunan montaj ekipmanıyla, monitörünüzün VESA yüzüne entegre edebiliyorsunuz. Seçim size kalmış. Ön yüzünde sağ kenarda güç butonlarını bulunduran Shuttle Nano Kupa PC, sol tarafta da iki USB 3.0 ve SD kart okuyucusu bulunduruyor. Bu bağlantıların kolay erişimi için ön yüze yerleştirilmiş olması artı puan. Cihaz, akıllı fan tasarımı sayesinde sağ ve sol taraftaki mazgallardan ısıyı dışarıya atabiliyor. Öte yandan cihazın içini açarak RAM takviyesi yapabilir ve hatta M.2 SSD de ekleyebilirsiniz. Shuttle Nano Kupa PC'nin teknik kadrosuna baktığımızda, elimizdeki modelin Intel Celeron işlemciye sahip olduğunu görüyoruz. 1,5 GHz frekansında çalışan çift çekirdekli Celeron 3205U işlemci, bu yılın ilk çeyreğinde piyasaya sürülen yeni bir işlemci. Beraberinde Intel HD Graphics'le sunulan bu işlemciye, 4 GB RAM de eşlik ediyor. Performans olarak ofis uygulamalarını kullanabileceğiniz ve internet erişimi sağlayabileceğiniz ölçüde duran Shuttle Nano Kupa PC, bunun yanında 4K çözünürlük sunmasıyla da ilginç bir özellik kazanıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8 Pro
İŞLEMCI	Intel Celeron 3205U 1,5 GHz
BELLEK	4 GB DDR3L
DEPOLAMA	128 GB
GRAFİK İŞLEMCI	Intel HD Graphics

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	81
DONANIM ÖZEL. (%30)	72
TAŞINABİLİRLİK (%10)	90
FİYAT / PERFORMANS (%20)	70
FİYAT	1266 TL

CHIP İyi (82)

Lenovo ideacentre Stick 300

Bu mini PC ne sunuyor?

İlk bilgisayarlar üretildiğinde bir oda büyüklüğündeyken, artık avuca sığacak boyutlara kadar indirgendiler. Lenovo ideacentre Stick 300 de bunlardan biri. ideacentre Stick 300, parmak boyunda bir PC. Windows işletim sistemiyle çalışması ve minik boyutuyla tıpkı bir USB bellek gibi bilgisayarınızı sürekli yanınızda dolaştırabilmenizi sağlayan bu ürün, bir bilgisayarın sunduğu tüm temel işlevleri yerine getirebilecek yeteneğe sahip. Windows 8.1 işletim sistemiyle çalışan cihaz, isteğe bağlı olarak Windows 10'a güncellenebiliyor elbette. İşlemci olarak yaygın olarak kullanılan Intel'in Atom Z3735F işlemcisi tercih edilmiş. 1,33 GHz frekansında çalışan bu 4 çekirdekli işlemci, gerekli gücü sağlıyor. 2 GB RAM ve 32 GB dahili hafızayla da temel kadrosunu oluşturan Stick 300, grafik hanesinde de elbette Intel HD Graphics'i bulunduruyor. Bu saydığımız öğeler ışığında temel bilgisayar fonksiyonlarını yerine getiren cihaz, bu anlamda rakipleriyle herhangi bir fark yaratmıyor. Onu farklı kılan şeyse, multimedya klavye kiti. Multimedia Remote with Keyboard kiti, Stick 300'le beraber satın alınabiliyor. Böylece son zamanlarda incelediğimiz bu tip stick PC'lere iyi bir örnek sunan Lenovo, üstelik bu kitle birlikte alındığında büyük fiyat farkı yaratmıyor. Cihazı özellikle bu anlamda bir hayli beğendik.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8.1
İŞLEMCI	Intel Atom Z3735F
İŞLEMCI HIZI	1,33 GHz
DEPOLAMA	32 GB
BELLEK	2 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	95
DONANIM ÖZEL. (%30)	82
TAŞINABİLİRLİK (%10)	100
FİYAT / PERFORMANS (%20)	95
FİYAT	599 TL

CHIP Çok iyi (92)

Philips BDM3275UP

Monitörde 4K çözünürlük arayanlara

Philips BDM3275, 32 inç boyutunda, mat malzemeden oluşan bir ekranın sahibi. W-LED sistemini kullanan arka aydınlatmalarıyla güzel görüntü sunan monitör, 16:9 oranında en boy oranı sağlıyor. 60 Hz'de optimum çözünürlük olan 4K ile görüntü sunan monitör, 12 ms tipik tepki süresinin ve 4 ms SmartResponse süresinin de sahibi. Monitörün IPS panel olması geniş görüş açısından büyük avantaj yaratıyor. 178 dereceye kadar görüş alanı sağlayabiliyor monitör. Philips BDM3275, göz kamaştırıcı bir görsellik sunuyor desek abartmış olmayız. Zira renklerin doygunluğu, parlaklık oranı ve siyah dengesi fazlasıyla başarılı. Test sürecimizde monitöre hem oyun konsolumuzu bağladık, hem dizüstü bilgisayara ikinci ekran olarak tanımladık, hem de masaüstü platformunda ana ekran olarak kullandık. Sonuç görüntü açısından her senaryoda da tatmin ediciydi. Özellikle ofiste kullandığımız senaryoda, 4K çözünürlüğüyle video düzenleme işlerinde fazlasıyla yardımcı olan monitör, oyun noktasında da akıcı bir performans sağladı. Monitörün çalışma performansına yönelik şunu da atlamamak gerekli: Monitörün modları görüntü açısından her kesime hitap edecek seçenekler sunuyor. Oyun, film, ofis, internet ve ekonomi gibi farklı modlar, öte yandan güç açısından da tasarruf edebilme imkanı da tanıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

EKRAN	32 inç 3840x2160
TAZELEME HIZI	60 Hz
TEPKİ SÜRESİ	12 ms
PARLAKLIK / KONTRAST	350 kandela / 1000:1 - 50M:1
BAĞLANTILAR	USB 3.0 (4 adet), HDMI, DVI, VGA, DisplayPort

DEĞERLENDİRME

GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%40)	95
ERGONOMİ (%20)	93
BAĞLANTI SEÇN. (%20)	90
FİYAT / PERFORMANS (%20)	65
FİYAT	4273 TL

CHIP İyi (87)

Vestel Venüs V3

Yeni tasarımı ile yeni serinin en büyüğü

Yerli üretim akıllı telefonlar arasında yerini kuvvetlendirmek için baştan aşağı yenilediği 3. jenerasyon Venüs serisinin bu en büyük üyesi, tasarımı ile olduğu kadar teknik özellikleri ile de göz dolduruyor. Başarısı tartışılan ilk neslin ardından ileri doğru büyük bir adım atıldığı söylenebilir. Hafif alaşımli metal çerçeve kullanılan Venüs V3 5570, bu şekilde full HD IPS, 5,5"lik Gorilla Glass 3 ile korunan büyük ekranına rağmen sadece 152gr ağırlıkta kalmayı başarıyor. Kalınlığı ise 8.2mm. Kalbinde Qualcomm'un 8 çekirdekli Snapdragon 615 işlemcisi bulunan Venüs V3 5570, 2 GB RAM ve 32 GB da depolama alanına sahip. Hafıza artırmak için açılabilir arka kapağın altında bulunan microSD yuvası da kullanılabiliyor. 2480 mAh'lık çıkarılabilir pil ise artık günümüz telefonlarında olmayan ve telefonun ömrünü uzatacak iyi özelliklerden biri. Telefonun ön tarafında 8 MP, arka tarafında ise 13 MP kamera bulunuyor. Üzerinde Android 5.1 Lollipop yer alan Venüs V3 5570, Marshmallow güncellemesini de alacak. Yaptığımız testlerde performans olarak işlemci ve hafıza özelliklerinin benzeştiği Turkcell T60 ve daha iyi özelliklere sahip LG'nin bir önceki nesil amiral gemisi olan G3 arasında bir performans sergilese de fiyat olarak ikisinin de üstünde kalıyor. Vestel'in yeni telefonu özellik olarak iyi olsa da fiyatının gözden geçirilmesi gerekiyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 5.1.1
İŞLEMCI	Snapdragon 615
İŞLEMCI HIZI	1,5 GHz
EKRAN TEKNOLOJİSİ	5,5 inç IPS
BELLEK	2 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	85
İNTERNET (%20)	80
MÜLTİMEDYA (%20)	85
TELEFON FONK. (%10)	85
FİYAT / PERFORMANS (%20)	60
FİYAT	1299 TL

CHIP İyi (79)

ttcc Caffeine Pro Hala "Diren iPhone şarjı!" mı diyorsunuz?

Öncelikle kutu içeriğine ve cihazın tasarımına bakalım. Caffeine Pro'nun kutu içeriğinde bir kılıf, bir şarj standı ve USB ile 3,5 mm'lik ses kablosu bulunuyor. Kılıfı rahatlıkla iPhone 6 ve 6s'e takabiliyorsunuz. Kılıf, malzeme kalitesi ile iyi bir dokunma hissi veriyor. Ancak tasarım itibarıyla daha şık olabilirdi diye düşünüyoruz. Kılıfın çevresinde sağ tarafta güç, sol tarafta ise ses butonları bulunuyor. Arka yüzde ise alt kısımda bir açma kapama düğmesi var. Bu düğmeye bir kez bastığınızda hemen alttaki LED ışıklandırmalar yanıyor. Işıklara göre cihazın doluluk oranını anlayabiliyorsunuz. Kılıfı çalıştırmak içinse, bu tuşa birkaç saniye basılı tutmanız gerekiyor. Böylece iPhone hemen şarj olmaya başlıyor. Standa gelecek olursak, kablosuz şarj desteği verdiğini söylemiştik. Caffeine Pro'nun bir başka esprisi ise bir bakıma Lightning bağlantı zorunluluğunu ortadan kaldırması. Zira kılıfın altında bir microUSB yuvası bulunuyor. Böylece kutu içeriğinden çıkan USB kablosuyla kılıfı herhangi bir USB yuvasına takarak şarj etmeniz de mümkün. Caffeine Pro, 3000 mAh'lık bir batarya kapasitesine sahip. iPhone 6'nın 1810, iPhone 6s'in ise 1715 mAh'lık kapasitesinde pili olduğunu düşündüğümüzde, yaklaşık iki kere telefonu bu kılıfla şarj etmeniz mümkün. Öte yandan hızlı bir şarj imkanı da sağlayan cihaz, her ne kadar 1A'le şarj etse de, iPhone 6'yı yüzde 10'dan yüzde 100'e 1,5 saatte şarj edebiliyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

UYUMLULUK	iPhone 6/6s
BAĞLANTILAR	microUSB, kulaklık
KAPASİTE	3000 mAh
GÜÇ GİRİŞİ	5V/1A
GÜÇ ÇIKIŞI	5V/1A

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	85
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%30)	82
PERFORMANS (%40)	84
FİYAT	199 TL

CHIP İyi (83)

Samsung Gear S2 Şu ana dek en iyisi mi?

Samsung Gear S2, iki farklı modelle geliyor. Bunlardan biri elimizdeki standart sürümü, bir diğeri ise klasik sürüm... Şu an standart model gümüş ve koyu gri renk seçenekleriyle bulunabilirken, klasik modelin siyah renkli modeli bulunuyor. Gear S2'nin en dikkat çeken yanı elbette dairesel ekranı. Selef modelde dikdörtgen bir tasarım mevcutken, Gear S2'de yeni bir tasarımla karşımıza çıkan Samsung, öte yandan yalnızca ekranı dairesel kılmakta kalmamış, tüm işleyişi de bunun üzerine kurmuş. Zira ekranın çevresindeki bezel, yani ince halka dönebilen bir yapıya sahip ve işletim sistemi içinde bu halkayı çevirerek hareket ediyorsunuz. Gear S2'nin ekranı 1,2 inç büyüklüğünde. Selef modelden daha küçük bir ekranla karşımıza gelen Gear S2, bize AMOLED panel sunuyor. Gear S2'nin gövdesi suya ve toza karşı dayanıklı geliştirilmiş. IP68 standardında olan gövde, toz ve kumun yanı sıra 1,5 metreye kadar suya da dayanıyor. Gear S2'nin altına baktığımızdaysa, burada klasik bir kalp ritim sensörü görüyoruz. Elbette buna ek olarak bir jiroskop, akselerometre, ortam ışığı ve barometre gibi sensörler de saatte yer alıyor. Gear S2'de yenilenmiş bir Tizen işletim sistemi görüyoruz. Dairesel ekran ve bezel ile kullanım neticesinde fazlasıyla kullanışlı bulduğumuz işletim sistemi, akıllı saat fonksiyonlarını rahatlıkla kullanma imkanı tanıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 5.1.1
İŞLEMCİ	Snapdragon 810
İŞLEMCİ HIZI	2.0 GHz
EKRAN TEKNOLOJİSİ	5.2 inç IPS LCD
BELLEK	3 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	89
İNTERNET (%15)	95
MULTİMEDYA (%20)	89
TELEFON FONK. (%10)	98
FİYAT / PERFORMANS (%20)	82
FİYAT	899 TL

CHIP Çok iyi (90)

Apple iPad Pro Apple'ın yeni devi

iPad Pro, klasik tabletlerden çok daha büyük. Ancak üzerinde koca bir ekran taşımasına karşın gayet ince ve hafif sayılabilecek bir kütüde. 6,9 mm'lik kalınlığıyla fazlasıyla ince olan tablet, 713 gramlık bir ağırlığın sahibi. iPad Pro, klasik olarak yine LED arka aydınlatmalı LCD ekran kullanıyor. 12,9 inç büyüklüğünde olan ekran, büyüyen boyuta ek olarak elbette çözünürlüğü de katlayarak sunuyor. 2048x2732 piksel çözünürlüğünde olan ekranın piksel yoğunluğu ise 264 ppi seviyesinde. Fazlasıyla net, keskin, parlak ve renkli olan ekran, Apple'ın diğer tüm iPad'lerinin başarılı çizgisini koruyor. iPad Pro'da işlemci olarak şu an Apple'ın en hızlı mobil işlemcisi Apple A9X kullanılıyor. GB RAM'le desteklenen iPad Pro, hem yaptığımız Geekbench sentetik testinde, hem de gerçek zamanlı kullanım testinde gayet başarılı bir performans sergiledi. iPad Pro'da çift çekirdekli işlemciye ek olarak PowerVR 7XT grafik işlemci de yer alıyor. iPad Pro'yla yapılabilecekler çok geniş. Özellikle bir Apple Pencil satın alınarak iPad Pro'ya özel olan uygulamalarla, grafik tasarımla ilgilenenler harika işler çıkartabilir; yine ek olarak Smart Keyboard ile bir dizüstü bilgisayar şeklinde kullanılabilir. iPad Pro'da elbette iOS 9 işletim sistemi kullanılıyor. İşletim sisteminde bahsetmemiz gereken önemli bir detaysa, Split View özelliği. Bu sayede iPad Pro'nun ekranını iki farklı uygulamaya paylaştırabiliyor ve geniş ekranı daha verimli kullanabiliyorsunuz.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	iOS 9
İŞLEMCİ	Apple A9X
İŞLEMCİ HIZI	2,26 GHz
EKRAN TEKNOLOJİSİ	IPS LCD 12,9 inç
BELLEK	4 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	98
EKRAN (%15)	84
DONANIM ÖZEL. (%15)	95
TAŞINABİLİRLİK (%10)	51
FİYAT / PERFORMANS (%20)	72
FİYAT	4099 TL

CHIP İyi (86)

Aspire Switch 10 E Selefine göre neler yeni?

Renkli tasarımıyla dikkat çeken Switch 10 E, selefine göre daha eğlenceli bir tasarıma sahip. Switch 10 sade görünümüyle daha profesyonel dururken, Switch 10 E ise daha canlı ve renkli. Elimizdeki model mor renkte. Bunun yanında turuncu, kırmızı, yeşil, mavi gibi farklı canlı renk seçenekleri de mevcut. Switch 10 E, 10,1 inç boyutunda bir ekranın sahibi. 1280x800 piksel çözünürlüğünde olan ekran, IPS panele sahip. IPS tabanlı paneller geniş görüş açısı sunması ile ünlüler fakat bu durum Switch 10 E için geçerli değil. Zira ekranda parlak malzeme kullanılmış, bu da onu yansımalarla maruz bırakıyor. İşlemci hanesinde Intel'in bu yılın ikinci çeyreğinde çıkan Atom platformundan x5-Z8300'ü bulunduran Switch 10 E, 1,44 GHz frekansında çalışıyor. Fakat 1,84 GHz'e değin hız yükseltmesi mümkün. İşlemciye bağlı olarak Intel HD grafik biriminin de sahibi olan dizüstü, 2 GB kapasitesinde bellekle desteklenmiş. 32 GB depolama alanıyla gelen Switch 10 E, ayrıca microSD kart ile hafızayı genişletme imkanı da tanıyor. Eh buna bulut depolamayı da eklediğimizde mobil kullanımlar için yeterli bir kullanım sağlıyor. Switch 10 E, performansıyla zaten büyük vaatlerde bulunmuyor. Bunu yaptığımız test sonuçlarında da ortaya koyan cihaz, işlem performansıyla tatmin edici seviyeler sunuyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 10
İŞLEMCI	Intel Atom x5-Z8300
İŞLEMCI HIZI	1.44 GHz
EKRAN TEKNOLOJİSİ	IPS 10.1 inç
BELLEK	2 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	71
EKRAN (%15)	72
DONANIM ÖZEL. (%15)	80
TAŞINABİLİRLİK (%10)	90
FİYAT / PERFORMANS (%20)	70
FİYAT	1000 TL

CHIP İyi (74)

Sony Xperia Z5 Sony'nin amiral ailesinden Xperia Z5

Şu an ülkemizde dört farklı renk seçeneğiyle satışta olan ve 2399 liralık fiyat etiketiyle amiral gemisi cepler arasında yer alan Xperia Z5, beyaz, siyah, altın ve yeşil renklere sahip. Arka gövde buzlu cam bir yüzeye sahip ve kenarlar da eskisi kadar yuvarlak hatlardan oluşmuyor, ayrıca metal malzemeden oluşuyor. Öte yandan tasarımındaki en büyük farklılıklardan birini de parmak izi okuyucusu yaratıyor. Xperia Z5'te güç tuşunun yapısı ve biçimi değiştirilerek parmak izi sensörü olarak kullanılıyor. Xperia telefonlarını rakiplerinden ayıran en önemli özelliklerden biri de kuşkusuz su geçirmez oluşu. Sony, Xperia Z5 modelinde Full HD çözünürlükten vazgeçmemiş. Açıkçası Full HD çözünürlük 5,2 inç boyutundaki bir ekran için fazlasıyla yeterli. IPS LCD panelin sahibi olan ekran, 428 ppi piksel yoğunluğu seviyesinde. İşlemci hanesinde Qualcomm'un güçlü Snapdragon 810 işlemcisi bulunuyor. 8 çekirdekli bu işlemci, dört çekirdekli 1,5 GHz Cortex-A53 ve dört çekirdekli 2.0 GHz Cortex-A57 yongalarından oluşuyor. 3 GB kapasitesinde RAM'le sunulan telefon, 32 GB'lık bir depolama kapasitesinin sahibi. Ve güzel haber, bu alanı 200 GB daha arttırmak mümkün. Xperia Z5, beklendiği gibi performans anlamında güçlü bir telefon. Hem işlem kabiliyeti hem multimedya deneyimi iyi seviyede.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 5.1.1
İŞLEMCI	Snapdragon 810
İŞLEMCI HIZI	2.0 GHz
EKRAN TEKNOLOJİSİ	5.2 inç IPS LCD
BELLEK	3 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40)	89
İNTERNET (%15)	95
MULTİMEDYA (%20)	89
TELEFON FONK. (%10)	98
FİYAT / PERFORMANS (%20)	82
FİYAT	2399 TL

CHIP Çok iyi (90)

HP DeskJet Ink Advantage Hem baskı hem fotoğraf

HP'nin DeskJet Ink Advantage 5575 yazıcı modeli, tasarımıyla şık görüldüğü kadar yerine getirdiği fonksiyonlarıyla da gayet kullanışlı bir yazıcı. Siyah renkli tasarımıyla şık görünen yazıcı, masa üzerinde çok büyük bir alanı da işgal etmiyor. Bu haliyle küçük ofisler ve evler için gayet kullanışlı olan yazıcı, üzerinde kullanılabilirlik hanesine artı puan getirecek bir ekran bulunduruyor. Dokunmatik panelden oluşan bu ekran 2,2 inç boyutunda ve renkli. Bu ekran sayesinde yazıcının ayarlarını buradan yönetebiliyor, kartuş durumunu görebiliyor ve daha pek çok ayarı halledabiliyorsunuz. Yazıcının bağlantıları arasında arka kısımda bir güç girişi ve USB noktası görüyoruz. Bunun dışında herhangi fiziksel bir bağlantı ise yok. Cihazı ağa dahil etmek için Wi-Fi'yi kullanıyorsunuz. Kablosuz erişim elbette konfor sağlıyor, fakat bir Ethernet portu da görmek iyi olabilirdi. Öte yandan bir SD kart slotu da yazıcıda bulunmuyor. Performans noktasına gelecek olursak, DeskJet Ink Advantage 5575'in gayet performanslı çalıştığını söyleyebiliriz. Test sürecimizde ofisimizde aktif olarak uzunca bir süre kullandığımız yazıcı, hiç sorun çıkarmadı. Yazıcıyı USB kablosu üzerinden direkt bir bilgisayara üzerinden kullanmanın yanında kablosuz ağ üzerinden farklı bilgisayarlar ve mobil platformlarla da kullanma şansımız oldu.

TEKNİK ÖZELLİKLER

TEKNOLOJİ	HP Termal Mürekkep Püskürtmeli
LCD EKRAN	2,2 inç (Renkli - Dokunmatik)
BAĞLANTILAR	USB 2.0, Wi-Fi, Ethernet
BASKI HIZI	12 s/dk (ISO), 21 s/dk (SB) - 8 s/dk (ISO), 21 s/dk (R)
BASKI KAPASİTESİ	1000 sayfaya kadar

DEĞERLENDİRME

BASKI KALİTESİ (%40)	85
ERGONOMİ (%20)	86
KULLANIM (%20)	89
BAĞLANTI SEÇN. (%20)	85
FİYAT	400 TL

CHIP İyi (84)

Storehouse

Bulut üzerinden fotoğraf paylaşın

Storehouse uygulaması ile iOS kullanıcıları fotoğraf albümleri oluşturup, bu albümleri bulut hizmeti üzerine kaydedebilir ve istedikleri arkadaşlarıyla paylaşabilirler. Uygulama içerisinde albümler, "Stories" (Hikayeler) olarak adlandırılıyor. Albümlerinizi paylaşmak isterseniz, kişisel bir mesaj ile arkadaşlarınıza gönderebilirsiniz. Göndereceğiniz şey fotoğrafların kendisi değil, albümün bağlantı adresi olduğundan, fotoğraflar Storehouse'un internet sitesinde kalmaya devam ediyor. Uygulamanın veri güvenliği konusunda titiz oluşu, Facebook ve WhatsApp'ın fotoğraflarınıza ulaşmıyor olmasıyla anlaşılabilir (isterseniz iki uygulamaya da paylaşım linki gönderebiliyorsunuz elbette). Eğer başka arkadaşlarınız da Storehouse'a kayıtlıysa fotoğraflarınızı "Spaces" özelliği ile takas edebilirsiniz. Bu özellik, her üyenin fotoğraf paylaşp yorumlar yazabileceği gruplar inşa ediyor.

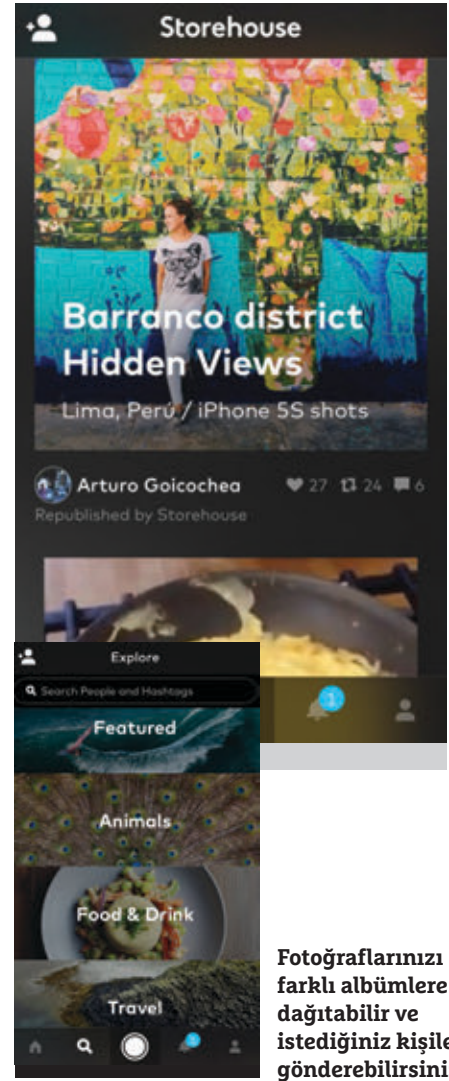
Maalesef Storehouse, iş ek özelliklere geldiğinde biraz cimri. Uygulama, görselle-

rinizin kalitesini otomatik olarak optimize etmiyor ve herhangi bir düzenleme aracı da bulundurmuyor. Ayrıca görsellerinizi kolaj veya slayt gösterisi şeklinde paylaşmanız da mümkün değil. Ek olarak uygulamanın, ilgili fotoğraflara kişi, etkinlik veya konum bilgisi eklemek için kullanabileceğiniz bir etiketleme fonksiyonu da bulunmuyor.

S O N U Ç

Storehouse, hangi fotoğraflarınıza kimlerin erişebileceğini seçmenizi sağlıyor. Ayrıca bunu, Facebook gibi sosyal ağlar ve bulut hizmetlerinden bağımsız gerçekleştirebiliyor. Yine de, anahtar kelime, görsel optimizasyonu ve çeşitli formlarda paylaşma seçeneği gibi yararlı özelliklerden yoksun.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	-	-
CHIP Notu	İyi (74)		

Fotoğraflarınızı farklı albümlere dağıtabilir ve istediğiniz kişilere gönderebilirsiniz.

Fyuse

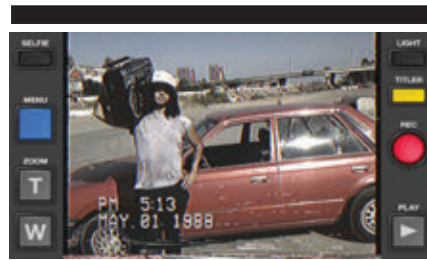
Gerçekçi dinamik görseller

Fyuse, kamerasız ile interaktif 3B fotoğraflar çekmenizi sağlayan bir uygulama. Tek yapmanız gereken objeyi farklı perspektiflerden fotoğraflamanız. Ardından sizin için bu pozları bütünleştiriyor. Çektığınız fotoğrafı incelerken telefonunuzu hareket ettirseniz fotoğraf motifi de aynı hareketi gerçekleştiriyor. Bu şekilde hareket dizileri oluşturabilmek de mümkün kılınıyor. Uygulama ile oluşturulan fotoğraflar, çoğunlukla alan derinliği açısından eksik de olsalar, oldukça gerçekçi görünüyorlar. Oluşturduğunuz fotoğrafları Fyuse topluluğu veya bilindik sosyal medya araçları ile paylaşabilirsiniz.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	-
CHIP Notu	İyi (82)		

VHS Camcorder

Nostalji soslu videolar için

VHS Camcorder, seksenlerin video standardını iPhone'unuza getiriyor. Dijital VHS kamera, manyetik teypler ile ilişkilendirilen kısa bozulmalar üretiyor ve videolarınıza yerleştiriyor. Çeşitli kontrol elemanları da nostaljik duygular yaşatmak için tasarlanmış. Videolarınızın daha da eski usul görünmesini isterseniz, siyah-beyaz modunu etkinleştirebilirsiniz. Uygulamada format, çözünürlük ve kare sayısı ile ilgili ayarlar yer alıyor. Kısaca uygulama, nostalji meraklıları için biçilmiş kaftan.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	3,99 \$	-	-
CHIP Notu	Orta (66)		

Parchi

Microsoft'un not uygulaması

Google Keep'e benzeyen Microsoft Parchi not tutma uygulaması ile yapılacaklar listesi, hatırlatmalar ve ekrana yapıştırabileceğiniz not kağıtları hazırlayabilirsiniz. Notlarınızı etiketler kullanarak organize edebilirsiniz. Ayrıca Google Keep uygulamasından farklı olarak, yeni notları doğrudan telefonunuzun kilit penceresinden ekleme şansınız da var. Parchi'yi Google Play Mağaza'dan yükleyemedik. Bunun yerine Microsoft, APKMirror (apkmirror.com) adresinden kurulum sağladık ve Android cihazımız ile sorunsuz çalıştı. Bu yolla yüklemek isterseniz "Ayarlar>Güvenlik>Bilinmeyen kaynaklar" seçeneğini aktifleştirin.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	ücretsiz
CHIP Notu	İyi (78)		

Hola Launcher Android ana ekranını nızı kişiselleştirin

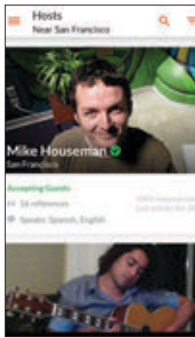
Hola Launcher ile Android telefonu- nuzun sıkıcı ana ek- ran tasarımına yeni bir soluk getirebilir- siniz. Ekranı yeni ikonlar, widgetlar ve özellikler ekleye- bilmek mümkün. Dokunma ile kont- rol sistemi ise ol- dukça etkileyici: Ek- ranı aşağı doğru kaydırmak uygulama menüsünü açıyor, sağ tarafa doğru kay- dırmak ise tüm dünyadan derlenen yeni haberleri inceleyebilmenizi sağlıyor. Da- ha da fazla özgürlük isteyenler Play Mağ- za'dan farklı dizaynlar ve eklentileri ince- leyebilirler. Hemen herkese göre tasarım- lar bulmak mümkün.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	-	ücretsiz	-
CHIP Notu		İyi (88)	

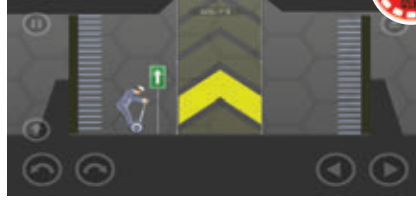
Couchsurfing Travel App Kiralık kanepeler

Kendinizi spontane bir tatilin ortasında buldunuz ve kalacak bir yer dahi ayarlaya- madınız mı? Problem değil: Couchsurfing ağı ile kalabileceğiniz yeri bulmanız her za- mankinden kolay ola- cak. Ayrıca diğer gez- ginlere kendi oturma odanızdan bir koltuk da kiralayabilirsiniz. İki durumda da uygu- lamadan "Couch request" e tıklamanız gere- kiyor. Karşı taraf da isteği onayladığında anlaşma sağlanmış oluyor. Couchsurfing uygulaması temiz ve kolay kullanımlı. Yine de bilgisayar versiyonuna göre eksik kaldığı bazı özellikler var.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	-
CHIP Notu		İyi (80)	

Happy Wheels Tarayıcı tabanlı oyun artık telefonunuzda

Happy Wheels ist ein Jump'n'Run für Hap- py Wheels, yaratıcı insanlar için yapılmış bir koşma-zıplama oyunu. Amacınız, ka- rakterinize yardım ederek ölümcül engel- leri aşmasını sağlamak ve varış noktasına ulaşmak. Tarayıcı oyununun uygulama versiyonu şimdiden 15 farklı seviyeye sa- hip. Ayrıca seviye editörünü kullanarak kendi bölümlerinizi de tasarlamazınız mümkün. Fakat bilgisayar sürümündeki bazı özellikler uygulamada bulunmuyor: Mobil sürümde seçebileceğiniz karakter sayısı beş ile sınırlı.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	-	-
CHIP Notu		Orta (70)	

Brain Dots – Draw and solve! Beyin egzersizleri

Brain Dots'un pren- sibi, bilgisayar oyu- nu Crayon Physics'e çok benziyor: Bir bo- yalı kalem yardı- mıyla fizik kurallarına (yer çekimi ve kaldırma kuvveti gi- bi) uygun objeler çiziyor ve topu ulaş- ması gereken nokta- ya yönlendiriyorsu- nuz. Basit çizgilerin yanı sıra, mancınklar, kaldırmaçlar ve başka objeler de çizebilirsiniz. Oyun hem yaratıcılık hem de taktik zekayı ödüllendiriyor. Kendine has tasarı- mı, 25'den fazla boya kalemi ve 500'ün üzerinde bölüm ile ilgi çekici bir çeşitlilik de sağlaması cabası.

SİSTEM	Apple	Android	Windows
FİYAT	ücretsiz	ücretsiz	-
CHIP Notu		Çok İyi (98)	

WhatsApp 2.12.258

Yeni güncelleme ile kişileri sessize alabiliyor, mesajları okunmadı ola- rak işaretleyebiliyor ve orta parmak emojiğini kullanabiliyorsunuz. Fakat tüm bu yenilikler Android cihazlar için geçerli. (An- droid/iOS: ücretsiz)

Microsoft OneNote 2.16.1

Dijital günlüğünüz artık iOS 9'un nimetlerinden yararlanıyor ve çok- lu ekran kullanabilmenize imkan tanıyor. Spotlight arama özelliği ile aldığınız notları da kolayca bulabileceksiniz. (iOS: ücretsiz)

Skype 6.0

Ünlü VoIP mesajlaşma aracının arayüzü tamamen yenilendi ve An- droid/iOS tasarımları ile uyumluluğu sağlandı. Bu yenilik kullanım kolaylığı sağlamış. Arama özellikleri de geliştirilmiş. (Android/iOS: ücretsiz)

Threema 2.5

WhatsApp'ın daha güvenli alterna- tifi, artık ayarlar menüsünden geçiş yapılabilecek yeni ve koyu tasarımıyla karşınızda. Ayrıca veri kullanımı daha tasarruflu ve görseller kırılıp dön- dürülebilirler. (Android: ücretsiz)

Wikipedia 2.0.110

Resmi Wikipedi uygulamasında bir bağlantıya dokunduğunuzda, oriji- nal makalenin ön gösterimi ile karşılaşılıyorsunuz. Buradan sonra makalenin tamamını okumak isteyip istemediğinize ka- rar verebiliyorsunuz. (Android: ücretsiz)

Opera Mini 11.0.1912.95711

Mobil tarayıcının yeni sürümünde sıkıştırma seviyesi "üst düzey" ola- rak belirlenmiş. Yani teoride sitele- rin görünümünü koruyarak veri transferleri- ni minimuma indirmesi gerekiyor. (An- droid: ücretsiz)

Twitter 6.36

Twitter, iPad sürümünü evrensel iPhone-iOS versiyonuna hem gör- sel hem de işlevsel olarak adapte etti. iPad kullanıcıları artık tweetleri alıntıla- yıp yeni çoklu işlev fonksiyonundan yararla- nabiliyorlar. (iOS: ücretsiz)

Snapseed

Snapseed ücretsiz ve yetenekli bir fotoğraf düzenleme uygulaması. Özellikle yeni eklenen DNG RAW dosyalarını destekleme özelliği ile göz dol- duruyor. (Android: Ücretsiz)

Ayın yeni ürünleri

CHIP TOP 10

CHIP Test Merkezi'ne her ay 100'e yakın ürün ulaşıyor. 14 kategoriden en ilginç olan yeni ürünleri sizler için bir araya getirdik. Ürünlerle ilgili ayrıntılı bilgileri tablolarda veya www.chip.com.tr adresinde bulabilirsiniz

SIRA 5 TELEVİZYON 42 İNÇE KADAR

Panasonic TX-40CSW524

Çok iyi görüntü kalitesi, yüksek parlaklık ve satranç tahtası kontrastı, düşük güç tüketimi; ancak DivX desteği yok, sadece Single Tuner, 3D yok

Toplam puan: 90,3
Fiyat: yaklaşık 500 €

SIRA 6 CEP TELEFONU ANDROID

Sony Xperia Z5 Compact

Çok iyi donanım özellikleri, radyo, çok iyi ekran, harika dijital fotoğraf makinesi, Qualcomm Quick Charge 2.0, IP65/IP68 sertifikalı; ancak telefon akustığı kısmen parazitli

Toplam puan: 92,7
Fiyat: yaklaşık 520 €

SIRA 1 TELEVİZYON UHD

Sony KD-75X9405C

Yüksek satranç tahtası kontrastı, parlaklık 1.250 cd/m2'ye kadar, 4K, HDR, dört adet hoparlör, iki subwoofer, Android Smart TV; ancak yüksek güç tüketimi

Toplam puan: 92,7
Fiyat: yaklaşık 8.500 €

SIRA 5 TELEVİZYON 42 İNÇE KADAR

Panasonic TX-40CSW524

Çok iyi görüntü kalitesi, yüksek parlaklık ve satranç tahtası kontrastı, düşük güç tüketimi; ancak DivX desteği yok, sadece Single Tuner, 3D yok

Toplam puan: 90,3
Fiyat: yaklaşık 500 €

SIRA 2 TABLET IOS

Apple iPad mini 4 LTE 128 GB (MK762FD/A)

İnce, çok iyi ekran, hızlı kullanım, çok iyi donanım özellikleri, parmak izi okuyucusu, jiroskop, ışık sensörü; ancak öncülünden kötü pil süresi, SD kart yuvası yok

Toplam puan: 89,3
Fiyat: yaklaşık 700 €

SIRA 5 SABİT DİSK SSD 128 GB'A KADAR

Toshiba Q300 Pro (HDT5412EZSTA)

128 GB kapasite, düşük güç tüketimi, çok iyi transfer hızı (okuma ve yazma); ancak lometer testinde görece düşük yazma performansı

Toplam puan: 87,0
Fiyat: yaklaşık 100 €

DİJİTAL SLR FOTOĞRAF MAK. DSLR VE DSLM

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özellik./kull. (yak.)	Foto Kalitesi (%45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Pil süresi (min./max. kare sayısı)	Deklanşör gecikmesi (s)	İmaj sabitleyici (s)	görsel
1	Samsung NX1*	93,5	1.500 €	94	91	100	28	370/770	0,09	□	
2	Sony Alpha 77 II	93	950 €	86	100	95	24	330/680	0,07	■	
3	Panasonic Lumix DMC-GX8*	92	1.200 €	91	95	87	20,2	280/550	0,12	■	
4	Panasonic Lumix DMC-GH4*	91,2	1.350 €	90	93	92	15,9	410/850	0,08	□	
5	Olympus OM-D E-M1*	90,8	1.300 €	84	97	96	15,9	290/610	0,07	■	
6	Olympus OM-D E-M5 Mark II*	90,1	1.100 €	88	96	84	15,9	260/540	0,1	■	
7	Fujifilm X-T1*	89,7	1.200 €	95	87	82	16	290/570	0,12	□	
8	Panasonic Lumix DMC-G70*	89,4	700 €	92	85	93	15,8	290/580	0,09	□	
9	Pentax K-3 II	88,5	1.000 €	85	96	81	24,1	690/1.260	0,12	■	
10	Olympus OM-D E-M10*	88,2	500 €	87	92	84	15,9	310/630	0,1	■	

* SİSTEM KAMERASI

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. MEGA-ZOOM

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özelli./kull. (45)	Foto Kalitesi (45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Deklanşör gecikmesi (s)	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Panasonic Lumix DMC-FZ1000	94,6	710 €	88	100	100	0,12	20	16	835
2	Sony Cyber-shot DSC-RX10	93,3	800 €	92	96	91	0,21	20	8,3	820
3	Panasonic Lumix DMC-FZ300	88,9	600 €	75	100	100	0,16	12	24	701
4	Sony Cyber-shot DSC-HX400V	85,4	350 €	83	91	78	0,32	20,2	50	660
5	Panasonic Lumix DMC-FZ200	84,1	330 €	70	100	83	0,42	12	24	595
6	Fujifilm Finepix X-S1	82,2	340 €	74	92	82	0,24	12	26	945
7	Olympus Stylus 1	81,7	500 €	75	85	92	0,25	11,8	10,7	402
8	Fujifilm Finepix HS50EXR	80,1	320 €	66	96	80	0,24	15,9	42	810
9	Nikon Coolpix P900	78,6	600 €	69	88	81	0,26	15,9	83	915
10	Canon PowerShot SX60 HS	78,5	400 €	62	95	83	0,23	15,9	65	660

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ GİRİŞ SEVİYESİ*

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özelli./kull. (45)	Foto Kalitesi (45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Deklanşör gecikmesi (s)	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Sony Cyber-shot DSC-WX220	76,8	170 €	79	70	88	0,18	18	10	120
2	Sony Cyber-shot DSC-WX350	75,4	200 €	71	76	88	0,17	18	20	164
3	Nikon Coolpix L840	71,5	190 €	63	78	81	0,28	15,9	38	545
4	Nikon Coolpix S7000	68,7	170 €	64	69	81	0,39	15,9	20	160
5	Ricoh WG-4 GPS	67,5	200 €	64	69	75	0,28	15,9	4	229
6	Nikon Coolpix S6900	66	170 €	58	69	83	0,33	15,9	12	181
7	Panasonic Lumix DMC-TZ56	65,2	160 €	52	76	76	0,37	15,9	20	224
8	Canon Ixus 275 HS	65,2	190 €	55	72	78	0,21	20,2	12	145
9	Olympus TG-850	65,1	200 €	56	69	82	0,28	15,9	5	218
10	Nikon Coolpix S9600	64,5	170 €	53	72	78	0,16	15,9	22	206

* TÜM MAKİNELER 200 EURO'YA KADAR (DSLR/DSLM HARİC)

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. GENEL ÇÖZÜM/STİL

Sıra	Ürün	Toplam puan	Don. özelli./kull. (45)	Foto Kalitesi (45)	Fiyat (yak.)	Efektif megapiksel	Hız (15%)	Deklanşör gecikmesi (s)	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Sony Cyber-shot DSC-RX100 IV	94,9	1.150 €	99	91	94	0,24	20	2,9	295
2	Sony Cyber-shot DSC-RX100 III	94,5	680 €	100	90	91	0,36	20	2,9	290
3	Panasonic Lumix DMC-LX100	92,8	680 €	92	92	98	0,21	12,7	3,1	393
4	Canon PowerShot G7 X	89,3	480 €	93	85	90	0,25	20	4,2	302
5	Sony Cyber-shot DSC-RX100 II	88,4	480 €	93	86	80	0,39	20	3,6	280
6	Canon PowerShot G1 X Mark II	88,2	600 €	93	85	83	0,36	13	5	560
7	Fujifilm X30	87,8	500 €	87	90	85	0,33	12	4	433
8	Canon PowerShot G16	87,6	380 €	87	89	85	0,25	12	5	355
9	Sony Cyber-shot DSC-RX100	86,3	340 €	89	84	85	0,25	20	3,6	240
10	Panasonic Lumix DMC-LX7	85	320 €	82	87	89	0,27	10	3,8	300

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

DİJİTAL VIDEO KAMERALAR HIGH-DEFINITION KAMERALAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Görüntü kalitesi Fiyat (yak.)	Donanım özellikleri Ergonomi	Ses kalitesi	Pil süresi	Optik zoom	Fotoğraf çöz. (piksel)
1	Canon Legria HF G10	94,6	1.300 €	98 100 87	100	81	10x	1.920 x 1.080
2	Panasonic HDC-SDT750 EG	94,1	850 €	100 94 92	91	82	12x	4.608 x 3.072
3	Panasonic HDC-SD909 EG	93,6	780 €	100 99 91	90	73	12x	4.608 x 3.072
4	Sony HDR-CX700	93,2	1.100 €	89 93 100	100	85	10x	4.672 x 2.628
5	Sony HDR-TD10E	91,4	1.050 €	86 99 91	89	100	12x	3.072 x 2.304
6	Canon Legria HF M41	89	620 €	95 83 83	90	89	10x	1.920 x 1.080
7	JVC GS-TD1BE	88,6	1.400 €	89 92 88	89	81	10x	2.304 x 1.296
8	Canon Legria HF S21	88,5	1.100 €	90 84 96	90	74	10x	3.264 x 2.456
9	Canon Legria HF S10	86,7	780 €	94 80 89	89	68	10x	3.264 x 2.456
10	Sony NEX-VG10	81,7	1.600 €	77 91 75	94	77	11x	4.592 x 3.056

YAZICI ÇOK FONKSİYONLU MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Baskı masrafları Kalite* (%30)	Donanım özellikleri Hız* (%15)	Ergonomi (%15)	Sayfa maliyeti me. (wa/t)	Stand-by tüketimi (wa/t)
1	Epson Workforce Pro WF-5620DWF	94,1	270 €	93 95 100	89 97	1,3/51,2	1,8
2	HP Officejet Pro 8600 Plus N911g	92,2	310 €	100 92 72	100 89	1,4/46,1	1,9
3	Epson Workforce Pro WF-4630DWF	92	230 €	93 88 100	89 97	1,4/60,7	1,8
4	HP Officejet Pro 8620	90,2	180 €	80 92 99	98 93	1,4/47,0	2,2
5	Canon Maxify MB5350	90,2	210 €	78 95 93	100 95	1,3/43,8	1
6	HP Officejet Pro 8610	87,9	140 €	80 92 94	88 93	1,4/47,0	2,1
7	Epson Workforce WF-3620DWF	83,2	130 €	88 70 83	97 90	1,8/80,5	1,6
8	Canon Maxify MB2050	82,5	110 €	92 76 80	73 93	2,4/57,8	0,8
9	HP Officejet 6700 Premium H711n	78	200 €	85 79 66	83 65	2,8/47,0	2,8
10	Ricoh Aficio SG 3110SFNw	76,3	240 €	63 100 74	62 69	1,4/32,8	3,1

*YAZICI, TARAMA, KOPYALAMA

TABLETLER

Sıra	Ürün	Toplam puan	Kullanım (%50)	Donanım özellikleri Ergonomi	Pil süresi (internet, saat)	Ekran boyutu (inç)
1	Apple iPad Air 2 LTE 128GB (MH1G2FD/A)	88,9	720 €	100 96 60 78	5:31	9,7
2	Samsung Galaxy TAB S2 8.0 LTE (SM-T715)	88,6	470 €	93 89 84 74	5:16	8
3	Apple iPad mini 3 LTE 128GB (MGJ22FD/A)	87,4	660 €	99 84 68 73	6:32	7,9
4	Dell Venue 8 (7840)	87,1	360 €	89 89 94 60	9:49	8,4
5	HTC Google Nexus 9 16GB WiFi	86,9	370 €	95 100 64 67	7:21	8,9
6	Apple iPad mini Retina WiFi + 4G 128GB	86,8	500 €	99 85 68 70	6:41	7,9
7	Apple iPad Air 128GB 4G	86,3	720 €	99 89 59 70	6:05	9,7
8	Sony Xperia Z4 Tablet LTE	85,1	640 €	92 98 59 80	5:56	10,1
9	Apple iPad mini 64GB 4G	84,4	340 €	100 68 72 63	5:59	7,9
10	Samsung G. Tab S 8.4 16GB LTE (SM-T705)	84,4	390 €	88 86 80 73	7:19	8,4

CEP TELEFONLARI

Sıra	Ürün	Toplam puan	Donanım özellikleri Perf. ve hull. (%30)	Pil ömrü (%20)	Telefon ve kons. (%15)	Ekran boyutu (inç)	Kamera (megapiksel)	WLAN (802.11)	Pil süresi
1	Samsung Galaxy S6 E.	95,1	580 €	89 89 91 95	98 97	5,1	8:05	15,9	ac/n
2	Samsung Galaxy S6 32GB	95	500 €	89 89 94 95	98 91	5,1	8:34	15,9	ac/n
3	LG G4	93,4	460 €	94 94 87 93	99 95	5,5	8:14	15,9	ac/n
4	Samsung Gal. S6 E. Plus	93,1	740 €	88 88 84 98	100 90	5,7	7:26	15,9	ac/n
5	Samsung Galaxy Note 4	92,9	520 €	95 95 89 91	90 97	5,7	7:55	15,9	ac/n
6	Sony Xperia Z5 Compact	92,7	520 €	100 100 79 96	87 87	4,6	7:09	22,9	ac/n
7	Sony Xperia Z5	92,7	650 €	100 100 80 98	85 83	5,2	6:12	22,9	ac/n
8	Sony Xperia Z3 compact	92,3	390 €	94 94 88 91	85 96	4,6	8:23	20,7	ac/n
9	HTC One M9	91,7	490 €	93 93 79 95	87 97	5	6:30	20,2	ac/n
10	OnePlus Two 64GB	91,3	440 €	87 87 86 93	90 100	5,5	7:55	13,0	ac/n

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 42 İNÇ KADAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Görüntü kalitesi (yak.)			Donanım özellikleri (yak.)	Ergonomi (%15)	Kontrast (%15)	Parlaklık (cd/m2)	Ekran boyutu (inç)	HDMI
			Görüntü kalitesi (%25)	Fiyat (yak.)	Donanım özellikleri (%25)						
1	Samsung UE40F6470	95.8	690 €	98	100	91	174:1	319	4	40	
2	Toshiba 42M7463DG	94.9	630 €	100	89	88	182:1	632	4	42	
3	Samsung UE40H6470	94.3	530 €	93	96	100	196:1	258	4	40	
4	Panasonic TX-39ASW654	90.6	540 €	87	92	96	204:1	313	3	39	
5	Toshiba 40L7363DG	88.5	550 €	95	83	78	172:1	282	4	40	
6	Sony KDL-42W705B	84.5	550 €	82	83	96	205:1	263	4	42	
7	Grundig 42VLE983BL	81.8	600 €	89	78	63	132:1	239	4	42	
8	Toshiba 39L4363D	79.1	570 €	80	80	66	176:1	249	4	39	
9	Sony KDL-32R405C	72	340 €	81	54	63	177:1	348	2	32	
10	Toshiba 32L2434DG	68.6	370 €	79	48	60	173:1	217	2	32	

TELEVİZYON LCD/UHD

Sıra	Ürün	Toplam puan	Görüntü kalitesi Fiyat (yak.)	Donanım özellikleri Ergonomi (%15)	Parlaklık (cd/m2)	Ekran boyutu (inç)	HDMI
1	Samsung UE65JS9590	94.3	4,800 €	99 96 86	215:1	369	4 65
2	Samsung UE65HU8500	93.5	3,000 €	95 97 87	187:1	207	4 65
3	Samsung UE65JS9090	92.9	3,800 €	97 92 86	213:1	356	4 65
4	LG 65UB950V	92.1	2,000 €	95 92 89	169:1	261	4 65
5	LG 65UF850V	91.5	2,450 €	100 83 87	168:1	200	3 65
6	Philips 49PUS7909	91.4	890 €	91 100 87	161:1	306	4 49
7	Sony KD-65X8505C	91.4	2,800 €	95 91 80	185:1	208	4 65
8	Philips 65PUS9809	90.8	2,700 €	91 99 87	199:1	249	4 65
9	Samsung UE65F9090	90.2	4,050 €	90 98 100	180:1	399	4 65
10	LG 65UB980V	90	2,300 €	95 89 81	218:1	265	4 65

SABİT DİSKLER SSD, 256 GB'A KADAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Transfer hızı Fiyat (yak.)	Erişim süresi (%25)	Pratik test (%25)	Güç tüketimi (%10)	Sıkıştırılabilir veri trans. hızı okuma/yazma (MB/s)
1	Samsung 850 EVO 250GB (MZ-75E250B)	95,3	110 €	95 91 99 96	541/359		
2	Plextor M6V 256GB (PX-256M6V)	94,8	120 €	94 92 97 100	553/355		
3	Plextor M6 Pro 256GB (PX-256M6Pro)	93,8	150 €	97 86 99 84	543/495		
4	Samsung 850 PRO 256GB (MZ-7KE256)	91,5	140 €	97 78 100 83	538/513		
5	Adata Premier SP610 256GB (ASP610SS-256GM)	90,6	100 €	89 84 96 100	537/297		
6	Intel 730 Series 240GB (SSDSC2BP240G4)	90,1	160 €	90 100 96 50	544/286		
7	Samsung 840 EVO 250GB (MZ-7TE250BW)	88,9	130 €	95 74 97 81	544/329		
8	GoodRAM Iridium Pro (SSDPR-IRIDPRO-240)	87,3	170 €	100 57 97 87	554/537		
9	Crucial MX100 256GB (CT256MX100SSD1)	85,6	110 €	90 77 97 61	531/346		
10	Plextor M6S 256GB (PX-256M6S)	85,4	120 €	92 63 98 87	516/446		

*AĞIRLIKLI ORTALAMA DEĞER

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 43 İNÇ ÜZERİ

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 43 İNÇ ÜZERİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Görüntü kalitesi (yak.)	Donanım özellikleri (yak.)	Ergonomi (%15)	Kontrast (satır başı)	Parlaklık (cd/m2)	Ekran boyutu (inç)	HDMI	
1	LG 50LB674V	96,6	670 €	99	100	92	182:1	381	3	50
2	Philips 55PFK7509	92,7	1,300 €	93	99	78	160:1	293	4	55
3	Sony KDL-65W855C	90,6	1,700 €	100	87	68	218:1	396	4	65
4	Philips 47PFS7109	89,8	680 €	92	92	79	181:1	331	4	47
5	Sony KDL-43W805C	89,3	670 €	96	87	70	172:1	347	4	43
6	Toshiba 55M7463DG	85,4	1,150 €	95	82	61	206:1	636	4	55
7	Philips 55PFL8008S	84,2	1,900 €	75	95	100	103:1	395	4	55
8	LG 47LB730V	83,8	890 €	85	90	76	108:1	266	3	47
9	Sharp LC-90LE757E	83,5	11,000 €	95	78	62	201:1	301	4	90
10	Samsung UE55J6350	81,7	930 €	87	77	67	191:1	317	4	55

■ ZİRVİNE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

İşlemci rehberi

Piyasada satılan işlemci ve grafik yongalarıyla ilgili performans bilgilerini CHIP CPU-GPU rehberinde bulabilirsiniz

Ufuk Yamankılıçoğlu

Intel'in yeni işlemci ailesi Skylake büyümeye devam ediyor. Masaüstü işlemciler listemizin altıncı sırasında artık ailenin yeni üyesi olan Intel Core i7-6700, 5. sıradaki Skylake'in amiral gemisi, overclock edilebilen i7-6700K'nın hemen arkasında yer alıyor. 3,4 GHz hızındaki (Turbo-Mode'da 4,0 GHz) 6700 modeli, i7-6700K'ya göre daha düşük frekansa sahip olsa da, performansı ondan hiç de geri kalmıyor. Özellikle de entegre GPU'su başarılı. Cloud-Gate-Benchmark'ında 9.208 puan en iyiler listemizdeki entegre grafik yongasına sahip masaüstü işlemciler içindeki en iyi performanslardan biri. i7-6700 bu performansı sunarken sadece 65 Watt TDP değeriyle yetiniyor, bu da i7-6700K'nın maksimum güç tüketiminin üçte ikisine karşılık geliyor. Bu ayki

ikinci yeni Skylake işlemcisi ise orta seviye bir model olan 17. sıradaki Core i5-6400. 2,7 GHz (Turbo modunda: 3,3 GHz) hızındaki işlemci 65 watt TDP değerine sahip, ancak yaklaşık 200 dolar'lık fiyatı rakiplerine göre biraz yüksek. Skylake işlemciler masaüstünü domine ederken, dizüstü PC işlemcilerinde ise halen Broadwell işlemcilerin borusu ötüyor. 9. sıradaki Intel Core i5-5300U da bunlardan biri. Bu yeni model 14 nanometre üretim teknolojisi sayesinde oldukça kompakt bir yapıya sahip ve özellikle ince dizüstüler ve Ultrabook'larda kullanılmaya uygun. Mesela Dell Latitude 14 E5450'de bu işlemci karşımıza çıkıyor (yaklaşık 900 dolar). 29 ve 30. sıralardaki Intel Pentium N3700 ve Intel Celeron N3150 ile Braswell platformundan iki yeni model bu

ay görücüye çıkıyor. Bay-Trail mimarisinin takipçisi olan bu mimarinin arkasında 14 nanometre Atom CPU'lar gizli ve uygun fiyatlı masaüstü ve dizüstü PC'ler için cazip bir seçenekler. Dört adet işlemci çekirdeği turbo modunda 2,4 GHz hıza çıkabiliyorlar ve mesela Lenovo Yoga 300 80M10081TX modelinde (yaklaşık 360 dolar) bu işlemciyi bulmak mümkün.

Grafik yongaları 13. sıradaki Radeon R9 380 ile AMD'nin 300'lü serisindeki ikinci GPU sıralamamıza giriyor. 4 GB VRAM'li orta seviye işlemci, büyük kardeşi R9 380X'in çıkmasından sonra oldukça ucuzladı. 990 MHz hızındaki R9 380'in fiyatı sadece 215 dolar ve bu sayede ciddi bir satın alma tavsiyesi olmayı başarıyor.

uyaman@chip.com.tr

Masaüstü

Sıra	İşlemci	Haswell-E	Fiyat-performans puanı	CPU performans puanı	Soket tipi	CPU çekirdeği / Thread sayısı	Turbo-Mode (GHz)	CPU Freqansı (GHz)	Üretim mimarisi (nm)	L2-Cache (KB)	Maks. Güç tüketimi (TDP, W)	Cinebench R11.5 64 Bit	WinRAR x64 4.01 (KB/s)	TrueCrypt 7.1 AES-Twofish-Serpent (MB/s)	GPU performans puanı	3DMark Vantage	Metro: Last light (fps)
1	Intel Core i7-5960X	Haswell-E	1095	100	61,4	2011-3	8/16	3,0	3,5	8 x 256	22	140	1.355	3.540	454	-	-
2	Intel Core i7-4960X	Ivy Bridge-E	1040	89,7	41,6	2011	6/12	3,6	4,0	6 x 256	22	130	1.076	3.421	370	-	-
3	Intel Core i7-5930K	Haswell-E	610	84,1	68,4	2011-3	6/12	3,5	3,7	6 x 256	22	140	1.080	3.416	351	-	-
4	Intel Core i7-5820K	Haswell-E	410	83,6	100,0	2011-3	6/12	3,3	3,6	6 x 256	22	140	1.078	3.455	340	-	-
5	Intel Core i7-6700K	Skylake	360	78,8	96,0	1151	4/8	4,0	4,2	4 x 256	14	91	879	3.835	299	62,3	HD 530 9.538 32,9
6	Intel Core i7-4790K	Haswell	320	71,6	90,4	1150	4/8	4,0	4,4	4 x 256	22	88	889	3.402	270	46,3	HD 4600 7.907 23,6
7	Intel Core i7-5775C	Broadwell	340	70,1	78,5	1150	4/8	3,3	3,7	4 x 256	14	65	768	3.643	240	100	Iris Pro 6200 15.152 55,0
8	AMD FX-9370	Vishera	400	65,1	63,0	AM3+	8/8	4,4	4,7	4 x 2.048	32	220	671	2.884	280	-	-
9	AMD FX-8370	Vishera	200	61,9	99,3	AM3+	8/8	4,0	4,3	4 x 2.048	32	125	638	2.819	260	-	-
10	AMD FX-8350	Vishera	205	61,6	82,8	AM3+	8/8	4,0	4,2	4 x 2.048	32	125	633	2.810	259	-	-
11	Intel Core i5-6600K	Skylake	180	60,1	93,0	1151	4/4	3,5	3,9	4 x 256	14	91	603	3.599	191	60,0	HD 530 9.426 30,8
12	Intel Core i5-5675C	Broadwell	250	59,3	63,8	1150	4/4	3,1	3,6	4 x 256	14	65	572	3.504	182	98,6	Iris Pro 6200 14.906 53,7
13	AMD FX-8320	Vishera	300	57,9	50,6	AM3+	8/8	3,5	4,0	4 x 2.048	32	125	562	2.703	244	-	-
14	Intel Core i5-4690	Haswell	225	57,8	63,0	1150	4/4	3,5	3,9	4 x 256	22	84	591	3.113	193	44,4	HD 4600 7.587 22,5
15	AMD FX-8320E	Vishera	150	52,0	93,5	AM3+	8/8	3,2	4,0	4 x 2.048	32	95	513	2.647	208	-	-
16	Intel Core i5-4460	Haswell	175	50,0	57,9	1150	4/4	3,2	3,4	4 x 256	22	84	488	2.864	159	39,5	HD 4600 7.120 18,8
17	AMD FX-8370E	Vishera	200	49,4	46,2	AM3+	8/8	3,3	4,3	4 x 2.048	32	95	533	2.341	214	-	-
18	AMD FX-6350	Vishera	210	47,8	41,2	AM3+	6/6	3,9	4,2	3 x 2.048	32	125	470	2.370	188	-	-
19	Intel Core i3-4360	Haswell	125	39,3	63,3	1150	2/4	3,7	3,7	2 x 256	22	54	370	2.666	119	40,3	HD 4600 7.093 19,7
20	AMD A10-7700K	Kaveri	125	38,2	32,7	FM2+	4/4	3,4	3,8	2 x 2.048	28	95	299	2.824	148	74,7	R7 Series 10.016 41,2
21	AMD FX-4350	Vishera	95	37,3	39,5	AM3+	4/4	4,2	4,3	2 x 2.048	32	125	337	2.231	134	-	-
22	AMD A10-7870K	Godavari	145	36,5	24,7	FM2+	4/4	3,9	4,1	2 x 2.048	28	95	320	2.426	160	80,4	R7 Series 10.679 41,0
23	Intel Core i3-4150	Haswell	110	36,1	31,2	1150	2/4	3,5	3,5	2 x 256	22	54	345	2.556	112	37,4	HD 4400 6.073 19,4
24	AMD A10-7800	Kaveri	130	35,3	24,7	FM2+	4/4	3,5	3,9	2 x 2.048	28	65	301	2.129	151	80,1	R7 Series 10.568 43,5
25	AMD A8-7670K	Godavari	100	35,1	31,4	FM2+	4/4	3,6	3,9	2 x 2.048	28	95	305	2.375	152	72,2	R7 Series 9.697 38,1
26	Intel Pentium G3450	Haswell	90	30,2	22,5	1150	2/2	3,4	3,4	2 x 256	22	53	254	2.475	69,5	24,6	HD (GT1) 4.242 12,0
27	Intel Celeron G1850	Haswell	55	26,3	24,1	1150	2/2	2,9	2,9	2 x 256	22	53	210	2.234	59,1	22,4	HD 3.900 11,0
28	AMD Athlon 5350	Kabini	55	22,0	14,1	AM1	4/4	2,1	2,1	2.048	28	25	164	1.870	82,5	22,1	R3 Series 2.907 12,5
29	AMD A4-6300	Richland	40	18,6	11,7	FM2+	2/2	3,7	3,9	1.024	32	65	135	1.705	60,6	27,7	HD 8370D 4.336 14,9
30	AMD Sempron 3850	Kabini	35	14,0	5,7	AM1	4/4	1,3	1,3	2.048	28	25	104	1.121	50,7	18,6	R3 Series 2.575 10,3

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) — GRAFİK YONGASI YOK

Mobil

Mobil

CHIP TAVSİYE

CHIP TAVSİYE

Sıra	İşlemci	Çekirdek kodu	Performans puanı	CPU çekirdek/thread sayısı	CPU frekansı (GHz)	Üretim süreci (nm)	Maks. Güç tüketimi (TDP, W olarak)	L2 Cache (KB)	Cinebench R15 CPU Score (puan)	Cinebench R15 CPU Single Score (puan)	GPU performans indeksi	Grafik yongası	3DMark: Cloud Gate Score	3DMark: Cloud Gate Graphics Score	Cinebench R15 OpenGL (fps)	3DMark: Cloud Gate Graphics Test 2 (fps)	3DMark: Cloud Gate Graphics Test 1 (fps)				
1	Intel Core i7-4710HQ	Haswell	100	4/8	2,5	3,5	22	47	1.024	6.144	632	136	20.748	100	Intel HD Graphics 4600	6.879	7.031	30,68	30,47	32,07	
2	Intel Core i7-4712MQ	Haswell	92,7	4/8	2,3	3,3	22	37	1.024	6.144	592	128	15.383	80,3	Intel HD Graphics 4600	5.698	5.710	24,53	25,13	24,12	
3	Intel Core i7-4702MQ	Haswell	91,8	4/8	2,2	3,2	22	37	1.024	6.144	584	124	17.178	95,6	Intel HD Graphics 4600	6.521	6.827	29,81	29,56	29,52	
4	Intel Core i5-4210M	Haswell	54,7	2/4	2,6	3,2	22	37	512	3.072	307	124	17.669	91,7	Intel HD Graphics 4600	5.407	6.817	29,67	29,61	28,81	
5	Intel Core i5-5250U	Broadwell	54,6	2/4	2,6	3,2	14	15	512	4.096	302	131	18.030	94,0	Intel HD Graphics 5500	5.561	6.851	31,23	28,48	31,06	
6	Intel Core i7-5500U	Broadwell	53,8	2/4	2,4	3	14	15	512	4.096	302	122	17.272	94,8	Intel HD Graphics 5500	5.573	6.846	29,95	29,59	32,5	
7	Intel Core i7-4510U	Haswell	51,1	2/4	2	3,1	22	15	512	4.096	283	121	17.021	78,0	Intel HD Graphics 4400	4.540	5.801	27,41	23,36	24,26	
8	Intel Core i5-5200U	Broadwell	46,8	2/4	2,2	2,7	14	15	512	3.072	260	109	15.837	75,0	Intel HD Graphics 5500	4.319	5.054	21,88	22,08	30,97	
9	Intel Core i5-5250U	Broadwell	46,6	2/4	2,4	1,6	2,7	14	15	512	3.072	261	103	16.174	97,5	Intel HD Graphics 6000	5.529	7.386	31,5	32,76	29,85
10	Intel Core i5-4300U	Haswell	45,6	2/4	1,9	2,9	22	15	512	3.072	260	112	9.994	63,9	Intel HD Graphics 4400	4.104	4.907	20,93	21,75	16,46	
11	Intel Core i3-4100M	Haswell	43,7	2/4	2,5	2,5	22	37	512	3.072	251	91	13.353	70,2	Intel HD Graphics 4600	4.218	5.212	22,24	23,1	21,76	
12	Intel Core i5-4210U	Haswell	43,2	2/4	1,7	2,7	22	15	512	3.072	237	103	15.607	77,0	Intel HD Graphics 4400	4.467	5.821	25,19	25,44	23,19	
13	Intel Core i3-4000M	Haswell	41,5	2/4	2,4	2,4	22	37	512	3.072	240	94	9.558	65,1	Intel HD Graphics 4600	4.053	5.025	21,54	22,17	17,03	
14	Intel Core i3-3110M	Ivy Bridge	37,9	2/4	2,4	2,4	22	35	512	3.072	214	82	12.721	48,8	Intel HD Graphics 4000	3.179	3.585	14,99	16,23	14,47	
15	Intel Core i3-5010U	Broadwell	37,7	2/4	2,1	2,1	14	15	512	3.072	217	87	8.684	70,0	Intel HD Graphics 5500	4.140	5.193	22,24	22,93	22,13	
16	Intel Core i3-5005U	Broadwell	36,1	2/4	2	2	14	15	512	3.072	208	83	8.302	67,8	Intel HD Graphics 5500	3.940	4.946	21,63	21,38	22,78	
17	Intel Core i3-4158U	Haswell	35,3	2/4	2	2	22	28	512	3.072	201	72	12.365	65,5	Intel Iris Graphics 5100	3.803	4.806	20,38	21,44	21,71	
18	Intel Core M-5Y10	Broadwell	34,1	2/4	0,8	2	14	4,5	512	4.096	186	83	12.439	62,0	Intel HD Graphics 5300	3.692	4.487	20,74	18,42	20,68	
19	Intel Core i3-4030U	Haswell	34,0	2/4	1,9	1,9	22	15	512	3.072	191	75	11.670	64,0	Intel HD Graphics 4400	3.638	4.815	20,64	21,25	19,91	
20	Intel Core M-5Y71	Broadwell	32,2	2/4	1,2	2,9	14	4,5	512	4.096	177	68	13.897	57,5	Intel HD Graphics 5300	3.451	4.232	19,05	17,8	18,26	
21	Intel Core i3-4010U	Haswell	30,9	2/4	1,7	1,7	22	15	512	3.072	172	68	11.405	65,4	Intel HD Graphics 4400	3.554	4.996	21,4	22,06	20,26	
22	Intel Core i3-4005U	Haswell	30,8	2/4	1,7	1,7	22	15	512	3.072	171	68	11.548	62,1	Intel HD Graphics 4400	3.411	4.733	20,23	20,94	19,17	
23	Intel Core i5-4202Y	Haswell	30,6	2/4	1,6	2	22	11,5	512	3.072	168	68	12.564	55,4	Intel HD Graphics 4200	3.182	4.127	18,88	17,1	17,54	
24	Intel Core M-5Y51	Broadwell	29,7	2/4	1,1	2,6	14	4,5	512	4.096	161	66	13.229	67,8	Intel HD Graphics 5300	4.033	5.124	23,67	21,05	19,81	
25	AMD A10-5745M	Richland	29,1	4/4	2,1	2,9	32	25	4.096	-	175	61	4.587	70,2	AMD Radeon HD 8610G	3.738	5.299	21,91	24,29	22,8	
26	AMD A8-6410	Beema	27,6	4/4	2	2,4	28	15	2.048	-	167	49	6.352	46,7	AMD Radeon R5 Graphics	2.881	3.277	13,87	14,65	16,67	
27	Intel Core M-5Y70	Broadwell	27,5	2/4	1,1	2,6	14	4,5	512	4.096	151	59	11.936	46,8	Intel HD Graphics 5300	2.648	3.177	14,49	13,2	19,17	
28	Intel Pentium N3540	Bay Trail-M	26,3	4/4	2,16	2,66	22	7,5	2.048	-	159	43	7.079	21,8	Intel HD Graphics	1.595	1.532	6,69	6,63	6,54	
29	Intel Celeron N2930	Bay Trail-M	21,2	4/4	1,83	2,16	22	7,5	2.048	-	127	35	6.493	20,7	Intel HD Graphics	1.499	1.491	6,49	6,47	5,9	
30	Intel Celeron 2961Y	Haswell	16,2	2/2	1,1	1,1	22	6	512	2.048	82	43	8.329	37,6	Intel HD Graphics	1.783	2.884	12,46	12,62	12,64	

² SHARED MEMORY GRAFİKTE ÇALIŞMA SÜRESİ, HIZLI GRAFİK YONGALARI SÜREYİ %40'A KADAR AZALTABİLİYOR

Grafik

Grafik

Sıra

Grafik yongası

Yaklaşık fiyat (\$+KDV)

Performans puanı

Yonga frekansı (MHz)

Shader frekansı (MHz)

Bellek bağlantısı (MHz)

Bellek bağlantısı (Bit)

Unified Shader

Mimarî (nm)

Transistör sayısı (Milyon)

3DMark 11 Extreme

3DMark 11 Extreme

Crysis Warhead 2560 8AA (fps)

Heaven Benchmark 1920 4AA 16AF DX11 (fps)

1

AMD Radeon R9 295X2

2 x 4.096/GDDR5

1385

100

29,0

1.018

5.000

2 x 512

2 x 2.816

28

2 x 6.200

500

8.009

12.935

55,58

156,17

135,8

2

nVidia GeForce GTX 980 Ti

6.144/GDDR5

820

98,9

48,4

1.102

7.010

384

2.816

28

8.000

250

7.477

12.489

69,13

166,24

119,6

3

nVidia GeForce GTX Titan Z

2 x 6.144/GDDR5

1550

96,9

25,1

706

7.010

2 x 384

2 x 2.880

28

2 x 7.100

375

7.488

11.808

68,77

152,94

124,2

4

nVidia GeForce GTX Titan X

12.288/GDDR5

1280

95,4

29,9

1.000

7.012

384

3.072

28

8.000

250

7.224

12.176

65,60

160,87

115,0

5

AMD Radeon R9 Fury X

4.096/HBM

580

87,9

60,8

1.050

1.000

4.096

4.096

28

8.900

275

6.122

11.449

63,81

144,77

110,9

6

nVidia GeForce GTX 980

4.096/GDDR5

540

77,6

57,7

1.127

7.012

256

2.048

28

5.200

165

5.633

10.091

48,38

151,67

90,4

7

AMD Radeon R9 390X

8.192/GDDR5

480

76,6

64,1

1.055

6.000

512

2.816

28

6.200

275

4.853

10.075

53,85

142,75

98,0

8

nVidia GeForce GTX 970

4.096/GDDR5

1100

68,5

25,7

1.051

7.010

256

1.664

28

5.200

145

4.884

9.004

43,75

139,49

75,6

9

AMD Radeon R9 290X

4.096/GDDR5

370

68,2

74,3

1.030

5.000

512

2.816

28

6.200

250

4.600

8.934

48,49

131,77

78,5

10

AMD Radeon R9 280X

3.072/GDDR5

330

57,2

83,0

1.100

6.400

384

2.048

28

4.313

190

3.654

7.678

38,73

112,06

69,6

11

nVidia GeForce GTX 770

2.048/GDDR5

330

50,4

78,8

1.059

7.012

256

1.536

28

3.540

230

3.594

6.666

34,61

96,45

55,3

12

AMD Radeon R9 285

2.048/GDDR5

270

48,1

74,9

918

5.500

256

1.792

28

5.000

190

2.829

6.567

28,54

109,57

58,4

13

AMD Radeon R9 280

3.072/GDDR5

215

45,5

91,3

953

5.000

384

1.792

28

4.313

200

2.910

6.308

31,23

92,32

49,8

14

nVidia GeForce GTX 960

2.048/GDDR5

210

44,0

92,0

1.127

7.010

128

1.024

28

2.940

120

3.196

6.213

27,79

93,89

39,4

15

nVidia GeForce GTX 760

2.048/GDDR5

225

43,2

81,2

1.059

6.212

256

1.152

28

3.540

170

2.973

5.619

29,62

86,04

48,9

16

AMD Radeon R9 270X

2.048/GDDR5

210

41,2

84,1

1.070

5.600

256

1.280

28

2.800

180

2.506

5.471

27,15

85,74

51,6

17

nVidia GeForce GTX 660

2.048/GDDR5

190

36,2

91,3

1.072

6.108

192

960

28

2.540

140

2.395

5.235

23,92

69,43

39,3

18

AMD Radeon R9 270

2.048/GDDR5

185

34,3

89,4

900

5.600

256

1.280

28

2.800

150

2.171

4.800

22,28

71,87

38,0

19

AMD Radeon R7 265

2.048/GDDR5

155

32,3

93,8

925

5.600

256

1.024

28

2.800

150

1.929

4.481

23,03

66,43

36,3

20

nVidia GeForce GTX 650 Ti Boost

2.048/GDDR5

165

29,4

83,5

1.020

6.008

192

768

28

2.540

140

1.949

3.767

20,16

58,65

35,3

21

AMD Radeon R7 260X

2.048/GDDR5

145

27,4

89,4

1.160

6.600

128

896

28

2.080

115

1.737

3.772

16,59

57,32

33,2

22

nVidia GeForce GTX 750 Ti

2.048/GDDR5

140

26,2

84,3

1.046

5.400

128

640

28

1.870

60

1.778

3.841

16,22

52,97

26,9

23

AMD Radeon HD 7790

2.048/GDDR5

110

25,9

100,0

1.050

6.400

128

896

28

2.080

85

1.621

3.563

16,00

53,00

32,0

24

nVidia GeForce GTX 750

1.024/GDDR5

130

23,4

80,9

1.033

5.010

128

512

28

1.870

55

1.568

3.406

14,78

46,66

24,6

25

nVidia GeForce GTX 650 Ti

1.024/GDDR5

120

21,3

78,3

928

5.400

128

768

28

2.540

110

1.449

3.066

12,67

42,22

23,7

26

AMD Radeon R7 250X

1.024/GDDR5

110

17,6

77,7

1.000

4.500

128

640

28

1.500

80

1.239

2.794

4,70

43,57

18,4

27

AMD Radeon R7 250

1.024/GDDR5

95

13,3

74,4

800

4.500

128

512

28

1.500

55

898

2.097

4,07

30,96

15,5

28

nVidia GeForce GT 720

2.048/GDDR3

85

4,6

62,8

797

1.600

64

192

28

1.020

19

304

603

2,45

12,89

4,1

29

nVidia GeForce GT 620

2.048/GDDR3

50

4,3

36,9

700

1.820

64

96

40

585

49

291

543

2,00

13,00

4,0

30

AMD Radeon R5 230

2.048/GDDR3

40

2,9

29,1

625

1.334

64

160

40

370

19

164

327

1,61

12,81

1,0

CHIP TAVSİYE

CHIP TAVSİYE

CHIP TAVSİYE

CHIP TAVSİYE

CHIP TAVSİYE

■ ZİRVE SINIFI (100-90) ■ ÜST SINIF (89-75) ■ ORTA SINIF (74-45) ■ TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

CHIP fiyat barometresi

CHIP, her ay satın alma kararlarınızda faydalanabileceğiniz dokuz aygıt sınıfı için fiyat TAHMİNleri ve üç farklı fiyat sınıfındaki dizüstü tavsiyelerini yayınlıyor

GİRİŞ SEVİYESİ
(YAKLAŞIK 360 DOLAR)

TAVSİYE	Acer Aspire E5-571
İŞLEMCI	Intel Core i3 4005U (1,7 GHz)
RAM	4 GB (maks. 16 GB)
GRAFIK YONGASI	Intel HD Graphics 4400 (IGP)
EKRAN	14 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Linux
SABİT DİSK	500 GB (SSHD)
OPTİK SÜRÜCÜ	yok
PİL SÜRESİ *	8:32/11:48 saat

GENEL ÇÖZÜM
(YAKLAŞIK 550 DOLAR)

TAVSİYE	Lenovo G5070-59431718
İŞLEMCI	Intel Core i5-4210U (1,7 GHz)
RAM	8 GB (maksimum 8 GB)
GRAFIK YONGASI	AMD R5 M230
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8.1 (64 bit)
SABİT DİSK	500 GB (SSHD)
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	8:24/11:33 saat

MULTIMEDYA
(YAKLAŞIK 530 DOLAR)

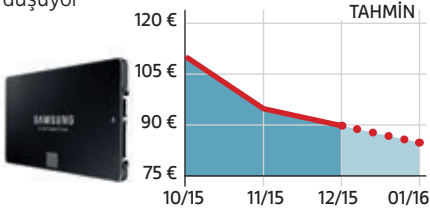
TAVSİYE	ASUS K555LB-X0108D
İŞLEMCI	Intel Core i5-5200U (2,2 GHz)
RAM	4 GB (maksimum 8 GB)
GRAFIK YONGASI	NVIDIA GeForce 940M
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Free DOS
SABİT DİSK	500 GB (HDD)
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	3:55/8:56 saat

* TAM YÜKTE/OFFICE

TAHMİN: Fiyatlar böyle gelişiyor

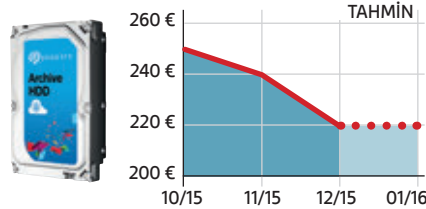
Samsung 850 EVO 250GB

MZ-75E250B: SSD bir sene önce 150 Euro'luk bir fiyata sahipti. O zamandan beri fiyatı düşüyor

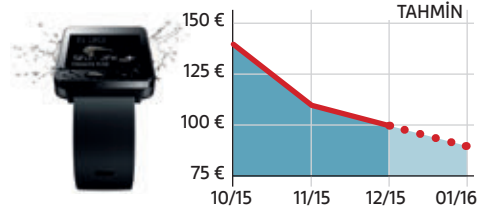
Seagate Archive 8TB

ST8000AS0002: SATA-HDD bir fiyat indiriminden sonra fiyat olarak sabitleniyor

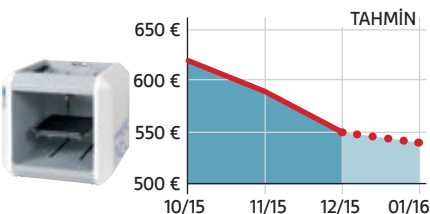
LG G Watch W100 siyah

3D yazıcı için bir sene önce en ucuz fiyat 700 Euro civarındaydı

German RepRap Neo

3D yazıcı için bir sene önce en ucuz fiyat 700 Euro civarındaydı

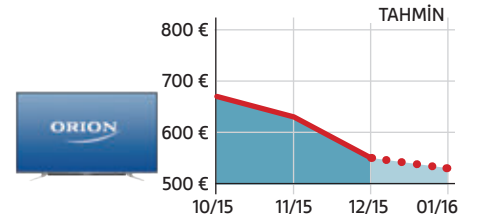
ViewSonic Pro8400

Fiyatı uzun bir süre yüksekti, ancak ev sineması projektörü şu anda tekrar 1000 Euro'nun altında

Orion CLB48B4800S

En ucuz 48 inçlik TV, 500 Euro fiyat sınırının altına hızla geriliyor

Ekonomik (Ofis) PC

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Pentium G3240	55
CPU fanı	Intel stok fan	0
Anakart	MSI H81M-P33	45
RAM	Kingston DDR3 1600 Mhz 4GB (2x2GB)	30
Ekran kartı	Tümleşik (CPU'da)	0
Sabit disk	SanDisk 120 GB SSD	45
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master CMP-350 350 watt	55
Toplam		245

HTPC (Ev sineması)

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD A6-6400K	50
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	GIGABYTE GA-F2A88XM-DS2	65
RAM	Kingston DDR3 1600 Mhz 4GB (2x2GB)	30
Ekran kartı	AMD HD 8470D (işlemcide)	0
Sabit disk	Seagate 1 TB ST1000DM003	55
Optik sürücü	Slim 8x DVD-RW	20
Kasa	Redrock 106BB 230W Micro ATX	35
Toplam		255

Genel amaçlı PC

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD FX-6300	105
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	Gigabyte GA-970A-UD3P	95
RAM	Kingston HyperX Beast 2x4 GB 2400MHz	65
Ekran kartı	AMD Radeon R7 260X	120
Sabit disk	Samsung 850 EVO 120 GB SSD	65
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master CMP-350 350 watt	55
Toplam		520

Giriş seviyesi oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	AMD FX-6300	105
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	MSI 970A-G46	85
RAM	Kingston HyperX Beast 2x4 GB 2400MHz	65
Ekran kartı	nVidia GeForce GTX 950	180
Sabit disk	Samsung 850 EVO 120 GB SSD	65
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master RC-K350 600 Watt	90
Toplam		605

Orta seviye oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Core i5-4690K	250
CPU fanı	Cooler Master Hyper 412*	50
Anakart	Asus Z87 Plus	145
RAM	Kingston HyperX Beast 2x4 GB 2400MHz	65
Ekran kartı	nVidia GeForce GTX 970	370
Sabit disk	Samsung 850 EVO 250 GB SSD	95
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master RC-K350 600 Watt	90
Toplam		1080

Üst seviye oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat (\$) + KDV
CPU	Intel Core i7-5820K	410
CPU fanı	Noctua NH-U14S	80
Anakart	MSI X99S SLI Plus	260
RAM	Corsair 16GB (4x4GB) DDR4-2400	110
Ekran kartı	nVidia GeForce GTX 980	540
Sabit disk	Samsung 850 EVO 500 GB SSD	180
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Corsair Carbide 400R 750 watt	200
Toplam		1795

*Overclock yapılmıyacaksa stok fan yeterli

2016'YA DAMGA VURACAK PARLAK FİKİRLER

- Belki de son insanlı savaş uçağı: F-35. Kurtarıcı robotlar.
- Tüm savaşları bitirecek bir savaş gemisi.
- Paralel evrenler gerçek olabilir mi?
- Deja vu.
- Sanal gerçeklik gerçeğe dönüşüyor.
- Dron yarışları.
- 3B yazıcılar için geri dönüşümlü plastik.
- 7 haftadan kaçık proje.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler,
birbirinden ilginç görseller ve videolar,
Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

OCAK SAYISINI SAKIN
KAÇIRMAYIN!

**NE O
KADAR CİDDİ**

**NE O
KADAR SULU**

NE O ?

Verilerinizi kimler satıyor?

Verilerinizi satan tek firma AVG değil. Sizin için hangi güvenilir araçların bilgilerinizi başkalarıyla paylaştığını ve nasıl durdurulacaklarını masaya yatırdık.

Emre ERGÜN

Güvenlik firması AVG, geçtiğimiz aylarda kullanıcı verilerini, bu bilgileri size isteyebileceğiniz (veya istemeye-bileceğiniz) ürünleri göstermek için kullanan bazı reklam şirketlerine sattığını itiraf etmişti. Kullanıcıların gizliliğiyle ilgili bu ihlal hakkında yorum yapmaları istendiğinde, AVG omuz silkmış ve özetle “Herkes aynı şeyi yapıyor, ücretsiz servisler böyle çalışır.” demişti. Bu, soğukkanlı bir ticari açıklama olarak görülebilir. Fakat aslında kullanıcılar için bir hakaret niteliğinde. Ticari gelir için bilgilerinizi paylaşmak güveninize ihanet etmektir.

Bu yazımızda bilgilerinizi başka firmalara dağıtan şirketleri ele alacağız ve bu şirketleri durdurmak için neler yapabileceğinizi inceleyeceğiz.

Google

İnternet medyası başka haberlerle çalkalana dursun, (<http://chip.tk/1UAifXR>) biz daha çok Google’ın yıllardır yüz bulup her şeye burnunu sokmasından şikayetçiyiz. Google’ın bu tutumu güvenlik ile ilgili değil, tamamen parayla ilgili. Haziran’da Apple’ın patronu Tim Cook “Hakkınızda toplanabilecek her şeyi toplayıp paraya çevirmeye çalışıyorlar.” açıklamasını yapmıştı (<http://chip.tk/1UAilt5>). Cook, açık açık isim vermekten kaçınsa da kimlerden bahsettiği (Google ve Facebook) oldukça açıktı.

Google, geçen yıl kullanıcıların fotoğraf ve isimlerini (şahıslardan izin almadan ve bildirimde bulunmadan) derecelendirdikleri ürünlerin reklamlarında kullanmaya başlamıştı. Ardından da Google’ın çerezler ile yeni bir takip teknolojisini kullanarak kulla-

Gizlilik Politikasında da belirtildiği üzere Google bazı bilgilerinizi topluyor.

nıcılarını, reklamcılar için daha kolay hedefler haline getirdiği haberleri yayıldı (<http://chip.tk/1UAJE0z>).

Aslında bu, internet hizmetlerinin yeni iş modelinden başka bir şey değil. En azından Google, Gizlilik Politikasında bu konuda dürüst olmayı başarıyor. (www.google.com/policies/privacy) Gmail, Chrome, YouTube ve diğer Google hizmetleri ücretsizler, zira onlara ödemeyi hakkınızdaki bilgileri reklamcılarla paylaşmalarına izin vererek yapıyorsunuz. Reklamcılar için bu bilgiler çok büyük önem taşıyor. Harvard Üniversitesinden güvenlik uzmanı Bruce Schneier bu yeni ekonomiyi şöyle özetliyor: Siz bu şirketlerin müşterisi değilsiniz, siz ürünsünüz. Gerçek müşteriler olan reklam şirketleri için her geçen gün geliştirilmektesiniz.” (<http://chip.tk/1UAkhr5>)

Adblock plus verilerinizi satıyor mu?

iOS 9'un reklam engelleyicilerinin veri satışı yapması yakın zamanda internette manşet olan bir konu (<http://chip.tk/1UAKRoF>). Yine de bu haberlerin, reklam önleyici programlarınızı silmenize sebep olmalarına izin vermeyin. Reklam önleyiciler gizliliğiniz için oldukça önemli. Haberlerin esas hikayesi iOS'ta uygulama izinlerinin değiştirilmesinin zorluğu ve örneklendirme için reklam önleyici bir uygulamanın kullanılması üzerineydi.

Favori reklam önleme eklentimiz olan Adblock Plus açık ve güven verici bir gizlilik politikasına sahip. (<https://adblockplus.org/privacy>) Araç, reklam önleme hakkındaki verileri depoluyor. Fakat depolama işlemi lokal olarak bilgisayarınıza yapılıyor, herhangi bir sunucu dahil edilmiyor.

Yine de, aynı tarayıcıda başka eklentileri de kullanıyorsanız, ilgili eklentiler Adblock Plus üzerinden kendi sunucuları için bazı bilgileri aşırıabilirler.

Adblock Plus, herhangi bir verinizin saklanmamasını istiyorsa- nız tarayıcıların anonim veya gizli gezinti modlarını kullanmanızı salık veriyor.

Facebook

Facebook daha kişisel bir atmosfere sahip. Google (Gmail bir yana) sırlarınızı arkadaşlarınızla paylaştığınız bir ortam değil. Twitter da oldukça “kamusal” (Twitter'ın kendi veri satma alışkanlıkları da belgelendi: <http://chip.tk/1UAmAdA>). Bu sayılanlar arasında sadece Facebook üzerinden sağlık problemlerinizi paylaşır veya torun- larınızın fotoğraflarını gönderirsiniz.

Fakat gerçek şu ki Facebook sandığınız kadar kişisel değil. Facebook Yardım Merkezi sayfasındaki “Facebook'un Kullanımıyla İlgili Yaygın Yanlış Bilinenler” kısmında “Hayır, bilgilerinizin hiçbirini kimseye satmıyoruz ve asla satmayacağız.” yazıyor olabilir ([## Adblock plus verilerinizi satıyor mu?](http://</p>
</div>
<div data-bbox=)

iOS 9'un reklam engelleyicilerinin veri satışı yapması yakın zamanda internette manşet olan bir konu (<http://chip.tk/1UAKRoF>). Yine de bu haberlerin, reklam önleyici programlarınızı silmenize sebep olmaları- na izin vermeyin. Reklam önleyiciler gizliliğiniz için oldukça önemli. Haberlerin esas hikayesi iOS'ta uygulama izinlerinin değiştirilmesinin zorluğu ve örneklendirme için reklam önleyici bir uygulamanın kullanılması üzerineydi.

Favori reklam önleme eklentimiz olan Adblock Plus açık ve güven verici bir gizlilik politikasına sahip. (<https://adblockplus.org/privacy>) Araç, reklam önleme hakkındaki verileri depoluyor. Fakat depolama işlemi lokal olarak bilgisayarınıza yapılıyor, herhangi bir sunucu dahil edilmiyor.

Yine de, aynı tarayıcıda başka eklentileri de kullanıyorsanız, ilgili eklentiler Adblock Plus üzerinden kendi sunucuları için bazı bilgileri aşırıabilirler.

Adblock Plus, herhangi bir verinizin saklanmamasını istiyorsa- nız tarayıcıların anonim veya gizli gezinti modlarını kullanmanızı salık veriyor.

Facebook'un hukuki jargonla dolu Hizmet Koşulları sayfasında verilerinizin paylaşılacağı bilgisi bulunuyor.

chip.tk/1Uaos5Y). Doğru, fakat bilgilerinizi reklamcılarla “paylaşarak” hedefli reklamlar için teklif alıyorlar. Bu bize “satmak” fiilini hatırlatıyor.

Facebook'un Hizmet Koşulları (www.facebook.com/terms) yasal bilgilerle dolu bir karmaşa. Fakat yine de verileriniz ile ne yapıldığı konusunda net. Sayfada “Sunduğumuz veya geliştirdiğimiz ticari, sponsorlu veya ilgili içeriklerle (beğendiğiniz bir marka gibi) bağlantı olarak kullanıcı adınızı, profil resminizi, içeriğinizi ve bilgilerinizi kullanmamıza izin verirsiniz.” ifadesi yer alıyor (ekran görüntüsünü inceleyin). Ana sayfanızda gördüğünüz o garip reklamlar işte bu madde ile ekranınıza yansıtılıyor.

Windows 10

Birkaç yıl öncesinde Microsoft, Google çalışanlarının, kullanıcıların kişisel mesajlarını okuduğunu ve önemli kısımları reklamcılara sattığını iddia etmişti (<http://chip.tk/1UAYmEQ>). Bu pek de doğru değil zira Google'ın veri toplama işlemi otomatik olarak gerçekleştiriliyor ve e-postalarınızı şahıslar okumuyor.

Garip olan şu ki, Microsoft şu an tam olarak da Google'ı itham ettiği eylemi gerçekleştirilmekte. Gizlilik Bildiriminde (<http://chip.tk/1UAYMLK>) “Topladığımız kişisel bilgiler arasında adınız, unvanınız, şirket veya kuruluşunuzun adı, iş e-posta adresiniz, iş telefonunuz, iş veya ev adresiniz ve iş tanınımınızla, şirketinizle ve kredi kartınızla ilgili bilgiler olabilir.” kısmı yer alıyor. Ayrıca reklam

Microsoft Gizlilik Bildirimi toplanan kişisel bilgileri ifşa ediyor

kampanyalarında kullanılmak üzere web işaretlerinden de bahsediliyor.

Windows 10 aynı zamanda ayarlarınızı, bilgisayar donanımınızı, uygulama tercihlerinizi, Cortana aktivitelerinizi ve hatta bastığınız tuşları (<http://chip.tk/1UAz0IA>) dahi kayıt altına alabiliyor. Bazı raporlara göre bu, siz tüm veri toplama ayarlarınızı kapatsanız dahi gerçekleşebiliyor (<http://chip.tk/1UAz9Wa>).

Microsoft tüm bu meraklılığının, çoğunluğun iyiliği için olduğunu iddiasında (hukuksal işlemler, Windows hatalarının giderilmesi vs.). Yine de bu verileri, başlat menüsü reklamlarında kullanabiliyorlar. Aynı zamanda hedefli yazılımları bilgisayarınıza, izniniz almadan yüklemeye başladılar bile.

Eylül ayında Windows'un başındaki adam Terry Myerson bu iddialara, "Microsoft şahsı hedef gösterebilecek kimlik bilgisi veya e-posta adresi gibi verilerin toplanmaması konusunda adımlar atıyor" şeklinde yanıt vermişti (konuyla ilgili blog yazısını <http://chip.tk/1Rp8Bsi> sayfasından okuyabilirsiniz). Yine de "adımlar atmak" bizi pek ikna etmedi.

Amazon

Her reklamcının hayali nedir? İnsanların ne düşündüklerini bilmek. İşte Amazon reklamcılara tam da bunu veriyor: Sitede arattığınız ürünlerin bilgisini paylaşıyor.

2012'de alışveriş devi Amazon, kullanıcılarının aktivitelerini otomatik olarak gözlemleyip, hedefli reklamlar için bu bilgilere aç olan reklam şirketlerine satışa başladı. Uzun bir süreç gibi görünse de aslında tüm proses göz açıp kapayıncaya kadar hallediliyor. Çim biçme makinesi aradığınız bir oturumun ardından üçüncü parti reklam firmaları tarafından gösterilen çit düzeltme makine-leri ve bahçe ürünleri reklamları görmeye başlıyorsunuz.

Firefox'un yeni İzlenme Koruması aracı ile daha fazla veriyi kendinize saklayabilirsiniz.

Veri komisyoncularını araştırın

Kişisel verilerinizi reklamcılara satan sitelere genellikle veri komisyoncuları denir. StopDataMiningMe (www.stopdatamining.me) adresinde yaklaşık 50 komisyoncuyla içeren bir liste mevcut. "Opt Out List" kısmındaki çoğu çevrimiçi forumun kullanılıp kullanılmayacağı, bulunulan ülkeye göre değişiyor.

Google ayarlarınızı sıkılaştırın

CCleaner kullanarak Google ve Chrome verilerinizden kurtulabilirsiniz. Fakat bu işlem Chrome'u açmanızı engelleyebilmektedir. O yüzden belli çerezleri silmek, gizli gezinti modunu kullanmak, Do Not Track eklentisini yüklemek (<http://chip.tk/1UAqMdl> görseli inceleyin) gibi işlemleri deneyin. Ayrıca VPN kullanmayı düşünebilirsiniz.

Facebook ayarlarınızı sıkılaştırın

Facebook'un yeni Gizlilik Kısayolları sekmesi (sağ üstteki kilit simbolüne tıklayın) Facebook'un verilerinizi toplamasını engellemiyor. Bu konuda alabileceğiniz en radikal karar profilinizi silmek olacaktır. Silme işleminden önce tüm gönderilerinizi ve fotoğraflarınızı indirdiğinizden emin olun (<http://chip.tk/1UArozy>).

Windows ayarlarınızı sıkılaştırın

Windows'un yeni reklamlar sayfasında (<http://chip.tk/1UAs7h>) hedefli reklamları kapatıp açma seçeneği bulunuyor. Bilin ki neyi işaretlerseniz işaretleyin, Microsoft'un, hakkınızda veri toplayıp depolamasını engelleyemiyorsunuz.

Amazon ayarlarınızı sıkılaştırın

Reklam tercihleri sayfasından (<http://chip.tk/1UAYdkD>) hangi verilerin satıcılar ve reklamcılar ile paylaşılacağını kontrol edebilirsiniz.

Firefox

Mozilla'nın açık kaynak tarayıcısı bu senenin başlarına dek reklamsız devam ediyordu. Yeni Suggested Tiles (<http://chip.tk/1Rp8JYS>) özelliği ile hedefli reklamlara yer vermiş oldu. Yani Firefox da verilerinizi reklamcılarla paylaşıyor. Yine de Firefox diğer rakiplerinden -paylaşacağınız veriyi kontrol etmenize izin verdiği için bir adım önde. Yakın zamanda ortaya çıkan yeni İzlenme Koruması özelliği ile hangi bilgileri paylaşacağınızı belirleyebiliyorsunuz (ekran görüntüsünü inceleyin). Şayet bu özelliği gizli gezinti ile birlikte kullanırsanız reklamları, analiz izleyicilerini ve satılabilir verileri toplayan sosyal medya "paylaş" butonlarını engelleyebilirsiniz. Unutmayın, Firefox tek bir bütün değil. Tarayıcı binlerce farklı eklentiye destekliyor. Bu eklentilerin yaratıcılarının gizliliğinize olan merakları değişiklik gösterebilir. İndirip yükleyeceğiniz eklentilerin ufak puntolarla yazdığı sözleşme metinlerini ve sinsi uygulama alım-satımlarını okumayı atlamayın. yorum@chip.com.tr

LEVEL

Türkiye'nin en çok satan oyun dergisi

YILIN OYUNLARI

#2015İNENİYİOYUNU

2 Dev Poster 2016 Takvimi, Rainbow Six: Siege
İnceleme Rainbow Six: Siege, Just Cause 3, DiRT Rally, Valhalla Hills
İlk Bakış The Climb, Call to Arms ve fazlası...

Ocak Sayısı Bayilerde ve Süpermarketlerde.

Dijital Dergi Aboneliği için;
www.eMecmua.com

Tablet versiyonu için
LEVEL Türkiye App Store'da!

Gömülü araçlarla profesyonel ayarlamalar

Windows zamanla daha yavaş çalışmaya başlar, ancak sahip olduğu etkili araçlarla bunun nedenlerini bulup düzeltebilirsiniz

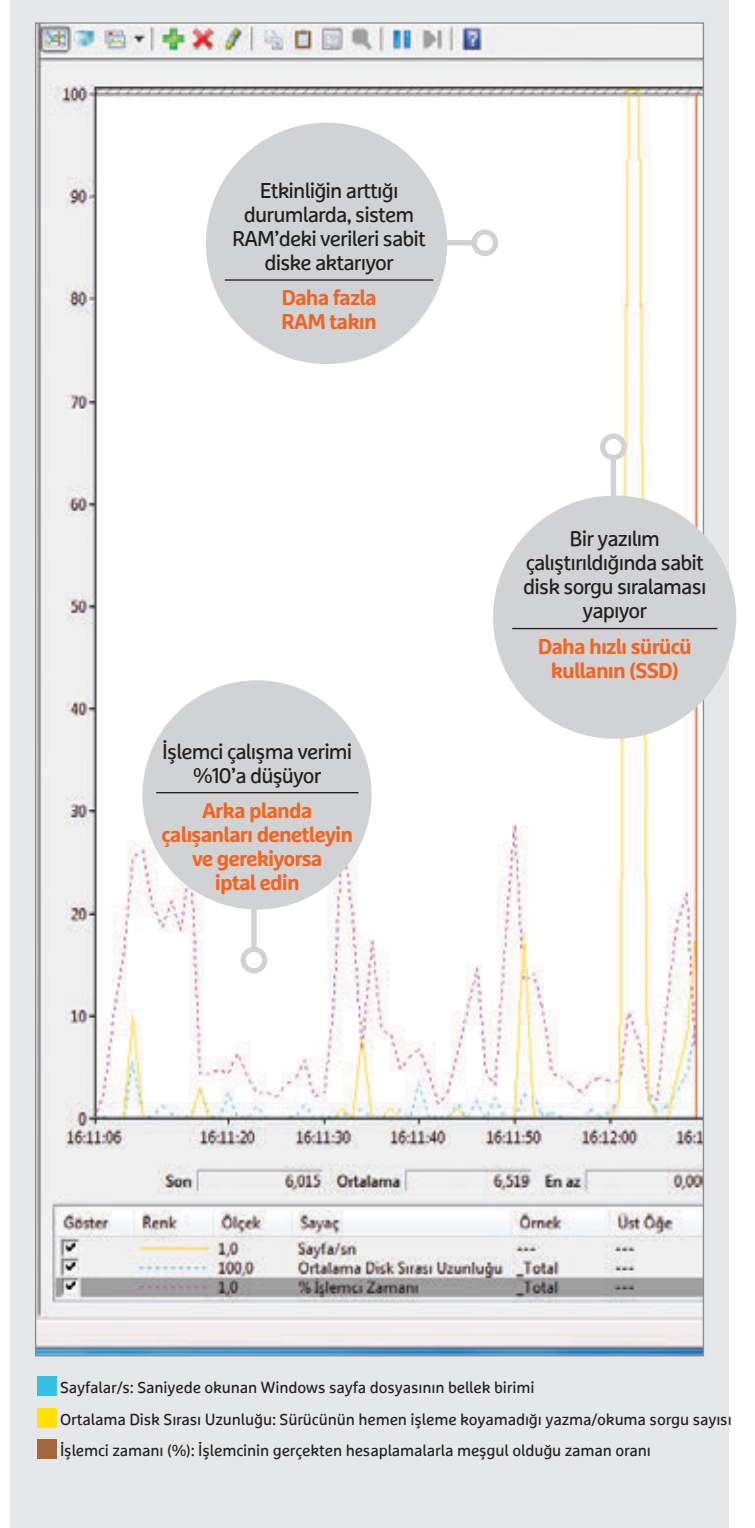
Berk Ergin / CS

Daha fazla hızla, her bilgisayar ihtiyaç duyar. Eski Windows güncellemeleri maalesef zamanla zayıflıyor. Bu, genelde göze çarpmadan gerçekleşir ve gözle görünür bir sebebi yoktur. Bunun sonucunda kullanıcının sorunu bulmak ve çözmek için büyük uğraş vermesi gerekir. İşletim sisteminiz düzenli olarak performansla alakalı parametreleri kaydeder. Bu parametreleri analiz ettiğinizde sisteminizi yavaşlatan sorunların ne olduğunu görebilirsiniz. Windows'tan bahsedecek olursak görev yöneticisi ve kaynak izleyici, en çok bilinen iki araç. Ancak bu araçlar birkaç parametreyi gösterdiğinden ve bu parametreleri esnek bir şekilde betimlemediğinden bize sadece sistemle ilgili yüzeysel bilgi verirler. Windows 7, 8 ve 10'da kullanılabilen performans izleyici kullanıcıya daha çok seçenek sunuyor. Windows sunucularını örnek alarak hazırlanan bu araç, bütün performans özelliklerini grafiksel olarak gösterebiliyor. Yüzlerce performans özelliğinin şifrelenmiş isimlerinin olması ise kullanıcılara yepyeni bir iddia sunuyor. Windows işlemlerinde karşımıza çıkan tipik problemlerle alakalı olarak en önemlilerini tanımladık, ayrıca sizlere bunları nasıl çözeceğinizi de anlattık.

Windows performans izleyicisi, performansla alakalı tüm verileri farklı kategorilere ayırarak düzenler. Bu kategorilerden bazıları ev bilgisayarları için önemlidir: işlemci, RAM, sabit disk, süreçler (belli programlar) ve sistem. Tüm bu kategorilerde farklı göstergelere bakmak önemlidir; böylelikle sorunun tek bir programdan mı, yoksa birden fazla sebebin birleşmesinden mi kaynaklandığını görebilirsiniz. İlk senaryoda, görev yöneticisi ya da kaynak izleyicisi araçlarını kullanarak sorunlu programı bulup etkisiz hale getirebilirsiniz. İkinci senaryoda ise işlemci ya da sürücünün eş zamanlı görevlerle yorulup yorulmadığını anlamak için performans göstergelerini kullanabilirsiniz. Sorunu bulana kadar tüm kategorileri araştırmalısınız. En iyi ihtimalle ufak konfigürasyon ayarlarıyla sorunu çözebilirsiniz. Eğer bu yardımcı olmazsa hedeflenen donanımı güncellemek yardımcı olacaktır.

Performans izleyicisini kullanın

İzleme aracı Denetim Masası'nın derinliklerinde saklıdır. Bulmak için kullanacağınız en basit yol arama ekranına "Performans" yazıp çıkan sonuca tıklamaktır. Araç başlatıldığında sade-

ce işlemci zamanlı tek bir grafik görürsünüz. Yeşil renkli “+” tuşuna basarak başka grafikler de ekleyebilirsiniz.

Maviyle yazılmış kategorilere tıklayıp alt başlıklarına bakın. Açılan listede istediğiniz performans göstergesini seçin ve ekleyin. Parametreler farklı birimlerde olsa da, performans izleyicisi bunları karşılaştırılabilir grafikler olarak sunar. Özellikler menüsünden renklendirme ve oranlama seçeneklerini değiştirebilirsiniz. berk@chip.com.tr

İşlem sırasında işletim sistemini optimize edin

1 İşlemci İşlemci zamanı (%)

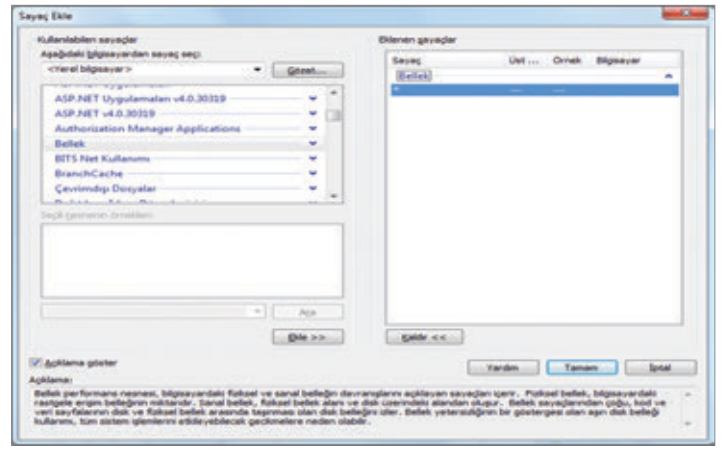
Bu değer, performans izleyici ilk açıldığında görünen değerdir. Kullanılan hesaplama kapasitesi yüzdesini gösterir. Bilgisayar yük altındayken değeri yükselmesi olağandır. Eğer çalışan bir program olmamasına rağmen değer %5-10'un altına düşmüyorsa daha dikkatli bir inceleme yapmanız gerekir. Görev yöneticisini açın (kısayol: Ctrl+Shift+Esc), “İşlemler” sekmesine girin ve çıkan sonuçları CPU kullanımı azalacak şekilde sıralayın. Şimdi, en çok CPU kullanan programa bakın: “Kullanıcı zamanı” performans göstergesini ekleyin, buradan da istediğiniz yazılımı seçin. Eğer programın grafiği işlemci zamanıyla uyumlu olarak artıp azalıyorsa sorun muhtemelen tabandadır. Bizim bilgisayarımızda “Adobe CEF Helper.exe” düzenli olarak yüzde onluk bir CPU yükü yaratıyordu. Dosya senkronizasyonunu devre dışı bırakmak sorunu çözdü. Eğer sizdeki program da çok gerekli değilse otomatik başlatmayı kapatmayı deneyin.

2 Sistem | Sıraya alınan DPC/sn

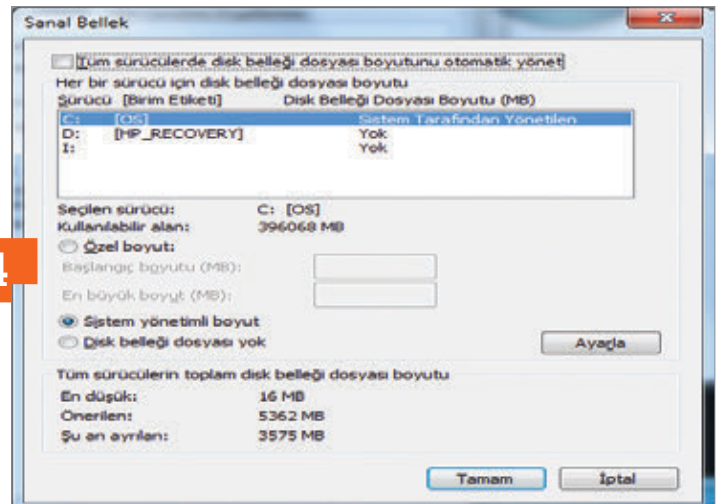
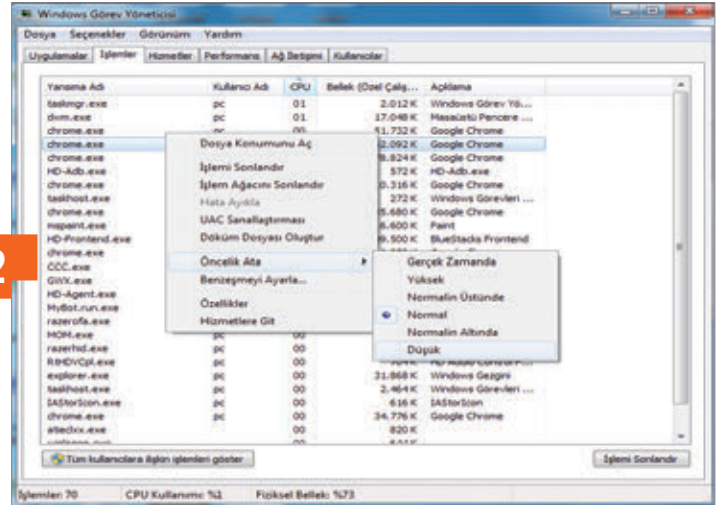
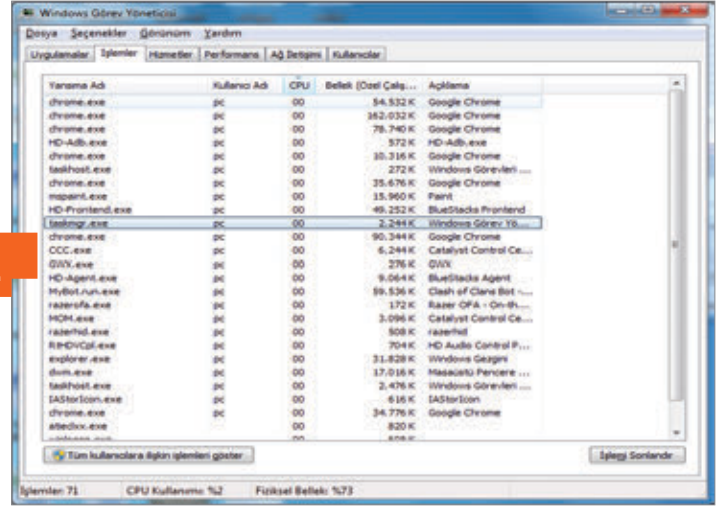
Tüm işlemci çekirdekleri meşgulken işlemler işlemcinin sırasında birikir. Eğer “Sıraya alınan DPC/sn” grafiği sürekli 20xCPU çekirdek sayısı değerinin üzerindeyse, sistem fark edilir bir gecikmeyle cevap verir. Herhangi bir ev bilgisayarında bu durum yalnızca yoğun hesaplamalı işlemlerde geçerli olur. Ön planda daha verimli çalışabilmek için görev yöneticisinde işlemler sekmesine girip yoğun hesaplamalı işleme sağ tıklayın ve önceliğini düşük olarak belirleyin. Böylelikle yoğun işlemler düşük öncelikli olacaktır. Avidemux gibi bazı video sıkıştırıcılar size işlemi düşük öncelikli olarak gerçekleştirmeye seçeneğini kendiliğinden sunar.

3 İşlemci | Kesme zamanı

Diğer bütün işlemler gibi, kesme istekleri de işlemciye yük bindirir. Kullanıcının yeni bir girdisiyle ya da arka planda çalışan bir görev tamamlandığında, yazılım/donanım bunları tetikler. Bağlı bir aygıt atanamaz ve yeni sorgular yollamaya devam ederse ya da bir ağ kartı, sunucunun alan adında yoğun trafikten dolayı zorlanırsa problemler ortaya çıkar. Böyle bir problem genelde şüpheli aygıtın bağlanması ya da aktif-

Performans izleyicisinde “Ekle” diyalog penceresiyle geçerli diyagram için bilgilendirici eğriler eklemek mümkün

TEKNOLOJİ Windows Optimizasyonu

leştirilmesi sonucu sistemin çökmesiyle oluşur. Bu durumda, ilgili performans göstergesine bakmanızı tavsiye ederiz. Eğer bağlama ya da kullanım sırasında sorun yaşıyorsanız, ilgili sürücüyü güncelleyip aygıtı başka bir girişten bilgisayarınıza bağlamayı deneyin. Birimi tamamen değiştirmek de bir seçenek olabilir.

4 RAM | Kaydedilmiş byte

RAM, tükenmeye başladığında problem oluşturur. Bu durumun sebebi "RAM|kaydedilmiş byte" performans göstergesinin RAM kitinin toplamından fazla olması ve takas dosyasının yarısından büyük olmasıdır. Bu nedenle, performans izleyicisindeki ortalama bit değerine dikkat etmeniz gerekir. Takas dosyasının büyüklüğünü öğrenmek için: [Win+Pause] tuşlarına basınca gelen ekranda "Gelişmiş sistem ayarları"na girin. Buradan "Performans"ı seçip ayarlara tıklayın. "Gelişmiş" sekmesinde sayfa dosyasının büyüklüğünü görebilirsiniz. Sürücüde yer dolduran öğeleri temizleyin, sistemin sizin için dosyanın büyüklüğünü belirlemesine izin verin. Eğer işe yaramazsa bir dahaki aşamada anlatılan yönergeleri izleyin.

5 RAM | Sayfalar/s

Bu performans göstergesi, saniye başına kaç en küçük hafıza birimi (sayfa) yazılıp okunduğunu söyler. Program yürütülürken grafik yukarı doğru çıkıyorsa, bunun anlamı fiziksel RAM'in kısıtlı olduğu ve sistemin sabit diske büyük miktarda veri aktarımı yaptığıdır. Başlangıç menüsünden kaynak izleyicisini açın, RAM sekmesindeki listeyi kullanılan kilobayt'a göre sıralayın ve en üstteki programlardan artık ihtiyacınız olmayanları devre dışı bırakın. Otomatik başlatmaları temizleyin (1. adım) ve eğer mümkünse RAM'i güncelleyin.

6 İşlem | Çalışma küesi

Önceki adımları deneyip bir programın fazla RAM kullandığını saptadıysanız, bu programın RAM kullanımını incelemelisiniz. "İşlem"den "Çalışma küesi" performans göstergesini seçin, şüphelendiğiniz programı ekleyin. Bu program genelde fazla eklentili ya da açık seçmeli tarayıcı olur. Adblocker gibi eklentileri devre dışı bıraktığınızda ne olduğunu kontrol edin, böyle eklentiler genelde çok fazla RAM tüketir. Eğer grafik en başta 100'e yakın bir değerdeseyse performans göstergesine sağ tıklayın ve oranlamayı daha küçük bir değerle değiştirin.

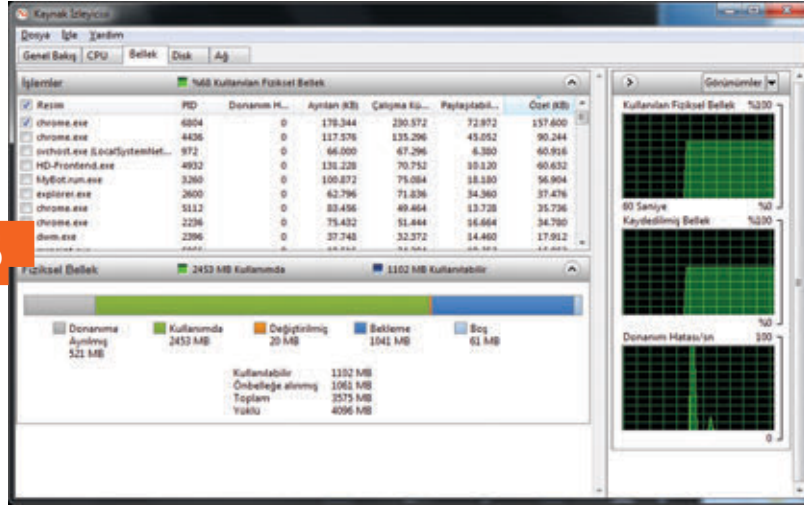
7 Fiziksel veri taşıyıcısı | Zaman (%)

Eğer sistem boştayken grafik üstlerde seyrediyorsa, bunun anlamı muhtemelen bu sabit disk etkinliğinin bilgisayarınızı yavaşlattığıdır. Windows kaynak izleyicisinde "Veri taşıyıcısı" sekmesine gidin, veri taşıyıcı aktiviteli işlemleri toplam (B/s) değerine göre sıralayın. Giriş/çıkış süreçlerine göre en yoğun olan işlemlere bakın ve bu işlemleri devre dışı bırakıp bırakamayacağınıza ya da ayarlarını değiştirip değiştiremeyeceğinizi denetleyin. Örneğin, bir antivirüs yazılımından bahsederseniz, günlük tarama işleminin yalnızca herhangi başka bir işlemi engellemeyeceği zamanlarda yapılmasını seçebilirsiniz. En etkili yöntem ise bir SSD'ye geçiş yapmaktır.

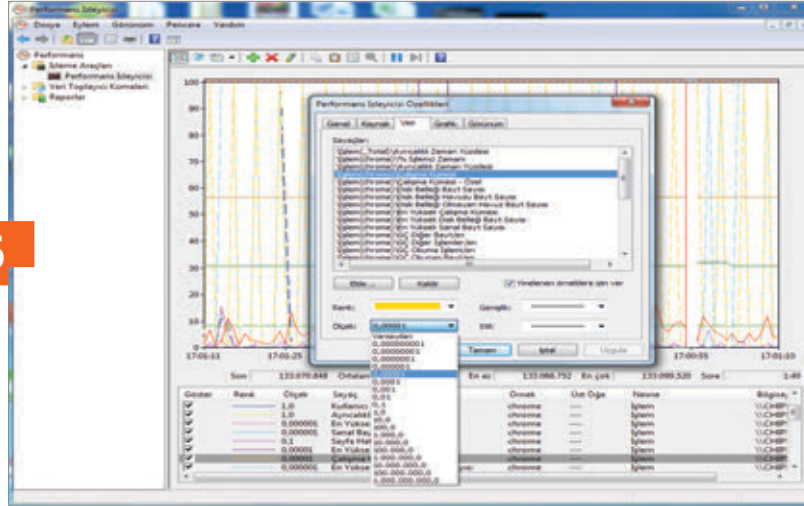
8 İşlem | Giriş çıkış veri bit'leri

Eğer bir yazılım sabit diskinizi ya da ağınızı sürekli meşgul tutuyorsa (6.adım), bu performans göstergesini eklemeniz ve bahsi geçen programı bir oluşum olarak eklemeniz gerekir. Böylelikle, yapılandırma ayarlarının başarılı olup olmadığını denetleyebilirsiniz. Örneğin, Google Drive ya da One Drive gibi yazılımların otomatik senkronizasyonunu kapatarak yapabilirsiniz.

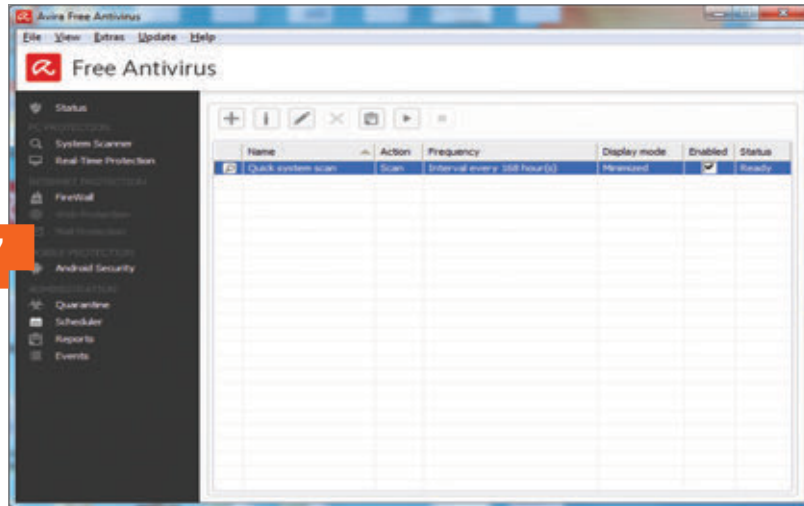
5

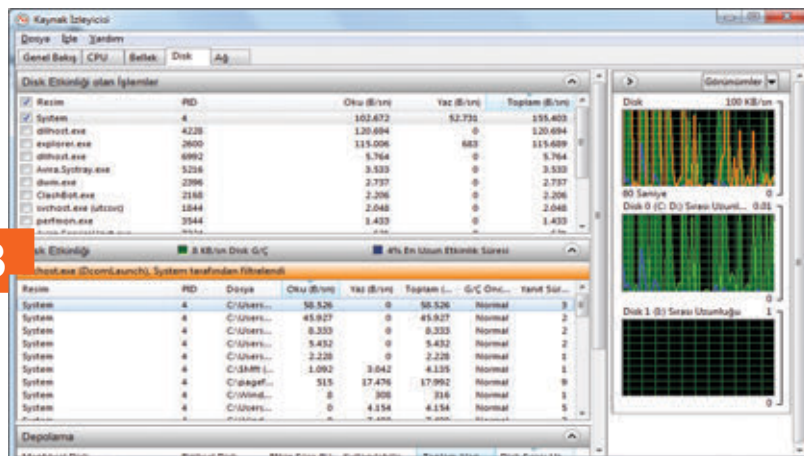
6

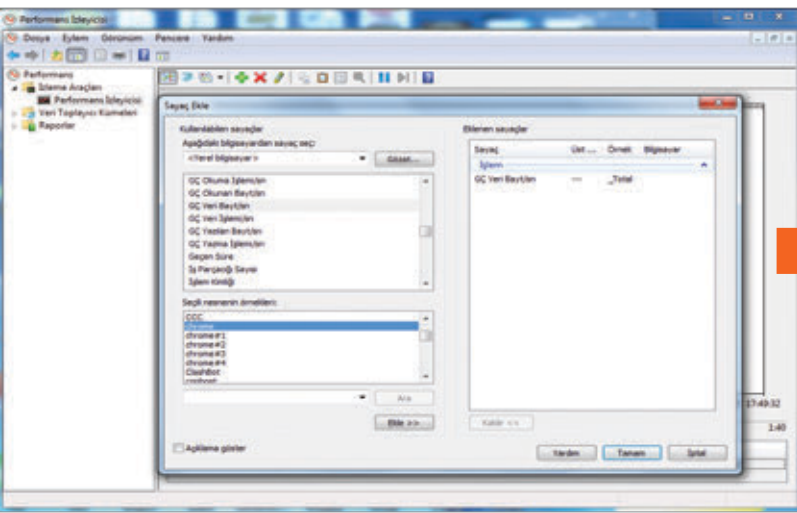

7

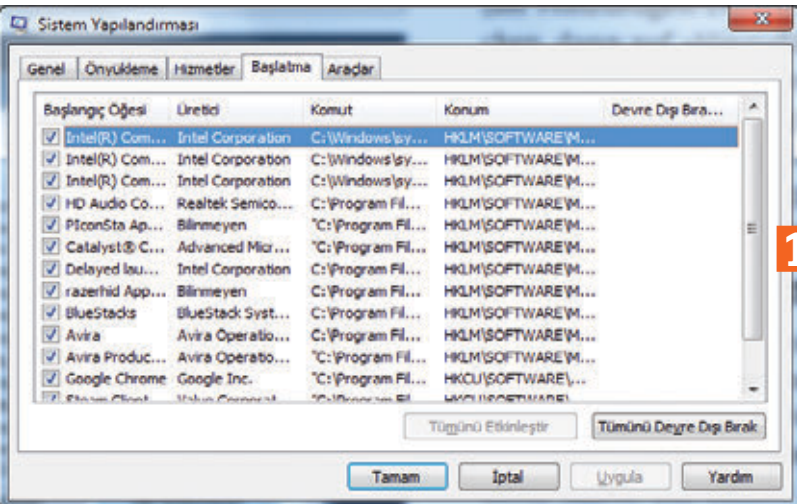
8

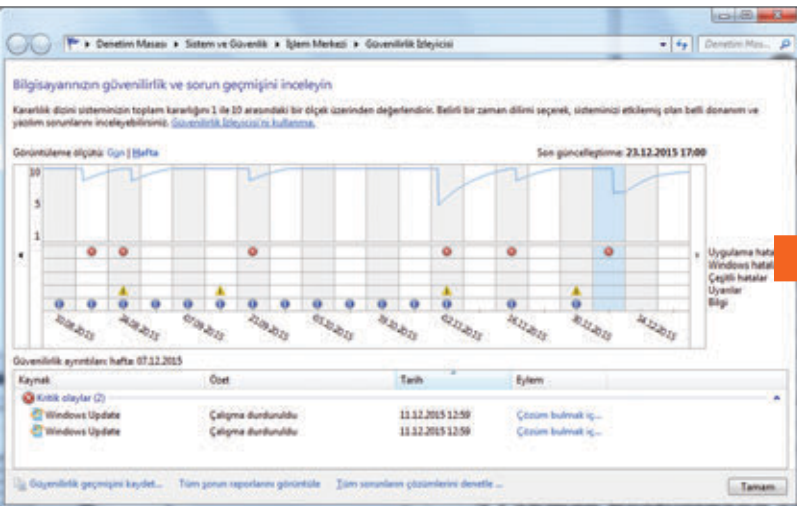
9 Veri taşıyıcı | Sıra uzunluğu

Eğer “Fiziksel disk | disk ortalama sırası uzunluğu” performans göstergesi sürekli yüksek seviyedeysse HDD ya da SSD çok fazla sorgu içeriyor demektir. Tek bir sabit disk kullanıyorsanız yapmanız gereken, işlem sayısını düşürmek (1.adım) ya da sistem sürücüsü olarak bir SSD kullanmaktır. Eğer bilgisayarınızda iki sürücü varsa ikisinin de grafiğini inceleyin. Hangi yazılımın giriş/çıkış trafiğine sebep olduğunu kaynak izleyicisinden belirleyin (7.adım) ve konfigürasyon ayarlarını, dosya organizasyon sisteminize daha az meşgul olurken daha çok iş yapacak şekilde ayarlayın. Örneğin, müzik oynatıcınız, müzik dosyalarını ikincil sabit diskte depolayıp sürücünün yükünü azaltabilir.

10 Sistem | bağlam düğmeleri/s

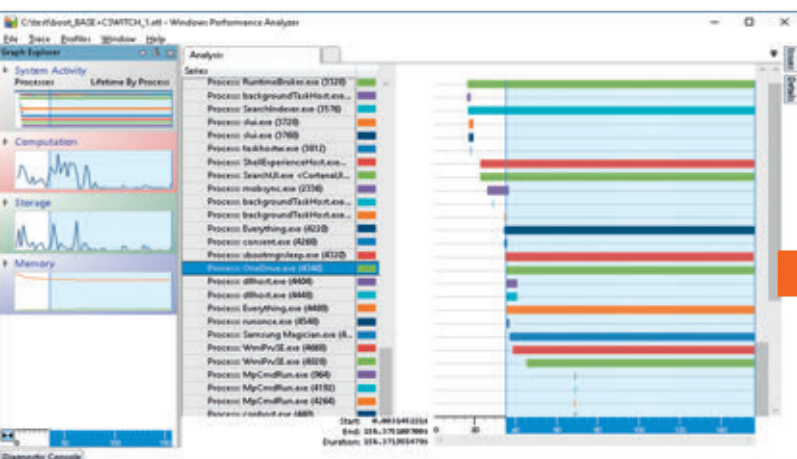
Yukarıda bahsettiğimiz performans göstergeleri işinize yaramadıysa ya da onları optimize etmek dilediğiniz sonuçlara ulaşmanızda yardımcı olmadıysa bir de bu değere bakmayı deneyin. Bununla, farklı görevler arasında CPU değerinin kaç kere ileri geri değiştiğini öğrenebilirsiniz. Normal bir ev bilgisayarını düşünecek olursak, eğer değer sürekli üst çeyrekte ve bilgisayarınız yavaş çalışıyorsa kullanmadığınız tüm programları kapatmanız gerekir (Flash animasyonlu sekmeler ya da video oynatıcı program gibi). Son olarak da, ihtiyacınız olmayan tüm otomatik başlatmaları devre dışı bırakın (1.adım).

Çökmeleri ve başlatmayı analiz edin

1 Güvenilirlik raporunu görüntüleyin

Zayıf performans, bazen dengesizliğe sebep olabilir. Eğer bilgisayarınız donarsa, geç kaldınız demektir. Sorunu ancak sistemi yeniden başlattıktan sonra belirleyebilirsiniz. Bunun için, izleme araçlarına sağ tıklayıp “Sistem güvenilirliğini görüntüle” seçeneğine tıklayın. Açılan pencerede uygulama hataları, Windows hataları ve uyarıları gösteren bir zaman çizgisi olacak. Sistem çöktükten sonra, bu uygulamayı kullanarak hangi yazılım ya da donanımın durumdan sorumlu olduğunu öğrenebilirsiniz. “Teknik detayları göster” seçeneği altındaki veriler şifrelidir ama internette arayarak sorunu bulabilirsiniz.

2 Yavaş başlatma rutinini analiz edin

Windows Performans Araç Kiti'ni neden başlatma süresinin uzun sürdüğünü anlamak için kullanabilirsiniz. Performans kaydetme aracını sisteminizi başlatırken çalıştırın, neredeyse her şeyi kaydedecektir. Kaydı Windows Performans Çözümleyicisi ile açın, bu program hangi işlemin ne kadar süre gerektirdiğini gösterecektir. Bundan sonra, bulduğunuz yazılımı güncelleyebilir, yeniden ayarlayabilir ya da kaldırabilirsiniz.

Windows 10 ile ilk 100 Gün

Eksikleri, hataları ve başarılarıyla yeni Windows'un kendini günlük hayata ne kadar iyi adapte edebildiğini, Microsoft'un bize daha ne sürprizleri olabileceğini değerlendirdik.

Tan BODUR / JG

Toplumda öne çıkan kişilerin ya da politikacıların kendilerini kanıtlamaları için 100 gün beklenir ve performansları genellikle bu 100 gün sonunda değerlendirilir. Windows 10'a toplumun ilgisi şu ana kadarkilerin en yükseği oldu diyebiliriz. PC sahipleri yeni sisteme geçmeleri konusunda bir karar vermek zorunda bırakıldılar. 29 Temmuz'la başlayan ve Kasım ayının ilk haftasında sona eren bu ilk 100 günün kısa bir değerlendirmesini yaptık.

Microsoft'un önceki versiyonlarda benimsediği tarzı terk etmesi nedeniyle yeni işletim sistemi Temmuz ayında çıktığında bile zaten bir hikayesi vardı. Vista zamanından kalma ketumluk, yerini açık kaynak kültürü benzeri bir açıklık politikasına bırakmıştı; Windows Insider programı sayesinde 1 Ekim 2014 tarihinden itibaren il-

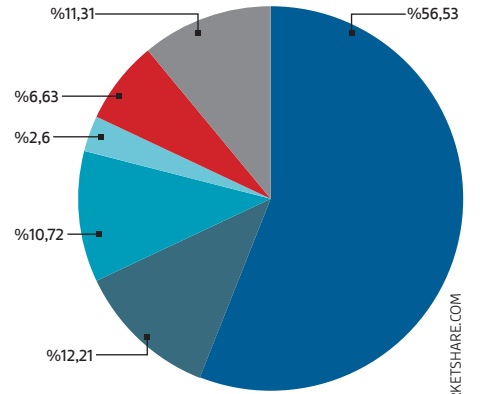
gisi olan herkes önceki versiyonları (masaüstü ve mobil platformda toplam 27 versiyon) ücretsiz olarak indirip deneme olanağına sahip oldu. Microsoft'a göre şirket bu sayede kendisine beta testlerini yaparak hata ve talepleri kendisine iletecek 5 milyon kişiye kavuştu. İsterseniz şimdi bile programa kayıt olabilirsiniz; son bilgilere göre Insider programı, Windows 10'un daha da geliştirilebilmesi için devam ediyor.

Perdeler aralandı

Windows 10 çıktığında Microsoft, sürpriz bir açıklamayla bu sistemin arkasından başka bir versiyon gelmeyeceğini söylemişti. Yani aslında Windows 10 hiçbir zaman gerçekten tamamlanmış bir sistem olmayacak; hata giderme, güvenlik açıklarının kapatılması, düzenli güncellemeler ve yeni özellikler eklenmesi ile gelişip bü-

Windows 10 – Global pazar payı

Microsoft'a göre çıkışından 1 ay sonra yeni işletim sistemi dünya genelinde 75 milyon cihazda çalışıyordu. İki ayın sonunda 110 milyon kurulum gerçekleşmişti.

DÜNYA ÇAPINDA WINDOWS KULLANIMI

KAYNAK: NETMARKETSHARE.COM

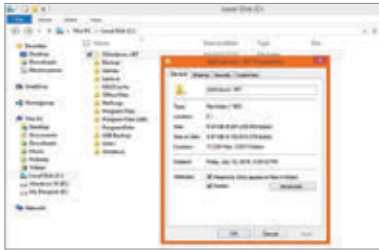
100 günün özeti

Son sürümün çıkmasından bu yana birçok değişiklik oldu.

En önemli noktalar şöyle:

Ön indirme

Resmi çıkışın bir gün öncesinde, kullanıcılar sistemlerindeki gizli bir klasörde kurulum dosyalarını buldular.

28
Temmuz

Sahtekarlıklar

Windows 10 daha çıkmadan, şantaj amaçlı sahte ücretsiz güncellemeler çıktı.

29
Temmuz

Yama

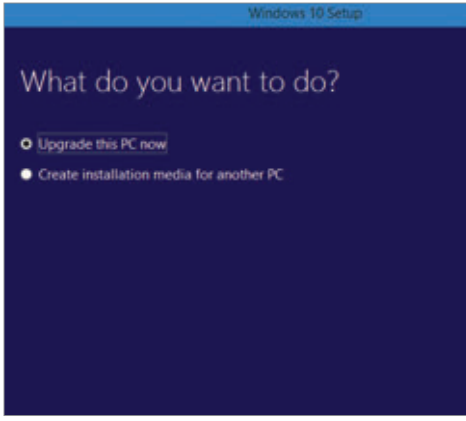
Windows 10 çıkışının hemen ardından Microsoft büyük bir yama sundu.

Lansman

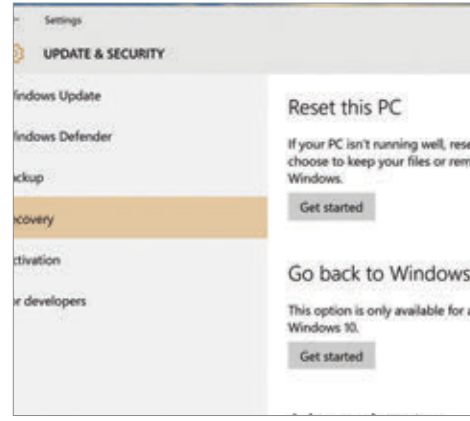
Windows 10, dünya genelinde 192 ülkede Windows 7 ve 8.1 kullanıcılarına ücretsiz yükseltme olarak sunuldu.

Windows 10: İndirme

Çıkıştan sonra Win10'a sahip olmanın en kısa yolu, MediaCreationTool aracından geçiyor.

Geri dönmek mümkün

İlk ay içinde memnun olmayan kullanıcılar tek tıklamayla eski işletim sistemlerine geri dönebiliyorlar.

yüyecek. Windows 10'un ne kadar önemli olduğunun bir kanıtı da, şirketin 2015 yılı başında yaptığı bir duyuruyla yeni işletim sisteminin bir yıl içinde yükseltme yapacak Windows 7 ve 8.1 kullanıcıları için ücretsiz olacağını açıklamasıydı.

Fikir olarak çok iyi olmasına karşın Microsoft bu fikri hayata geçirirken biraz sakar davrandı diyebiliriz; zira Windows 7 ve 8 kullanıcıları, bu yükseltme mesajlarının ısrar ve dayatmalarından zaten rahatsız olmuşlardı. Ardından, çıkış tarihinden hemen önce, sabit disklerinde "esrarengiz" veriler peydah oldu. Gizli \$Windows.BT klasöründe 6 GB'a varan kurulum verisi depolandığı ortaya çıktı ve kısa sürede anlaşıldı ki kullanıcı yeni sistem için yükseltme rezerve etmemiş olsa dahi Microsoft gizliden gizliye Windows 10 dosyalarını sistemlere göndermeye başlamıştı bile.

Insider sürümü karşılığında verileriniz

Ayrıca Windows 10 bilgisayarlar bir de (Windows güncellemelerini daha verimli dağıtabilmek için) artık birer P2P sunucular hali-

ne geldi. Tabii bu fonksiyon istenirse iptal edilebilir; Ayarlar altında >>Güncelleştirme ve Güvenlik | Windows Update | Gelişmiş seçenekler<< üzerinden alttaki >>Güncelleştirmelerin nasıl teslim edileceğini seç<< opsiyonunu tıklayarak sistemin "Birden çok yerden güncelleştirmeler" almasını engelleyebilir, en azından güncellemeleri aldığı kaynağı yerel ağınızdaki bilgisayarlarla sınırlandırabilirsiniz.

Windows 10 ile birlikte Microsoft, genellikle Apple veya Google'a giydirdiğimiz yenilikçilik gömleğine talip oluyor. Belki de sistemin bu denli hızla geliştiriliyor olmasının ardında da bu isteklilik yatıyor. İlk yeni Insider önizleme sürümü (10525), işletim sisteminin çıkışından yalnızca 3 hafta sonra yayınlandı. Yeni versiyonların test sürümlerini indirip kullanabilmek için Ayarlar altındaki >>Güncelleştirme ve Güvenlik<< menüsünden alttaki >>Geliştiriciler için<< üzerinden Geliştirici modunu seçebilirsiniz. Yalnız uyaralım; bu özellik Insider sürümlerine ulaşmanızı sağlıyor ancak aynı zamanda Microsoft'un tüm kullanım verilerinizi ve tarayıcı geçmişinize erişmesine de ola-

nak tanıyor. Gerçi Insider sürümlerine erişmek de elzem değil. Henüz heyecan verici diyebileceğimiz yeni bir özellik çıkmadı; onun yerine daha çok "kozmetik" diyebileceğimiz değişiklikler var. Mesela sürüm 10525 ile pencere çerçeveleri renklendirildi, Başlat menüsü ve görev çubuğu ile aynı renk tonuna kavuştu. Sürüm 10532 ile bağlam menüleri (öğelere sağ tıkladığınızda açılan menüler) değiştirildi. Sürüm 10565 ile birlikte ise Skype sisteme entegre edildi, Edge tarayıcısına bazı faydalı özellikler eklendi, Cortana biraz daha geliştirildi ve ufak düzeltmeler yapıldı.

Yükseltmeye değer mi?

Ücretsiz yükseltme süresi hala devam ediyor. Henüz terfi konusunda karar veremediyseniz; bizce Windows 10'a geçmeye değer. Teknoloji açısından bakıldığında Microsoft bu yükseltmeyi gerçekten başardı. Windows 7 ve 8.1 (en azından CHIP editörleri ve laboratuvarlarına ait makinalarda) yükseltme süreci büyük problemler yaratmadan gerçekleşti -gerçi bu testler rastgele seçimle yapılmıştı. Windows 10'un çıkışın-

Servis Sürümü
Bir hafta sonra, Servis Paketi gibi dev bir güncelleme geldi.

WLAN
WLAN şifrelerini arkadaşlarla paylaşma özelliği bolca tartışmaya neden oldu.

Hızlı ayarlar

Hızlı kurulumdaki kişisel veri güvenliği seçenekleri ciddi şekilde eleştirildi.

5
Ağustos

6
Ağustos

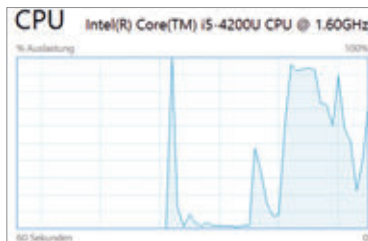
7
Ağustos

10
Ağustos

11
Ağustos

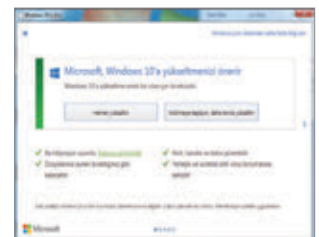
CPU Hatası

Win10'daki bir hata karmaşa yarattı. Sistem beklemedeyken işlemciyi ağır yük altına sokuyordu.

Uyarı Mesajları

Windows 7 ve 8.1 kullanıcıları sürekli güncelleme hatırlatmaları aldılar.

Veri koruması ayarları

Win10 kullanıcılarının veri güvenliği ayarlarını kendileri yapmaları gerekiyor.

“Windows 10, sizin için daha iyi çalışabilmek amacıyla veri topluyor”

Terry Myerson,

Windows ve Cihazlar Grubu
İcra Kurulu Başkan Yardımcısı

dan birkaç gün sonra CHIP tarafından 2187 okuyucu ile yapılan ankette potansiyel sorunlar daha bilgilendirici oldu denebilir. Ankete katılanların %51'i, Windows 10'a terfide hiçbir problemle karşılaşmadığını belirtti. Ancak bu kullanıcıların çeyreğinden fazlası için (%27) terfi sırasında sıkıntılar gerçekleşti. Kullanıcılardan gelen bilgilere göre problemlerin büyük bölümüne Windows 10'u Alın (GWX) aracı, Windows 10 aktivasyonunun reddedilmesine ve aşına olmadığımız birkaç diğer hataya sebep oldu. Ayrıca bilgisayar işlem yapmadığı sırada işlemcinin aşırı yüklenmesi gibi ufak tefek diğer hatalar da bildirildi ancak tabii ki bu hatalar sadece ilk zamanlarda karşımıza çıktı ve sonradan giderildi. Ankete katılanların yalnızca %5'lik bir bölümünün güncellemeyi kuramaması ciddi bir hatadan kaynaklandı.

Microsoft bunlara da bir çözüm sundu: Yükseltme işlemi sorun yaşatırsa ya da yeni sistemi beğenmezseniz, daha önce kullandığınız sürüme tek bir tıklamaya geri dönme olanağı mevcut; ama maalesef bu hakkınız yalnızca ilk 30 gün için geçerli.

Başlarda kafa karışıklığına teknoloji den çok, şeffaf olmayan bilgi toplama ilkesi ne-

deniyle Microsoft neden oldu. Windows 10 aktivasyonu ise basit bir cümle ile geçildi: Yasal bir Windows 7 veya 8.1 sürümüne sahipseniz ücretsiz yükseltme 1 yıl boyunca geçerli.

Diğer taraftan, birçok kullanıcı Windows 10'a geçişi yeni bir kurulumla yapmayı istiyordu. Burada ise sorun, yeni kurulumlarda sistemin eski Windows 7 veya 8.1 ürün anahtarını kabul etmemesi. Bu durumda temiz bir sistem kurulumuna giden yol biraz uzuyor ve Microsoft da kullanıcıya bu yönde detaylı bir açıklama yapmıyor. Öncelikle sahip olduğunuz yasal Windows 7 veya 8.1 sürümünü tekrar kurmalısınız. Zira Windows 10 yükseltmesi için yalnızca bu sürümler kabul ediliyor. Windows 10 yükseltmesini ancak bu adımdan sonra yapabiliyorsunuz. Bunun da birkaç yolu var (yukarıda bahsettiğimiz GWX aracı ya da ISO dosyası gibi). Ama burada da size sormadan otomatik olarak gerçekleşen bir süreç var; yazılım sizden bir ürün anahtarını istemeksizin aktivasyonu kendisi yapıyor.

Güncelleme çilesi sona erdi

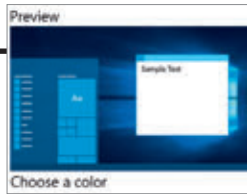
Windows 10 ile birlikte birçok şeyin değiştiğinin ilk işaretlerinden biri de sık yapılan

güncellemeler. İlk güncelleme (KB3081424) yeni sistemin çıkışından yalnızca bir hafta sonra yayınlandı. Hatta içeriden kaynaklara göre bir servis sürümü ya da servis paketinden bile bahsediliyordu. Eskiden şirket bu tür güncellemeleri ancak birkaç yıl sonra çıkartmaktaydı ve bunlar birkaç yeni özellik de getiriyordu.

İlk güncelleme gözle görülür yeni özellikler kazandırmasa da Microsoft'un bundan sonra uygulamaya karar verdiği güncelleme politikasını ortaya koydu. Servis paketi, toplu güncelleştirme anlamına geliyor. Yani yeni özelliklerin yanı sıra, önceki güncellemelerle yapılan tüm değişiklikleri de kapsıyor. Kullanıcı sadece son toplu güncellemeyi aldığında tüm yeniliklere sahip oluyor. Temiz kurulumun ardından saatler süren sayısız güncelleme indirme/kurma derdi de artık tarihe karışıyor.

Ama maalesef yeni Windows'un sık güncellemelerine rağmen, Microsoft yeni bir modele de geçti: artık güncellemelerin detaylarını kullanıcıya anlatma zahmetini göstermiyor. Ayrıca Windows 10'a ait bol miktarda güncelleme, kötü niyetli kişilerin durumdan faydalanmalarına da neden oldu: E-posta ile sahte sistem güncellemeleri

Insider Programı
Windows Insider programı, yeni özislemelerle yeniden başlatıldı.

18
Ağustos

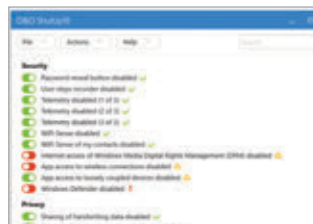
21
Ağustos

28
Ağustos

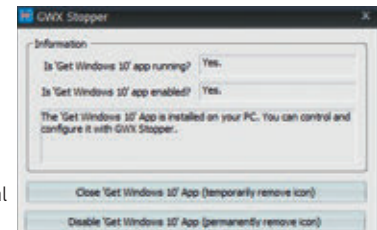
11
Eylül

18
Eylül

Gizlilik
O&O ShutUp10 gibi birçok araç ile veri koruma seçeneklerini değiştirebilirsiniz.

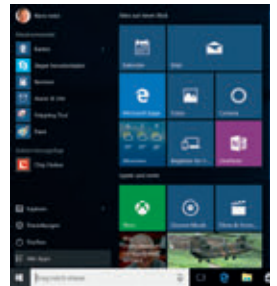

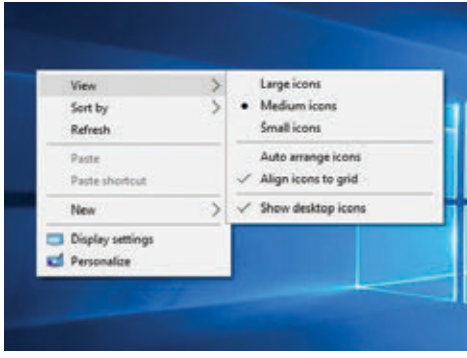
Zorunlu Güncelleme
GWX Stopper gibi yazılımlar, rahatsız edici güncelleme hatırlatmalarını iptal edebilir.

Yeni özisleme sürümü

Optimize edilmiş Başlat menüsü ile 10547 sürümü Windows Insider için sunuldu.

Ufak düzeltmeler

Windows 10'un yeni Insider önizleme sürümlerinde yalnızca bağlam menüsü gibi ufak değişiklikler yapılıyor.

Windows 10: Referans sistem

Surface Book, özellikle Win10 için geliştirilmiş bir cihaz ve doğrudan Microsoft'un imzasını taşıyor.

duyurup zararlı yazılımlarını yayabiliyorlar. Ancak şirket "veri koruması" tanımına getirdiği yeni anlayışla zaten yeteri kadar karışıklığa neden oluyor.

Windows 10'un Teknik Önizleme sürecinde Insider programına dahil olanlardan veri toplaması aslında kabul edilebilir bir durum. Ancak son sürüm o kadar meraklı ki, sistemin Microsoft'a gönderdiği veri miktarı birçok kullanıcı için kabul edilemez boyutlara ulaştı ve Avrupa'nın bazı tüketici koruma merkezleri de halkı Windows 10'a karşı uyardı.

Donanımda devrim

Eleştiriler daha çok kurulum etrafında yoğunlaşıyor. Windows 10'un önerdiği "Hızlı ayarlar" kurulumu süreci basitleştirse de yazılımın Microsoft'a bol miktarda veri göndermesini sağlıyor. Bu bilgiler arasında reklam kimliği, lokasyon verisi ve telemetri, yani uzaktan yapılan ölçüm verileri de mevcut. Kullanıcıların kişisel verilerine çok önem verdiklerinin bir kanıtı da, sistemdeki güvenlik ayarlarının detaylı olarak yapılmasına olanak tanıyan 'AntiSpy for Windows 10' gibi ücretsiz araçların kullanımının artmasıyla açıklanabilir. Kullanıcılar ya

bu araçları kullanarak, ya da sistem içinde güvenlik ayarlarını değiştirmeyi tercih ediyorlar. Her şekilde, yeni işletim sistemi ile birlikte, daha önce hiçbir Windows'ta görmediğimiz kadar detaylı ayar mevcut.

Microsoft bu veri aşırma iddialarına uzun bir süre sessiz kaldı. Nihayet Eylül ayı sonunda Windows'un şefi Terry Myerson çıkarak Windows 10'un gerçekten bu bilgileri topladığını itiraf etti; ancak açıklamasına göre bunun tek sebebi, sistemin daha iyi şekilde işlev görmesi. Myerson, veriler kullanılırken sorumlulukla hareket edildiğini, kullanıcılara da durumu kontrol altına alabilecekleri araçlar sunulmuş olduğunu söyledi.

6 Ekim tarihinde Microsoft Windows 10'u işletim sistemleri arasında zirveye çıkarma planının ikinci adımını hayata geçirdi: Bu adım daha çok yeni donanımları kapsıyor. Firmaya göre referans cihaz olan Surface 4 Pro ve Surface Book (Microsoft tarafından üretilen ilk notebok), özellikle Windows 10 için geliştirildi. Ayrıca şirket, Windows 10'daki Continuum (süreklilik) özelliği sayesinde tıpkı bir PC gibi kullanılabilen; fare, klavye ve monitör bağlanabilen Lumia 950 akıllı tele-

fonu da tanıttı.

Sonuçta Microsoft tarafında birçok yenilik var ve çoğu aynı amaca hedeflenmiş durumda: Windows 10'a terfiyi kullanıcı gözünde mümkün olduğunca çabuk cazip hale getirmek. Bunun için öncelikle hala Windows 7'den vazgeçmeyen gelenekselcileri kazanmak, aynı zamanda da geleceğin sistemini geliştirmeye devam etmek gerekiyor.

Sonuç: Açıklamalar yetersiz

İyimser yaklaşırsak, veri güvenliği ve zorunlu güncellemeler açısından Microsoft, kullanıcıya yeterli açıklamayı yapamamış görünüyor. Tabii ki kullanıcı hakkında ne kadar çok veri elde edilirse Cortana gibi yeni özellikler o kadar iyi çalışacak; ayrıca Windows 10 ile ilgili ne kadar çok dosya önceden yüklenirse geçiş süreci de o kadar kolay olacaktır. Ama bu otomatik işlemleri kullanıcının "arkası dönükken" yapmak da pek akıllıca değil. En azından bu durum için düşünürsek, geniş bir açıklama insanların içini rahatlatılabilir ve yanlış anlamaları önleyebilirdi. Diğer taraftan, Microsoft da teknik gelişmeler açısından övgüyü hak etmiyor değil.

Cortana uygulamaları yönetiyor

Artık sanal asistan işletim sistemi ve tarayıcının yanında uygulamaları da kontrol edebiliyor.

Redstone Sürümü
Microsoft'un büyük Redstone güncellemesi için ilk sürümleri dahil olarak test ettiği söyleniyor.

Beklenen ilgiyi henüz görmedi

Pazar payı tarafında Win10 hala Windows 7, XP ve 8.1

Yeni donanımlar

Microsoft, Win10 için tasarlanmış özel donanımlar çıkardı.

Yeni önizleme

10565 sürümü ile Edge gelişti, Skype ise Windows'a entegre edildi.

Windows 10 için en iyi ücretsiz uygulamalar

Eğer bilgisayarınızı Windows 10'a güncellediyseniz bu yeni işletim sisteminize yükleyeceğiniz en iyi uygulamaların hangileri olduğunu bu yazımızda öğreneceksiniz. CHIP yüzlerce uygulama arasından en iyi 15'ini sizler için araştırdı.

Ne zaman yeni bir işletim sistemi piyasaya sürülürse, yazılım geliştiriciler programlarını güncel tutmak için bilgisayar başında çokça vakit harcarlar. Düşük ihtimalle de olsa güncel tutulmayan uygulamalar popülerliğini yitirir ve kullanılmamaya başlanır.

Her biri yeni işletim sistemine göre geliştirilmiş ve birçok avantaja sahip olan 15 önemli programı ve masaüstü uygulamasını sizler için ele aldık. Seçtiğimiz programların 4'ü, Windows 10 piyasaya sürüldükten sonra kurulan programlar. Bu geliştiriciler programlarının kusurlarını görmüş ve bu kusurları çözüme kavuşturma gereksinimi duymuşlardır. Fakat bu kusurların yazılım ile birlikte gelmesi sizin gibi bizi de telaşlandırıyor. Ücretsiz uygulamalarda PUP'a (potansiyel virüsler) sıklıkla karşılaşılır. Bu virüsler sistem arayüzünde kendi kendine çalışabilirler. Biz araştırdığımız 15 uygulamayı sıkı bir denetimden geçirerek sizlere sunuyoruz. Bu 15 programda genelde karşılaşılan durumlar şunlardır. Ücretsizdirler. Herhangi bir ödeme yapmadan çalışırlar fakat bazı ekstra özellikler için ücret söz konusu olabilir.

Windows 10 için güncellenmiş uygulamalardır. Bu uygulamalar tamamen yeni işletim sisteminiz ile uyumludur ve bazıları sisteminizi iyileştirmeniz için gereçlere sahiptir. Uygulamalarda herhangi bir PUP (potansiyel virüsler) ve kullanıcıyı ekstra olarak eklenti yüklemeye zorlayacak sinir bozucu tavsiyeler yoktur. Bu uygulamaların çoğu kendi kendini başlatamazlar, otomatik başlatmaya eklenseler bile performansı etkileyecek bir durum söz konusu olmaz.

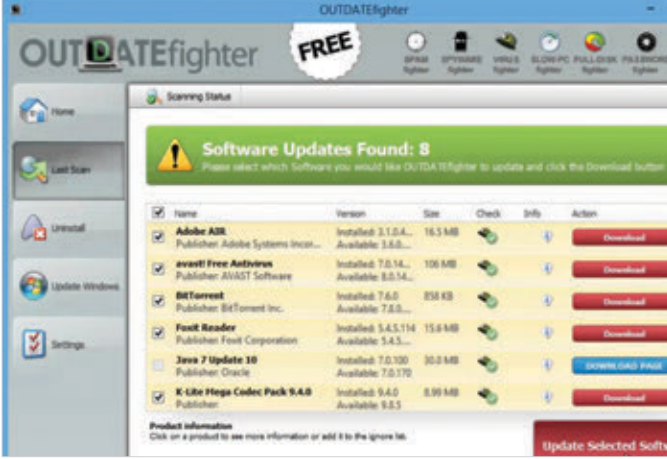
1 Outdatefighter

İndirme linki: www.spamfighter.com/outdatefighter

Eğer yeni bir işletim sistemine sahipseniz bilgisayarınızdaki programları güncel tutmak için iki tane nedeniniz var. Bunlardan ilki, yeni işletim sistemlerinde programlar kusursuz bir biçimde çalışmak için güncel tutulmaya ihtiyaç duyarlar. İkinci olarak, yazılımların şifreleme güvenliğini sağlamak için de güncel tutulmaları gerekmektedir. Güncellemeler, internet tarayıcılarının düzenli çalışabilmesi ve güvenliği açısından önemli bir rol oynar. Örneğin Adobe Flash Reader uygulamasının güncel olmaması, internetteki bazı içerikleri görüntüleyememenize yol açar.

OutdateFighter sizler için bu tür sorunları ortadan kaldırıyor. Bu program sisteminizi hızlı bir şekilde tarayarak uygulamaların en güncel sürümlerini sizler için yükler. OutdateFighter 1,2 milyondan fazla uygulamaya güncelleme desteği sağlamaktadır. Örneğin bizim bilgisayarımızda Daemon Tools Lite uygulamasının güncel olmadığını buldu. Ekran görüntüsünde detaylı şekilde görebilirsiniz. Olur da OutdateFighter herhangi bir güncelleme bulursa sizi, alakasız ve karmaşık sitelerle uğraşmadan güncellemeleri kolayca bilgisayarınıza indirip kurmanıza olarak verir. Ayrıca indirilen bütün dosyalar virüs taramasından geçirildikten sonra güvenli bir şekilde kurulumu başlanır.

OutdateFighter'in en sevdiğimiz özelliği doğru ve eksiksiz çalışması oldu. Mesela programı internet sitesinden indirmek istediğinizde size ayrıca bir program daha yükletmek zorunda bırakmı-

OutDateFighter güncellenmesi gereken yazılımları listeliyor

yor. Ayrıca program kendini otomatik başlat menüsüne eklemiyor. Bu program genel olarak bakılınca hafif, ücretsiz ve beklentileri karşılayan bir yapıya sahip.

2 Xodo PDF Görüntüleyici ve Düzenleyici

Windows mağaza linki: <http://chip.tk/1Tl72cQ>

PDF formatının uzun soluklu bir dosya formatı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz ve bu format Windows 10'un yeni ve büyük dünyasında da yerini kaybetmiyor. Günlük hayatta kullandığımız mail adreslerimiz aracılığıyla gelen birçok PDF dosyasını görüntüleme veya düzenleme ihtiyacı duyarız. Buna örnek olarak sigorta şirketlerinin poliçeleri ve bankaların e-fatura bilgileri gösterebiliriz. Fakat bu konu üzerinde hiç endişelenmenize gerek yok, çünkü Xodo muhteşem bir PDF görüntüleme ve düzenleme aracı. Uygulamada bütün düzenleme araçları PDF'in üzerine sadece bir sağ tık ile açılıyor. Bu uygulama sayesinde istediğiniz kısmın altını çizip istediğiniz yere yorum ekleyebiliyorsunuz. Eğer ihtiyacınız olursa kamera, yazıcı vb. bilgisayar çevre birimlerinin kullanıcı kılavuzlarına not ekleyip çıkartabilirsiniz. Taslak moduna geçip hızlıca aradığınız sayfadaki kelimeyi bulabilirsiniz.

Dokunmatik ekranlı bir dizüstü bilgisayara veya tablete sahipseniz bu uygulama sayesinde anlaşmalarınızı kendi elinizle kolayca imzalayabilirsiniz.

3 Ultimate Windows Tweaker 4

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl744q>

Program ilk olarak Vista kullanıcılarının arayüzde yaşadığı takılma sorunlarını gidermek için piyasaya sürüldü. Bu uygulama, sonradan Win 10 kullananlar için baştan tasarlandı. Programa girdiğinizde sol tarafta menüdeki seçeneklerden sisteminizi iyileştirme ye başlayabilirsiniz.

Örnek görselde olduğu gibi başlat menüsündeki gereksiz animasyonları kapatıp bilgisayarınızın daha hızlı açılmasını sağlayabilirsiniz. UWT sayesinde Windows 7'de olduğu gibi uygulamaların ve menülerin rengini değiştirebilirsiniz. UWT'nin sevdiğimiz özellikleri ise ayar menüsünden kolayca hesap makinesi, açma-kapama gibi fonksiyonların kısayollarını sadece bir tık ile oluşturabiliyor olmamız. Yaptığımız bu değişikliklerden sonra bilgisayarınızı yeniden başlatmayı unutmayın. Son ve önemli bir nokta olarak UWT ile kolayca sistem kurtarma noktası oluşturup verilerinizi kaybetme korkusundan kurtulabilirsiniz. Bu özellik ile beraber UWT size güvenli bir bilgisayar kullanma deneyimi de sunuyor.

5 Plex Desktop App

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl7xU1>

Plex en başarılı ev medya sunucusu yazılımlarından biri ve giderek daha iyi bir hale geliyor. Araç aynı zamanda ilk "evrensel" Windows uygulamalarından biri, yani PC, dizüstü, tablet ve Windows Phone telefonlara kurulabiliyor.

6 VLC media player Desktop app

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl7AZh>

7 Mail Desktop app

Windows 10'la birlikte geliyor

Yazılım büyük bir gelişme gösterdi ve en başarılı posta istemcilerinden biri haline geldi.

8 Audible Desktop app

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl8eNh>

Sesli kitaplar müthiş şeyler, bu da ilk evrensel uygulamalardan biri.

9 CCleaner

İndirme linki: www.piriform.com/ccleaner

Windows temizliği için olmazsa olmaz araçlardan biri.

10 AdwCleaner

İndirme linki: <http://chip.tk/1vOhEV4>

11 Classic Shell

İndirme linki: www.classicshell.com

Windows 8 kullanıcılarına Windows 7 stilinde bir başlat menüsü sağlıyor.

12 SODAT Privacy Protection Tool for Windows 10

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl8pIt>

Windows 10'daki kişisel gizlilik problemlerinize son verin.

13 10AppsManager

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl8trN>

Bu uygulama özellikle yeni Windows 10 PC'ler için kullanışlı

14 EarTrumpet

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl8sUL>

Ses çalan her uygulama için ses kontrolleri sağlıyor

15 WiFi Analyzer Preview

İndirme linki: <http://chip.tk/1Tl8wDG>

Ev ağınızdaki sorunları ortaya çıkarın

4 Driver Booster 3

İndirme linki: www.iobit.com/en/driver-booster.php

Eğer herhangi bir bilgisayar donanımınızı değiştirmişseniz, ilk olarak donanımın güncel olup olmadığını kontrol etmelisiniz. Bizim yapmamız gereken bu kontrolü Driver Booster 3 bizim için üstleniyor. IOBITS Driver Booster 3 tek bir dokunuşla güncelleme problemlerinizi ortadan kaldırıyor. Bütün IOBIT yazılımlarında olduğu gibi bunda da uygulamayı yüklerken üzerinde tık bulunan kutucuklara dikkat etmeniz gerekmekte, çünkü bu gözden kaçan tık işaretleri IOBIT araçlarının bilgisayarınıza istenmeden yüklenmesine neden olabilir. Bu IOBIT'in ilk kusuru değil fakat son kusuru da olmayacaktır ama bu kusuru tolere etmemizin nedeni IOBIT'in araçlarının çok kullanışlı ve yenilikçi olması.

yorum@chip.com.tr

Hayat kurtaran mobil uygulamalar!

Tabletiniz ve telefonunuz, oluşabilecek hastalık semptomlarını bulmanıza yardımcı oluyor, vücudunuzu ve hatta beyninizi çalıştırmanızı sağlıyor. İşe yarar sağlık uygulamalarını araştırdık.

Emre ERGÜN

Sağlık takip cihazları ve fitness bileklikleri son yıllarda büyük bir endüstri haline geldi. Ancak vücudunuzu zinde tutmak için plastik bantlara ihtiyacınız yok. Tabletini ya da telefonunuzu kullanarak sağlığınıza korumanıza ve daha da iyi hale getirmenize yardımcı olacak birçok mükemmel uygulama mevcut; hatta bunların çoğu ücretsiz. Ancak düşük kaliteli, kullanıcıyı yanlış yönlendiren sağlık uygulamalarının sayısı da az değil. Aralarından en iyileri ve sağlığınıza korumanıza yardımcı olabilecekleri seçtik.

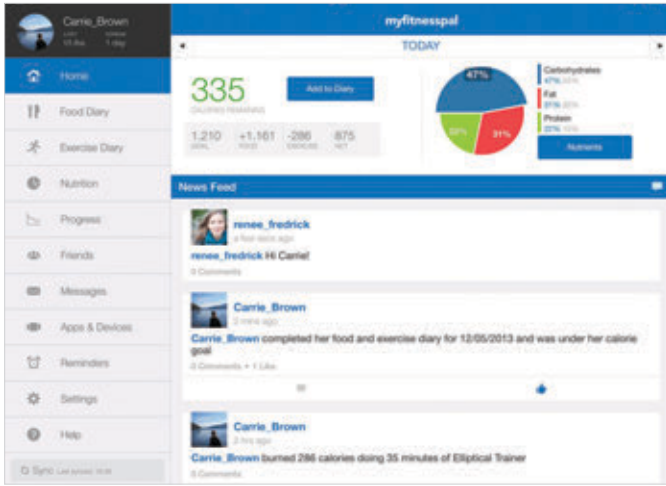
Semptomları bulur, takip eder

Hiçbir şey sağlık sorunlarınızı bir doktor kadar iyi anlayamaz. Diğer taraftan, doktorunuzun tanı koymasına yardımcı olabilmek adına bir uygulama kullanarak fiziksel değişikliklerin kaydını tutabilir, bu kayıtları doktorunuza gösterebilirsiniz.

Örneğin, cildinizdeki benlerin sayısını takip eden Doctor Mole uygulaması Android üzerinde ücretsiz olmasına karşın Apple kullanıcıları ücret ödemek zorunda. Glikoz seviyesini takip eden iHealth Gluco-Smart uygulamasının kullanımı ücretsiz fakat bu uygulamanın çalışması için iHealth firmasına ait kablosuz glikoz cihazını da kullanmanız gerekiyor.

Endişe duyduğunuz sağlık sorunlarının teşhisi için NHS tarafından geliştirilen ve tamamen ücretsiz olan 'Health and Symptom checker' uygulamasını kullanabilirsiniz. Bu uygulama tanıları yaparken durumunuza bağlı olarak temel önerilerde de bulunuyor. Nuffield HealthScore uygulaması da ücretsiz ve kapsamlı, fitness odaklı bir kontrol uygulaması.

Söylemek gerekir ki sağlık uygulamaları, cihazın GPS sensörünü kullandıkları için telefonlar üzerinde daha iyi çalışıyorlar (sol, alt).

Çok sayıda ücretsiz sağlık uygulaması mevcut

İlk yardım durumlarında işe yarıyor

İngiliz Kızıl Haçı, acil durumlarda işinize yarayacak, hatta belki de hayat kurtarabilecek oldukça kullanışlı, ücretsiz bir ilk yardım uygulaması sunuyor (Android <http://chip.tk/1J4ctw5>, iOS <http://chip.tk/1J4cznz>). Kriz anında yapmanız gerekenleri anlayabileceğiniz adım adım, hatta videolarla desteklenen bu uygulama ile isterseniz ilk yardım bilginizi pekiştirebileceğiniz kısa sınavlar da çözebilirsiniz. Tüm içerik uygulama içinde mevcut olduğu için kullanırken bir internet bağlantısına da ihtiyacınız yok.

Ücretsiz "First Aid Training" uygulaması da (<http://chip.tk/1J4cAid>) kritik durumlarda yapılması gerekenleri öğreten bir uygulama. Kalp krizi, suni solunum, düşme gibi durumlar için hızlı düğmeler mevcut. Bir önceki uygulama gibi bu uygulamanın içeriği de offline olarak kullanılabilir.

Akıllı telefonunuzda "acil durumda ulaşılabilecek kişi" bulunması önemli. Ücretsiz PailleButton (www.redpanicbutton.com) uygulaması ile seçtiğiniz kişiye GPS konumunuzun da bulunduğu bir SMS mesajı otomatik olarak gönderiliyor.

Yediğinizi, içtiğinizi takip edin

Eskiden diyet günlüğü tutmak, yediğimiz her şeyi bir deftere yazmaktan ibaretti. Şimdi ise tabletiniz ve telefonunuz bu bilgileri sizin için kaydediyor. Hatta harcadığınız kalori miktarını da hesaplayarak beslenmeniz konusunda özet bilgiler verebiliyor.

Bunu yapan birçok uygulama mevcut, fakat bizim tercihimiz MyFitnessPal tarafından geliştirilen "Calorie Counter & Diet Tracker" oldu (Android <http://chip.tk/1J4cSyO>, iOS <http://chip.tk/1J4cWOQ>). Reklamlara katlanabiliyorsanız kullanmak için ücretli versiyonuna da ihtiyacınız yok. Ücretsiz bir hesap yarattıktan sonra boy, kilo, yaş ve hedef kilo gibi bilgileri girdiğinizde uygulama size günlük kalori hesabı yapabiliyor. İsterseniz yediklerinizi de uygulamaya veri olarak girebilir, geniş veritabanında bu yiyeceklerin kalori miktarlarını öğrenebilirsiniz. Ayrıca cihazınızda uygulamanın desteklediği bir fitness bandı kullanıyorsanız günlük kalori tüketiminizi de gerçek zamanlı olarak görebilirsiniz.

Uyurken sizi izliyor

Uykusuzluk ya da yetersiz uyku bizi yorgun ve dalgın yaptığı gibi, uzun dönemde sağlığımızı da ciddi şekilde etkileyebiliyor. Kalp hastalığı, tansiyon, obezite, şeker gibi hastalıklar kronik uykusuzlukla ilişkilendirilebiliyor.

Birçok fitness bandı üzerinde uykunuzu takip eden sensörler de bulunuyor, fakat benzer bir sonucu ücretsiz bir uygulama olan

Telefonunuz sağlığını nasıl koruyor?

Geçtiğimiz aylarda tekrarlanan bir araştırmanın raporlarına göre her gün yapacağınız 20 dakikalık yürüyüşler hayatınıza birkaç yıl ekliyor. Uzmanlar, her gün 10 bin adım atmaya (yaklaşık 8 kilometre) salık veriyor.

Yürüdüğünüz mesafeyi ölçen birçok uygulama mevcut fakat bunların çoğu tablet üzerinde çalışmıyor; GPS destekli bir akıllı telefona gereksinim duyuyor. Zaten tablet yerine telefon kullanmak bu açıdan daha rahat.

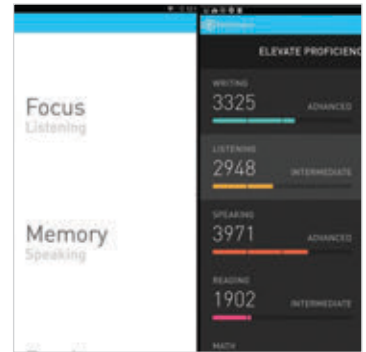
Apple'ın dahili Sağlık uygulaması yalnızca iPhone üzerinde çalışıyor (iPad desteği yok). iOS8, iPhone 5s ve sonraki sürümler ve M7 hareket sensörü ile birlikte geliyor. Uygulamayı açtığınızda zaten çalışmakta olduğunu fark edebilirsiniz.

Eski bir iPhone veya Android telefonunuz varsa, adımlarınızı ücretsiz Moves (Android <http://chip.tk/1J4dmz>, iOS <http://chip.tk/1J4dnc3>) uygulamasıyla da sayabilirsiniz. Android kullanıcıları yine ücretsiz olan ve adımsayar özelliği bulunan Google Fit (<http://chip.tk/1J4drbL>) uygulamasını da tercih edebilirler.

Zeka oyunları ile aklınızı da zinde tutun

Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur. Öyleyse beynimizi de göz ardı etmeyelim. Bu konuda yardımcı olabildiğini belirten birçok uygulama var. Maalesef "beyin eğitimi" iddiası taşıyan çoğu uygulama tamamen yaldırma. En iyileri ise ücretsiz olarak günde sadece birkaç zihin egzersizi yapmanıza izin veriyor, diğer egzersizler ücretli.

Bu alanda da favorimiz Elevate uygulaması (Android <http://chip.tk/1J4dzYQ>, iOS <http://chip.tk/1J4dCUB>) ve Lumosity (Android <http://chip.tk/1J4dFjh>, iOS <http://chip.tk/1J4dJiU>). Bu uygulamalar, sinir ağı ve kavrama becerileri üzerine yapılmış araştırmalara dayanan egzersizlerle hafızanızı güçlendirebilir, özgüveninizi pekiştirebilir, lisan becerilerinizi destekleyebilirsiniz.

Beyninizdeki gri madde miktarını korumak için yine de ücretsiz uygulamaları tercih ediyorsanız hem Android, hem de iOS için birçok ücretsiz Sudoku uygulaması mevcut.

"SleepBot" ile alabilirsiniz (Android <http://chip.tk/1J4d3dj>, iOS <http://chip.tk/1J4d3Ky>). Tablet veya telefonunuzu (uygulama her ikisinde de çalışabiliyor) yatağınıza yakın bir yerde bulundursanız gece boyunca hareket ve seslerinizi analiz ederek uyku döngünüz hakkında önemli bilgilere sahip olabilir, hatta zaman içinde uygulamanın hafif uyku sırasında çalan "akıllı" alarmları sayesinde sabahları daha rahat uyanabilirsiniz.

Uyku sorunu olanların deneyebileceği bir iPhone uygulaması da Sleepio (<http://chip.tk/1J4dbtr>). Haftalık 27 TL karşılığında uyku eğitimi alabilirsiniz. Uygulamanın ücretsiz deneme sürümü de mevcut.

Refurbished bileşen rehberi

Hangi elden geçirilmiş parçayı almalı ve hangilerinden uzak durmalısınız?

Ertuğ AYDIN

Aslında refurbished sistemlere yeni bir PC alırken bakmakta büyük yarar var ama çok fazla kullanıcı PC'yi baştan aşağıya değiştirmek gibi külfetli bir işe kalkışmıyor. Yine de yenileme yerine upgrade tercih eden biriyse, kelepirci aramakta fayda var ve refurbished (elden geçirilmiş, yenilenmiş, çıkma parçalar) veya "open-box" ürünler kelimenin tam anlamıyla kelepirciler.

Fakat bunlara güvenilebilir mi? Çoğu zaman cevap evet, fakat riskleri bilmekte de fayda var, zira elden geçirilmiş bir üründen bahsediyoruz, refurbished veya değil. Bu nedenle biz size bu tip bileşenler hakkında bir rehber hazırlayarak nelere dikkat etmeniz gerektiğini anlatıyoruz.

Sabit diskler

PC bileşenleri arasında sabit diskler uzun vadede sorun çıkarma

ihtimali en yüksek olan parçalardır. Sadece hareketli parçalar içermeleri sebebiyle değil, devamlı kullanılmaları ve normal kullanımdan dolayı toza maruz kalmaları ve buna karşı hassas olmaları nedeniyle durum budur.

Bir sabit disk refurbished etmeye çalışan birinin karşılaşacağı sorun, bu parçaların tamire çok da uygun olmamalarıdır, teknik bilginiz ne kadar yüksek olursa olsun.

Bir sabit disk tamir etmek için gereken ekstrem şartlar, yenisini almayı tamirattan daha ucuz hale getiriyor. Eğer birisi bir sabit disk açarsa, bunu özellikle tozdan arındırılmış bir ortamda yapmalıdır. Bu nedenle veri kurtarma işlemi bu kadar yüksek bir teknoloji gerektirir. Eğer bir disk özellikli bir ortamda açmazsanız, onu tamir edeceğim derken daha kötü bir hale getirirsiniz.

Yani refurbished bir sabit disk, basitçe silinmiş ve bad sector'lere karşı test edilmiş bir sabit disk. Teorik olarak yeniden farksızdır.

İkinci el HDD'ler genelde sorunlu oluyor

Pratikte ise, sıfır bir diskten daha kısa bir kullanım ömrüne sahiptir. Bad sector'ler sıfır bir diskte dahi bir anda belirebilirler, disk ne kadar çok kullanılmışsa, bunların oluşma ihtimali de o kadar yüksektir.

Eğer herhangi bir tür refurb sistem bakınıyorsanız, biz size kesinlikle sabit disk konusunda sıfır bir ürün tavsiye ederiz, elden geçirilmiş ürün tamamen teste tabi tutulmuş ve sorunsuz gözüktüğü de... Eğer sadece bir elden geçirilmiş sabit disk almak istiyorsanız, bizim tavsiyemiz bu tür bir sabit disk almayın. Sabit diskler zaten ucuzdur ve kullanılmış bir ürün olarak elde edeceğiniz madde avantaj düşüktür, hele ki bunlara yüklediğiniz verinin kaybolması ihtimali de düşünülünce bunlara yönelmemek gerekir.

SSD

Sabit disklerle kıyasen, SSD'ler pahalıdır ve refurbished bir SSD ciddi bir tasarruf sağlar. SSD'lerde hareketli parça yoktur ve bu durum onları hataya karşı daha korumalı yapar, fakat bu refurbished SSD'leri gözü kapalı alabileceğiniz anlamına gelmez.

Bir sabit disk ile SSD'nin refurbish edilmesi işlemi neredeyse aynıdır: disk silinir ve hatalara karşı teste tabi tutulur, dahili yazılım mümkünse silinip yeniden kurulur veya bir üst versiyona çekilir. Kasanın değiştirildiğine de rastlamak mümkündür. Fakat aktüel kayıt alanı, SSD'lerde NAND flash - bu işleminden etkilenmez, yani yapılan işlemler daha çok dış görünüşle ilgilidir.

Mekanik disklerde olduğu gibi, refurbished SSD 'lerde de en önemli parçaların tamir edilmediği söylenebilir. Toz ve fiziksel yıpranma SSD'lerde sorun teşkil etmiyorsa da, flash memory belirli bir yazma ve yeniden yazma ömrüne sahiptir. Belki ilk bakışta sıfır bir SSD'den ayırmak kolay değilse de, refurbished bir SSD'de kullanım ömrü daha azdır.

Bir SSD'nin neden refurbish edildiğini de sorgulamak lazım. Çalışan bir SSD'yi kimse iade etmez, eğer bir SSD refurbish edildi ise, o ürün büyük ihtimalle sorunlu olduğu için iade edilmiştir. Bir SSD'yi tamir etmek imkansız değilse de çok zordur ve ürün sorumlu diye iade edildi ise, büyük ihtimalle hala sorunludur. Eğer satıcı üründe hata bulamadıysa, siz de detaylıca test edip ürünün hatasız olduğundan emin olun.

İşlemciler

Büyük ihtimalle şaşırmayacaksınız, şu ana kadar saydığımız parçalardan farksız olarak, bir işlemciyi refurbish etmenin bir yolu yoktur. En iyi ihtimalle, refurbished bir işlemci, ya open-box (kutusu açılmış ürün) yahut da teşhir ürünüdür, riskleri de ona göredir.

Sabit disklerin aksine, kutusu açılmış işlemciler çok büyük ihtimalle sorunsuzdur ve sorun çıkarma ihtimalleri azdır. İşlemciler üreticiler tarafından dahi refurbish edilemediklerinden, ürünün

Ekran kartlarında refurbished model bulmak daha kolay

satışta olması, ürünün test edildiğini ve sorunsuz çalıştığının vaat edildiğini gösterir. Satın almanızdan hemen sonra bir sorun çıkarsa, sisteminiz bu arıza yüzünden ciddi bir sorun yaşamaz veya veri kaybı yaşamazsınız, bu durum sabit diskler için geçerli değildir.

Refurbished bir işlemci alırsanız, en çok dikkat etmeniz gereken mevzu garanti ve iade şartlarıdır. Eğer satıcı size sorunlu ürünü iade imkanı tanıyorsa, bu riski alabilirsiniz. Eğer özellikle open box ve teşhir ürünlerinin iade edilemeyeceğinden bahsediyorsa, bu riski almayın, zira işlemciler pahalı bileşenlerdir. Çalışmayan bir işlemci, çalışmayan bir PC demektir!

Ekran kartı

Ekran kartlarının kompleks yapısı, refurbished modellere sık sık rastlamamız anlamına geliyor, zira bu ürünlerde sorun çıkma ihtimali de tamirat imkanı da yüksek.

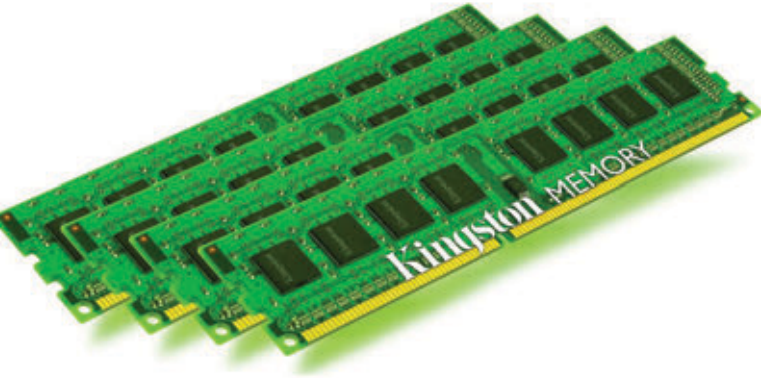
İyi haber şu ki, tamiratta kullanılan parçaların çok büyük bir kısmı sadece üreticiden tedarik edilebiliyor, yani tamirat kalitesi yüksektir.

Örneğin, sadece üretici ekran kartı işlemcisini veya hafıza çiplerini değiştirebilir ve bunlar en önemli parçalar. Kullanıcı ekran kartının soğutma sistemini veya fanını değiştirebilir, fakat bunların çalıştıklarının garanti edilmiş olması, bir sorun oluşmasını engeller. Ekran kartlarında "refurbished" ürün, sadece kablo ve aksesuarların yenilenmiş olması anlamına gelebilir, bu durumda çok iyi bir alım gerçekleştirmiş olursunuz. Ekran kartlarının kullanım ömrü uzundur ve bunlar uzun vadede normal kullanıma dayanıklı ürünlerdir; yani ekran kartını genelde bozulduğu için değil, artık yeterli olmadığı için değiştirirsiniz.

Dikkat etmeniz gereken husus, kutusu açık ekran kartlarıdır, bunlar tamir veya refurbished edilmemişlerdir. Özellikle de güçlü tip ürünlerde, kutusu açık bir ürünün overclock edilmiş ve bu hızlarda verimli çalışmamış olması nedeniyle iade edilmiş olma ihtimali yüksektir.

Bir ekran kartını kısa süreliğine dahi overclock etmek ufak tefek kusurlara sebep olabilir, fakat bir ekran kartının iade edilmiş olduğunu biliyorsanız, neden ve ne kadarlık bir sorun yüzünden iade edilmiş olduğunu bilmeniz imkansızdır. Kutusu açılmış ekran kartları ise refurbish edilmiş kartlardan daha büyük bir tehlike arz ederler.

Fakat refurbished ekran kartları ile ilgili iyi bir haber var, o da bu kartların sistemin geneline etkisinin çok düşük olması. Eğer iyi bir Intel veya AMD işlemciniz varsa, bunların dahili bir ekran kartı işlemcisinin olması ihtimali yüksektir ve bunu kullanarak geçici olarak idare edebilirsiniz. Bu riski almayı biraz daha kolay hale getirir: kartta sorun çıkarsa sisteminizi kullanmaya devam edebilirsiniz ve kartı iade ederek paranızı kurtarabilirsiniz.

Refurbished RAM bulmak mümkün değil.

RAM

RAM hem ucuz hem de hayati önem taşıyor olması nedeniyle benzersiz bir parçadır. Sorunlu bir RAM her türden soruna sebep olabilir ve bu sorun herhangi bir parçadan kaynaklanıyor gibi gözükabilir. Eğer refurbished bir RAM edinebiliyor olsaydınız, pek de tasarruf etmezsiniz.

Zira refurbished bir RAM edinemezsiniz, çünkü onu satan da yoktur. En iyi ihtimalle kutusu açılmış bir RAM edinebilirsiniz, ve bunu yaparsanız da hatırı sayılır bir tasarruf etmemiş olursunuz. Fiyatta 20 TL'den yüksek bir fark yoksa riske girmeye değmez. Eğer eski tip veya özel bir tür RAM alıyorsanız, 'refurbished' büyük ihtimalle bu parçanın eski bir sistemden alınmış (çıkma) olduğunu, temizlenip test edildiğini belirtir, sorun diğer parçalarla aynıdır: bu üreticinin refurbish ettiği bir ürün değildir, sadece ikinci el bir parçadır. İade koşullarına ve RAM'in iyice test edildiğine dikkat edin, kendiniz de ürünü hemen ciddi derecede teste tabi tutun. Sadece test etmeyin, stres testine tabi tutun. Eğer ciddi sorun varsa, bu sistemi zorladığınız anda ortaya çıkacaktır ve bunu tespit etmek için vakit kaybetmemelisiniz.

Monitörler

Çoğu bileşende refurbished bir versiyonu tercih ederken dikkatli olmak gerekir. Monitörler için tam tersi geçerli: almak istediğiniz modeli tespit edin ve bunun refurbished versiyonunu arayın.

Bunun sebebi monitörlerin piyasadaki en çok iade edilen ürünlerden biri olmasıdır. Bu iadelerin birçoğu kullanıcının ürünün dış görünüşünü beğenmemesinden kaynaklanıyor, fakat takılı veya ölü piksel nedeniyle iade edilen ürünler de yok değil. Eğer bilmiyorsanız cevabını verelim: takılı piksel rengini değiştirmeyen, rengi sabit kalan pikseldir, ölü piksel ise hiç ışık saçmayan, siyah bir

Refurbished monitörler daha cazip.

nokta olarak gözüken piksellerdir. Çoğu LCD ekranda bir iki ölü veya takılı piksel vardır, bunları piyasadan tamamen kaldırmak üreticiler için oldukça masraflı bir işlem olur. Fakat satıcıların daha esnek bir politikası olabilir. Eğer bir kullanıcı ürünündeki takılı veya ölü piksellerden ötürü iade talep ederse çoğu satıcı bunu kabul eder. Eğer buna takılmayan tipte biriyseniz, kutusu açılmış ürünleri tercih ederek ciddi derecede tasarruf sağlayabilirsiniz. Fakat yine de, üreticinin refurbish ettiği ürünleri tercih etmelisiniz. Eğer takılı veya ölü piksellerin sayısı belli bir oranın üstünde ise veya panelin belli bir yerinde yoğunlaşmışsa (özellikle de ortasında) monitörler üreticiye refurbish edilmesi için iade edilir ve genelde tüm ekran paneli sıfırı ile değiştirilir. Yeni bir LCD panel sorunsuz olarak kullanıcıya sunulur.

Gerçekten de refurb monitörlerin bozulma ihtimali sıfır ürünlerden farklı değildir. En kötü ihtimalle bir iki sinir bozucu pikselle uğraşmak zorunda kalırsınız, ki bizce o pikseli ne kadar büyük bir tasarruf ettiğinizi hatırlamak için kullanırsınız.

Anakartlar

Anakartlarda kullanımdan dolayı sorun çıkma ihtimali azdır ve refurbished bir anakart satın alırsanız bu kartın sizin onun çalışmasını umacağınız süreden fazla çalışacağından pek de şüphe etmemelisiniz. Çoğu kişi anakartını işlemcisini değiştirdiği için değiştirir, yeni bir soket gereklidir ve bunlar da bizim onlardan isteyebileceğimiz süreden daha fazla süre sorunsuz çalışırlar.

Aslında bir anakartta çok fazla değiştirilebilecek parça bulunmaz. Fanlar ve soğutma sistemleri temizlenebilir ve/veya değiştirilebilir, CMOS pili değiştirilebilir ve bundan sonra anakart neredeyse sıfır gibi olur, her yere tesir etmiş toz hariç.

Eğer bir anakart profesyonelce veya üretici tarafından refurbish edilmişse, bazı elektronik bileşenlerin- belki kapasitörlerin veya rezistörlerin de- değiştirilmiş olma ihtimali vardır, fakat bunların bir sorun çıkarma ihtimali oldukça düşüktür. Testler ayrıntılı ise ve iade imkanı varsa, bir refurbished anakartın performansı konusunda endişe duymak için çok fazla sebep yoktur. Eğer bir anakart refurbished veya kutusuz ise, endişe etmeniz gereken asıl mevzu aksesuarlardır. Anakartlarla birlikte birçok ek bileşen almış olursunuz, bunların bazıları elzemdir, bazıları değildir. Eğer baktığınız anakartta tüm ek bileşenler yoksa, hangilerinin eksik olduğunu tespit etmek önemlidir; zira eksik olan bir SATA kablosu gibi basit bir bileşen de olabilir, sabitleme ünitesi gibi önemli bir bileşen de olabilir. Sonuç olarak ölü bir refurbished anakart alma riski ile sorunlu bir sıfır anakart alma riski aynıdır ve düşük fiyatı nedeniyle refurbished bir anakart alma riskine girilebilir.

Elden geçirilmiş anakartlarda sorun çıkma ihtimali düşüktür.

Refurbished tablet artısı eksisi

Refurbished bir mobil cihaz alınır mı veya daha fazla para harcayıp sıfır bir ürün mü almalı?

Pazarlamacıların düşündüğünün aksine, çoğu tablet en çok yatak odalarında ve salonlarda kullanılıyor, zira bunları ele alıp kullanmaya başlamak veya kaldırmak bir saniye alıyor. Böyle bir şey günümüzde en küçük laptop için dahi söz konusu değil.

Bu cihazların çok rahat kullanımlarına rağmen fiyatları genelde pek de düşük olmuyor. Sadece en ucuz ve fonksiyonsuz cihazların fiyatı düşük ve cidden işe yarayan, güçlü bir model edinmek isterseniz (veya sadece ekran boyutu yeterince iyi olsun isterseniz) harcamanız gereken para çok ama çok artıyor.

Fakat iyi haberler de yok değil: Eğer yeni fakat fabrikadan yeni çıkmamış bir cihazı kabul ederseniz, çok ciddi tasarruf yapabilirsiniz. Hızlı sürüm takvimi ve tabletlere olan yoğun ilgi ikinci el tablet piyasasını şaşırtıcı derecede canlı tutuyor. Bizim yazımızda belirttiğimiz “ikinci el” ürünler, kullanılıp iade edilen ve üreticinin sorunsuz olduğunu belirttiği ürünler, bunlara “refurbished” deniliyor. Bu tip ürünleri çok uygun fiyatlara edinmek mümkün.

Temel avantajlar

İkinci el bir tabletin ilk avantajı tabii ki fiyatı. Bazen yüzde 50’ye varan tasarruflar söz konusu olsa da genelde tasarruf seviyesi %10-20 arasında. Fakat bunu da küçümsememek gerek, zira ürünlerin sıfır versiyonlarının fiyatı hiç de düşük değil. Eğer ürünü onaylanmış bir “refurb tedarikçisinden” alırsanız, ek olarak normal bir ikinci el ürün alımında edinmeyebileceğiniz ekstra donanımlar ediniyorsunuz. Yukarıdaki tip bir satıcıdan alınmış bir “ikinci el” üründe, donanımın test edilip çalıştığının garanti edilmiş olduğunu bilirsiniz, bu bir ikinci el ürün için mümkün değil. Bu ayrıca tabletin yanında gelen kullanıcı ürünlerinin de size verileceği anlamına geliyor. Çoğu üretici “ikinci el” ürünlere sıfır ürünler gibi iade hakkı tanıyor ve bir ürünün üreticisi bu iade hakkını tanımıyorsa, bu o ürünün büyük ihtimalle test edilmediğini ve sorunlu olduğunu gösterir. Bir diğer avantaj ise, çoğu ikinci el ürün alımında karşılaşmayacağınız şekilde donanımın mümkün olan en ileri seviyede başlangıç durumuna yakın hale getirilmiş olması. Yazılım default ayarlarına getirilmiş ve ürünle gelen her yan donanımın da değiştirilme garantisi var. “Refurb” etme işlemi hasarlı bir USB kablosunu veya eğilmiş bir kutuyu değiştirmek kadar basit olabileceği gibi tüm ekranı ve kasayı değiştirmek kadar ciddi de olabilir. İkinci el tabletlerde en azından minik çizikler ve kullanım izi beklenir, fakat “refurb” bir ürün tamamen sıfır bir ürün gibi görünebilir.

Temel Dezavantajlar

“İkinci el” bir ürün almanın genel dezavantajları bir kaç adet, bunların genel başlığı ise ürünün belirsiz performansı ve yedek parçaları. Eğer ürünü üreticinin izin verdiği bir programdan geçmiş (veya daha da iyisi üreticinin kendi programından geçmiş) bir ürün alırsanız, yenilenen parçanın orijinal mi yoksa ucuz bir fason parça mı olduğunu bilmenize imkan yok. Özellikle ekranların daha çabuk kırılıp çatlayan daha ince fasonlarla değiştirildiği biliniyor ve çok yaygın olmasa da, bazı arızalı pillerin de patlaması söz konusu olmuştur. Tabi ki bu iki kötü örneğin size denk gelme ihtimali çok az. Zaten bu tarz bariz üre-

tim hataları bu çağda bu usulün teknolojiye rağmen bazen ortaya çıkabiliyorlar. “Refurb” tabletlerin çok büyük kısmı bilindik satıcılar tarafından satışa sunuluyor ve hiçbir fonksiyonel kusurları veya tehlikeleri olmuyor. Bir “refurb” ürünündeki en büyük sıkıntı yaşıyla ilgili. Yeni parçalarla bile, bu ürünler diğer sıfır ürünlerin aksine daha erken bir tarihte üretildikleri için kullanım ömürleri daha kısa. Eğer “refurb” ürün daha eski bir nesil ürünü ise, kullanım ömrü değilse de üreticinin yazılım desteği vereceği kullanım ömrü sıfır bir üründen daha az. İkinci el PC’lerin aksine donanım güvenliği büyük bir dert değil. Çünkü tablet parçaları tek başlarına, içinde kullanıldığı aletin kinden çok daha uzun süreli sorunsuz çalışabilen parçalar. Pil bu konuda istisna ama genelde piller “refurbish” etme işleminde değiştiriliyor. Esas sorun donanım desteği. Platformdaki hızlı gelişim en yeni cihazı dahi alsanız, üreticinin gelecek yıl işletim sisteminin en son sürümüne destek sağlayacağı garanti değil. Çoğu tablet üreticisi destek sunmadığı için eski Android sürümlerine mahkum durumda ve bunlar yeni cihazlar. Refurbished ürünler yıllar değilse de aylarca azalmış destekle geliyorlar.

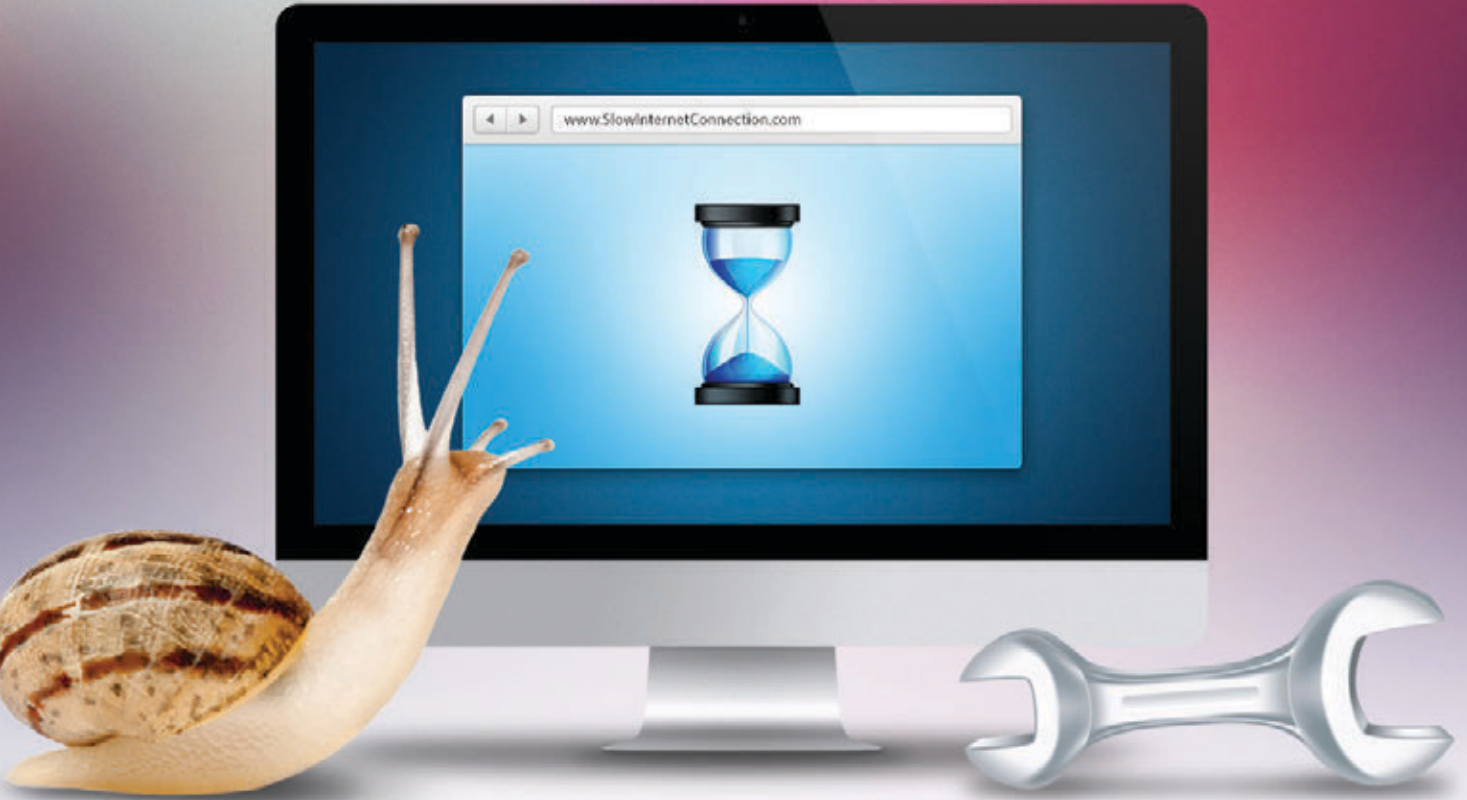
En yeni yazılımları yükleseniz bile donanımınızın yeni özelliklerden faydalanmanıza yetmeyeceğini de görebilirsiniz. Ayrıca tabletinizin yeni aksesuarlara uygun olmaması da gayet muhtemel, örneğin iPad kullanıcıları 32 pinden Lightning konektörlere geçtiğinde çaresiz kaldılar. Sonuç olarak donanım desteğinin de kesilmesi ihtimali, bir refurbished ürün alırken hesaba katılması gereken bir risk. Tabi şunu belirtmemiz lazım, bir üreticinin desteğini üründen çekerse, ürün otomatikman kullanılmaz hale gelmez. Ürün yine tam kapasite çalışır, fakat bazı yeni özelliklerden mahrum kalabilirsiniz. Bu aktif olarak para kaybetmeniz ve zarar etmeniz anlamına gelmez.

Apple’da durum

Eğer resmi olarak refurbish edilmiş bir iPad bulursanız, kesinlikle kaçırmayın. Apple’ın politikası gereği refurbished ürünlerde aksesuarlar her zaman sıfır olanları ile değiştiriliyor, donanım tamamen teste tabi tutuluyor ve en ufak bir hata gösteren parçalar otomatikman yenileri ile değiştiriliyor. Kasa ve ekran otomatikman yenileniyor. Bir iPad’in refurbished veya sıfır olduğunu tespit etmenin tek yolu kutusunda bu durumun belirtilmiş olması, bizce Apple bunu üçüncü şahıslar refurbished ürünleri ucuza edinip sıfır fiyatına satmasınlar diye yapıyor. Yaşayacağınız tek sorun bunları bulabilmek, Apple’ın resmi mağazası Apple Store web sitesinin derinliklerinde bir yerde gizli ve stokları az. Aradığınız modeli bulabilmek için çok şanslı olmalısınız. Yani refurbished bir Apple ürünü alabilmek için müşkülpesent olmamalısınız ve sabırlı olmalısınız. Fakat bu sabrın karşılığını alacağınızdan şüpheleniz olmasın.

Fakat dikkat edin ki, bir refurbished Apple ürününü onaylı bir tedarikçiden edinmezseniz, yukarıda yazılı şartların hiç biri geçerli değildir. Apple resmi bayilerinde tamir edilmeyen ürünleri kabul dahi etmez. Yani Apple kullanırsanız kesinlikle Apple’ın dahil olduğu yollara bakmalısınız. Onaylı bir refurbished Apple ürünü alırsanız, garanti mevzuu sıfır bir üründen farksızdır.

yorum@chip.com.tr

Evdeki bağlantı hızını artırmak için 21 ipucu

Evdeki bağlantınız size biraz yavaş mı geliyor? İşte size deneyebileceğiniz bazı ipuçları

Ertuğ AYDIN

Evde bir ağ kurmak 15 yıl önce sadece gerçek anlamda bilgisayar delisi olan insanların övündüğü bir husustu. Geniş bant teknolojisinin gelişmesi ve servis sağlayıcıların kullanıcılara sunduğu bunu destekleyen modemlerle, ev ağları artık neredeyse herkesin evinde kullandığı bir imkan haline geldi.

Aslında genelde ev ağları kurulumdan itibaren yeterince hızlı bir şekilde çalışır ama bazı ince ayarlarla ağ performansını artırmak mümkün.

Mesela yatak odanızda kablosuz bağlantının sinyalinin düşük olması sorununu yaşıyor olabilirsiniz. Yahut kablo ile bağlanan PC'nizde bağlantı sık sık kopuyor veya NAS'tan film izlemeye çalıştığınızda donma sorunlarıyla karşılaşılıyor olabilirsiniz. Belki de başkaca cihazlar bu soruna yol açıyordur. Belki de tüm ağda bir yavaşlık sorunu vardır. Yaşadığınız sorun ne olursa olsun, çoğu zaman biz buna ayak diremiyoruz ve alışıyoruz ve bazen "basit çözüm" adı altında çok zahmetli ve kompleks işlere kalkışıyoruz.

Bunu akılda tutmak suretiyle size 21 adet evdeki bağlantı hızını

artıracak ipucu hazırladık, yazılıma ufak dokunuşlar ve yeni donanım edinmeyi de içeren...

1 Yeni Donanım

Bağlantı hızını artırmanın en bariz ve ilk adımı daha iyi ve yeni bir modem edinmektir. Yani, desteklediği hız 100 Mbps yerine gigabitlerle ifade edilen bir modem edinmelisiniz ve bu tip bir modemin kablosuz bağlantı hızı da çok daha yüksek olacaktır.

Yaklaşık 450 TL gibi bir bedelle, Netgear DGND3700 N600 iyi bir tercih olabilir, bu dört adet gigabit Ethernet portu ve bir adet gigabit WAN portu olan, 2,4 GHz ve 5 GHz dual band wi-fi destekleyen bir ürün. Harika bir modem ve parasının hakkını veriyor. Alternatif olarak, eğer yeni bir modem kurulumunun zorluğu ile uğraşmak istemezseniz her zaman servis sağlayıcınıza danışıp daha iyi ve yeni bir modem edinme konusunda yardım alabilirsiniz. Bunun avantajı, sözleşmenize bağlı olarak, genellikle piyasadan ucuza (bazen tamamen ücretsiz) yeni bir modem edinebilmek ve servis sağlayıcının ayarlarının modemde kurulu gelmesidir.

Yeni bir modem bağlantı hızınızı ciddi derecede artırabilir

2 Yeni bir switch

Yeni bir modem ev ağının ana bileşeni olsa da, aslında modem sadece sizi internete bağlar. Eğer evdeki ağ hızını artırmak istiyorsanız, fakat modemin internet performansından da memnunsanız, o zaman gigabitlik bir switch edinmenizde büyük fayda vardır.

Eğer yeni switchi modeme tek bağlanan unsur olarak esas bağlantı noktanız olarak kullanırsanız ve tüm diğer kablolu bağlantıları iptal ederseniz, o zaman bilgisayarlar, konsollar, NAS diskler ve benzeri ürünler internete switchin hızıyla bağlanırlar ve modemin 100Mbps'lik hızıyla sınırlanmamış olurlar.

Tamam bu çok estetik değil kabul ediyoruz ama, beş portlu bir gigabit switchi sadece 50 TL gibi uygun bir fiyata edinebilirsiniz (ör. D-Link GO-SW-5G) ve bunu kullanınca hızın ciddi derecede arttığını göreceksiniz.

3 Powerline Adaptörleri

Eğer sizin de eviniz wi-fi sinyallerinin bazı odalara ulaşamadığı tip-te bir ev ise ve ortalıkta dolanan kablolarla evdekilerden izin çıkmıyorsa, tek çareniz bir powerline adaptör kullanmak olacaktır.

Powerline adaptörlerin sorunu vaat ettikleri ile performansları arasındaki fark. Kutusunda yazan değerlere ulaşabilen bir powerline adaptör bulmak oldukça zor. Fakat iyi bir powerline adaptör kabul edilebilir hızlara çıkabiliyor, hem de evdeki elektrik kabloları modernlikten uzak olsa dahi. Bunlara iyi bir örnek TP-Link AV1200 Gigabit Passthrough Powerline Starter Kit (<http://chip.tk/100WYFB>). Bu ürün hızlı, bağlantı yönetim seviyeleri oldukça iyi ve üstündeki priz ile elektriğe ulaşım imkanını da sağlıyor. Fiyatının da 300 TL civarında olduğu düşünülürse, yüksek hız için kablolarla mahkum olmamak adına iyi bir tercih oldukları söylenebilir.

4 Wi-fi Extender

Eğer evde kablolu bağlantı sinyali sorunu yaşıyorsanız ve bazı alanlara sinyal ulaşmıyorsa, bir wi-fi extender edinmek, yeni bir modem almaktan daha ucuz bir çözüm olacaktır.

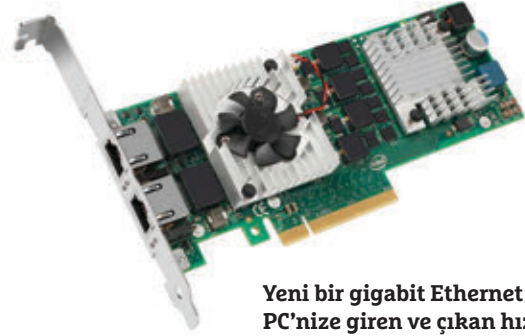
Wi-fi extender basitçe kablolu erişim alanını artırır ve bunu bir modemin yapabileceğinden daha güçlü bir şekilde, daha geniş bir alana sinyal yayarak yapar. Bu aletler kesinlikle işe yarıyorlar ve daha fazla alan aynı zamanda daha iyi bağlantı ve daha yüksek hız anlamına geliyor; ayrıca bu daha fazla cihazı bağlayabilme anlamına da geliyor. İyi bir ürün olarak size ZyXEL WRE2205'i önerebiliriz, fiyatı da oldukça uygun, yaklaşık 90 TL. Bu ürün rahatlıkla yaklaşık 10 metrelik bir alanı kapsayabiliyor. Konumlandırma dikkat etmeniz gereken mümkün olduğunca çok engeli aşmaktır, örneğin bir duvarda yüksekçe bir yere sabitlemek veya evin merkezi bir noktasına koymak gibi, bu sayede daha kaliteli sinyal ve daha yüksek hız elde edersiniz. Burada denemekten vazgeçmemelisiniz, örneğin üst kattaki wi-fi cihazlarının, alt kattaki tüm cihazlar kablolu biçimde bağlandığında daha iyi performans verdiğini göreceksiniz.

Yazıdaki 21 ipucuna ek olarak, şunlara da bir bakabilirsiniz:

1. Sanal bir makine kurduysanız bunların ağ bağlantılarını kapatın.
2. Link Speed ve Duplex ayarlarınızda Auto-Negotiation kullanmak yerine, ağ bağlantısı seçeneklerinde, en yüksek değeri seçin.
3. Ağ bağdaştırıcısı seçeneklerinde Gelişmiş menüsünden jumbo frame'leri devreye sokmak hızı artırılabilir, fakat bu özelliği switchinizin ve modeminizin desteklemesi gerekir.
4. Ev grubunu devre dışı bırakın ve daha geleneksel bir ağ kurun; bunun için tüm PC'lerin ev grubunu terk ettiğinden ve bu özelliğin devre dışı olduğundan emin olun. Sonrasında her PC'den ayrı ayrı paylaşılacak öğeleri seçerek geleneksel tipte bir ağ kurun.
5. Yeni sürücüler kurmak gereksiz gibi gelse de, bazen işe yarayabilir. Ayrıca yeni versiyonlar donanımı başka bir seviyeye taşıyabilir. Bakmaktan zarar gelmez.

Gigabit switchleri artık çok daha ucuz ve çok ciddi bir hız avantajı sağlıyorlar

Yeni bir gigabit Ethernet adaptörü PC'nize giren ve çıkan hızları artırır

5 Ağ bağlantılarınızı yenileyin

Dış bileşenleriniz yeni olabilir ama PC'nizdeki bileşenlerin de yeni olmasında fayda var. Bazen dahili bileşenleri değiştirme imkanı olmayabiliyor, örneğin tabletlerde veya oyun konsollarında, fakat PC'lerde daha iyi bir dual band wireless kartı edinmek performans artışı sağlayacaktır. Ayrıca 10/100Mbps Ethernet portu olan eski bir anakartınız varsa, yeni bir PCI gigabit Ethernet portu edinmek çok ciddi bir fark yaratacaktır. Fiyatlar farklılık gösterse de ortalama 80 TL civarından başlayır.

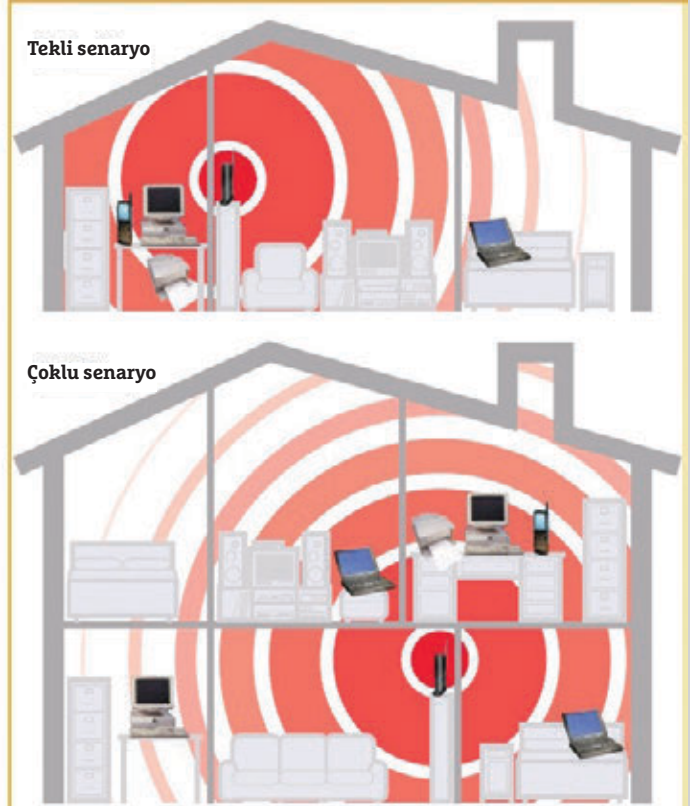
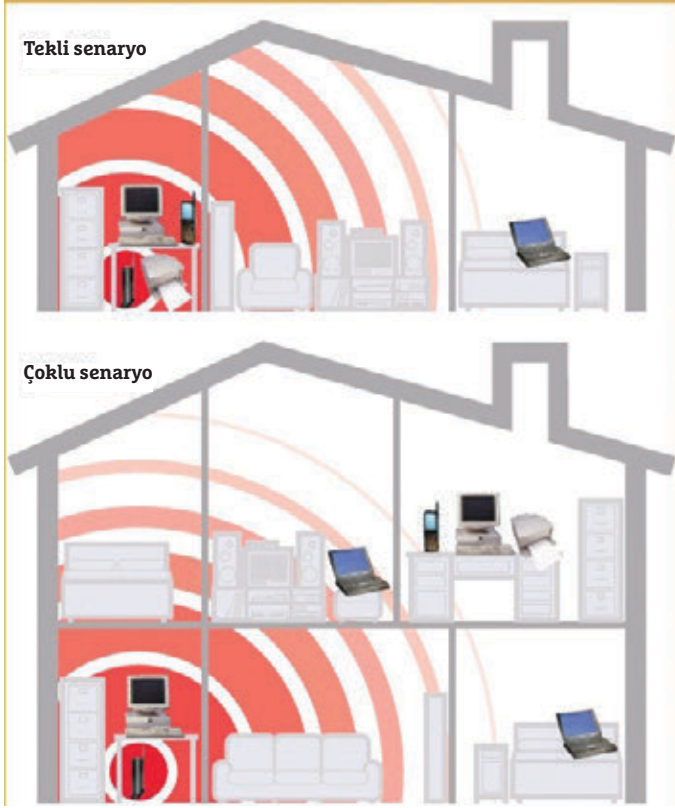
Donanım ince ayarları

Her sorunla karşılaştığımızda yeni bir ürün alabilsek hoş olurdu. Yeni bir switch alır arkadaki odaların sorununu çözerdik. Veya bir ürün alır sinyal sorununu bertaraf ederdik.

Fakat bu hiç de ekonomik bir yol değil ve soru şu: Elimizdekilerden nasıl daha iyi verim alabiliriz?

6 Modemin konumu değiştirin

Bu akla ilk gelmesi gereken yöntem iken genelde durum öyle değil, zira insanlar modemlerinin yerini bir kez belirleyip ona bir daha dokunmuyorlar. Fakat modemin sadece yerini değiştirmenin ne kadar işe yarayacağını bir bilseler şaşırırlar. Örneğin modeminizin kablolu sinyalini ele alalım. Wi-fi hızı mesafeye göre ve geçtiği duvar sayısına göre ciddi derece değişkenlik gösterir. İdeal olarak wi-fi cihazları modemi direkt olarak görmelidir. Fakat her evde bunu sağlamak mümkün değil.

Modemin konumunu değiştirmek daha iyi sinyal kalitesi ve daha yüksek hız sağlar

7 Sinyal optimizasyonu

Diğer cihazların enterferansı (çakışması), hatta mikrodalga fırınların bile, modeminizin hızını etkilediği bilinmektedir. Düşük seviyeli bir sinyal kötü bir bağlantı anlamına gelir ve bu ev ağınızın hızını ve güvenilirliğini düşürür. Yine bunun da çaresi modemin, sinyalini etkileyecek cihazlardan uzakta olduğundan emin olmaktır, özellikle de karışık 2,4 GHz frekansını kullanan cihazlardan.

8 Kanalları değiştirin

Modeminiz otomatik olarak hususi bir kanal seçerek sinyalini yayıyor ve bunun 2,4 GHz veya 5 GHz'lik bir kanal olması fark etmez.

Eğer örneğin bir komşunuz bu sinyal aralığını kullanıyorsa, bunların birbiri ile çakışması oldukça olasıdır. Bu çakışma ciddi bir hız kaybına sebep olur. Bunu deneme yanılma yöntemi ile yapacaksınız ve modemin wi-fi ayarını değiştirip en iyi hızı tespit edip çakışmalardan kaçınmalısınız.

9 Kablolarınızı kontrol edin

Kablolu bağlantılarda genelde hız yeterince iyidir ve aynı ayarlarla başkaca bir kurulum yapmazsanız bir sorunla karşılaşmazsınız. Yine de kablolu bağlantınızda bir sorun hissediyorsanız (ki ethernet kablosu ile bağlanma her zaman daha iyidir), kablolarınızı kontrol etmelisiniz. Kablonuz hala görevini yapıyor ve veri aktarıyor olabilir ama tam kapasitede çalışmıyor olabilir. Kabloların uç kısımlarını kontrol edin ve renkli kablo uçlarının ethernet diyagramına uygun olduğundan emin olun. Ayrıca kablunun bükülmüş veya herhangi bir sebeple soyulmuş olmadığından emin olmalısınız. Son bir ipucu olarak, ethernet kablounuzun bir elektrik kablosuna dolanmadığından emin olun zira bu çakışmaya sebep olur ve aktarım hızını genel olarak düşürür.

10 Kablo uzunluğu

Ethernet kablosunun uzunluğu direkt olarak sorunlara yol açan bir

unsurdur. Bir ethernet kablosu, sinyal seviyesi ciddi derecede düşmeden 90 metrelik bir uzunluk boyunca veriyi iletebilir.

90 metre kulağa ev içi için çok yüksek bir kablo uzunluğu gibi gelse de, insan bazı evlerde gördüklerine şaşmadan edemiyor. Örneğin bir seferinde yaklaşık 75-80 metre kablounun sarılı halde apartman boşluğunda sallandığını ve kısacık bir ucun yandaki odaya uzatıldığını gördük! Böyle bir durumda bu sarılı kısmı kesip iki ucu bağlayarak kabloyu kısaltmak sorunu çözmüştü. Kablolarınızı kısa ve hızlı tutun, eğilip bükülmelerine özen gösterin.

11 Daha kaliteli kablolar kullanın

Ethernet kabloları fiyatlarına bakmaksızın benzer bir iş yaparlar, fakat sinyal kalitesi kabloya göre az da olsa değişebilir.

Bazı kablolarda, örneğin Cat5e gibi, daha kaliteli bir malzeme kullanılır ve bu çakışmaları engeller. Cat6 kablolarsa çakışma engelleme konusunda çok daha iyi bir performans sergiler. Yani aşırı ucuz kablolar yerine biraz daha fiyatı yüksek ve kaliteli kablo türünü (Cat5e ev ağıları için yeterlidir) seçin.

12 Mümkünse döşeli kablo kullanın

Çok basit bir çözüm ama hep göz ardı edilir. Eve kablo döşemek basit bir iş değil ve çoğu insan bunu yapmaz/yaptırmaz. Bir powerline adaptör kullanmak çok daha basittir ama çok daha yavaş ve güvenli değildir. Hızlı bir bağlantı için kablo döşeme işlemini iyi planlamak ve odalar arasında kablo döşemek oldukça önemlidir.

13 Switchleri doğru kullanın

Genelde bir evde ikiden fazla switch bulunmaz ama bazı meraklılarda daha fazla sayıda var. İnsanlar switchleri üçlü prizler misali birbirine geçirmeye bayılıyor ve modeme uzanan bir switch ağı kuruyorlar. Fakat bu tip bir kullanım hız ve bağlantının kendisinde sorunlara yol açabilir; bu nedenle her bir switchi direkt olarak modeme ayrı ayrı bağlamalısınız.

Mümkün olduğunca kabloyu kablosuza tercih edin

14 Bir hub değil, switch kullanın

“Hub” ile “switch”in farkını size telefon konuşmaları üzerinden anlatmaya çalışayım. Hub kullanırsanız her seferinde bir konuşma yapabilirsiniz switch kullanırsanız telekonferans yapabilir ve aynı anda birçok kişi ile konuşabilirsiniz. Tabi ki olay bu kadar basit değil, ama kabaca durum bu, yani bir hub bant genişliği manasında paylaşımlı olduğu için katkı sağlamaz fakat bir switch her kullanıcıya ayrı bir bant genişliği sunar.

15 Fiberoptiğe terfi edin

Eğer hız konusunda çok hassassanız ve paraya kıymaya hazırsanız fiberoptik bağlantıya geçmelisiniz. 100 mbps gibi hızlara rahatça erişen bağlantısı ile fiberoptik sizi uçurur. Fakat gelecek faturadan mesul değiliz!

Yazılım ince ayarları

Bazen sorun donanımda değildir. Gerçekten de 100 Mbps’lik bir bağlantı bir HD filmi takılmadan izletecek kadar hızlıdır. Yine de genelde daha yeni ve hızlı donanım satın almak için kendimizi zorlarız. Bununla birlikte yazılımı size faydalı olabilecek bazı yazılım ince ayarları ile tamamlayacağız.

16”TCP Auto-tuning”i devre dışı bırakın

Windows Vista’dan sonra, Microsoft TCP Auto-tuning isimli bir özellik ile TCP veri alan programların performansına yardımcı olmaya başladı. Bu bir seviyeye kadar iyi bir fikir, fakat birçok kullanıcı bu özelliği devre dışı bırakmanın performansı artırdığını söylüyor. Bunu yapmak için yönetici özellikleri ile bir komut istemi açın ve şunu yazın:

```
netsh interface tcp set global autotuning=disabled
```

Enter tuşuna basıp sistemi yeniden başlatın. Eğer bir fark görmezseniz, geri dönmek için:

```
netsh interface tcp set global autotuning=normal
```

17 Large Send Offload ayarlarını devre dışı bırakın

Large Send Offload (LSO) dosyaları bir ağ üzerinden gönderirken makul bir işlemci yükünü tutturmayı amaçlayan bir özelliktir. Bu daha güçsüz işlemciler zamanından kalma bir özelliktir ve bu evde veri aktarım hızını artırmaya yarayabilir.

Devre dışı bırakmak için, Ağ ve Bağlantı merkezini açıp aktif bağlantıya sağ tıklayın ve özelliklere girin. Sonra düzenle seçeneğinden gelişmiş ayarlara girin. Altta Large Send Offload v2 (IPv4) ve IPv6 değerlerini görene kadar aşağıya kaydırın. Her bir değeri girip devre dışı bırakın.

PC’nizi yeniden başlatın ve bu işlemi ağdaki tüm bilgisayarlar için tekrarlayın. Bir hız artışı görmeniz gerekir.

18 Veri alma tamponunuzu artırın

Yukarıdaki “gelişmiş” menüsünün daha üst bir kısmında alma tamponu ayarını göreceksiniz. Genel olarak bu ayar bağlantının sistemden alacağı RAM ve kaynak miktarını belirlemek için 512 değerinde sabittir. Fakat modern PC’lerde gigabytelarca RAM olduğundan, tampon değerinin daha yüksek olmasında sıkıntı yoktur.

Bu nedenle bu değeri 1024’e çıkarıp bir fark görüp görmeyeceğinizi deneyin. Bazen bu değeri artırmak söz konusu olmaz ama denemekten zarar gelmez.

19 Remote Differential Compression’ı silin

Bu biraz sıkıntılı bir ipucu çünkü bazıları bunun zerre kadar işe yaramadığını iddia ederken, bazıları bunun işe yaradığını iddia ediyor. Tabi bunu denemek size kalmış, Windows tuşuna basıp açılan pencereye “Windows özelliklerini aç veya kapat” yazın ve açılan menüye girin. Açılan ekranda “Remote Differential Compression API Support.” seçeneğini bulun. Eğer bu özellik seçili ise, seçimini kaldırıp sistemi yeniden başlatın.

20 Ağ bağlantısından IPv6’yı kaldırın

Açıklandığı üzere son genel IPv4 adresleri de alındı ve IPv6 yakında tüm dünyada kullanılan sistem olacak. Bu tabi sizin ev ağını etkilemez, zira onlar IPv4 kullanıyor, tıpkı modemın DHCP’si gibi. Fakat ağ bağdaştırıcılarında standart olarak IPv6 devrede ve modeminizin IPv6 kullanmadığından eminseniz, bunu devre dışı bırakıp ufak bir hız artışı sağlayabilirsiniz.

21 DNS ön belleğini temizleyin

Bu da işe yaramayabilen bir ipucu. Bazıları bir mucize yaşadıklarını söylerken, bazıları hiç işe yaramadığını görüşünde.

Burada temel fikir PC’nizin DNS ön belleğini temizlemektir, böylece bir ağ talebinde eski ve sorunlu bir değer yerine yeni bir DNS değeri kullanılacaktır. Bu düşük bir ihtimal ama ağ içinde başka bilgisayarlar gezinirken hızınızın artmasını sağlayabilir.

DNS’i temizlemek için yönetici özellikleri ile bir komut istemi açın ve şunu yazın:

```
ipconfig /flushdns
```

Enter’a basıp, sisteminizi yeniden başlatın ve bir fark var mı kontrol edin.

Sonuç

Çoğu zaman evdeki hızı artırmanın yolu, powerline adaptörlerin ve kablosuz bağlantının performansını engelleyen unsurları ortadan kaldırmak, evde doğru bir kablo ağı kurmak ve gigabitlik bir switch kullanmaktır. Fakat ne yazık ki bu her zaman pratik bir çözüm olmuyor.

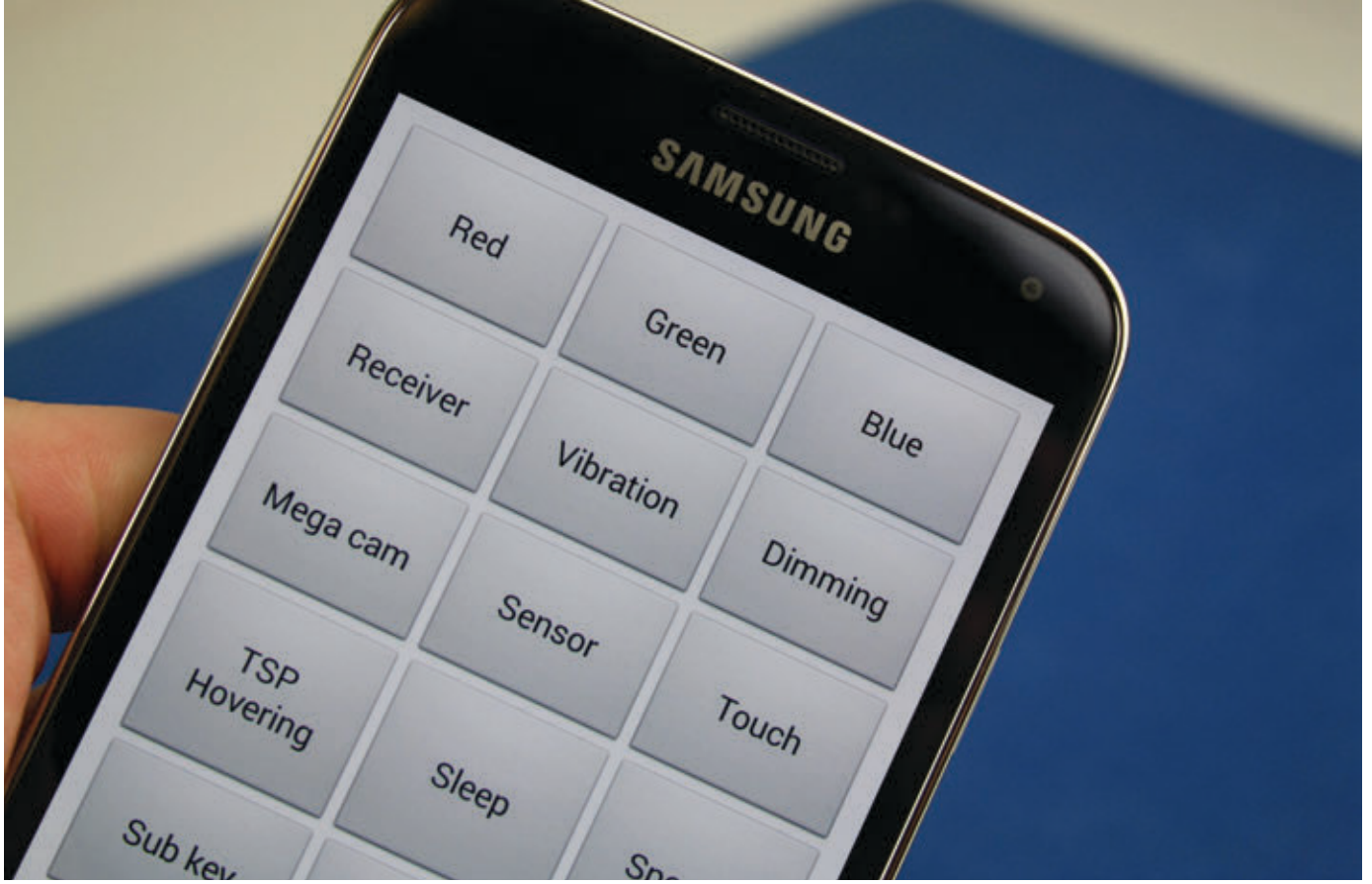
Bir ağ, evde ofiste veya bir gökdelende binlerce makineye hizmet sunmasına bakmaksızın, ancak en yavaş bileşeni kadar hızlıdır. Eğer gigabitlik bir ağda eski tip bir powerline adaptör ile veri transfer ediyorsanız ve bu adaptörün maksimum hızı 5 mbps ise, elde edeceğiniz maksimum hız da budur.

Buradaki donanım ipuçları işe yarar. Kabloları kontrol etmek, çok uzun olmadıklarından emin olmak işe yarar. Yazılım ipuçları PC’den PC’ye değişiklik gösterir, birinde işe yarayan diğerinde hiç bir işe yaramaz.

Burada önemli olan deneme yanılma, gerekirse saatlerce uğraşıp yeni donanım, donanım ve yazılım ince ayarları ile sizin ağınıza için en uygun yöntemi tespit etmelisiniz.

Tabi ki başkaca ipuçları da mevcut ama bunlar iyi bir başlangıç listesi oluşturacaktır. 📌

yorum@chip.com.tr

Gizli menüleri kullanarak sorunlardan kurtulun

Favori yazılımınızda gözle görünenden fazlası var. Sizin için programlar ve uygulamalardaki gizli seçenekleri kullanarak yeni özellikleri açığa çıkarmanın ve problemleri çözmenin yollarını yazdık.

Emre ERGUN

Gizli Windows başlat menüsüne erişin

Windows 8.1 ve Windows 10'da gizli birer başlat menüsü bulunuyor. Bu menüler ile belli yararlı özelliklere doğrudan ulaşabiliyorsunuz. Bunun için yapmanız gereken başlat menüsüne her zamanki gibi sol tıklamak yerine sağ tuşunuz ile basmak. Buradan güç seçenekleri, cihaz seçenekleri, disk düzenleyici ve komut listelerine (normal ve yönetici versiyonları) hızla erişebilirsiniz. Ayrıca görev yöneticisi, denetim masası, dosya gezgini, ara ve başlat komutunu da çalıştırabilirsiniz. İsterseniz Windows'u buradan kapatabilir veya doğrudan masaüstüne giderek açık olan tüm pencereleri küçültebilirsiniz.

Shift tuşu ile daha fazla Windows seçeneğini açın

Windows'un sağ tık ile açılan menüleri, işletim sisteminin neresinde olduğunuzla ve ne yapıyor olduğunuzla ilgili olarak pek çok farklı seçeneği göz önüne seriyor. Yine de gördüğünüz menü, tüm seçenekleri göstermiyor olabilir. Bu bonus seçenekleri de görebilmek için masaüstü veya Windows gezgininde (veya başka yerlerde) sağ tıklarken Shift tuşuna da basılı tutun. Böylece "yol olarak

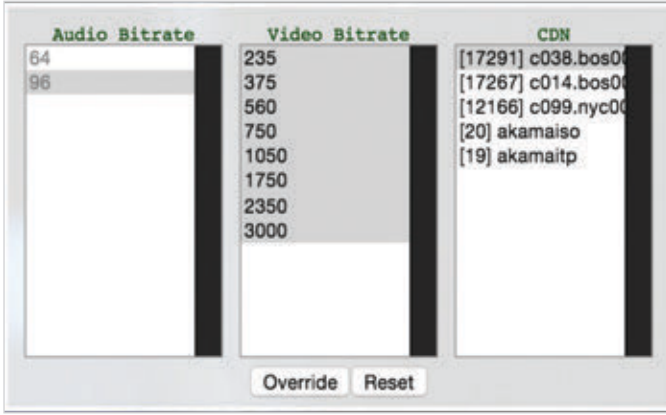
kopyala" veya "Başlat Menüsüne sabitle" gibi seçeneklere de erişim sağlayabileceksiniz.

iOS 9'da batarya ayarları menüsünü açın

Apple iOS 9'da, telefon şarjınız %20 ve %10'un altına düştüğünde kendini aktive eden yeni bir güç tasarrufunu da tanıttı. Ayrıca yeni bir dahili batarya ayarı menüsü de var. Bu menü ile güç tasarrufunu istediğiniz zaman aktifleştirebilir veya hangi uygulamaların pil ömrünüzü sömürdüğünü görebilirsiniz (muhtemelen Facebook veya Safari). Bu menüye erişmek için Ayarlar menüsüne girin, parmağınızla menünün alt tarafına gelin ve pil kısmına tıklayın. Listedeki uygulamalardan herhangi birine veya sağ üst köşedeki ufak saat ikonuna basın. Menü size hangi uygulamanın hem ekranda hem de arka planda çalıştığını gösterecek.

Android'in gizli geliştirici seçeneklerine erişin

Android'de gizlenmiş, telefon veya tabletinizin çalışma biçimine doğrudan etki edebilecek bir menü var. Bu menü ile örneğin uygulamaları, 2B donanım hızlandırma kullanmaya zorlayabilir, telefo-

Netflix'in gizli menüsüne ulaşın

nun daha atik bir his vermesi için animasyon hızını arttırabilir ve istenmeyen uygulamaların arka planda çalışmalarına engel olabilirsiniz. Çoğu mobil cihazın menüsünden farklı olarak, Android geliştirici seçenekleri menüsü cidden gizli durumda. Erişim için, Ayarlar>Cihaz Hakkında yolunu izleyin. Ardından "Yapım numarası" yazılı kısma 7 defa dokununuz. Sonra tekrar ana ayarlar menüsüne dönün ve "Cihaz hakkında" sekmesinin üstünde (veya yakınlarında) ortaya çıkan "Geliştirici seçenekleri"ne giriş yapın.

Gizli Android kodlarını kullanın

Tüm Android telefonlar işe yarar bir takım görevleri yerine getiren gizli kodlara sahiptir. Bu kodları kullanmak için tek yapmanız gereken klavyenizle gerekli karakterleri girmek. Tüm kodlar tüm cihazlarla çalışmıyor. Ayrıca Samsung ve HTC marka cihazların internetten bulabileceğiniz bazı özel kodları da mevcut. Aşağıdakileri deneyerek kendi izleniminizi oluşturabilirsiniz.

*#06#

Telefonunuzun IMEI (Uluslararası Mobil Cihaz Kodu) numarasını gösterir. Bu numara ile kayıp veya çalıntı durumlarında telefonunuzu kolayca takip edebilirsiniz.

#273283*255*663282

Tüm fotoğraf ve videoları cihazınıza yedekler.

#7594

Güç menüsünü ekrana getirmeden telefonunuzu kapatır.

#4636

Pil kullanımı ve Wi-Fi dahil olmak üzere telefonunuzla ilgili durum bilgisini ekrana getirir.

#7780

Fabrika ayarlarına döner. (Dikkatli olun!)

*2767*3855#

Telefon hafızasını tamamen siler. (Dikkatli olun!)

#1472365

GPS testi gerçekleştirir.

iOS 9'da Safari kullanırken siteleri yeniden yükleyin

iPhone ya da iPad'iniz ile Safari'de sörf yaparken bazen siteler olması gerektiği gibi gözükmez. Bu sorunu kolayca çözebilirsiniz. Adres çubuğunun yanındaki Yenile simgesine birkaç saniye basılı tutun, ekranın alt kısmında bir menü açılacak. Burada Masaüstü sitesini isteyebilir ve mobilde görünmeyen içerikleri görebilirsiniz.

iOS'un gizli Alan Test ayarlarına erişin

iOS'ta pek çok şaşırtıcı ve işe yarar ayarın bulunduğu gizli bir Alan Test ekranı bulunuyor. Burada, örneğin sinyal gücünü çubuklarla değil rakamlarla gösterme gibi ayarlar bulabilirsiniz. Bu ekrana erişmek için, Wi-Fi'yi kapatın ve *3001#12345#* tuşlayıp "Ara"ya

Netflix'in Gizli Menüsüne Girin

Netflix yaptığı yayınları internet bağlantınıza göre otomatik olarak düzenliyor. Yine de isterseniz gizli menü üzerinden manuel olarak da ayar yapabilirsiniz. Böylece bazı yayın sorunlarınız da çözülebilir. Eğer bilgisayardan izliyorsanız Shift+Alt tuşlarına basın (Mac için Shift+Option) ardından videoya sağ tıklayın. Şayet bu işlem Chrome'da işe yaramazsa Ctrl+Alt+Shift+S kombinasyonu ile Stream Manager penceresini açın. Akıllı televizyon, Blu-Ray oynatıcı veya oyun konsolunda ise özel bir kodu girmeniz gerek. Kumanda veya oyun konsolu joypad'inizde Yukarı, Yukarı, Aşağı, Aşağı, Sol, Sağ, Sol, Sağ, Yukarı, Yukarı, Yukarı kombinasyonunu girin. Bu şekilde ayarları değiştirebileceğiniz gizli menü açılacak.

tıklayın. Alan Test ekranını açtıktan sonra "Kapat" kaydırıcı gelene kadar güç düğmesine basılı tutun ve bırakın. Ardından ana ekrana dönene kadar Ev düğmesine basılı tutun, artık sinyal gücünü çubuklar yerine rakamlarla görebileceksiniz. Çubuk görünüşüne geri dönmek için numaralara dokununuz.

Gizli ayarları kullanarak Firefox'u hızlandırın

Firefox'un içinde pek çok gelişmiş ayarın bulunduğu gizli bir pencere bulunuyor. Bu pencereye erişmek için, yeni sekme açın ve »about:config« yazıp "Enter" a tıklayın. Karşınıza bir uyarı ekranı çıkacak, "Söz veriyorum dikkatli olacağımı!" butonuna tıklayın ve karşınıza tarayıcıyı hızlandırmaktan nasıl gözükeceğini özelleştirmeye kadar pek çok ayar listelenecek. Ancak ayarların ne işe yaradığı tam olarak belli olmadığı için, ne yaptığınızı çok iyi bilmeniz gerekiyor. Bunun için, <http://chip.tk/1UAbOnG> adresinden her girinin ne anlama geldiğiyle ilgili detaylı bilgi alabilirsiniz.

Chrome'un gelecek özelliklerini deneyen ilk kişi olun

Google'in Chrome'a gelecekte katacağı kullanışlı özelliklerin yer aldığı bir deneysel gizli alan bulunuyor. Bu özellikleri herkesten önce denemek isterseniz, adres çubuğuna chrome://flags yazıp "Enter" a tıklayın. Google bu deneylerin "canınızı yakabileceği" konusunda bir uyarı veriyor, ayrıca bu özellikler geliştirme aşamasında olduğu için her an değişebilir, çökebilir ya da kaybolabilir.

Firefox'un »about:config« menüsünün aksine, Chrome'da hangi özelliğin ne işe yaradığı hakkında detaylı bilgi bulunuyor ve bu deneysel özellikler kolayca aktifleştirilip devre dışı bırakılabilir. Yine de yapacağınız değişikliklerin verilerinizi tehlikeye atma riski bulunduğundan, verilerinizi yedeklemeden ve hangi işlemin ne yaptığı konusunda emin olmadıktan sonra bir değişiklik yapmanızı tavsiye ediyoruz.

Hyperlapse'in gelişmiş video seçeneklerine el atın

Hyperlapse from Instagram, (<http://chip.tk/1UAcNEl>) iPhone veya iPad'iniz ile etkileyici timelapse videoları çekebilmenizi sağlayan bir uygulama. Uygulama dijital stabilizasyon sağlıyor ve tek yapmanız gereken video kaydını başlatmak için gerekli tuşa basmak oluyor. Görünürde Hyperlapse'in kurcalanabilecek bir ayar ekranı olmasa da ekrana dört parmağınızla dört kere dokunarak açabileceğiniz gizli bir menüsü mevcut. Bu menüden kayıt çözünürlüğünü varsayılan olan 720p'den 1080p'ye çekebilir ve kare sayısını 30fps'den 24fps'ye düşürebilirsiniz. Ayrıca normal hızdan (1x-12x) yüksek hızlara (1x-40x) geçiş yapmak da mümkün. chip.tk/1UAcNEl

yorum@chip.com.tr

Her an ulaşılabilir, her an stres altında

Günümüz iletişim teknolojisi sayesinde artık hepimize her an ulaşmak mümkün. Uzun dönemde bu durum beynimizi strese sokup hastalıklara davetiye çıkarabiliyor.

Tan BODUR / DL

Beyin araştırmacıları uzun süredir “hayalet titreşim sendromu” adlı bir olgu üzerinde çalışmalar yapıyorlar. Bu sendromdan etkilenen insanlar, telefonları çalmıyor olsa bile titreşim yaptığı sanısına kapılıyor. Bu yanlış algının nasıl tetiklendiği henüz kesin olarak bilinmiyor. Bazı nörologlar bunu beyinde oluşan kısa süreli hatalarla, bazıları ise stres ve tükenmişlikle ilişkilendiriyor. Ancak kesin olan bir şey var: Akıllı telefonların titreşimleri artık dış fırçalamak kadar sıradan hale geldi. E-posta veya mesaj uyarılarının ufak uyarıları bile hem özel, hem de profesyonel hayatımızın birer parçası.

Mesajların birkaç saniye içinde gezenin yarısını dolaşabildiği, iletişimin sürekli hızlanıp kolaylaştığı bir dünyada dikkatimizi sürekli çeken bir mecburiyet hissi var; anında cevap verme ihtiyacı ve kapanma endişesi. Yani sürekli ulaşılabilir olmak bir stres faktörü haline geldi.

Stres: Gaza ve frene aynı anda basmak

Peki strese girdiğimizde tam olarak ne oluyor? Kişi içinden gelen bir sıkıştırılmışlık hissine kapılıyor. Bu stres dışarıdan da terleme, kan basıncında yükselme, sık nefes alma gibi belirtilerle kolayca anlaşılabilir. Beyin alarma geçiyor. Bunların tümüne, adrenalin ve kortizon gibi stres hormonlarının üretiminin artması sebep oluyor. Kendimizi baskı altında hissettiğimiz ya da bir olay karşısında yetersiz kaldığımızı düşündüğümüz her durumda bu reaksiyon gerçekleşiyor. Stres tabii ki yalnızca günümüzde ortaya çıkmış bir olgu değil. Atalarımız da bu hisse yabancı değildi. Fakat onlar için durum, bizimkinin aksine kritik önem taşıyordu. 200 ila 100 bin yıl önce, Neandertal döneminde tehdit veya rahatsız edici bir durumla karşılaşıldığında da günümüzde boncuk boncuk terlememize neden olan aynı fiziksel reaksiyonlar gerçekleşiyordu.

Neandertal örneğin bir mamut gördüğünde kan basıncı yükse-

Telefon bağımlılığından kurtulmak için beş ipucu

1. İşten döndüğünüzde cep telefonunuzu kapatın

Ulaşılabilir olmamak yanında, boş zamanınıza daha fazla yoğunlaşmanızı sağlayacak.

2. Kol saati takın

Saati öğrenmek için cep telefonlarına bakanlar, telefonlarını diğerlerinden daha fazla kullanıyor.

3. Mola verin

Öğle tatilinde gerçek anlamda bir mola verin. Gelen çağrılara cevap vermeyin, e-posta okumayın. Bu zamanı biraz yürümekle değerlendirebilirsiniz. Boş zamanlarınızda da her zaman ulaşılabilir olmayın. Örneğin arada sırada telefonsuz bir akşam geçirin.

4. Doğru dengeyi bulun

Günlük rutin stresle başa çıkabilmek için, doğru bir dengeye sahip olun. Sizi rahatlatacak bir hobi edinin, ya da rahatlatma amaçlı egzersizler yapın. Yoga gibi kurslara katılmak da stresle baş etme konusunda yardımcı olur. Bu zamanlarda telefonunuzu kesinlikle kapalı tutun.

5. Yatak odanızı “telefona kapalı bölge” ilan edin

Sağlıklı bir uyku çok önemlidir. Yatakta cep telefonları ile ilgilenenler, telefonlarını çalar saat olarak kullananlar genellikle huzurlu bir gece geçirememekte. Mümkün olduğunca yatak odasına telefon sokmayın.

liyor, nefes alış-verişi artıyor, bununla birlikte vücudunun verimli-lik seviyesi de yükseliyordu ve bu durum mamut avından galip çıkmasını sağlıyordu. Hayvan avlanıp akşam yemeği garanti altına alındığında stres seviyesi de anında düşüyor, dolayısıyla tüm bu olanlar, yaşanan strese değiyordu.

Artık kendi kendimize avlanmak zorunda kalmıyor olsak da, stres hala dikkatimizi odaklamamızı sağlıyor. Aşırı gerginlik yaşadığımız zamanlarda aslında normalde olduğumuzdan daha verimli hale geliyoruz. Örneğin topluluk önünde konuşma yapmaktan endişe duyan bir kişi, kürsüye çıktığında vücudunda adrenalin seviyesinin artması nedeniyle beklediğinden daha iyi bir konuşma yapabilir. Yani aslında stresin avantajları da var, fakat tabii belirli bir noktaya kadar. Sürekli kendimizi stres altında hissediyorsak bu durum bizi gerçek anlamda hasta edebilir. Günümüzde insanların stres kaynakları çok değişken, çok fazla ve aynı zamanda çok belirgin. Performans baskısı, zaman yetiştirememe problemleri, işlerin üst üste binmesi gibi durumların yanında akıllı telefonlar “sayesinde” sürekli ulaşılabilir olmak da stres hissini çoğaltabiliyor.

Telefonu kapatmak neredeyse imkansız

Berlin Endüstriyel Psikoloji ve Endüstriyel Tıp Enstitüsü'nün başında bulunan, birkaç yıl boyunca endüstriyel ve sağlık psikolojisi, detaylı olarak da sürekli ulaşılabilir olmanın vücut ve zihinde yarattığı etkiler üzerinde çalışmış olan Prof. Dr. Tim Hagemann, “Doğal olarak, stresin miktarı önemli, ama bunu kapatabilmeyi de öğrenmeliyiz. Cep telefonunuzun her an çalma ihtimali ve sürekli ulaşılabilir olma ihtiyacı yüzünden de bu git gide zorlaşıyor” diyor. “İnsan vücudunun kaynakları sonsuz değildir. Stresi bir noktaya kadar kaldıracabiliriz, ama bunu kesintisiz olarak yapmamız mümkün değil”. Vücutta stres hormonunun artarak yayılması için cep telefonunun çalması gerekmiyor. “Aslında sürekli ulaşılabilir olduğunuzu bilmek bile bunun için yeterli” diyor Hagemann. Yani telefonumuza bakmak için elimizi cebimize attığımız anda strese ulaşıyoruz. Hagemann, bunun sebebinin basit olduğunu söylüyor: “Bir mesaj veya çağrı alıp almadığımız sorusuyla karşılaştığımız anda otomatik olarak –zihinsel açıdan- ilgilenmemiz gereken ya profesyonel ya da kişisel bir durum aklımıza geliyor”. Dolayısıyla kurtulmak neredeyse imkansız. “Genelde telefonlarımızda profesyonel ve kişisel durumları birbirinden ayırmıyoruz, bu yüzden kendimize ayırdığımız zamanlarda bile işle ilgili konulara, ya da tam tersi durumlara maruz kalıyoruz.”

Yapılan birçok araştırma ve anketin de gösterdiği gibi bu genellikle bir yük ya da stres olarak karşımıza çıkıyor. 2011 yılında Avrupa’da toplumun medya kullanımı ve bilişimle ilgili davranışları konusunda yapılan bir araştırmanın sonuçları, ulaşılabilirlik sorunsalı etrafında yoğunlaşıyor.

“Stresle sürekli başa çıkamayız”

Prof. Dr. Tim Hagemann,
Endüstriyel Psikoloji Enstitüsü, Berlin

Sorunların ne kadar farkındayız?

Avrupa’da özellikle internet ve akıllı telefonlara karşı bir rahatsızlık oluştu. Öyle ki, bazıları bunlara karşı önlem alıyor.

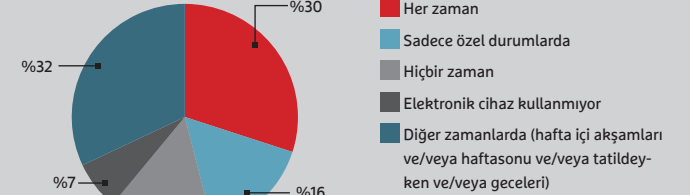
İnternet kullanıcılarının yarısı (%55) sık sık kendilerini **internetsiz** günler ile ödüllendiriyor. Buna rağmen kullanıcıların %5’i internetten hiç vazgeçemiyor.

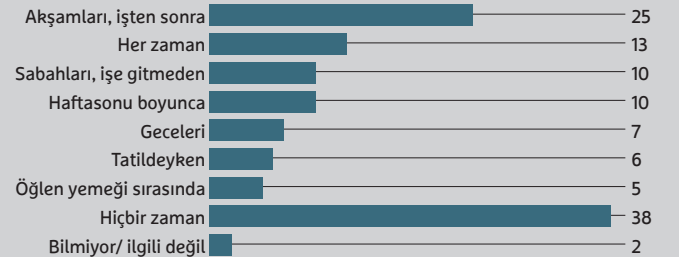
Gün başına alınan haber miktarı artıyor. **Bu bilgilendirme seli**, her iki kişiden birinde stres oluşturuyor.

Sorumlulukların ne kadar farkındayız?

İşverenin sizin ne zamanlar irtibat kurabilir? Pek de şaşırtıcı olmamakla birlikte, Avrupa’nın büyük bir çoğunluğu boş zamanlarında bile telefonunu kapatmıyor.

İŞLE İLGİLİ E-POSTALARI NE ZAMAN KONTROL EDİYORSUNUZ?

4 yıl önceki verilere göre; tüm mobil telefon kullanıcıları arasında ulaşılabilirlik %71 oranında önemli. Her 5 kişiden biri telefonunu geceleri ve tatildayken de açık bırakıyor. Çalışan her 10 kişiden 9'u, iş saatleri dışında da e-posta ya da mobil telefon üzerinden ulaşılabilir durumda olduğunu beyan ediyor. Almanya'nın sosyal kaza sigortası kuruluşu DGUV tarafından yapılan bir araştırma da sürekli ulaşılabilir durumda olarak kendimizi ne kadar yükün altına soktuğumuzu gösteriyor. Çalışan kesim kapsamında yapılan bir çalışmaya göre, çalışanların çoğu boş zamanlarında da telefonla ulaşılabilir durumda olmak için cihazlarını hiç kapatmıyor. DGUV verilerine göre her 7 kişiden biri bu durumun bir yük oluşturduğunu söylüyor.

Stres iyidir, ama her zaman değil!

Dr.Hagemann, bu sürekli ulaşılabilirlik durumuna bağlı olarak, kişilerin genel sosyal ve iletişimsel davranışlarında değişiklik fark ettiğini söylüyor. "Özellikle gençler, her an ulaşılabilir olmaları gerektiğine inanıyor. Birçoğu, sürekli telefonla aranma beklentisinin sosyal açıdan önemli ve gurur verici olduğuna inanıyor. Hagemann'a göre bu duruma olumsuz demek yanlış olur, "fakat kimsenin buna bir hayat boyu katlanabilmesi mümkün değil".

Zira bu durumun yarattığı fiziksel sonuçlar hayli ciddi. Hızlı yaşam problemleri ve baş ağrısından kalp-damar hastalıkları gibi hayati tehlike arz eden sorunlara kadar uzanabiliyor çünkü bu durumlarda hayati fonksiyonların tümü geri çekilerek beyin ve kaslara -stresin kaynağına karşı önlem almak amacı ile- daha fazla kan gönderiliyor. Kısa süreli stres direnci artırsa da uzun vadeli ve sürekli stres bağışıklık sistemini zayıflatıyor çünkü kortizon hormonu kanda uzun süre kaldığında bağışıklıkla ilgili reaksiyonlar da bastırılıyor. Sürekli stres altında olan kişiler hastalıklara karşı daha savunmasız oluyorlar. Psikolojimiz de bu durumdan etkileniyor. Stresli durumlara maruz kalan birçok kişi, uyku bozukluğu ve anksiyete gibi rahatsızlıklar yaşıyor. Zamanında müdahale yapılmazsa depresyon veya duygusal tükenmişlik gibi rahatsızlıklar ortaya çıkıyor.

Beklenti kaynaklı stres ve haber bağımlılığı

Bremen Üniversitesi'nde beyin araştırmaları yapan Prof. Gerhard Roth da bu külfetin özellikle duygusal seviyede ciddi bir etki yaptığını katılıyor. Roth'a göre "beyin, düzenli olarak haber alma mecburiyeti hissetmiyor. O her zaman aktif ve hiçbir zaman kapanmıyor -biz uykudayken bile". Dolayısıyla bu baskının sorumlusu tamamen farklı bir şey. "Bazı insanlar önemli bir mesajın, örneğin bir SMS veya e-postanın gelmesini beklemeyi stresli buluyor. Hiçbir şey olmaması stresi tetikliyor". Bu noktada Roth, beklenti kaynaklı stresten, ya da almaya sürekli hazır olma durumundan bahsediyor. Bu his tatmin edilmediğinde yeni bir stres tetikleniyor. "Önemli olması muhtemel bir şeyin gerçekleşmesini bekliyoruz. Özellikle gençler kendilerini ne kadar ulaşılabilir oldukları ile değerlendiriyorlar". Prof. Roth'a göre sürekli ulaşılabilirlik, gençlerin kimliklerinin bir parçası haline gelmiş. Bu durum, son 100 bin yıldır pek değişmemiş olan beyin yapısı ile doğrudan ilişkili değil. "Diğer taraftan, internet ve mobil telefonun icadı ile birçok insanda 'haber bağımlılığı' adı verilen bir olgu gelişti". Bu, insanlara kendilerini önemli hissettiriyor. Arandıklarını göstermeye çalışmak, sürekli telefonunu kontrol etmek, devamlı e-postalarına bakmak, biri arıyor mu diye elini telefona

götürmek, aslında beyinde oluşan birer davranış kalıbı.

Profesör yeni iletişim yöntemlerini canavar olarak göstermek niyetinde değil; ancak insanları bunlar kullanırken sorumlu davranmaya çağırıyor. Bu konuda yalnız da değil. Birçok firma, çalışanlarının sürekli aranma stresi altında kalmalarının sağlıkları açısından iyi olmadığını uzun süre önce fark etti. Bu şirketler arasında spor ürünleri üreten Puma da var. Personel müdürü Dietmar Knoess, "Sürekli ulaşılabilir olmak hem bir lütuf, hem de bir lanet gibi. Bir taraftan büyük miktarda esneklik sağlıyor, ama diğer taraftan risklerin de farkındayız" diyor. Bunun üzerine firma, akıllı telefon kullanımına daha temkinli bir yaklaşım benimsedi. "Esnek çalışma saatleri, ara sıra evden çalışmak hiç sorun değil. Haftasonu e-posta cevaplamak ise tamamen yasak. "Çalışanlarımızdan boş zamanlarında ulaşılabilir olmalarını talep etmeyen bir kültür benimsedik" diyor Knoess. Peki fabrikada zaman daha mı yavaş akıyor? Knoess, "Dünyamız gittikçe daha hızlanıyor ve yaşamlar kısılıyor. Önceleri mektupların yerlerine ulaşmaları daha uzun sürüyordu, bu yüzden onları cevaplamak için acele etmeniz gerekmiyordu. Bugün e-postalara anında cevap vermeniz bekleniyor. Bu şekilde iletişimin zorluk yarattığını fark ettik". Şirket, sık sık düzenlenen seminerlerle çalışanlara bu stresle nasıl başa çıkabileceklerini, cep telefonlarını nasıl daha dikkatli kullanabileceklerini öğretiyor.

Volkswagen AG ise çoktan bir adım önde. 2011 yılından bu yana bordrolu çalışanlar için iş telefonlarının kullanımına dair kurallar belirlenmiş. Şirket telefonu kullanan çalışanlara, akşam 18:15 ile sabah 07:00 arasında ve haftasonları e-posta gönderilmiyor, bu zamanlarda kendilerine ulaşamıyor. Mesaj gayet açık: Boş zamana saygı gösterilmeli, iş saatleri dışındaki zamanlar, acil durumlar dışında iş yüzünden kesintiye uğramamalı.

"Akış hali" için telefonu kapat

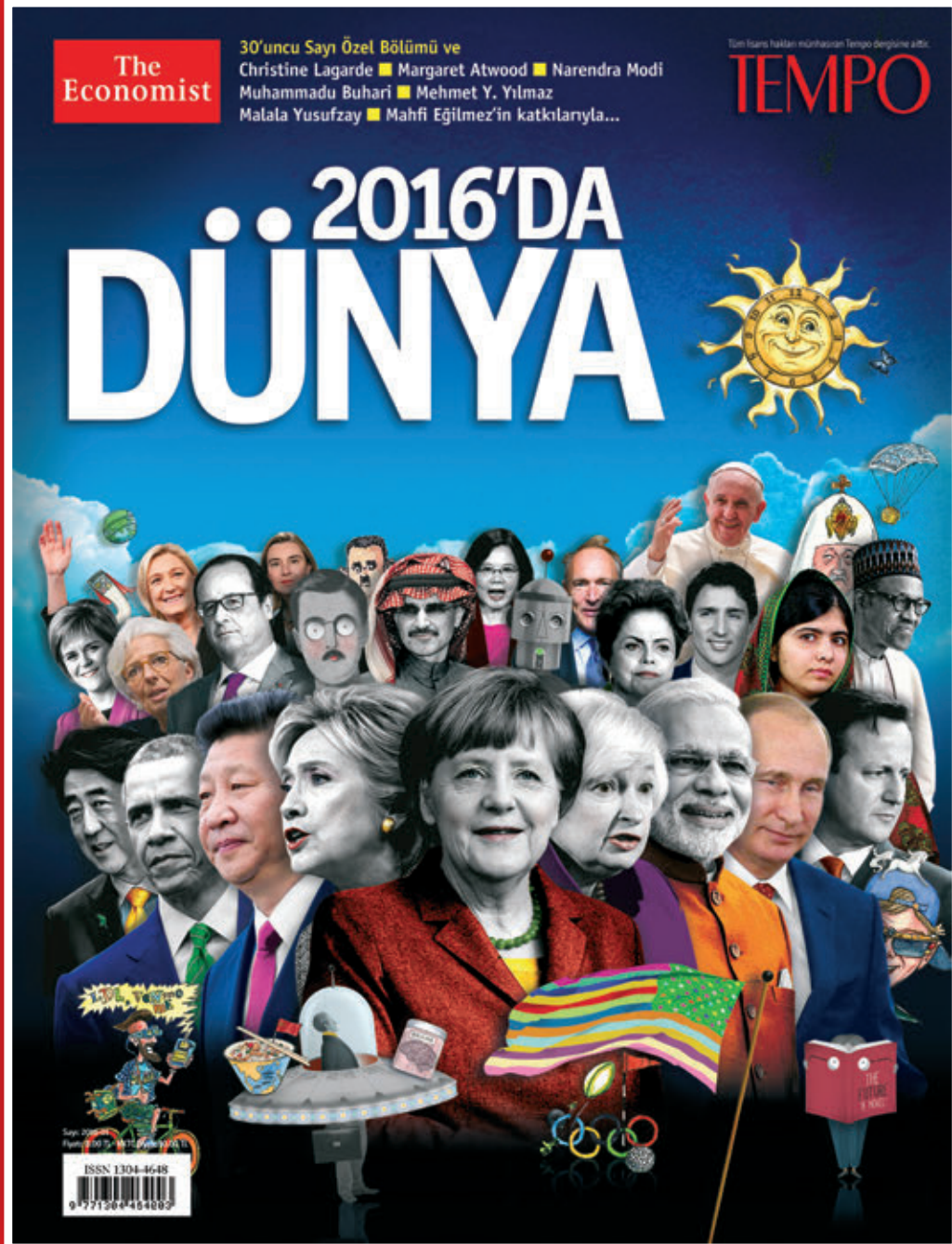
Kişisel hayatımızın da sürekli ulaşılabilirlik nedeniyle rutine binmemesi için alınabilecek önlemler var. İş ve özel yaşamı birbirine karıştırmamak, özellikle yarının iş dünyasında büyük önem taşıyor. Uzmanlara göre sınırlar gittikçe belirsizleşecek ve sürekli ulaşılabilir olduğunuz için özel hayatınız devamlı kesintilere uğrayacak. Kendinize zaman ayırmak için bu ulaşılabilirliğe bir sınır çizmeniz gerekiyor. Birçok akıllı telefon kullanıcısı, iş saatleri dışında telefonlarını kapatmayı bir ütopya olarak görüyor. Ama belki de kısa zaman içinde iş ve özel telefonlarını ayıranların, ya da iş saatleri dışında telefonlarını açmayanların sayısı artacak. Bu sayede akşamları, hafta sonları ve tatillerde işle ilgili e-postalar tarafından rahatsız edilmeyeceksiniz. Böylece ofisteyken de özel görüşmeler yapılmayacak ve daha odaklanmış ve verimli çalışmak mümkün olacak.

Psikologlar, kişinin kendini bir aktiviteye tamamen kaptırdığı duruma "akış hali" adını veriyor. Böyle durumlarda çok daha verimli çalışmak mümkün oluyor. Zaten verimli çalışanlar, kendilerini -her SMS mesajından sonra- tekrar işe odaklanmak zorunda hissedenlere göre daha az stresle karşılaşılıyor.

Tabii ki akıllı telefon kullanıcıları kendilerine en uygun önemi alacaklardır. Ama önemli olan, sürekli ulaşılabilirliğe bağlı stresi ve takip edilecek ciddi hastalıkları önlemek için gerçekten bir çaba gösterilmesi gerektiği. Diğer taraftan akıllı saatler, mobil telefonlar ve tabletlerin, onları verimli kullanmayı bilenlerin elinde, tam tersine, bir avantaja dönüştükleri kesin.

yorum@chip.com.tr

DÜNYAYI YÖNETENLER BU DERGİYİ OKUYOR

90 ÜLKEDE 1 MİLYON BASILIYOR. DÜNYAYI YÖNETENLER VE SAYGIN KALEMLER,
YENİ YIL ÖNGÖRÜLERİNİ HER YIL BURADA YAZIYOR. THE ECONOMIST'İN '2016'DA DÜNYA'
SAYISI BU YIL DA TEMPO ORTAKLIĞIYLA TÜRKİYE'DEKİ OKURLARLA BULUŞUYOR.

Vlog blog'ların yerini mi alacak?

Videolar blog sisteminin yıldızını mı söndürüyor? Vlog'u inceliyor ve nasıl ünlü bir vlogger olunacağını anlatıyoruz

Berk Ergin

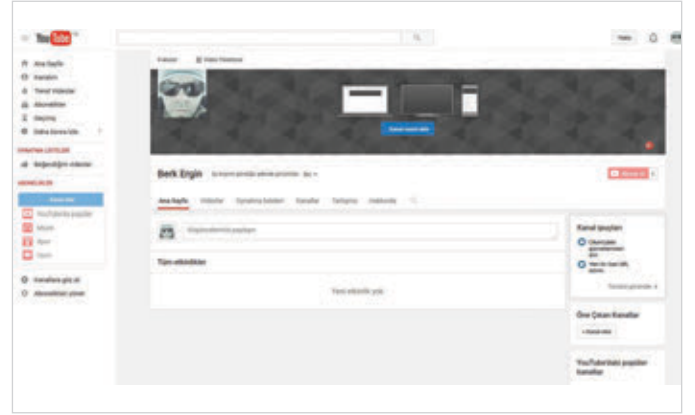
İnternet ünlülerinin ilk kez anaakım kültüre girmeye başladığı zamanları hatırlayın. Önce, birkaç MySpace müzisyeni kayıt anlaşması imzaladı, 2006 yılında bir blogger'ın kitabı yayınlandı, sonrasında birkaç taneden fazla takipçisi olan her blogger'ın Waterstones'ta bir kitabı vardı. Şimdilerdeyse vloggerlar gittikçe popüler olmaya başladı.

En bilindik örnek Zoella olarak da bilinen Zoe Sugg. 2009'da blogger olarak başlayan Sugg, sonrasında moda ve güzellik gönderileri içeren bir YouTube kanalı açtı. Eğlenceli kişiliği ve sevimli videolarıyla kısa zamanda birçok takipçi topladı, bunun dışında kaygıyla başa çıkma videolarıyla ruh sağlığıyla ilgilenen bir hayır kuruluşu olan Mind'in ilgisini çekti. Mind, kendisini 2013 yılında dijital elçisi ilan etti. Geriye dönüp baktığımızda Zoella'nın ciddi bir kitleye ulaştığının belirtilerini görebiliriz.

YouTube kanalı Zoella başka vlogger'lar ve markalarla çalıştıkça büyüdü. 2015 yılında baktığımızda Zoella bir roman yayınlamış, kendi Zoella markalı güzellik ürünlerini piyasaya sürmüştü, Band

Aid 30'da Ed Sheeran, One Direction, Bono gibi sanatçıların bulunduğu bir organizasyonda tek başına şarkı söylemiş. Hatta Londra'daki Madame Tussauds müzesinde balmumu heykeli bile yapılmış. 30'unun üstündeki kişilere bu isim pek bir şey ifade etmese de kendisinin çok başarılı bir kadın olduğunu inkar etmek çok zor.

Zoella bu konudaki tek örnek de değil. Medya hayatına sadece bir kamera ve internet bağlantısıyla başlayan birçok insan var. Shane Dawson kariyerini yönetmen ve oyuncu olarak şekillendirirken Brittany Furlan kendi televizyon programını yapıyor. Tanya Burr makyaj malzemeleri markasını çıkardı ve güzellik üzerine bir kitap yayınladı, komedyenler Anthony Padilla ve Ian Hecox'un (Smosh adıyla da biliniyor) kendi filmleri ve yolda gördüğünde üstlerine atlayan hayran kitleleri var. Çevrimiçi video yıldızları sadece blogger'ların yeni bir türü değil, onlar yeni medya kişilikleri. Bu duruma nasıl geldik? Ne zaman videolar internetin kontrolünü eline almaya başladı ve en önemlisi, siz nasıl harekete geçebilirsiniz?

YouTube'da videolarınızı yayınlamak için işe kendi kanalınızı oluşturmakla başlayın

telefonlar tüm bu süreci oldukça basit hale getirdi: Telefonunuzdan videoyu çekin, herhangi bir uygulamada kolayca düzenleyin ve bir bilgisayara dokunma ihtiyacı bile hissetmeden videonuzu yükleyin. Tabii ki, ünlü birçok vlogger, bazı durumlarda bahsettiğimizden daha profesyonel düzenlemelerle bu işi yapıyorlar. Buna her türlü ışıklandırma ve mikrofon teçhizatı da dahil. Ancak bir akıllı telefonunuz ve fikriniz olduğu sürece bu işe girişmenizde hiçbir engel yok.

Nereden başlayacaksınız?

Bahsettiğimiz iki şeye sahipseniz yeni Alfie Deyes ya da Phil Lester olmak için nereden başlamanız gerekiyor? İlk akla gelen cevap YouTube, ancak tabii ki hiçbir şey bu kadar basit değil. YouTube, internetteki en büyük video platformu, eğer daha küçük ve sakin bir yerde başlamak ve tüm saatlerinizi video düzenleyerek harcamak istemiyorsanız daha hızlı ve basit platformları tavsiye ederiz. Örneğin Vine.

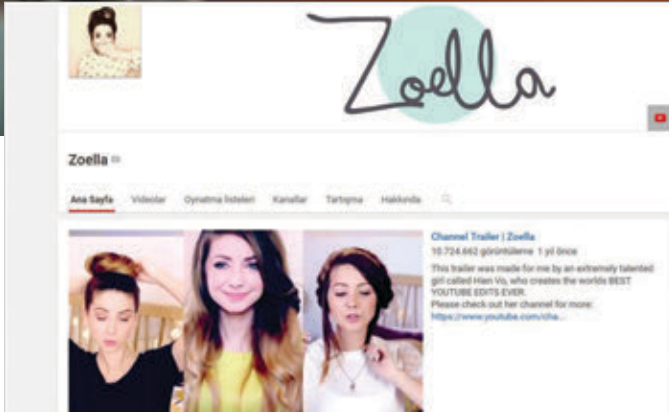
Vine, altı saniyelik videolar kaydedebildiğiniz bir akıllı telefon uygulaması. Kayıt yapmak için tek yapmanız gereken butonu aşağıya doğru çekmek. Uygulamada bazı düzenleme araçları var ve videonuzu durmadan çekmek zorunda değilsiniz, birden fazla kısa video klibi birleştirip düzenleyerek şaheserinizi elde edebilirsiniz. Altı saniye kulağa çok kısa gibi gelebilir, ancak bu sürede güzel bir espri yapmanız ya da hikaye anlatmanız mümkün. Sonrasında her geçen gün büyüyen Vine kullanıcı ordusu size yetenekli olduğunuzu kanıtlayacaktır. Vine, kullanıcılara başka kaynaklardan video aktarma olanağı da sağlar. Eğer bir video düzenleme uzmanı olduğunuzu düşünüyorsanız ya da öyle olmak istiyorsanız farklı kameyalardan çekim yapabilir, farklı programlarda düzenleyebilir ve Vine hesabınıza sonrasında yükleyebilirsiniz. Vine, kendinizi denemek ve çalışmalarınızla başkalarının ilgilenip ilgilenmediğini görmek için uygun bir platformdur.

Profesyonel olmayan video çalışmaları için tabii ki var olan tek bir platform yok. Facebook ve Twitter'da da artık video hazırlayıp paylaşabiliyorsunuz. Ayrıca, Instagram da kullanıcılarına video paylaşma seçeneği sunuyor, uymanız gereken tek şey 15 saniyelik sınırdır.

Eğer daha uzun paylaşımlar yapmak istiyorsanız, muhtemelen YouTube'a dönmeniz sizin için en mantıklısı olacaktır.

YouTube'un eksileri ve artıları

Şimdi biraz YouTube hakkında konuşalım. Google'ın sahibi olduğu bu çevrimiçi video paylaşma sitesi günde bir milyardan fazla kullanıcının milyonlarca saat geçirdiği devasa bir canavar gibi. Yani, karşınızdaki izleyici kitlesine hitap etmek istiyorsanız çok sayı-

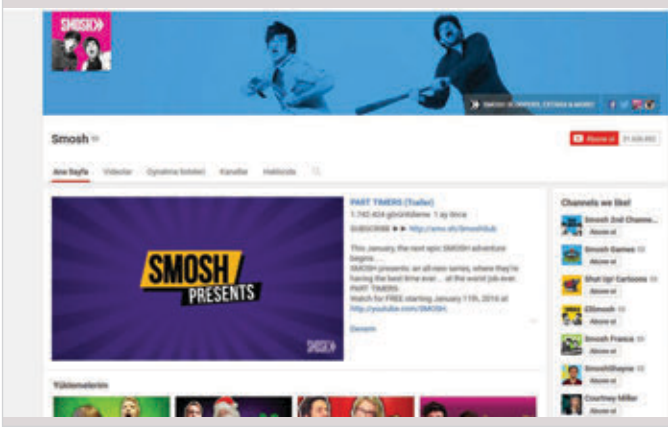
Zoella'nın YouTube kanalı onu bir dünya markası haline getirmiş durumda

Videonun işgali

İnsanlara neden blog okumak yerine video izlediklerini sormak, neden kitap okumak yerine film izlediklerini sormaya benziyor. Belki herkes bunu yapmıyor ya da her zaman yapmıyor ama çoğumuzun televizyon başında geçirdiği zaman kitap okuduğu zamandan fazla. İzleyicinin bakış açısından bakacak olursak bunda şaşırarak bir şey yok.

Bunun şu anda bu kadar popüler olmasının birkaç teknolojik sebebi olabilir. Muhtemelen en ortada olan sebep, geçtiğimiz on yıl içinde internet hızının inanılmaz derecede artmış olması. Bant genişliği bu kadar yaygın olmadan önce video yüklemek çok zaman alan bir şeydi ve o kadar çok bant genişliği harcıyordu ki çoğu kimse bununla uğraşmak istemiyordu. Günümüzde bant genişliği ve süper hızlı fiber internet bağlantısı çok yaygın olduğu için bir filmin tamamını bile yüklemek normal hale geldi ki, 5 dakikalık vlog videolarını izlemek için önümüzde hiçbir engel kalmadı.

Bir diğer etken ise dijital kameraların oldukça ucuzlaması ve görüntü kalitelerinin artması. Artık düzgün bir video çekmek için çok fazla çaba harcamaya gerek yok, cebinizdeki akıllı telefonlarınızla basit bir video kamera kalitesi elde etmeniz mümkün. Akıllı

Komedi ikilisi Smosh, internet videolarındaki başarısını gerçek hayata taşıyabildi

da rakibiniz olduğuna da unutmamalısınız.

Ne olursa olsun, YouTube'un en büyük site olmasının oldukça geçerli sebepleri var. Öncelikle kullanımı çok kolay, eğer bir Google hesabınız varsa zaten kayıt olmuş sayılıyorsunuz. Bir kanal açmak da gayet kolay, başkalarının kanallarına abone olmak da öyle. Zaten eğer vlogger olmak istiyorsanız bunlar kesinlikle kolay yapacağınız şeyler. Çevre oluşturmak çok önemli ve YouTube da sizin gelişinizi bekleyen büyük bir insan kitlesine sahip.

Kitlenin, internet alemindeki en hoşgörülü grup olmadığı kesin. YouTube yorumları bazen çok acımasız olabiliyor. Ama durum eskiden olduğu kadar kötü değil. YouTube yorumları eskiden kötü bir lağım çukuru olarak isimlendirilirdi, Google'ın çalışmaları sonucunda artık kişiler gerçek kimlikleriyle yorum yazıyorlar ve video sahiplerinin çirkin yorumları kaldırma şansı var. Bu düzenlemeler sonucunda durum artık eskisi kadar kötü değil. Yine de, herkesten sıcak bir karşılama beklemeye gerek yok, video yüklerken bunu aklınızdan çıkarmayın.

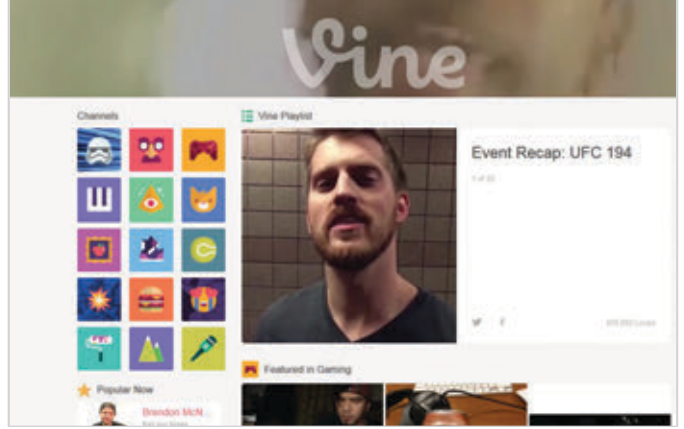
Dürüst olmak gerekirse, vlogging'e başlamak aynı 2000'li yılların başında blogging'e başlamak gibi. Tek fark, vlog için yazmak-tansa basit video düzenleme yeteneğine sahip olmanız gerekiyor. Ama blogging de şu anda ilk çıktığı zamanlardakinden farklı bir kimliğe bürünmüş durumda. Fotoğraflar, tüm popüler bloggerların içeriklerinde önemli ve merkezi bir yere sahip. Bu da zaman geçtikçe görsellere daha çok bağlandığımızın bir göstergesi.

Burası, size ne hakkında videolar yapacağınızı söyleyeceğimiz bir yer değil. Eğer nasıl sıradaki vlogging sansasyonunu yaratacağımızı bilseydim, buraya yazmak yerine hemen yapardım! Bir anlığına durup neden YouTube videoları yapmak istediğinizi düşünmenizde fayda var: Para.

Para kazanmak

Ünlü vlogger'lar YouTube izlenmelerinden ciddi miktarlarda para kazanıyorlar, eğer siz de içeriklerinizin maddi karşılığını almak istiyorsanız öncesinde sağlamanız gereken birkaç kriter var. Öncelikle bilmeniz gereken şey, paraya çeviremeyeceğiniz içerikler olduğu. Örneğin, telif hakkına sahip olmadığınız herhangi bir içerik ya da herhangi şiddet/pornografi içerikli videolar. Yalnızca kendi çektiğiniz ya da yarattığınız reklam çekici videoları kullanabilirsiniz. support.google.com adresinden YouTube'un partner programına hangi içeriklerin uyup uymadığını ayrıntılı bir şekilde inceleyebilirsiniz.

Yukarıda bahsettiğimiz YouTube başarı hikayelerindeki gibi kendinizi konuşurken ya da bir şeyler yaparken çekiyorsanız kriterlere büyük ihtimalle uygunsunuzdur. Süreç korktuğunuz kadar güç değil, yalnızca yapmanız gereken birkaç şey var. Öncelikle ayarlardan

Video paylaşımına başlamak için Vine iyi bir yer ancak 6 saniyeyle kısıtlısınız

“Para Kazanma” seçeneğini etkinleştirin, daha sonra reklam almak istediğiniz tüm videolar için onay kutusunu işaretleyin. YouTube, videolarınıza reklam desteği verip vermeyeceğini kısa süre içinde belirleyecektir.

Eğer onaylanırsanız, videolarınızı izleyen ve videodaki reklama tıklayan kişi sayısına bağlı olarak bir reklam geliri yüzdesi kazanmaya başlayacaksınız. Devrim yaratacak bir olay değil, basitçe tüm çevrimiçi içerik sağlayıcıların para kazanma yöntemi bu. İşin ince tarafı videoyu izlemek için izleyiciye ihtiyacınız olması, çünkü aynı zamanda sizinle aynı amacı taşıyan birçok insan var. Ve bazen de, en olmayacak içerikler bu hedefi gerçekleştirebilir (“Charlie bit my finger” bunun bir örneği).

Ünlü bir Vlogger ne yapar?

Ünlü, zengin ve başarılı biri olmanın önündeki engeller tüm endüstriler için yıkılmış durumda. İnternet, insanların sesini duyurmasını kolaylaştırdı, bu da tartışmasız iyi bir şey. Blooger, vlogger ya da yaratıcılığınızı konuşturabileceğiniz bir kariyer için artık zengin bir aileye ve özel okul eğitime ihtiyacınız yok. Gereken araçlar ve dağıtım yöntemleri zaten herkese açık durumda.

Ama her zaman bir ama vardır, değil mi? Video yapabilen herkes bundan geçimini sağlayacak diye bir şey yok. Tıpkı çok yetenekli bir yazarın bile günlük işlerden vazgeçememesi ya da Tumblr'da yüzlerce hatta binlerce kez paylaşılan bir sanatçının faturalarını ödeyecek parasının olmaması gibi. Vine ve Instagram'da başarılı olanların sırrı ise en az bir şarkıcı en çok satan listesine girerken diğerinin yerel barlardan ötesine geçememesi kadar meçhul. Kameralar ne kadar ucuzlarsa da, düzenleme uygulamaları ne kadar basitleşse de her isteyen başarılı bir yönetmen ya da televizyon karakteri olacak diye bir şey yok.

Görünürde bir son yok

Kesin olan bir şey varsa o da daha çok başarılı çevrimiçi vlogger göreceğimiz. Toplum olarak medyayı kullanım şeklimiz sürekli değişiyor. YouTube'un güncel istatistiklerine göre yalnızca mobil YouTube uygulamasında bile 18-34 yaş arası kullanıcıların sayısı Amerika'daki herhangi bir kablolu yayından fazla. Bu, çok sayıda genç insan demek.

Büyürken internetsiz bir anı geçmeyen ve telefonlarından ya da bilgisayarlarından video izlerken ikinci kez düşünmek zorunda kalmayan bir nesilden bahsettiğimiz için bu verilerin hepsi bir anlam ifade ediyor. Kısacası, eğlence dünyasının geleceği kısa, çevrimiçi videolardan geçiyor; geleceğin ünlüleri ise genç, internet bağımlısı ve muhtemelen selfie çubuğu kullanan insanlar olacak. 🇹🇷

yorum@chip.com.tr

**NE O
KADAR CİDDİ**

**NE O
KADAR SULU**

NE O ?

Eski yazılımlara dönüş

Sık kullandığınız yazılımların güncellemelerle mahvolmasına izin vermeyin. Güncellemelerden kurtarıp yazılımları eski haline nasıl döndürebileceğinizi anlatıyoruz

Berk ERGİN/WW

Yazılımların eski sürümlerini kurun

Her zaman kullandığınız bir yazılımın son sürümündeki değişiklikleri sevmediyseniz, eski sürümüne geri dönebilirsiniz. Bazı geliştiriciler yazılımlarının ön izlemelerini ücretsiz olarak sunar, bu yüzden yaptıkları değişiklikleri görebilmek için her zaman internet sitelerini kontrol etmekte yarar var. Eğer beğenmezseniz, mükemmel bir yer olan www.oldversion.com sitesine gidin. Sitenin sloganı da şu: “Çünkü yeni olan her zaman daha iyi değildir.”

Bu site; sistem ve güvenlik araçlarından medya oynatıcılara, resim düzenleyicilerden hızlı mesajlaşma yazılımlarına kadar 690 adet yazılım ve eklentinin 17.762’den fazla sürümünü sunuyor. Eğer aradığınızı orada bulamazsanız, www.oldapps.com sitesine de bakabilirsiniz. Bu da göz atmaya değer ve benzer bir hizmet veren bir site. İkisi de Windows, Mac ve Linux ile uyumlu yazılımlara sahip.

Windows 10’dan Windows 7 ya da 8.1’e geri dönüş

Microsoft Windows 7 ya da 8.1’den 10’a yükseltmeyi oldukça kolay bir şekilde sundu ve hatta istenen belgeleri sabit diskinize indirerek yeni OS’u istediğiniz zaman kurmanızı mümkün kıldı. İyi haber ise, eğer Windows 10’u dener ve beğenmezseniz, çok kolay bir şekilde eski sürüme geri dönebilirsiniz.

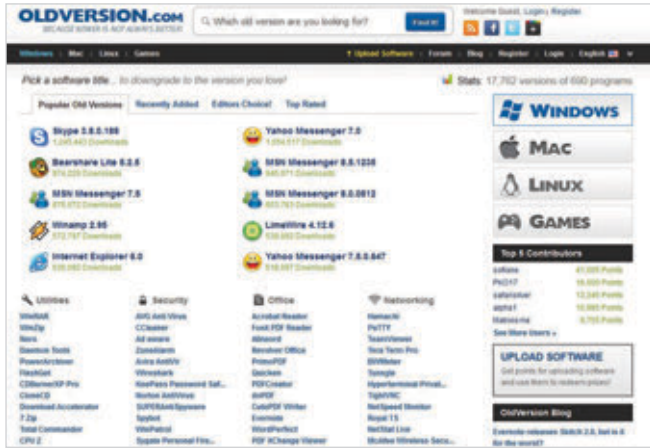
Yapmanız gereken şey; “Başlat”tan “Güncelleme ve Güvenlik”e gidip “Kurtarma” özelliğini seçmek. Oradan “Windows 7 veya 8.1’e geri dönün.” seçeneğini seçip talimatları takip edebilirsiniz. Windows’un eski sürümüne dönmek için, yeni sürümünü kurduktan sonra sadece 30 gününüz olduğunu da unutmayın. Eğer Windows 10’u 30 günden daha fazla süredir kullanıyorsanız, bütün belgelerinizi yedekleyip istediğiniz sürümü yeniden kurmak tek çözüm. Bu esnada her şey silinecek.

Eskiye dönmek güvenli mi?

Yazılımların güncel sürümleri pek çok yeni özellikle geliyor ve çoğu zaman taze bir görünüm sunuyorlar. Aynı zamanda hatalar da gideriliyor ve bu PC güvenliğinizi arttıran önemli bir unsur. Örneğin Adobe Reader ve Flash güvenlik açıklarıyla dikkat çeken iki yazılım. Bu yazılımların eski sürümlerini kullanmak oldukça büyük bir risk olarak karşımıza çıkıyor.

Tarayıcıların yeni sürümleri de bu anlamda güvenlik açısından hayli önemli ve bazen antivirüs yazılımlarıyla birlikte çalışarak güncel tehditler karşısında savunma hizmetleri sunuyor. Virüs güvenliğinizi sağlamsa hangi sürümü kullandığınız çok önemli değil.

Yazılımların güvenlikleri için geliştiricilerin web sayfalarını sıklıkla ve özellikle eski sürümü kullanmaya geçmeden önce denetlemeniz de yarar var. Böylelikle güvenlik açıklarını gözden geçirebilirsiniz. Tabii bu tarz eski sürüm yazılımları kullanırken tıpkı tarayıcılarda olduğu gibi kuvvetli bir anti-virüs yazılımının desteğini almalısınız.

Oldversion.com'dan kullandığınız yazılımların önceki sürümlerini indirebilirsiniz

Firefox'un eski bir sürümünü indirmek

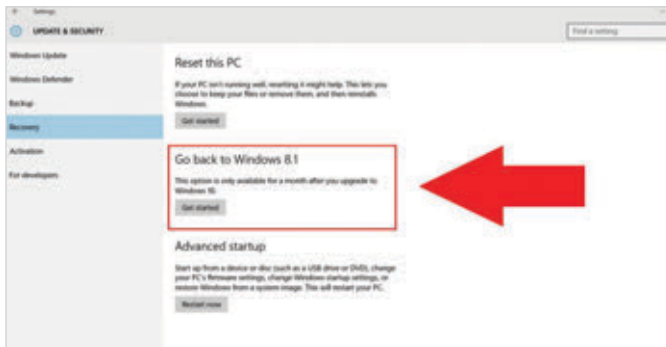
Son yıllarda Mozilla, Firefox'a birtakım yeni özellikler ekledi ve bu durum birçok sadık kullanıcıyı oldukça rahatsız etti. Hatta kullanıcıların Pale Moon (aynı kodla yazılmış bir başka tarayıcı) gibi alternatif tarayıcılar aramasına neden oldu. Ama eğer Firefox'u bırakmak istemiyorsanız, eski sürümü kolayca indirebilirsiniz. Mozilla, Firefox'un 2004'e kadarki bütün eski sürümlerini saklıyor. "http://chip.tk/1HawsJl" sitesine giderek istediğiniz sürümü indirebilir ve Windows'taki "Denetim masası" üzerinden güncel sürümü kaldırabilirsiniz.

Tarayıcıların sabit sürümlerine geri dönün

Chrome'un ve Firefox'un beta ve gelişimlerini denemek oldukça eğlenceli, çünkü yeni özellikleri önceden deneme şansınız oluyor. Ama herhangi bir sorun çıkarmayan bir tarayıcı istiyorsanız, sabit sürüme geri dönebilirsiniz. Chrome için, "C:\Users\[username]\AppData\Local\Google\Chrome\User Data\Default" altında bulabileceğiniz profil verinizi ve betanızı yedekleyin.

Ondan sonra Chrome'u kaldırın ve "http://chip.tk/1HawGjd"dan sabit sürümü indirin. Kurulum bittikten sonra, profil verinizi yeniden önceki boyutuna getirebilirsiniz. Firefox için, profilinizi yedekleyin (bkz: http://chip.tk/1HawLDM) ve "getfirefox.comapps" sitesinden son sabit sürümü indirip kurun.

Eğer Android uygulamasının son sürümünü sevmeyerseniz ya da cihazınızda sorunlara sebep oluyorsa, istediğiniz uygulamanın APK'sini (Android uygulaması paketi) kurarak bir önceki sürüme geri dönebilirsiniz. Bütün bunları Google'da aratarak bulabilirsiniz.

Windows 10'dan eski sürümünüze 10 gün içinde geçmeniz mümkün

niz, ama dosyayı nereden indirdiğinize çok dikkat edin. Çünkü bazı APK'ler kötücül yazılımlarla dolu olabiliyor.

Ücretsiz olan App Backup & Restore (http://chip.tk/1HawYqw) aracını kullanarak favori uygulamalarınızın APK dosyalarını yedekleyip plan yapmak en iyisi. Bu işlem, otomatik olarak güncellenen bile istediğiniz sürümü yeniden geri getirebilmenizi sağlayacak.

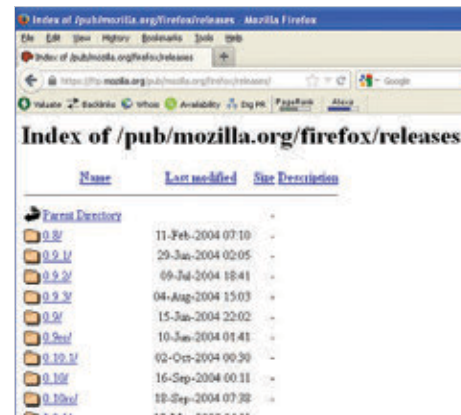
APK'yi kurmak için, cihazınızı yapılandırmanız gerekir. "Ayarlar"ı açın ve "Uygulamalar" ya da "Güvenlik"in altında bulunan "Bilinmeyen Kaynaklar"ı seçin.

Android işletim sistemindeki güncellemeleri iptal etmek

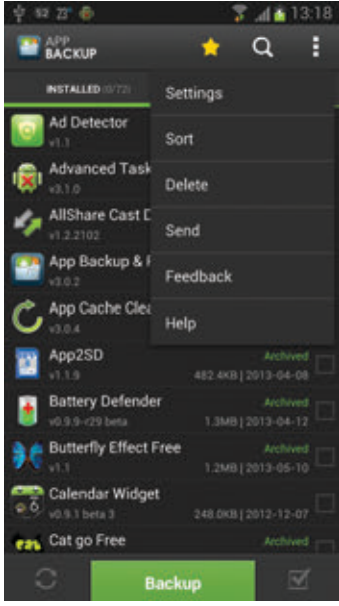
Android işletim sisteminde güncellemeyi geri almak kolay bir iş değildir, çünkü güncellenmenin Google'dan mı yoksa sizin cihazınızın üreticisinden (Samsung, HTC vs.) mi geldiğini her zaman bilemezsiniz.

Eğer güncelleme cihazınızın üreticisinden geliyorsa, telefonunuzla ve bağlantılı uygulamalarla ilgili özel düzenlemeler yapmanız gerekir. Bu da işletim sisteminin geri almayı bir kabaşa dönüştürür. Eğer standart bir fabrikanın resmi bulunan ya da kilitlenemez 'bootloader' yazılımı olan bir telefonunuz ya da tabletiniz varsa (Bir Nexus cihazı, örneğin), o zaman Andorid'in eski fabrika sürümünü bulmanız gerekiyor. Nexus cihazları için fabrika resimlerini ve talimatları "http://chip.tk/1HaxdBI"den edinebilirsiniz. Her zaman olduğu gibi, bu işlemlerden önce cihazınızı yedeklemeyi unutmayın.

Diğer durumlarda, fabrika ayarları sıfırlaması son güncelleme-

Firefox'un eski sürümlerini Mozilla'nın web sitesinden indirebilirsiniz →

App Backup sayesinde Android uygulamalardan size uygun olanları kaydedebilir ve yenileyebilirsiniz

Apple, yazılım sürümlerini düşürmeye pek sıcak bakmıyor.

Halihazırdaki sürümü yedekleyerek iOS güncelleme sorunlarından kurtulabilirsiniz

yi iptal edecek ve cihazınızda kurulu olan Android sürümünü yeniden kuracak. Fakat bu da kurduğunuz uygulamaları ve verileri de temizler.

Android işletim sistemindeki güncellemeleri geri alma

Android OS'deki güncellemeleri geri almanın kolay olduğunu söyleyemeyiz. Çünkü örneğin HTC ya da Samsung cihazlarda güncellenmenin cihazınızdan mı Google'dan mı kaynaklandığını bazen bilemiyorsunuz. Daha ileri durumlarda cihazınızda belirli modifikasyonlar gerektiği için bu tarz OS müdahaleleri bir kaba dönüşebiliyor.

Eğer standart fabrika ayarları ve önyüklemesi açılabilen (mesela bir Nexus cihazında olduğu gibi) bir cihaza sahipseniz Android'in eski sürümlerini kurmanız mümkün. Fabrika ayarları ve yönetim bildirimlerini <http://chip.tk/1HaxrsI> adresinden bulabilirsiniz. Tabii bu işlemten önce tüm verilerinizi yedeklemeniz gerekiyor.

Diğer durumlarda fabrika ayarlarına dönüş güncellemeleri ve Android işletim sisteminin orijinal sürümünü cihazınızdan silerek. Buna önceden yüklediğiniz uygulamalar ve veriler de dahil.

iOS'un yeni sürümü

Ne yazık ki, eğer iOS 9'u kurduysanız ve sevmediyseniz de onu kullanmaya mahkûmsunuz. Apple, iOS public release'leri, bir sürümün yayını durunca artık yeniden kuramazsınız. Apple iOS 9.1

Nexus cihazlara Android'in eski işletim sistemleri yüklenebiliyor

sunduğu takdirde, sadece en son yayınlanan sürüme geri dönebilirsiniz. Muhtemelen iOS 9.2'yi düşürebilirsiniz ama hızlı olmanız gerekiyor. Apple iOS 9.2 sürümünün yayını da durduğunda artık düşüremezsiniz. En iyi seçenek iPhone'unuzu ya da iPad'inizi güncellemeden önce yedeklemeniz olabilir. (bu işlemi her işlemde yapmayı adet haline getirin.)Bunu da bilgisayarınızda IPSW (iPhone Yazılımı) kopyası çıkartarak yapabilirsiniz.

(Windows kullanıcıları ise şu adrese gitmelidirler: C:\Users\[username]\AppData\Roaming\Apple Computer\iTunes)

iPad yazılım güncellemeleri ya da iPhone yazılım güncellemelerinin içine bakın. Eğer bulamazsanız, Google'da "download IPSW" olarak aratın. Geri dönmeye hazır olduğunuz zaman, Apple cihazınızı bilgisayarınıza ya da Mac'inize bağlayın ve iTunes'u açın. 'Summary' ekranını görebilmek için cihaza tıklayın. Bilgisayarda (shift) düğmesine ya da (Alt) düğmesine basılı tutun ve sonra 'Restore'u seçin. Cihazınızda, eğer açıksa 'Find My Feature' özelliğini devre dışı bırakmanız gerekiyor. Kaydedilen IPSW dosyasını bulun, Aç komutunu verin ve bu şekilde iTunes, iPhone ya da iPad için istenilen eski sürümü kuracaktır. 📱

yorum@chip.com.tr

BLUE
JEAN

SAYI
OCAK 2016
112548
FİYATI
70
KKTC FİYATI
8.50

**ESNADA
BATACLAN'DA
OLMAK**

PARİS SALDIRISININ
TEK TÜRK TANIGI
FEHİ BOYACIOĞLU
YAZDI

**STAR
WARS**
HAKKINDA
YAZDILAR VE
ÇİZDİLER

AHMET SAN
BİGEM KARAYUS
CAN TEMİZ
DOĞU YÜCEL
EGE ÇUBUKCU
ERDEM TATAR
FERMAN AKGÜL
GONCA VUSLATERİ
KUTLUKHAN KUTLU
HELİKE ACAR
ÖZGÜR ÖĞRET
SEDAT KAPANOĞLU
TUNA KİREMITÇİ
YEKTA KOPAN

AYDILGE
BARBAROS DEVECİOĞLU
BÜŞRA KÜÇÜK
CANER ALPER
CANSEL ELÇİN
ÇAĞLAN TEKİL
CETİN CEM YILMAZ
ÇİZENBAYAN
ELİF KEY
EMİR ERSOY
ERCAN MEHMET ERDEM
FERİDUN DÜZAĞAÇ
GENÇ OSMAN YAVAŞ
GÖKTUĞ CANBABA
GÜVEN ERKİN ERKAL
HAKAN BİÇAKCI
İPEK ATCAN
MURAT SARACOĞLU
NEJAT YAVASOĞULLARI
OBEN BUDAK
ÖZGE GÜREL
SADI TIRAK
TURGUT ALP BEKOĞLU
VEDAT ÖZDEMİROĞLU

**MEKAN
PLAK
CD
OYUN
DİZİ**

The
**FORCE
AWAKENS**

İYİ VE KÖTÜ ARASINDAKİ SAVAŞTA YENİ PERDE!
YENİ FİLM HAYRANLARI İKİYE BÖLDÜ: ERDEM TATAR NEDEN SEVDİ? DOĞU YÜCEL NEDEN SEVMEDİ?

BLUE jean DEĞİŞTİ!

ARTIK DAHA BÜYÜK, DAHA OLGUN, DAHA DOLU...

OCAK SAYISI BAYİLERDE

bluejean.com.tr

bluejeanmagazine

bluejeandergi

bluejeanmagazine

PC'nizin ihtiyacı olan bu

PC teknolojisi hızla ilerliyor. Yeni bir bilgisayar alan veya toplayanlar en yeni bileşenleri ve arabirimleri edinmelidir

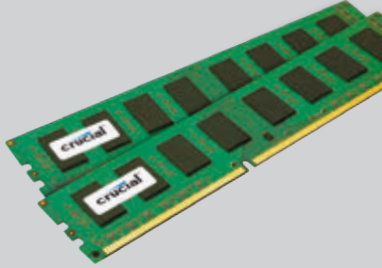
Ertuğ AYDIN / CS

1 Intel Skylake-CPU

Intel'in Skylake serisi en yeni işlemci nesli. En önemli avantajı: Disklerin ve diğer bileşenlerin daha hızlı bağlantısı → S. 104

2 DDR4-RAM

DDR4-2133 RAM selefinden 1/3 daha fazla bant genişliği sunar (DDR3-1600), daha büyük modül boyutlarına sahiptir ve daha efektiftir → S. 104

3 USB 3.1

USB 3.0 ile kıyaslanınca, en yeni USB versiyonu veri aktarım hızını 10 GBit/s seviyelerine çekiyor. İlgili type-C soketi hızlı bir şarj için 100 watt'a kadar güç üretiyor → S. 105

4 DX12 ekran kartı

Modern bir ekran kartı DirectX 12 gibi en son standartları destekler ve DisplayPort, HDMI 2.0 ve DVI gibi portlara sahiptir → S. 106

5 NVMe-SSD

Yeni SSD nesli SATA kabloları ve yavaş AHCI sabit disk protokolüne elveda diyor ve SSD'ler için geliştirilmiş PCIe ile NVMe protokolüne güveniyor → S. 105

6 Yeni HDD teknolojisi

6 TB ve üstü kapasitedeki sabit diskler sadece yeni teknolojilerle mümkün – Ya özel 'Kısa kesimli manyetik kayıt teknolojisi' veya helyum dolu işlemi ile → S. 105

Söz konusu PC'ler olunca, teknolojik gelişmenin sonu yok gibi duruyor: „Sadece“ daha güçlü olmak ve daha geniş hafıza sunmak yerine, yeni nesil PC'ler gittikçe daha çok yeni arayüz ve sistem bileşeni kullanıyorlar, bunlar da PC içinde veri aktarım hızını daha da

artırıyorlar. Sonuç olarak yeni bir PC'de her parça en üst seviyede olmalı. Hepsinden öte bu platform için de geçerli. Platform işlemci ve yongasetinden ibarettir ve bazı arayüzlerin yapısını belirler, örneğin RAM'in tipi ve bağlantısı, dahili ve harici bağlantılar ve sistemin gelecekte upgrade edilebilme imkanı gibi.

PC'nin temel bileşenlerine ek olarak, hızlı bir SSD de olmazsa olmazdır, zira bir önceki tip arabirim (Serial ATA) SSD'lerce artık tarihe gömüldü denilebilir. Yeni bir arayüz de bu aralar piyasaya çıktı: Bu da kompakt M.2 SSD modülleri için PCIe bağlantısı veya direkt bu tak kullan kart formatındaki SSD'ler ile NVMe protokolü, ki bunu 105. sayfada açıklayacağız. Ayrıca SSD'lerin gelişimi Flash hafızalar açısından kendi limitlerine ulaştı, zira önceki metotlar veri yoğunluğunu daha fazla artırmayı başaramıyor. Bu anlamda, üreticiler hızı ve veri güvenliğini artırmak için yeni prosedürler kullanıyorlar ve gigabyte başına fiyatı düşürmeye çalışıyorlar. Manyetik sabit diskler söz konusu olunca da, her milimetrekareye daha fazla byte sığdırabilme deneniyor. En son teknolojiyi arayanlar için iki opsiyon var: Kısa kesimli manyetik kayıt teknolojisi daha büyük ve ucuz sabit disklerle imkan tanıyor ama bu diskler oldukça yavaş. Helyum dolgu diskler büyük ve hızlı, fakat pahalılar.

2016 jenerasyonu için, ekran kartları oyunlar ve 3D konstrüksiyon yazılımları için tasarlanmış gibi duruyor. Fakat bu alandaki gelişim diğer tüm alanlardan hızlı. Eğer orta sınıf ve daha ucuz bir kart satın alıyorsanız, bu kartın en son nesle ait olduğundan ve gelecekte de kullanılacak tip portlara ve standartlara uygun olduğu ile uzun vadeli sürücü desteğinin var olacağından emin olmalısınız (sayfa 106). Son olarak da, WLAN söz konusu olunca nelere dikkat etmeniz gerektiğini anlatıyoruz. WLAN çipi olan anakartlara nadir rastlanır ve bunlar pahalıdır– Özellikle de modern ac-WLAN özelliğini üç anten ile 1300 MBit/s hızı ile kullanmak isterseniz.

PC'nin diğer parçaları zamansızdır ve yeni dahili parçalarla birlikte kullanılabilir – örneğin kasa, form faktörü uygun olduğu sürece (özellikle ATX veya Mini-ITX). Eski model kasaların tek dezavantajı, öndeki USB yuvalarının sadece USB 2.0 desteği sunması olabilir. İki veya üç yıldan eski güç kaynakları genelde Intel'in Haswell nesli ile sunduğu enerji saklama modlarına uygun değildirler. Bu durumda PC işlemcisi bu modlara geçince donabilir ('C6' veya 'C7'). Bu modları UEFI/BIOS'ta devre dışı bırakırsanız, bilgisayar düzgün çalışacaktır ama daha fazla güç tüketecektir. 'Haswell ready' ibaresi ile satılan güç kaynakları bu sorundan etkilenmiyor.

Son teknoloji upgrade edilebiliyor

Bizim ipuçlarımız genelde PC'lerini toplayan veya toplananlara yönelik. Fakat hazır sistemleri alanlar da en son bileşenlere ve arabirimlere dikkat etmelidir. Bu zahmete değer, çünkü iki yıl sonra sistemi tamamen yenilemek zorunda kalmaktansa, basitçe işlemciyi veya SSD'yi değiştirerek güncel kalabilirsiniz, fakat bunlara dikkat etmezseniz bu tip basit yenilemeler de söz konusu olmaz.

berk@chip.com.tr

→

Skylake işlemci ve DDR4 RAM

Intel'in Skylake platformu 2016 sonbaharına kadar rekabeti belirleyecek- en modern işlemcileri ve arabirimleri o barındırıyor

Doğru yongasetinin yanında, işlemci bir bilgisayarın temelini oluşturur. Bu alanda bir hata yapan çok kısa sürede eskimiş arabirimler ve upgrade imkanlarının kısıtlı olması nedeniyle pişman olacaktır. Modern bir Intel Skylake işlemci, Intel'in Z veya H170 yongasetine sahip bir anakart ve DDR4 RAM desteğiniz varsa, endişe etmeyin. Intel'in geliştirme modeli şu ana dek minyatürleştirme ve daha ileri götürme arasında gidip geliyordu ve Skylake ikinci kategoriye dahil. Daha ileri götürme gittikçe zorlaştığından, minyatürleştirme adımı (Broadwell) pratikte masaüstü PC'lerle kısıtlı kaldı ve planlanan bir sonraki aşama Intel tarafından iptal edildi. Sonuç olarak, Skylake anaakım işlemci gelişiminin en üst noktası olmaya en azından 2016 sonbaharına kadar devam edecek ve sonrasında yerini Kaby Lake alacak.

Daha hassas alternatifler oldukça az: Skalanın en üstünde, üstün kaliteli Intel Haswell-E platformu var ve bunun X99 yongaseti birçok modern standardı destekliyor. Fakat, Skylake i7-6700K'den yüksek performansından faydalanmak için, üst seviye Haswell i7-5960X'i tercih etmelisiniz – yaklaşık 1100 dolarlık fiyatıyla bu, komple bir Skylake sistemden daha pahalı. Konu standartlar ve performans olunca, "normal" Haswell platformu kesinlikle bir önceki nesle ait denilebilir. Bu dediklerimizin tamamı Intel'in rakibi AMD için de geçerli. AMD'nin Zen mimarisinin, 2016 sonunda gelecek Summit Ridge işlemciler ile, Intel ile arasındaki farkı kapatıp kapatamayacağını bekleyip göreceğiz. Bu AMD için büyük bir adım olacak, zira yapılarını 32nm'den 14 ila 16 nm aralığına çekiyor olacaklar.

Hangi Skylake'i seçmelisiniz?

Skylake işlemcilerin teknolojik avantajları şu şekilde özetlenebilir: Bu ufak yapı, çok yüksek bir etkinlik seviyesine sahip; yani enerji sarfıyatı ve soğutma gerekliliği oldukça düşük bir seviyede. İşlemci ile yongaseti (DMI 3.0) arasındaki veriyolunun hızlandırılmış olması hızlı bir arabirim bağlantısı sağlıyor (bknz. sonraki sayfa) ve aynı saat hızında işlemci Haswell'dan daha yüksek bir işlemci hızı sunuyor.

Çoğu kullanıcı şu anda en iyi fiyat performans oranını bir Skylake işlemciden alıyor ve özellikle de i5 serisinin üst sınıf modellerinden (özellikle i5-6600 veya i5-6500, yak. 230/210 dolar). Bizim baskıya çıktığımız sırada, i7 modelleri bulmak oldukça zordu. Ek hyper threading de dikkate alındığında daha iyi bir performans sunuyorlar, özellikle de multi tasking veya birden fazla işlemci thread'i kullanan bir yazılım söz konusu olduğunda. Fakat, bunun ayırımına varacak bir kullanım da ancak ciddi yoğun işlemci gücü gerektiren, video kodlaması gibi, işlemleri sık sık yapanlar için söz konusu olabilir.

En küçük Skylake işlemciler Pentium (yak. 70-100 dolar) ve Core i3 (yak. 120-170 dolar) modeller olarak karşımıza çıkıyor. Bu ürünler ucuz bir bilgisayar toplamak isteyenler için uygun, ayrıca gelecekte daha güçlü bir Skylake'e terfi etme imkanı da var.

Skylake'in işlemci ve ekran kartı işlemcisi performansı

X.264 gibi işlemci benchmark testlerinde, yeni Skylake i7-6700K birkaç yüzdelik dilim kadar en yüksek Haswell modeli olan i7-4790K'den daha hızlı. Ekran kartı çipinin performansı çok ciddi derecede artmış.

CPU-PERFORMANSI X.264- KODLAMASI (ANGABEN IN FPS)

GPU-PERFORMANSI 3DMARK CLOUD GATE (ANGABEN IN PUNKTEN)

Skylake'in en önemli yeni özellikleri

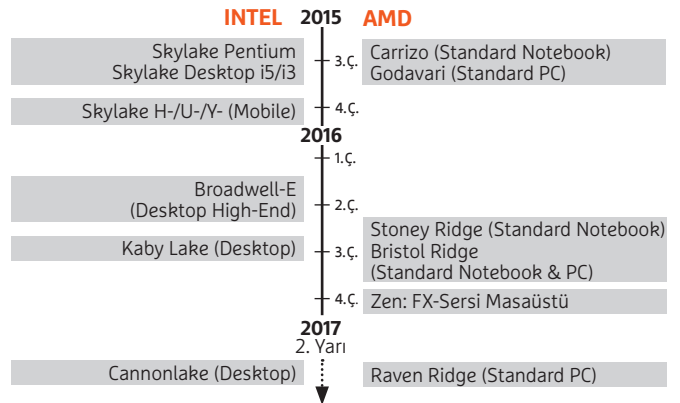
Daha küçük üretim işlemi güç sarfiyatını ve sıcaklığı düşürüyor. Daha geniş veriyolu SSD'leri çok daha hızlı hale getiriyor ve DDR4 RAM de hızı ve maksimum kullanılabilir kapasiteyi artırıyor.

CPU	Haswell i5/i7	Skylake i5/i7
ÜRETİM/TDP*	22 nm/84 Watt	14 nm/65 Watt
VERİ YOLU	DMI 2.0 (2 GByte/s)	DMI 3.0 (3.9 GByte/s)
RAM (MAKS.)	DDR3-1600 (32 GB)	DDR3L-1600/DDR4-2133 (64 GB)

*TDP = Thermal Design Power

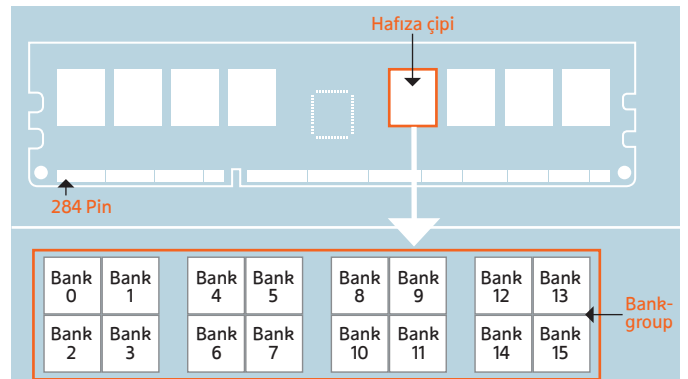
İşlemci nesilleri: İşte üreticilerin planları bunlar

Intel başkaca Skylake modellerini 2015'te ve üst sınıf Broadwell-E serisini 2016'da satışa sunacak. AMD şu aralar sadece başlangıç seviyesi modellerde gelişim planlıyor, fakat Skylake ile rekabete girecek modellerini de 2016 sonunda satışa sürmeye hazırlanıyor.

Daha fazla hız ve etkinlik için DDR4

DDR3 ile kıyaslanınca DDR4 RAM'ler veriyolu iki kat daha fazla hafıza sırası ile dağıtıyorlar ve daha küçükler. Enerji tasarruflu olmalarının yanında okuma hızları da daha yüksek.

Arabirimler ve diskler

İşlemci teknolojisine kıyasen, diskler ve bağlantıları konusunda daha büyük adımlar atılıyor

SSD'ler ilk piyasaya çıktığında, kapasiteleri ve hızları çok hızlı bir biçimde artıyordu, hızları SATA'nın sınırına varana kadar durum buydu (600 MByte/s'nin biraz altı). Flash hafıza tekniğinden tam performans alabilme isteği yeni arayüz ve protokollerin doğuşuna yol açtı ve bunlar Haswell-E ile belirginleşti, artık Skylake platformu ile de herkese hitap eder hale geldiler. Buna veriyi 4 adet PCIe 3.0 yolu ile aktarmak dahil ve bu hızı saniyede 4 GB seviyesine kadar çıkarabiliyor. Bunun için PCIe tak kullan kartı şeklindeki bir SSD'ye ihtiyaç var veya M.2 slotuna sahip daha kompakt bir SSD modülüne ihtiyaç var. Böyle bir durumda, hız hafızalama teknolojisinden çok arabirimin hızına bağlı olarak değişiklik gösterir. M.2 (PCIe 3.0) Intel'in Z170 ve H170 yongasetlerine sahip anakartlarında mevcut.

Eğer yeni bir anakart alıyorsanız, bu yeni teknolojiyi aramalısınız, zira gelecek olan NVMe SSD'lerin formatı da bu olacak. Flash hafızalar ve çok çekirdekli işlemciler için geliştirilmiş transfer protokolü sayesinde, daha iyi bir performans sunacaktır, fakat bunu kişisel kullanım için görmek çok da mümkün olmayabilir. NVMe konu ile ilgili, zira bu standarttaki SSD'ler özel bir sürücü ile Windows 8.1 ve 10'da arz-ı endam edecekler.

Ayrıca harici diskler ve cihazlar için de bazı yeni arayüzler geliyor ve bunları bilmeniz de fayda var: type-C USB ile USB 3.1 desteği! Bu USB standardının vardığı son nokta, eskiye uyumlu bağlantıları ile 1,25 GB/s gibi hızlara ulaşabiliyor – Bu USB 3.0'dan iki kat daha yüksek bir hızı teklif ediyor. Type-C USB yeni bir bağlantı türü ve kablunun iki ucunda da aynı tip bağlantı mevcut. İki yönde de bağlantıyı yaparken herhangi bir şeye dikkat etmek gerekmeyecek. type-C bir soket 100 watt'a kadar voltajlara izin verecek ve bu mobil cihazları daha hızlı şarj etmek anlamına gelecek.

Yeni teknoloji sunan diskler

Her yeni PC'de en az 250 GB'lık bir SSD ana disk olarak bulunmalıdır. 3D-NAND hafıza çipleri SSD'leri hızlı, güvenilir ve ucuz kılıyor: Bu durumda hafıza hücreleri standart Flash'ın aksine birbirlerinin üzerinde yer alıyorlar, yan yana değil. Bu kalın katmanlar daha hızlı yazma ve okuma işlemlerine yol açıyor ve daha uzun bir kullanım ömrü sunuyor. Samsung bu tip ürünleri 850 Evo ve 850 Pro adı altında satışa sundu. Ayrıca 950 Pro da var ve bu ürün 3D-NAND'yi NVMe ve M.2 portu ile birlikte sunuyor. Diğer üreticilerin de bu tip diskleri 2016'da satışa sunmaları bekleniyor.

Manyetik sabit diskler söz konusu olunca, kapasite çok önemli – Fakat üreticiler artık disklerin fiziksel sınırına dayandığı için burada bir artış oldukça zor. Fakat iki çözüm yolu var: İlk çözüm kısa kesimli manyetik kayıt teknolojisi. Seagate'in görece yavaş arşiv tipi sabit disklerinde 8 TB'a kadar kapasite mevcut ve bu teknoloji kullanan bu modellerde yazma kafası okuma kapasından daha büyük. HGST büyük, hızlı ve pahalı HE disklerini helyum ile dolduruyor ve bu durumda içerideki sürtünme azalıyor ve hız artıyor.

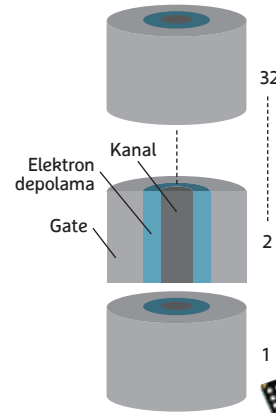
SSD arayüzü: M.2 ve PCIe

Modern SSD'ler maksimum hızlarına ancak dört PCIe 3.0 yolu ile bağladıklarında çıkıyorlar. M.2 slotu da sadece 8 x 2,2 cm ebadındaki SSD'leri bağlama imkanı tanıyor (kırmızı çerçeveye tekabül ediyor).

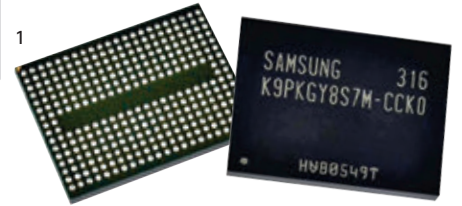
Geleceğin SSD protokolü olarak NVMe

Yeni NVMe standardı SSD'ler için optimal hızı ve sürücüyü sunuyor. Bu alandaki ilk cihazlar Intel'in SSD 750'si **1**, PCIe slotu için ve Samsung'un SSD 950 Pro'su **2** (M.2 modülü olarak).

Uzun ömürlü TB'lık SSD'ler için hafıza depoları

Samsung SSD 950 Pro'nun V-NAND çiplerinde, 32 flash hücre üst üste duruyor. Bunlar elektrik akımını silikon nitrit bir tabakada veri yolu kapısı ile kanal arasında depoluyorlar. Bu daha yoğun bir hafıza sıklığı ve hücreler için daha uzun bir kullanım ömrü anlamına geliyor.

USB 3.1 ve type-C bağlantı

Turkuaz USB 3.1 soketi **1** USB 2.0'a kadar geriye uyumlu, fakat USB 3.0'dan iki kat hızlı (10 GBit/s). Bu standart yeni USB type-C soketi ile geliyor **2**, bunların uçlarını karıştırmak imkansız ve 100 watt'a kadar destek veriyorlar.

DX12 ekran kartı ve WLAN-ac

Performans yükseltmeden sonra ekran kartı üreticileri verimliliğe de önem veriyorlar. ac-WLAN PC'leri LAN hızında bağlıyor

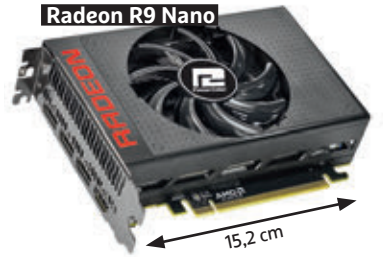
Skylake işlemcilerin grafik birimleri (S. ????) performanslarını ciddi derecede yükseltti. Bunlar rahatlıkla 4K video oynatabiliyorlar ve şimdiden DirectX 12 gibi 3D standartları ile uyumlular. Fakat en yeni 3D oyunlar için ayrıca bir ekran kartına ihtiyacınız var, zira bunlar için daha yüksek bir 3D performansı gerekiyor. 3D ekran kartlarının iki üreticisi AMD ve nVidia, bizim listelerimizde hep birbirlerini geçiyorlar ve bunu da yeni çip mimarilerine borçlular – nVidia'nın Maxwell teknolojisi (GeForce GTX 980 ve 970'de kullanılan) şu an liderliği elinde tutuyor. Performans ve enerji verimliliği söz konusu olunca, AMD'nin Graphics Core Next 1.2'si (Radeon R9 Fury kartlarda kullanılıyor) nVidia ile baş edemiyor. İki mimari de en son standartları destekliyor, ki bunlar bir ekran kartı alırken mutlaka dikkate alınmalı: Optimize edilmiş verimliliği ile, DirectX 12 grafik yazılımı daha iyi bir performans veriyor ve oyunlardaki en modern efektlerle uyumlu. Anakartlar için PCIe-3.0-16x arayüzü birçok nesil için standarttı ve DisplayPort ile (eğer mümkünse) HDMI 2.0 monitör bağlantısı için var olmak zorunda. Ekran kartları kısa sürede ciddi miktar veriyi getirmek ve tutmak zorunda olduğundan, RAM'inin bant genişliği sistem RAM'inin genişliğinden daha önemlidir. Bu anlamda, nVidia geleneksel GDDR5 RAM'lerine güveniyor ve AMD yüksek bant genişlikli RAM'leri en üst seviye modellerinde şimdiden kullanıyor (R9 Fury ve R9 Nano). Bu RAM SSD'lerdeki Flash hafızasına benzeyen bir metot kullanarak daha yüksek depolama yoğunluğu ve hızı elde ediyor: DRAM hücrelerini istifliyor ve bunları paralel biçimde kullanıyor. Bu hafıza veriyolunda çok yüksek bir hız anlamına geliyor (384 yerine 4096 bit, nVidia GeForce GTX 980 Ti'de). Fakat, AMD bunu sadece 4K çözünürlüklü oyunlarda bir avantaja çevirebiliyor. Daha düşük çözünürlüklerde, hafıza genişliğinin önemi daha az, bu nedenle de nVidia'nın daha hızlı ekran kartı işlemcisi bu tarz durumlarda daha iyi bir performans veriyor. Kartlar iki üretici de yeni mimarilerini 2016'nın 2. çeyreğinde sunduğunda baştan aşağı değişecek (AMD Arctic Island ve nVidia Pascal) . Ekran kartını yenilemek isteyenlere bu kartları beklemelerini öneririz.

WLAN: ac tam hızda

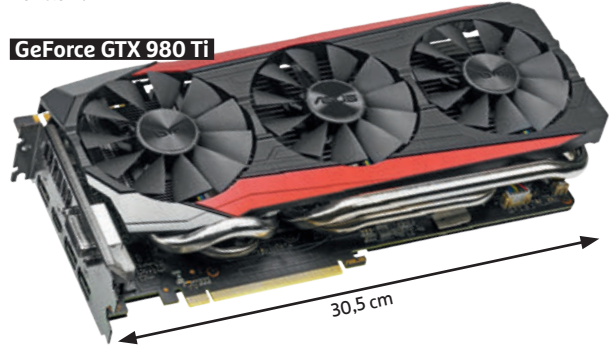
Eğer PC'nizi ev ağınıza bir LAN kablosu yerine WLAN kullanarak bağlamak isterseniz, anakarta entegre bir WLAN çipi kullanışlı olacaktır. WLAN ve soket 1151 içeren tüm Skylake anakartları ac-WLAN sunacak ve bunların aralıkları ile hızları oldukça iyi. Fakat veri aktarımı için ağlarını kullananlar (özellikle de NAS bir disk kullananlar) WLAN'ın da iyi bir veri aktarım hızı sunduğunu unutmamalıdır. Sonuç olarak anakartın teknik verileri 1300 MBit/s gibi bir değerde olmalı ve cihazın 3 adet anteni olmalı (bununla ilgili bilgi ürünün fotoğraflarından alınabilir). Bu durumda size önereceğimiz 365 dolar'lık fiyatıyla Asus Z170-De-luxe olacaktır. 📧

nVidia AMD'ye karşı

nVidia'nın Maxwell 2 ekran kartı işlemcisi GeForce 980 Ti'de kullanılıyor (aşağıda) ve yüksek kapasiteyi sunuyor. AMD hızlı yüksek bant hafızaları (HBM) Radeon R9 Nano'da sundu, bunlar özellikle hızlı ve ekonomik ekran kartları.

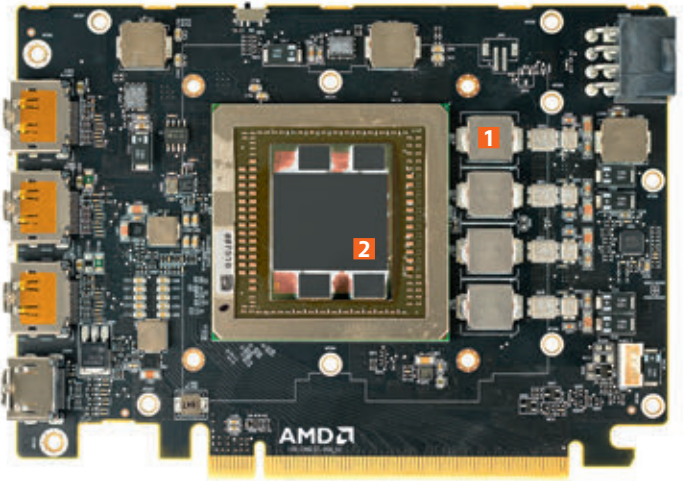

GeForce GTX 980 Ti

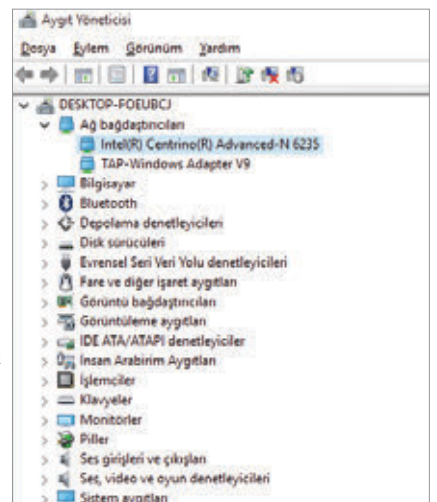
HBM RAM: Hızlı ve kompakt

AMD'nin HBM hafıza hücreleri DRAM hücrelerini üst üste koyuyor. Küçük çipler 1 yoğun bir biçimde ekran kartı işlemcisine sıkıştırılabilir 2. Fakat daha az enerji harcadıklarından, daha az soğutma gerekiyor. Ultra kompakt ekran kartı ince PC'ler için güçlü bir 3D performansı sunuyor.

WLAN kontrolü

Sisteminizin hangi WLAN standardını desteklediğini tespit etmek için Bilgisayarım'dan aygıt yöneticisine tıklayın ve oradan ağ bağdaştırıcısını seçin. Tespit ettiğiniz adaptör hakkında Google'da arama yaparak daha çok bilgi edinebilirsiniz.

Gülümseyin!!! Dijital kameranın 40 yılı

İlk zamanlarda tek bir fotoğrafı çekmek bile 23 saniye sürüyordu. Tüm sektörde devrim yaratan dijital kamera şimdi 40 yaşında.

Fiyatı en az 20 bin dolar, uyumlu aksesuarlarının ise 5 kilogramdan ağır olduğu 90'lı yılların başında dijital fotoğraf makinesi ile fotoğraf çekmek isteyenleri büyük zorluklar bekliyordu. Ancak ilk dijital reflex kamera olan Kodak DCS 100, sahiplerini 1,3 megapiksel fotoğraflarla ödüllendirdi. Harici depolama birimi sayesinde sıkıştırmasız olarak 160 adet, sıkıştırılmış olarak ise 600 adet fotoğrafı saklayabiliyordu. Bu depolama birimi kameraya bir kablo ile bağlanıyordu. 1991-1994 arasında Kodak, bu cihazdan 1000

Pazarda kriz

2010 yılında dünya çapında 122 milyon kompakt dijital fotoğraf makinesi satılmıştı. 2014 yılında bu rakam 69 milyona düştü.

tane satmayı başarmıştı. Dijital kameranın icadının temelleri 1969 yılında Willard S. Boyle ve George E. Smith adlı iki fizikçi tarafından atıldı. Kaza eseri denebilecek bir şekilde bu bilim adamları, aslında sadece veri depolamasını bekledikleri, ışığa duyarlı CCD sensörü keşfetti. Yıllarca bu sensör, çıkan her 3 dijital kamera modelinden birinde kullanıldı ve fizikçilere de 2009 yılında Nobel ödülü kazandı. İlk zamanlarda çekilen fotoğrafları kaydetmek için bir depolama birimi yoktu; çözüm ise o sırada Kodak'ta bir mühendis olarak çalışmakta olan Steven J. Sasson tarafından bulundu. Analog siyah-beyaz görüntüleri bir kaset üzerinde saklayan bir dijital kamera geliştirmeyi başaran Sasson, aynı yılın Aralık ayında bu cihazı kullanarak ilk fotoğrafını çekti ve dijital fotoğ-

rafçılık da bu şekilde doğdu. Bu fotoğrafın çözünürlüğü yalnızca 100x100 pikseldi. Birkaç yıl sonra Sony de sektöre adımını attı ve Almanya'nın Köln şehrinde gerçekleşen Photokina etkinliğinde "Mavica" adlı manyetik video kamera sistemini tanıttı. Bu serinin ilk ürünü, 570x490 piksel çözünürlüğündeki 50 adet fotoğrafı analog video sinyali şeklinde özel bir 5 cm'lik disket üzerinde saklayabiliyordu. Görüntüler yine ayrı bir cihaz aracılığı ile televizyona aktarılabilirdi. Daha sonra Canon firması da benzer bir sistem çıkararak bunu 1984

Yaz Olimpiyatları'nda canlı yayın amacıyla kullandı. Analog sinyallerin o zamanlar da hayli popüler olan kişisel bilgisayarlara (PC'ler) aktarılması ise hayli karmaşık bir süreç gerektiriyordu. Ticari anlamda ilk dijital kamera olan DCS 100 modelinin çıkışının ardından geliştirme süreci hızlandı. Tüketici odaklı ürünlerin fiyatları düştü, kalite seviyesi arttı ve megapiksel terimi hayatımıza girdi; Ancak akıllı telefonlar kompakt kameraların pazarına göz diktiğinden, 2008-2014 yılları arasında satılan kamera sayısı yarıya indi.

Diğer taraftan, yeni trend ile dijital reflex kameralar tarihte bir dipnot haline gelebilir. Zira yeni sistemlerde katlanan aynalar bile yok. Yani bu sektörde analog diyebileceğimiz son parça da artık mevcut değil.

yorum@chip.com.tr

2008-2014 Kamera krizi

Kaliteli akıllı telefon kameraları, kullanıcıların gözünde kompakt kameraların yerine geçti.

1991 Kodak DCS 100

DCS 100 ticari olarak satılan ilk dijital SLR fotoğraf makinesi

2015 Megapiksel çılgınlığı

Canon, dünyanın ilk 250 megapiksel sensörünü tanıttı.

2008 Lumix G1

Panasonic firması tarafından sunulan, içinde katlanan ayna bulunmayan ilk dijital reflex kamera

1975 İlk dijital kamera

Steven Sasson, Kodak'ta bir yıl süreyle ilk dijital kameranın geliştirilmesi için çalıştı.

CCD sensörün mucitleri

CCD: "Charge-coupled device"- (Foton) yükü bindirilmiş aygıt

İcadı: 1969'da Willard Boyle ve George Smith tarafından geliştirildi.

Halefi: Aktif piksel sensörü, ya da CMOS sensörü

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Cem ŞANCI

IRIG ACOUSTIC

Besteciler buraya!

Akustik gitar çok popüler bir enstrüman olmasına rağmen bu enstrümanla çaldığınız müziği kaliteli şekilde tabletinize veya telefonunuza kaydetmek kolay iş değil. Elektronik enstrümanlar için sayısız uygulama ve çözüm varken, ne yazık ki akustik gitarda durum biraz umutsuz. Neyse ki bu soruna çare bulan bir ürün geliştirdiler. Irig Acoustic'i gitarınıza yerleştiriyorsunuz ve ses kalitesi en üst seviyede olacak şekilde çaldığınız melodileri tabletinize veya telefonunuza kolayca kaydedebilirsiniz.

Bilgi için: www.ikmultimedia.com
Fiyat: 50 Euro

MICROSOFT DISPLAY DOCK

Telefon varken PC'ye gerek yok

Elimizdeki akıllı telefonların, orta seviye bir PC kalibresinde bilgisayarlar olduğunun farkında mısınız? Dolayısıyla, cebimizde bir telefon varken başka bir bilgisayara ihtiyacımız da olmayabilir. Microsoft da bu bilinçle, Windows telefonları masa üstü bilgisayarlara çeviren bir cihaz tanıttı: Display Dock sayesinde, telefonu PC kasası gibi kullanarak, ona klavye, mouse ve monitör bağlayabiliyoruz. Ardından da işimizi görüyoruz, raporlarımızı yazıyoruz, web'de sörf yapıp, videolar izleyebiliyoruz.

Bilgi için: Microsoft.com
Fiyat: 100 dolar

ROBOHON

Japonlar robot olayını abarttılar!

Robot aşkıyla yanıp tutuşan Japonlar sonunda bunu da yaptılar. Artık dileyen Japonlar, robotlarını ceplerine koyup taşıyabilecekler. Evet, küçük robotlar dünyada bir ilk değil ama robot formatında cep telefonu bir ilk. Sharp'ın ürettiği Robohon, hem akıllı telefon hem de robot olarak bir ilk. Kullanıcısı telefonuyla konuşmayı bitirince onu yere bırakıyor ve Robohon programlandığı şekilde dans ediyor, sohbet ediyor, kendi kendine evde dolanıyor. Çok acayıp!

Bilgi için: robohon.com

Fiyat: Belli değil

POWERUP FPV

Drone dediğin böyle olur!

Şimdi şöyle bir senaryo hayal edin... Elinizde kağıt bir uçak var. Hafif, ucuz, hızlı, küçük... Sonra o uçağın üstüne küçük elektronik bir motor takıyorsunuz... Bu motora aynı zamanda uzaktan kumanda sistemi ve kamera bağlı, üstelik kamera da sizin gözünüzdeki sanal gerçeklik gözlüğüne sürekli görüntü gönderiyor. Pahalı, ağır, lisans gerektiren, çevreden tepki çeken o uzaktan kumandalı oyuncak uçaklarla uğraşmak zorunda kalmadan, uçma hissinin yaşayabileceğiniz, çevreyi keşfedebileceğiniz harika bir cihaz. Sanal gerçeklik gözlüğü olarak da Google'ın Cardboard çözümünü kullanırsanız, tasarrufta zirveye ulaşabilirsiniz.

Fiyat: 199 dolar

Bilgi için: www.poweruptoys.com

BATTELLE DRONEDEFENDER

Tacizci drone'lara çözüm

Türkiye'de drone'ların yaygınlaşmasıyla medya drone tacizi kavramıyla tanıştı. Kız yurdunu drone'la gözetleyenler mi dersiniz, komşusunu drone'larla taciz edenler mi dersiniz, drone haberleri medyanın gündeminden düşmüyor. Ancak bizden önce bu drone tacizi meselesini yıllardır yaşayan ABD'de drone'lar artık hayatı tehlike bile yaratabiliyor. Son olarak bir orman yangınına havadan seyretmek isteyen drone sahipleri yangın söndürme uçaklarının uçuşunu engelleyince yangının otoyolda bekleyen sürücülerin hayatını tehlikeye atması, ABD'de güvenlik güçlerine drone'ları düşürme hakkının tanınmasına neden oldu. İşte bu alet de tam olarak o işi görüyor. Özellikle şehir merkezlerinde havadaki drone'a ateş açmak, bölgede yaşayanların hayatını tehlikeye atabilir ama bu sinyal bozucu silah, havadaki drone'ların uzaktan kumanda bağlantılarını keserek yere düşmesine neden oluyor. Silah şimdilik prototip ama umut vad ediyor.

Bilgi için: Belli değil

Fiyat: Belli değil

CHIP Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, teknolojinin eğlenceli yüzünü en güncel hali ile her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor. Sosyal ağlarda takip etmek için:

mkars@chip.com.tr
www.chip.com.tr/blog/mahmut
www.twitter.com/mahmutkarsliolu
www.instagram.com/mahmutkarslioglu
www.pinterest.com/mahmutkarsliolu
plus.google.com/+MahmutKarslioglu
www.linkedin.com/profile/view?id=304012332

Büyüklerle oyuncaklar

En gerçekçi sanal deneyimler için mutlaka dikkate almanız gereken seçenekler

2016'da bu teknolojilerin peşinde koşacağız!

Sanal gerçeklik gözlüklerinden, 360 derece kameralara, drone'lerden IOT'lere kadar bir çok teknoloji bizi bekliyor olacak

Her sene olduğu gibi 2016 yılında da artan çözünürlükler, büyüyen depolama kapasiteleri, daha da hızlanan, küçülen ve daha uzun pil ömrü sunan mobil cihazlar karşısında heyecanlanacağız elbette. Ancak bu yıl bir çoğunu da belki ilk kez deneyimleyeceğimiz çok daha farklı cihazların hayallerimizi süsleyeceğini söyleyebilirim. Bunun sinyallerini bir süredir alıyoruz ve teknoloji dünyasını yakından takip eden herkesin benimle hem fikir olacağına da eminim.

Bu teknolojilerden ilki sanal gerçeklik gözlükleri olacak gibi duruyor. Bu konuda yatırımları olan HTC'den Sony'ye, Oculus'tan Samsung'a hemen her firma 2016'nın ilk çeyreğinde ürünlerini kullanıcılar ile buluşturacak. Bir çoğunu deneyimleme fırsatı da bulduğum bu cihazlar yeterli içerik desteği olması durumunda kullanıcılarını 2016 yılının büyük bir kısmında gerçek dünyadan koparabilir.

Diğer taraftan önce Youtube ardından da Facebook'un da destek sunması ile geleceğin

360 derece videoda olduğu bir nevi tescillenmiş oldu. Dolayısıyla 2016 yılında sadece fotoğraf değil aynı zamanda 360 derece video çeken kameraların popülaritesinin artacağını söylesek herhalde yanlış olmaz. Bilindik markaların yanı sıra fonlama siteleri üzerinde 2015 yılı sonlarına doğru gerçeğe dönüşme şansı bulan bir çok proje bu konu ile ilgilenenlerin dikkatini çoktan çekmiş durumda. İçerik üretmek için 2016 yılında bu cihazlar peynir ekmek gibi satılabilir.

Yasal düzenlemeler sonrası yoğun kısıtlamalara maruz kalmazsa profesyonel drone'ların da satış rakamları yükselmeye devam edebilir. Önümüzdeki yıl hemen her alan nesnelerin interneti cihazları da daha da artan bir hızla etrafımızı saracak. Tabii ki bu ay ayrıca değindiğim kendi kendine dengede duran iki tekerlekli hafif ulaşım araçlarını da unutmayalım. 2016 yılında havada süzülüyormuş gibi giden daha fazla insan görmeye hazır olmalısınız. Hepinize bol teknolojik bir sene diliyorum.

İki tekerlek mucizeleri

Kaykay kullanmak artık pek havalı değil. Modaya uymak için bu yeni hafif ulaşım araçlarına bir göz atmanız şart.

Aslında her şey Segway ile başladı. Jiroskopun hafif taşıtlarla birleştirilmesi ile ortaya çıkan bu araçlar denge konusunda binicisine yardımcı oluyor, dolayısıyla da ilk bakışta sürüşü imkansız gibi görünen farklı iki tekerlekli araçları mümkün kılıyordu. O zaman Segway'e bile mucize araç gözüyle bakıyorken bugün çok daha minimal ve bir gidona bile sahip olmayan araçların popülaritesi hızla artıyor. Bu alanda bugün en popüler olan ve IO-Hawk markası ile (www.iohawk.com)

tanınan self balancing scooter'lar aslında iki yanında tekerlek olan kaykaylar ve ortalama 15-20km menzil ve 10-15km/saat hız ile kısa mesafelerde oldukça iyi bir çözüm oluşturuyor. Benzer menzillere sahip ama bir tekerlek daha az olan ve daha dikkat çekici bir şey arıyorsanız Be-yoğlu Belediyesinin de bir benzerini kullandığı Ninebot One (www.ninebot.com) ilginizi çekebilir. Tabi bu arada Kickstarter'da dikkat çeken Onewheel (www.rideonewheel.com) gibi diğer aykırı modelleri de atlamamak gerekiyor.

Bağlantılı arabalar

Ford'dan 2015'de rekor patent başvurusu

Ford'un bir önceki yıla göre %36 artış gösteren patent başvuruları arasında kendi kendine giden ve bağlantılı araçlar, sürüş paylaşımı, elektrikli bisiklet ve giyilebilir teknolojiler de yer alıyor.

Giyilebilir teknoloji

Dünyanın ilk kablosuz güzellik maskesi: Mapo

Dünyanın ilk bağlantılı bu güzellik maskesi ile deri yapınızı daha çok anlama ve nem oranını maksimize etmeniz mümkün olacak. Mapo ile ilgili daha fazla detay almak için www.wired-beauty.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Akıllı evler

Fluxo ile ışığın yönünü siz belirleyin

Akıllı telefonunuzu kullanarak sadece ışığı kısmak değil yönünü de belirleyebileceğiniz bu sistemde odanızın istediğiniz bir köşesine istediğiniz renkte ışık yönlendirebiliyorsunuz. (<http://getfluxo.com>)

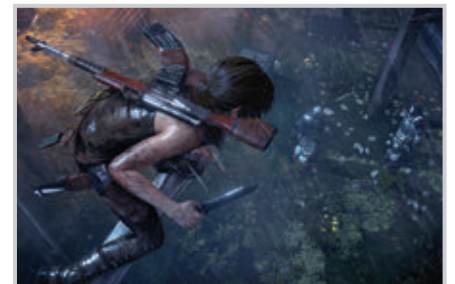
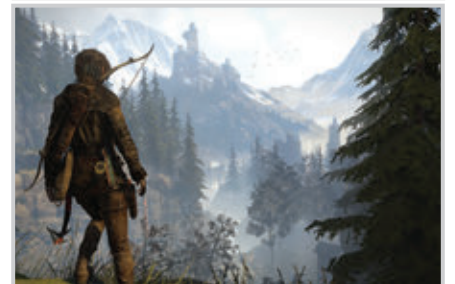
Rise of the Tomb Raider

89/100, Xbox ONE, Crystal Dynamics Lara'yı özlediniz mi? Şimdiye kadar ki en iyi kalitede oynamaya hazırlanın!

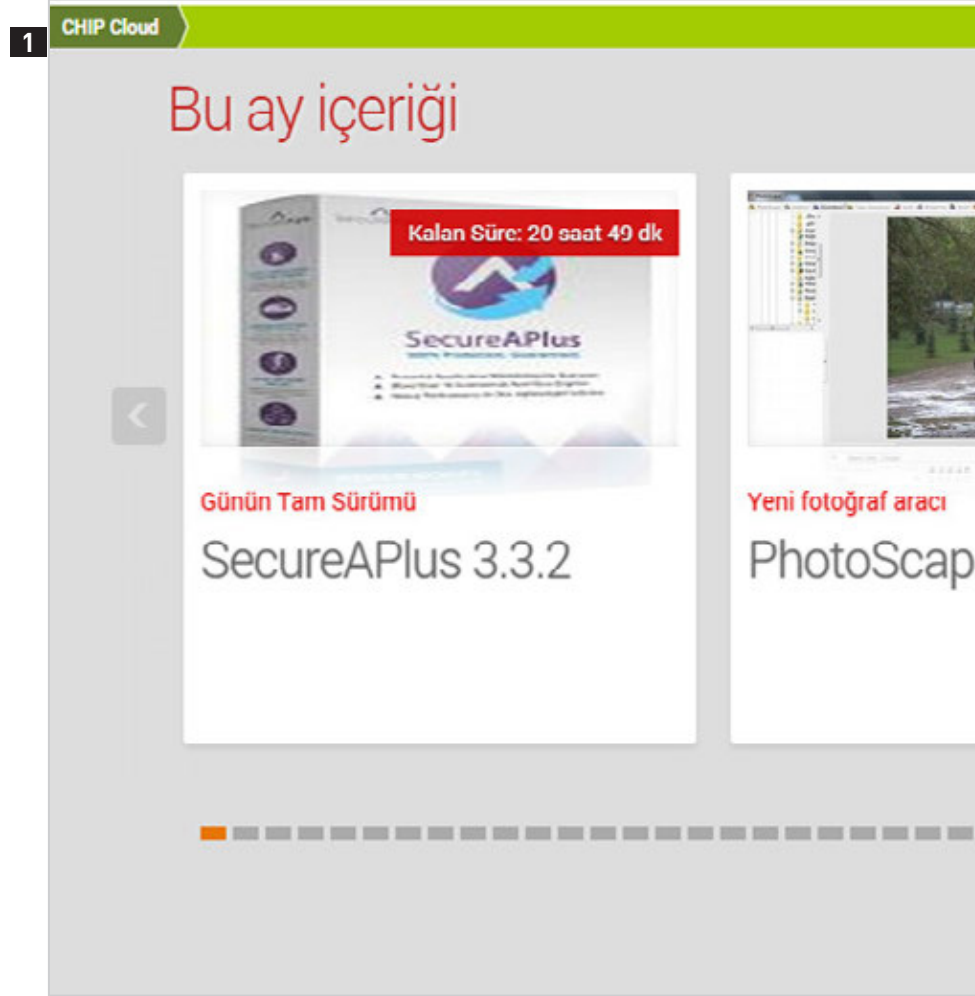
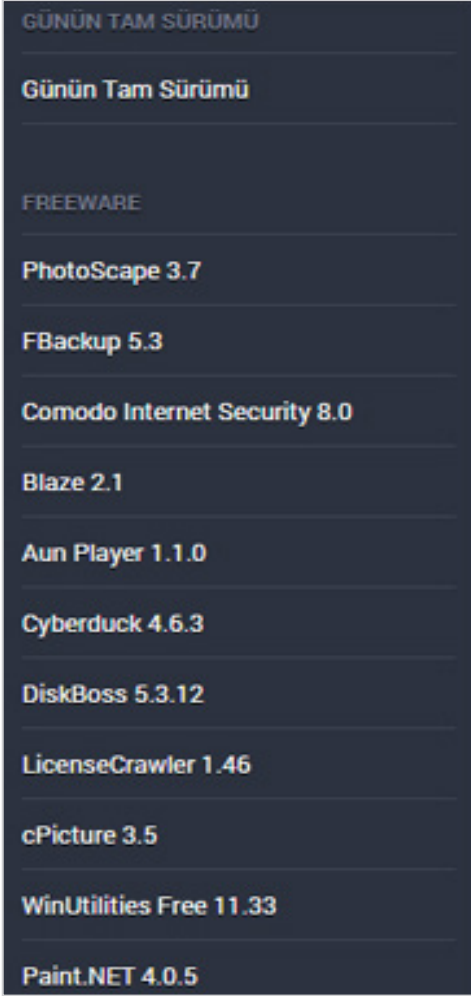
İlk çıktığı dönemde oyun dünyasına kattığı yeni tür ile ve başrol kahramanının üçgen prizmaları ile hepimizi etkilemiş olsa da aslında ilk Tomb Raider, hatalarla dolu çok tekdüze bir oyundu. Ancak yine de Lara'nın yıkılan bir piramidin dibine gömüldüğü bir önceki neslin son oyununun ardından üzülmeyim desem yalan olur. Yeni bir yapımcı ve dağıtımçı ile uzun yıllar sonra sıfırdan başlayan yeni seride ise sadece Lara değil oyun da oldukça iyi olmuştu ve davamının geleceği de belliydi. İşte Rise of the Tomb Raider, gelen o ikinci oyun. İlk olarak sadece Xbox One'a exclusive olarak çıktığı için de diğer oyunseverler adına üzgünüm. Ne yapalım, siz de Xbox One seçseydiniz diyerek hemen oyuna geçiyorum :)

Olaylar bir önceki oyunun tam 1 yıl sonrasında geçiyor. Lara bildiğiniz Lara ama artık kafasında bir takım sorular var. Bunlardan en önemlisi de kuşkusuz ki ilk oyunda yaşadığı doğa üstü tecrübe. Bunun peşinden giden Lara, babasının notla-

ından Kitezh adındaki gizemli bir şehrin varlığını öğreniyor ve buna ulaşırsa, ölümsüzlüğü de bulacağına inanıyor. Oyunun çizgisel senaryosunu biraz da olsa kırmak için yapımcılar oyuna biraz Assassin's Creed esintisi eklemiş ve çok da güzel olmuş. Ana görev noktasına ilerlerken geçtiğiniz bölgeler, bir çeşit açık alan. Yani bu alanlarda serbestçe davranmamız mümkün oluyor. Size görev vermek isteyen NPC'lerden görev alıp, materyal toplayıp, araştırma yapabiliyorsunuz. Lara bir önceki oyunda olduğu gibi yine çok atletik, yine elinden her iş geliyor. Farklı olarak artık okuna ip bağlayıp kendine zipline'lar yaratabildiği gibi uzaktaki nesneleri kendine çekebiliyor. Crafting yani bulduğunuz nesnelerden bomba ve zehirli ok gibi yeni şeyler yapabilmek de oyuna eklenen diğer bir yenilik. Bunun için etraftaki hayvanları avlamak da gerekebiliyor. Gizlenmenin de çok önemli olduğu yeni Tomb Raider, bir çok farklı oyundan esintiler taşıyan iyi bir oyun olmuş. Daha önceki tekdüzelikten eser yok. Xbox One'ınız varsa mutlaka oynayın.

Lara, yine yamaç kenarlarında sallanıyor, ağaç tepelerinde geziyor. Ama bu sefer hayatta kalmak için dikkatlice gizlenmek zorunda.

CHIP CLOUD İÇERİĞİ

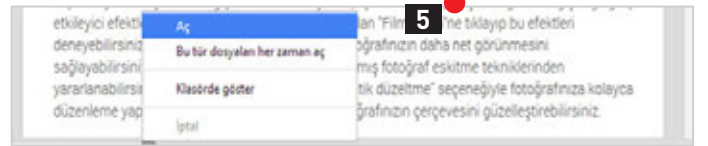
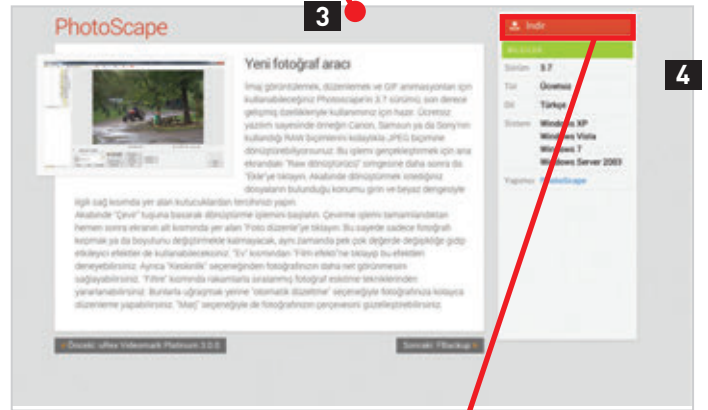
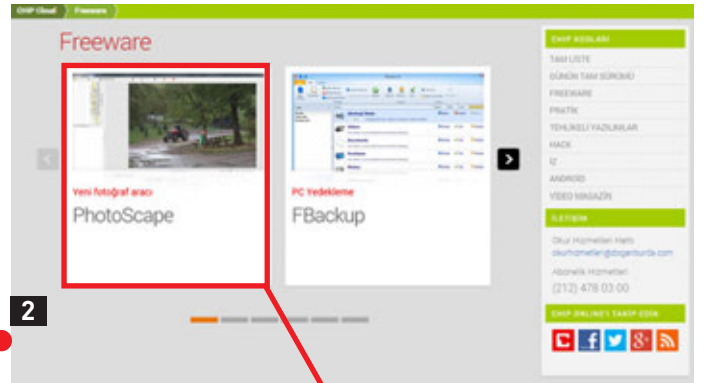
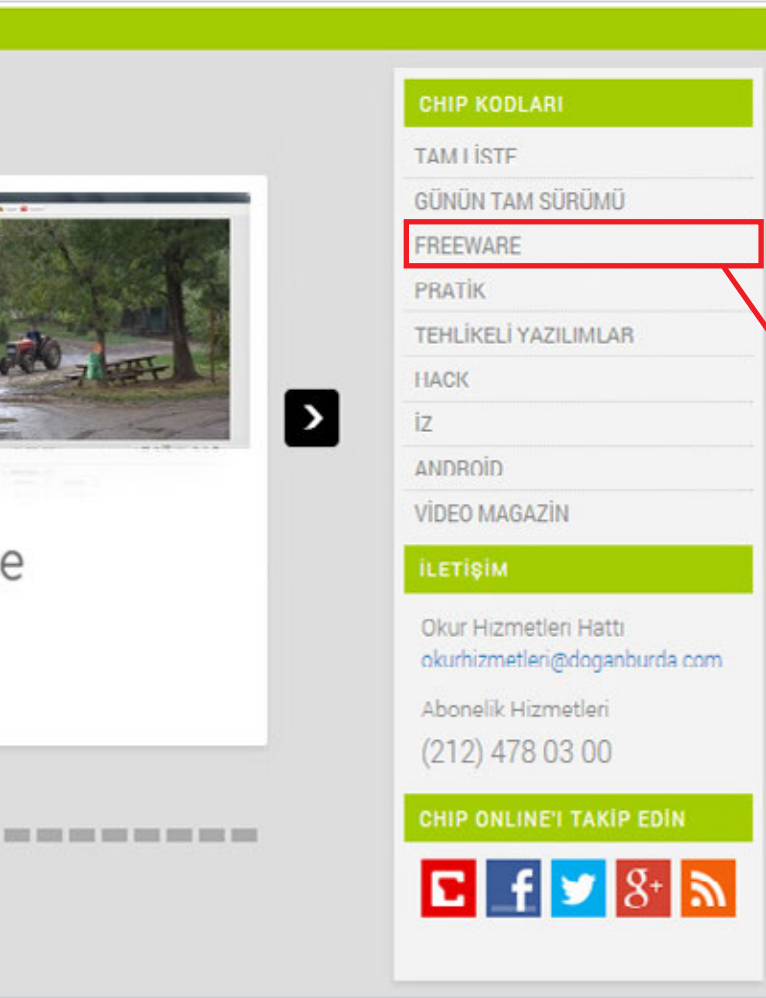
Gelişen teknolojiye ayak uydurmak ve ihtiyaçlara uyum sağlamak için CHIP DVD şekil değiştiriyor ve artık CHIP Cloud oluyor. Bundan sonra sadece PC'nizden değil yeni nesil optik sürücüsü olmayan mobil cihazlardan da tüm içeriğe ulaşabileceksiniz.

İçeriklere erişmek için,
<http://chipcloud.chip.com.tr>
adresini kullanabilirsiniz

CHIP Cloud arabirimine ulaşabilmek için artık <http://chipcloud.chip.com.tr> adresini açmanız yeterli. Bu şekilde CHIP içeriklerinin sınırı kalkıyor ve herkesin kullanımına açılıyor. CHIP Cloud arabiriminde sol üstteki ikona tıkladığınızda açılan menüyü kullanarak içeriğin sıralı tam listesine ulaşabileceğiniz gibi, aynı zamanda

"CHIP Kodları" menüsünden de tüm kategorileri bir arada görebilirsiniz. Kategoriler altında bulacağınız içeriklere erişmek içinse, ilgili kategoriye girdikten sonra ulaşmak istediğiniz içeriğe tıklayabilirsiniz. Böylece istediğiniz içerik tüm bilgileriyle birlikte ekrana gelecek. Eğer isterseniz "İndir" butonu ile içeriği bilgisayarınıza ya da

mobil cihazınıza yükleyebilirsiniz. Bunun için ekrana gelen güvenlik penceresini “Çalıştır” butonu ile onaylamanız yeterli. Böylece dosya CHIP Cloud’tan bilgisayarınıza indirildikten sonra kurulum programı başlayacaktır. Ayrıca artık CHIP Cloud’da programların sadece 32 ve 64 bit’lik sürümlerini değil, akıllı telefon sürümlerini de bulabileceksiniz. Bunun için “İndir” menüsünü kullanabileceğiniz gibi hangi mobil işletim sistemini kullanıyorsanız onun QR-Code’unu okutarak uygulamalara daha hızlı bir şekilde erişebilirsiniz.

Yenilenen içerikler artık internetten CHIP Cloud üzerinden size sunulduğu için herhangi bir fiziksel optik medyaya da ihtiyacınız olmayacak. Bu şekilde optik sürücüye sahip olmayan ya da içeriklere mobil cihazları üzerinden erişmek isteyen CHIP okurları da rahatlıkla sunulan içeriğe nerede olurlarsa olsunlar erişebilecekler. Severek takip ettiğinizi düşündüğümüz ve dergide yer alan haber, makale, dosya ve ürün incelemelerle ilgili videoları da artık benzer şekilde PC’nize ek olarak mobil cihazlarınızdan da izleyebilirsiniz. Bu videolar arabirimde Video Magazin bölümünde yer alıyor.

VIDEO MAGAZİN: CHIP Cloud ile artık mobil cihazlarınızdan da izleyebilirsiniz. Dergide üzerinde Video Magazin logosu yer alan haber, makale, dosya ve ürün incelemeler ile ilgili videolara artık Video Magazin bölümünden ulaşabilirsiniz.

Ücretsiz yazılımlar

Tümü ücretsiz: Sizlere her ay en başarılı ücretsiz yazılımları ve uygulamaları tanıtıyoruz.

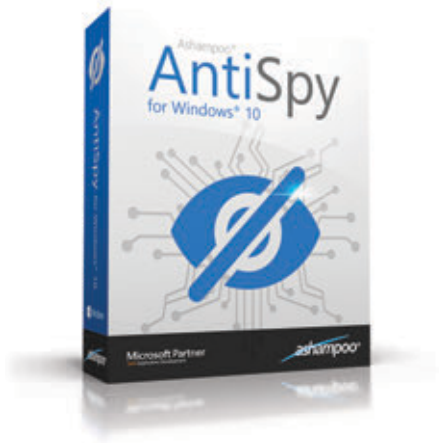
Zararlı yazılımları devre dışı bırakın

Windows 10 için Ashampoo AntiSpy

Microsoft, Windows 10 ile işletim sisteminin güvenli ve performanslı bir sürümünü yayınladı. Yine de, gizliliğinize müdahale edecek ve bilgisayarınızın güvenliğini tehdit edecek birçok işlev varsayılan olarak etkin durumda. Arkadaş canlısı Cortana bilgisayarınızda yaptıklarınızı sürekli takip ediyor. Hatta aramalarınız ve ziyaret ettiğiniz siteler bile Microsoft'a gönderiliyor. Bu ve bunun gibi casusluk yapan özellikleri sistem ayarlarının derinliklerine gömülmeden Ashampoo AntiSpy adlı ücretsiz uygulamayla devre dışı bırakabilirsiniz. Kullanıcı arayüzü bilinçli olarak sade tutulmuş, böylelikle programı herkes rahatlıkla kullanabiliyor. Basitçe, istediğiniz işlevi devre dışı bırakmak için butonu kaydırın. Menüde bulunan "General" seçeneğiyle

de tüm işlevleri gönül rahatlığıyla devre dışı bırakabilirsiniz.

Yalnızca "Update drivers" seçeneği karşı-nıza gelmeyecektir, böylelikle donanımlarını-

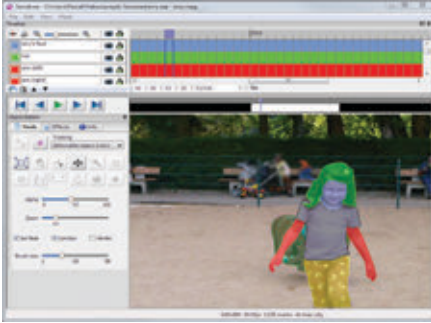
zın sürücüleri her zaman güncel olur. Uygulamaların ve servislerin cihazınızın yerini saptamaması için de "Location" seçeneğinde bulunan her şeyi devre dışı bırakmalısınız. Bütün bunlar kamera ve mikrofona erişmek gibi kapsamlı izinler isteyen servislere de uygulanabilir.

İPUCU 1 Olası bir sorun çıkması halinde eski kullanım durumunuza geri dönmeniz için bir sistem geri yükleme noktası oluşturabilirsiniz.

İPUCU 2 Menüdeki herhangi bir seçeneğin hangi anlama geldiğinden emin değilseniz, önceden tanımlanmış iki profilden birini etkinleştirebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win 10

Dil: İngilizce

Videolarınıza efektler

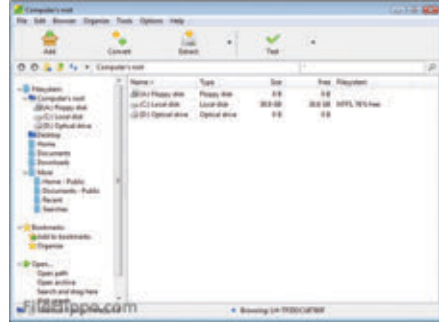
SensArea 1.2.0

SensArea isimli bu akıllı araç, videolarınıza kolaylıkla obje ve efekt eklemenize yardımcı oluyor. Bir yüzün tanınmamasını istiyorsanız "Blur" ya da "Pixelize" seçeneğiyle işinizi pratik bir şekilde halledebilirsiniz. Ayrıca, çok kısa zamanda yapay efektler üretebilirsiniz: Örneğin, "Binarize" seçeneğini işaretleyin, sonuç olarak siyah beyaz efekt elde edebilirsiniz.

İPUCU Sürükleyip bırakarak arayüzü dilediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Eğer üst köşede an göstergesi yoksa, kilitlenene kadar aşağıya doğru sürükleyebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP/Vista/7/8/10

Dil: İngilizce

Dosya sıkıştırıcı

PeaZip 5.5

Günümüzde Windows Zip dosyalarını yaratma ya da çıkarma yeteneğine sahip, ancak çok temel düzeyde. Daha iyi bir alternatif olarak dosya ve klasörleri farklı sıkıştırma teknikleriyle kullanışlı boyutlara indiren PeaZip yazılımını kullanabilirsiniz. Bu yazılımla Windows'un açmadığı RAR, 7Z, TAR gibi uzantılara, hatta PAQ ve LPAQ gibi deneysel yeni biçimlere sahip dosyaları da açabilirsiniz.

İPUCU Yazılımı ayrıca hassas dosyaları şifrelemek, bir arşiv biçimini başka bir biçime çevirmek için kullanabilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP/Vista/7/8

Dil: İngilizce

Hızlı yazın

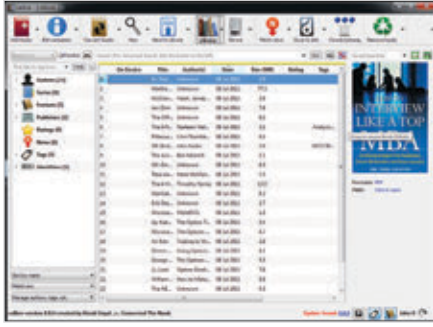
RapidTyping

Eğer klavye kullanımınızın sizi programlamadan alıkoyduğunu düşünüyorsanız RapidTyping aradığınız şey olabilir. Bu program, yazarken hızı ve doğruluğu arttırmak için tasarlanmış ve oldukça basit. Alıştırma derslerini takip edebilir, yazınızı geliştirecek oyunlar oynayabilir ve sonunda gelişim raporunuzu görüntüleyebilirsiniz.

İPUCU Programın renkli ve arkadaş canlısı yaklaşımı ve kolay kullanımı erişkinler için olduğu kadar çocuklar için de ideal olmasını sağlıyor.

İşletim sistemi: Win XP/Vista/7/8

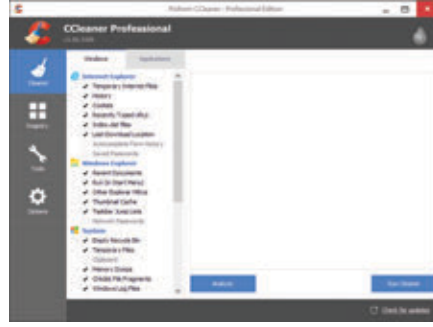
Dil: İngilizce

E-kitap gösterimi Calibre 2.39.0

E-kitapların bazı avantajları olduğu kesin. Pratikler, düzenlemeleri ve cihazlar arasında paylaşılması kolay. Eğer Calibre kullanıyorsanız bile yeni sürüme yükseltmenizde fayda var. Yeni sürümde etiketleri filtreleme gibi birçok kullanışlı özellik eklenmiş. Calibre'nin yeni sürümündeki zekice düşünülmüş bir özellik ile içe aktardığınız kitaplara otomatik olarak filtre ekleyebiliyor, filtreleri değiştirebiliyor ya da kaldırabiliyorsunuz.

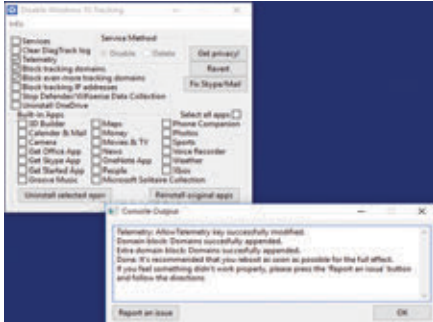
İşletim sistemi: Win XP/Vista/7/8/10
Dil: İngilizce

Tam temizlik CCleaner 5.10.5373

Ccleaner'ın yeni sürümü, kullanışlı yeni araçları ve iyileştirmeleriyle geri döndü. Eğer daha önceden programa aşina değilseniz, CCleaner gereksiz dosyalardan kurtulma, bilgisayarınızın kayıtlarını düzenleme ve genel olarak bilgisayarınızı hızlandırmak için kullanabileceğiniz bir yazılım. Eğer bilgisayarınızı Windows 10'a yükselttiyseniz CCleaner, son sürümünde Microsoft'un yeni tarayıcısı Edge için temizleme desteğini geliştirdi.

İşletim sistemi: Win XP/Vista/7/8/10
Dil: İngilizce

Güvenli Windows 10 DisableWinTracking

Eğer Windows 10'un kişisel bilgileriniz hakkında özensiz davrandığına dair endişeleriniz varsa işletim sisteminizin tüm izleme ayarlarını ayrı ayrı takip edebilirsiniz. Bunun için Windows 10'un tüm önemli veri toplama ve izleme ayarlarını tek bir yerde toplayan DisableWinTracking yazılımını kullanabilirsiniz. **İPUCU** Dosyayı yükleyin, sağ tıklayıp "Run as administrator"ı seçin. Daha sonra etkisiz hale getirmek ya da engellemek istediğiniz tüm maddeleri işaretleyin.

İşletim sistemi: Win 10
Dil: İngilizce

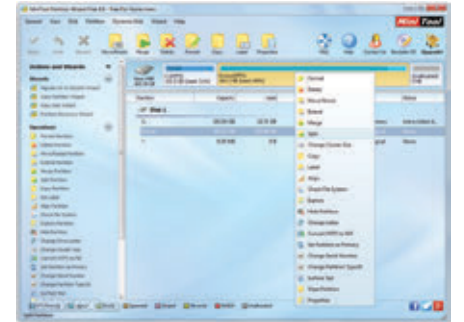

Kod yazarlar için düzenleyici Atom 1.10.19

Eğer programlamayı seviyorsanız bu programı denemelisiniz. Araç çok sayıda kısayoluyla iş akışınızı oldukça hızlandırıyor. Kod modülleri daha açık olmaları için renklerle ön plana çıkarılmış. Program sadece çeşitli işlevleriyle değil, ayrıca eğlenceni katlayacak modern tasarımıyla da dikkat çekiyor.

İPUCU Ücretsiz yazılımı kullanmaya başladığınızda karşınıza yeni başlayanlar için rehber çıkacak. Burada, arayüzünüz için başka temalar da seçebilirsiniz.

İşletim sistemi: Win XP/Vista/7/8/10
Dil: İngilizce

Sabit diskleri bölün Partition Wizard Free Edition 9.1

Bu minik ücretsiz araç tüm yüklü sabit disklerinizi kolayca yönetmenizi sağlıyor. Bunun için sol taraftaki ayrılmış alanda çeşitli seçenekler göreceksiniz. Böylelikle sabit diskleri silebilir, taşıyabilir, genişletebilir ya da disk bölümlerini paylaşabilirsiniz. Eğer iki sabit disk yüklüyse "Copy Disk Wizard" seçeneğiyle birini kopyalayabilirsiniz.

İPUCU Ücretsiz yazılımda alt kısımdaki renk lejantı sabit diski hakkında bilgi veriyor.

İşletim sistemi: Win XP/Vista/7/8/10
Dil: İngilizce

YENİ GÜNCELLEMELER

Notepad++v6.8.5

Popüler metin düzenleyici Notepad++ gözle görülür biçimde değişiklikler yaşıyor. Kod modüllerinin otomatik tamamlanması ve bilinmeyen dosya tamamlamalarını tarama yenilenmiş. Araç artık JSON'ı da destekliyor.

Notepad-plus-plus.org

Ditto 3.21.20.0

Bu küçük araç Windows clipboard özelliklerini genişletmenize yarıyor. Böylelikle metin modüllerine ya da dosyalara daha hızlı ulaşabiliyorsunuz. Klasörlerdeki tüm başlıkları yeni güncellemeyle daha etkin ayrıştırabiliyorsunuz.

Ditto-cp.sourceforge.net

Calibre 2.41

Calibre'nin bu yeni sürümünde klavye kısayolları gibi yeni özellikler dikkat çekiyor. Bu yeni klavye kısayolları sayesinde etiketleme özelliğini daha etkili olarak kullanabiliyorsunuz.

Turbo bellek yerine RAM modülü

NVDIMM, yakın gelecekte PC için vazgeçilmez bir bileşen haline gelecek. İnanılmaz derecede hızlı olan bu bellek tipi, RAM ve sabit depolamayı bir kart üzerinde bir araya getiriyor.

Tan BODUR / MM

Birkaç yıl öncesine kadar PC ve notebook bilgisayarlarda hızı etkileyen en önemli bileşen sabit diskti. İki basamaklı milisaniyeler ile ifade edilen yavaş veri aktarım işlemleri sistemleri oldukça yavaşlatıyordu, bu nedenle CPU, RAM ve ekran kartını da etkileyerek görüntü düzenleme veya oyun gibi uygulamalarda, ağır işlem yüklerinde kullanıcının yemek arası vermesine olanak tanıyabiliyordu. SSD'lerin piyasada kabul görmesi ve sistem diski haline gelmesiyle bu durum değişti. Günümüzde Flash sabit diskler yalnızca 600MB/sn ile sınırlı olan SATA portlarında değil, yeni nesil SSD'ler sayesinde ekran kartları gibi konektörlerde de kullanılarak verilerini NVMeExpress (NVMe) üzerinden 2GB/sn gibi hızlarla iletebiliyorlar. Bekleme yalnızca bilgisayarın açılışında gerçekleşiyor. Yakında buna da gerek kalmayacak çünkü 2016 yılında pazar NVDIMM ile tanışıyor. RAM kadar hızlı (bkz. yan sayfa) olan bu teknoloji ile PC konsepti yeni bir soluğa kavuşacak. Burada kısaltmanın kendisi asıl amacı zaten açıklıyor: 'NV' harfleri 'non-volatile' (uçucu olmayan), yani güç kaynağı kapatıldığında bile içindeki veriyi muhafaza edebilen bir depolama ortamını ifade ediyor. 'DIMM' ("dual inline memory module", çift taraflı bellek modülü) ise zaten bildiğimiz RAM modülünün teknik adı. Dolayısıyla NVDIMM terimi hem sabit depolamayı, hem de RAM belleği bir araya getiriyor. Gelecekte NVDIMM destekli bir PC'yi açtığınızda sadece sabit disk başlatılacak ve içindeki her şey zaten hazır olacak: İşletim sistemi, uygulamalar, oyunlar, belgeler ve diğer dosyalar RAM içinde kalacağı için tekrar yüklenmelerine gerek olmayacak. Tek bir düğmeye basarak kaldığınız yerden devam edebileceksiniz. PC'nin de bu kadar büyük tasarlanması gerekmeyecek, zira içinde yalnızca bir CPU ve NVDIMM olması yeterli olacak. Birkaç yıl içinde belki de ek donanım olarak, o da sadece oyun tutkunları için, sadece fazladan bir ekran kartına ihtiyaç olacak.

Turbo modül standardı

JEDEC ("Joint Electron Device Engineering Council"-Birleşik Elektronik Cihazı Mühendislik Konseyi, yeni adıyla Solid State Birliği), NVDIMM için 2015 yılında ayrıca bir standart oluşturulacağını açıkladı. Bu yeni standarda göre yeni bellekler DDR4 portları ile uyumlu olacak ve kendilerini sistemde bu şekilde tanıttacaklar, dolayısı ile DDR4 kullanabilen her bilgisayarla ya da platformla da uyumlu olacaklar. Buna tabii ki Intel'in yeni nesil CPU mimarisi Skylake de dahil. Ancak yeni NVDIMM'ler büyük ihtimalle LRDIMM yapısına bağımlı çalışacak ("LR" kısaltması, "load reduced", yani yük azaltma anlamına geliyor). Bu sistemle ev bilgisayarındaki geleneksel RAM arasındaki fark ise şöyle: LRDIMM üzerinde fazladan bir tampon bellek bulunuyor ve bu sayede birkaç okuma ve depolama işlemini paralel olarak gerçekleştirerek daha verimli çalışabiliyor. Bu tamponlar, RAM modüllerinde daha yüksek saat frekansı ve kapasiteye ulaşmaya da olanak tanıyor. LRDIMM modülleri PC anakartları tarafından

desteklenmiyor (pahalı üst seviye Haswell-E iş istasyonları haricinde). Dolayısıyla Diablo Memory 1 gibi (bkz. yan sayfa) NVDIMM modülleri ilk zamanlarda PC için değil, özel sunucu uygulamaları için mevcut olacak. Az önce bahsettiğimiz standartta NVDIMM-N ve NVDIMM-F tipleri de tanımlanıyor. NVDIMM-N tipindeki bir bellek modülü, RAM yongalarının yanında SSD yongalarını da kullanabiliyor. Bu durumda SSD çipleri RAM verileri için bir dahili yedekleme ortamı olarak işlev görüyor ve güç kesintileri ya da donanım hatalarını söz konusu olduğunda veriyi koruyabiliyor. NVDIMM-N ile RAM konsepti biraz genişlemiş demek yeterli olabilir; fakat NVDIMM-F tipi, sistemde kendi başına bir sabit disk olarak tasarlanıyor. NVDIMM-F üzerinde herhangi bir RAM hücresi bulunmuyor, yalnızca Flash yongaları mevcut. Her iki tip de yüksek performans gerektiren, büyük veri setleri kullanan işlemlerde (örn. meteoroloji simülasyonları, yüksek frekanslı, gerçek zamanlı ticari uygulamalar) optimizasyon sağlıyor. Ancak NVDIMM modüllerinin gelecekte PC'lerde de kullanılmaları için birkaç adım daha atılması gerekli.

Flash belleklerin yerini alacak platform

Sabit disk ve RAM bir araya gelecekse depolama yöntemlerinin de uyumlu hale getirilmeleri bir mecburiyet. RAM hücrelerinin veri ile doldurulmaları hızla gerçekleştirilebiliyor ve her hücredeki değer bağımsız olarak değiştirilebiliyor. Ancak depolama yoğunluğunun yüksek olduğu söylenemez: Bir DDR4 modülü halihazırda maksimum 64 GB veri barındırabiliyor. Diğer taraftan Flash hücrelere yazmak daha uzun sürüyor, zira bloklar ayrı ayrı yazılıyor ve her blok yalnızca birkaç KB veri ve binlerce Flash hücresi barındırıyor. RAM'lerin tersine Flash hücrelere yazmak için daha fazla elektrik gerekli. Bu nedenle de Flash bellek sınırlı sayıda okuma/yazma döngüsüne dayanabiliyor, fakat buna karşın yüksek depolama yoğunluğu gibi bir avantaja sahip. Yeni teknoloji ile Terabyte kapasitesindeki bir SSD bile NVDIMM olarak kullanılabiliyor.

On yıldan daha uzun bir süre boyunca araştırmacılar RAM ve Flash yongalarının avantajlarını bir arada kullanabilecek çözümler üzerine kafa patlattılar. Sektör uzmanları sonunda 3 farklı çözüm adayı sundu: PCM (Phase Change Memory), ReRAM (Resistive RAM) ve STT (Spin-transfer Torque). Bunların hepsi RAM performansına yaklaşıyor (bkz. sağdaki tablo) ve verileri sabit disk gibi depolayabiliyor. Bu örneklerle çok kısa süre öncesine kadar pazara sunulmaya hazır olmayan, yalnızca ufak ölçekte prototipler gerçekleştirilebilmişti. Ancak geçtiğimiz Temmuz ayında Intel ve Micron, ortak bir açıklamayla birlikte geliştirdikleri ve 2016 yılında çıkacağını müjdedikleri 3D Xpoint bellek tipini duyurdular. 3D Xpoint bellekler yukarıdaki 3 alternatiftten birini kullanacaklar, ancak hangisi olduğu henüz belli değil ama Intel, Optane teknolojisine sahip 3D Xpoint belleklerin NVMe SSD ve NVDIMM olarak çıkacağını da açıklamıştı.

yorum@chip.com.tr

NVDIMM: RAM ve SSD

Yeni NVDIMM standardı ile Flash bellekler RAM modülüne yerleştirilerek iki teknolojiyi bir araya getiriyor. İlk ürünlerin 2016 yılında, Flash belleklerin varisiyle birlikte çıkması bekleniyor.

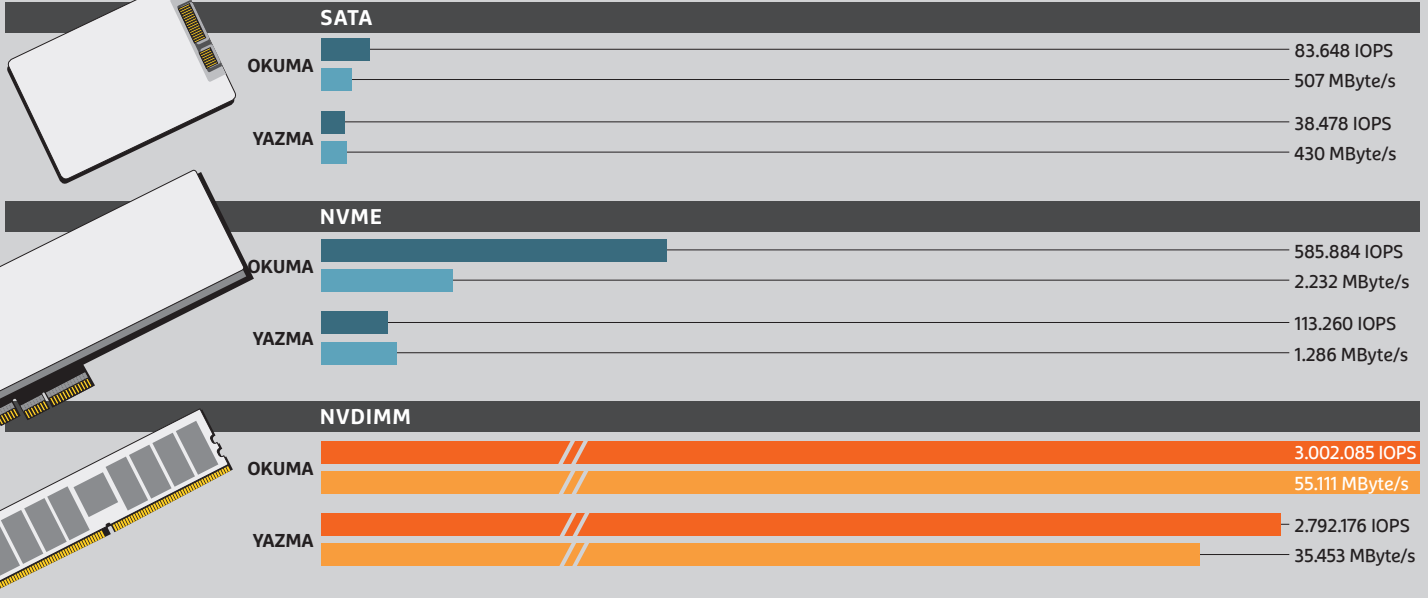

Hızda kuantum sıçraması

SATA, NVMe ve şimdi de NVDIMM... SSD gittikçe daha hızlı bağlantılara kavuşuyor. 2015'te yapılan Flash zirvesinde Calypso Systems tarafından yayınlanan bir karşılaştırmalı ölçüm, 2 adet SSD (SATA ve NVMe) ile NVDIMM kategorisini kıyaslıyor (aşağıda).

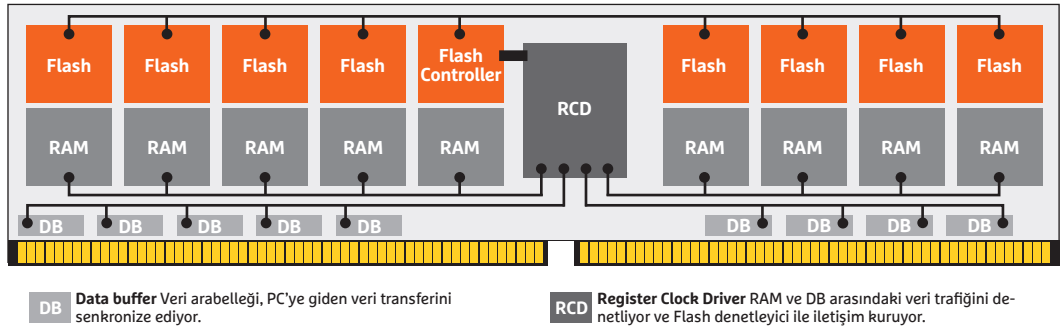
Hız ölçümü

■ 4 KB blokların dağınık okuma/ yazma işlemleri (saniyede G/Ç işlem sayısı)
■ 128 KB blokların sıralı okuma/ yazma işlemleri (MByte/sn transfer hızı).

NVDIMM iki farklı tipte geliyor

NVDIMM-N (sağda), Flash yedeklemesi olan bir DDR4-RAM bellek gibi çalışıyor. RCD yongası, Flash denetleyiciye giden trafiği düzenliyor. NVDIMM-F ise yalnızca Flash belleğe sahip ve tıpkı bir SSD gibi çalışıyor. N ve F tiplerinin birleşmesi için Flash belleklerin varisini beklemek gerekiyor.

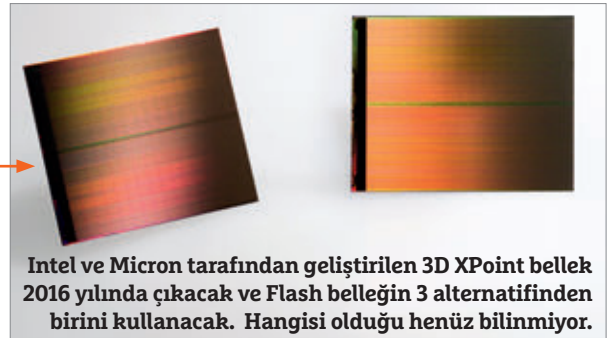

Flash belleğin varisi RAM ve sabit diski birleştirecek

RAM ve Flash farklı özelliklere sahip. Biri daha hızlı, diğeri veriyi kalıcı olarak depolayabiliyor. İkisini bir araya getirmek için özelliklerini birleştiren bir bellek tipine ihtiyaç var. Bunun için 3 aday belirlendi:

Teknoloji	RAM	Flash	ReRAM	PCM	STT-RAM
Kalıcı (verileri saklayabiliyor)	□	■	■	■	■
Maks. yazma işlemi sayısı	10 ¹⁷	10 ⁵	10 ¹²	10 ⁸	10 ¹⁵
Yazma erişimi	Bit başına	Bit başına	Bit başına	Bit başına	Bit başına
Minimum yazma gecikme süresi	10 ns	10.000 ns	20 ns	50 ns	13 ns
Yazma için gerekli elektrik	2,5 Volt	10 Volt	2,5 Volt	3 Volt	1,5 Volt
Bellek hücresi boyutu	20 nm	> 20 nm	25 nm	45 nm	65 nm

■ VAR □ YOK

İPUÇLARI ve HİLELER

Bu ipuçları ile bilgisayarınızı daha hızlı ve kullanışlı bir hale getirebilirsiniz. Ayrıca: En iyi Office, Facebook, Photoshop, Mobil, Donanım ve daha fazlası için küçük hileler de cabası.

WINDOWS

- 1 WINDOWS 10** Cortana'nın ilgili sonuç bulamama hatasını giderin
- 2 WINDOWS 7** Ek bir araca ihtiyaç duymadan vekil (Proxy) sunucu ayarlarını değiştirin
- 3 WINDOWS 7** Ses çıkışı çalışmıyorsa yapmanız gerekenler
- 4 WINDOWS 8** Kullanıcı Hesabı Denetimi (UAC) ayarını kapatın
- 5 WINDOWS 10** Oyunlarınızı Xbox One'dan Windows'ta PC'nize oyun akışı yapın
- 6 WINDOWS 10** Tanrı Modunu etkinleştirerek tüm sistem ayarlarına erişin
- 7 WINDOWS 10** Başlat menüsündeki kutucukları ayrı ayrı isimlendirin
- 8 WINDOWS** Windows Gezininde konum ve klasörlerin boyutunu görün
- 9 WINDOWS 8 VE 10** Eski programlarda yazı tipini keskinleştirin
- 10 WINDOWS 10** İşletim sistemini Raspberry Pi'ye kurun ve kullanın
- 11 WINDOWS** Pencereleeri ayrı işlemler olarak açın ve çökmelerden kurtulun
- 12 WINDOWS 8.1** Görselleri Fotoğraflar uygulaması yerine Windows Fotoğraf Görüntüleyicisinde açın

OFFICE

- 13 EXCEL** SmartArt özelliğini kullanarak etkili organizasyon şemaları oluşturun
- 14 POWERPOINT** Tamamlanmış bir sunumu video filme dönüştürün
- 15 WORD** Sayfayı çeyreklik parçalara ayırmanın yolları
- 16 ACCESS** Veritabanını sıkıştırarak daha fazla alan kazanın

DONANIM

- 17 OYUNLAR** Bir oyunu PC'nizin çalıştırıp çalıştırmadığını nasıl anlarsınız
- 18 GRAFİKLER** GeForce ekran kartını belirli bir uygulamaya atayın
- 19 FARE** Fare tekeri neden düzgün bir şekilde çalışmıyor

- 20 XBOX 360** Eğer konsol sürücünüz takılırsa
- 21 CHROMECAST** PC'nizdeki içerikleri TV'ye kesintisiz aktarın
- 22 DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR** Yazı yazarken touchpad'i geçici olarak devre dışı bırakın
- 23 KABLO** HDMI kablosunu kaliteden ödün vermeden 35 metreye kadar uzatın

FOTOĞRAF

- 24 YASALAR** Selfie çubuklarıyla fotoğraf çekmek nerede ve neden yasaklanmalı
- 25 IŞIK** Fotoğraf çekerken flaş kullanıyorsanız bilmeniz gerekenler
- 26 FOTOĞRAF MAKİNESİ** ISO değeri fotoğraf kalitesini etkiliyor
- 27 PHOTOSHOP** Fotoğraflardaki detay ve renkleri "Frequency Separation" yöntemiyle ayırın
- 28 GIMP** Süslemeyle fotoğraftaki kenarları koyulaştırın
- 29 DÜZENLEME** Tarayıcınızda RAW ve JPEG fotoğrafları düzenleyin
- 30 İNTERNET** Fotoğraf paylaşırken nelere dikkat etmek gerekir

SOSYAL AĞLAR

- 31 FACEBOOK** Facebook profilinizi tüm içeriğiyle yedekleyin
- 32 ARAMA MOTORU** Dosya sunucu sitelerinde depolanan dosyaları bulun
- 33 SNAPCHAT** Kendi videolarınıza arkaplan müziği ekleyin
- 34 FACEBOOK** Android servisleriyle kişi bilgisi senkronizasyonunu durdurun

MOBİL

- 35 ANDROID** Telefonunuz açılırken gördüğünüz animasyonu değiştirin
- 36 IPHONE** Eğer telefon sürekli kendiliğinden kapanıyorsa ne yapabilirsiniz
- 37 AKILLI TELEFON** Aracınızdaki kusurları akıllı telefonunuzu kullanarak saptayın
- 38 WINDOWS PHONE** Barkod ve karekodları ek bir uygulama indirmeden okutun

WINDOWS

Bu ipuçlarıyla sisteminizi tekrar hızlandırın

1 WINDOWS 10 Cortana'nın ilgili sonuç bulamama hatasını giderin

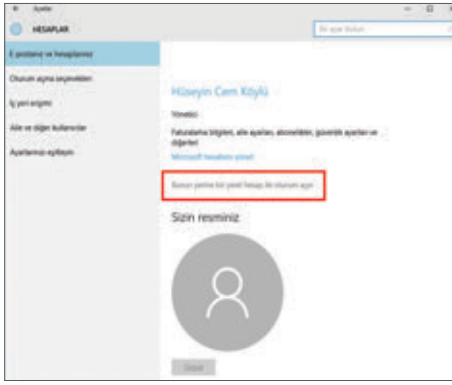
Cortana henüz Türkçe desteğine sahip değil, ancak sanal asistanı başka bir dilde kullanıyorsanız, bazen arama sonuçlarında, ilgili sonuç bulunamadı hatasına alışkınsınızdır. Bu hata genellikle Cortana'yı yeniden başlatmakla düzeltilebilir.

Öncelikle Başlat'a tıklayın, profil resmi-nize tıklayın ve "Hesap ayarlarını değiştir" seçeneğini seçin. Açılan pencerede "Bunun yerine bir yerel hesap ile oturum açın" seçeneğine tıklayın ve şifrenizi girin. Yerel hesap için bir isim belirledikten sonra, isterseniz şifre de atayabilirsiniz. Son olarak "Oturumu kapat ve Bitir" düğmesine tıklayarak işlemi tamamlayın.

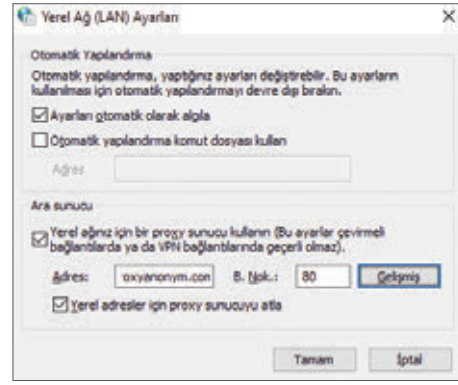
İşlem mevcut hesabı kapatıp açmak olduğu için, şimdi eski çevrimiçi hesabınıza tekrar giriş yaparak Cortana'yı başlatın. "Oturumu aç" düğmesine tıklayarak daha öne çıkış yapmış olduğunuz hesabı tekrar açabilirsiniz. Cortana kendiliğinden aktiveleşecek ve sesli asistan sorunsuz çalışmaya devam edecek.

2 WINDOWS 7 Ek bir araca ihtiyaç duymadan vekil (Proxy) sunucu ayarlarını değiştirin

Windows 7'nin bünyesinde bulunan araçları kullanarak bir vekil sunucu kurabilir ve internete bu ara sunucu üzerinden erişebilirsiniz. Bunun için, Denetim Masası'nı açın ve sağ üst köşedeki bölümde »internet seçenekleri« kelimesini aratın. Çıkan sonuçlarda aynı isimli başlığa tıklayın. "İnternet Özellikleri" penceresi açılacak, burada "Bağlantılar" sekmesine gidin. Altta yer alan "Yerel Ağ Ayarları" düğmesine tıklayın ve "Yerel ağınız için bir Proxy sunucu kullanın" seçeneğini işaretleyin. Şimdi alt kısımdaki kutucuğa sunucunun adresini girebilirsiniz. Dilerseniz "Gelişmiş" düğmesine tıklayarak HTTP, HTTPS ya da FTP gibi pek çok protokol için de ayrı ayrı vekil sunucular atayabilirsiniz.

1 Geçici olarak hesap değiştirin
Cortana hata verirse yerel kullanıcı hesabını açıp kapatarak sorunu giderebilirsiniz.

2 Vekil sunucu kullanın
Vekil sunucu adresini Internet Seçenekleri'ne girerek internette tanınmadan sörf yapabilirsiniz.

3 WINDOWS 7 Ses çıkışı çalışmıyorsa yapmanız gerekenler

Bilgisayarınızın ses çıkışında sorun varsa bu adımları izleyerek sistematik şekilde sorunu giderebilirsiniz.

Öncelikle hoparlörlerinizin güç kaynağına bağlı ve açık olduğundan emin olun. Eğer dizüstü bilgisayar kullanıyorsanız, yanlışlıkla sesi kapatmış olabilirsiniz. Genellikle [Fn] + [F2] tuş kombinasyonu bu iş için ayrılmış olsa da, modelden modele farklılıklar olabilir, yapmanız gereken fonksiyon tuşlarının hangisinin üstünde hoparlör işareti olduğuna bakmak ve [Fn] tuşuyla birlikte bu tuşa basmak.

Windows'un masaüstünden de sesin kapalı olup olmadığını kontrol edebilirsiniz. Sistem tepsisindeki hoparlör simgesine bakın, eğer üstünde kırmızı bir çarpı görüyorsanız, devre dışı bırakılmış demektir. Üstünde çarpı olmasa bile ses düzeyi kaydırıcı "O"da olabilir. Sistem tepsisindeki hoparlör simgesine tıklayın ve düzey kaydırıcısını yukarı kaydırın.

Eğer bu hamleler yardımcı olmadıysa, Denetim Masası'nı açın ve simge görüntüsüne geçip "Aygıt Yöneticisi"ne tıklayın. Açılan pencerede "Ses, video ve oyun denetçileri" başlığına tıklayın ve altında açılan listede ses aygıtınıza sağ tıklayıp "Sürücü Yazılımını Güncelleştir" seçeneğine tıklayın. Açılan pencerede "Güncel sürücü yazılımını otomatik tara" seçeneğine tıklayın. İşlem tamamlandığında size bilgi mesajı verecek.

Bu yöntem de başarılı olmadıysa, cihaza çift tıklayın, açılan pencerede "Sürücü" sekmesine gelin ve "Kaldır" düğmesine tıklayın. Şimdi tekrar aynı adımları yaparak sürücüyü kurup güncelleyin.

Halen daha hiçbir ses duymıyorsanız, Denetim Masası'nda "Ses" simgesine tıklayın. Açılan pencerede bilgisayarınızın bağlanabileceği yürütme cihazları gözükecek. Eğer kullandığınız cihaz varsayılan yürütme aygıtı olarak ayarlı değilse, hoparlörünüze sağ tıklayın ve "Varsayılan Aygıt olarak Ayarla" seçeneğine tıklayın. "Tamam"a tıklayarak değişiklikleri kaydedip pencereyi kapatın.

Eğer tüm bu hamlelerin ardından da ses duymıyorsanız, büyük ihtimalle donanımsal bir sorun yaşıyorsunuzdur, ses kartınızı değiştirmeniz gerekebilir.

4 WINDOWS 8 Kullanıcı Hesabı Denetimi (UAC) ayarını kapatın

Windows'un zararlıların sisteme sızmasını engellemek için aldığı önlemlerin başında kullanıcı hesabı denetimi yer alıyor. Sistemde yaptığınız her değişiklikte, örneğin program yüklemek ya da sürücüyü kaldırmak, sürekli onay kutucuğunda "Evet"e tıklamaktan sıkıldıysanız UAC'yi kapatabilirsiniz, ancak bu durumda sisteminizin zararlılara karşı daha savunmasız olacağını unutmayın.

Bunun için "Çalıştır" penceresini kullanmak gerekiyor, [Windows] + [R] tuş kombinasyonu ile "Çalıştır" penceresini

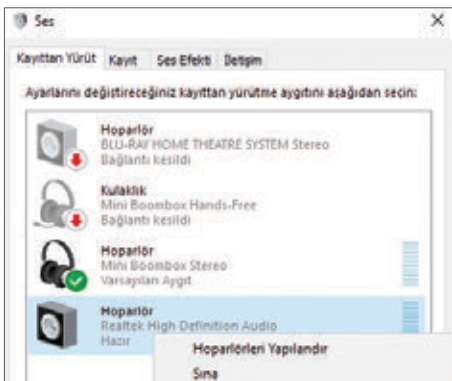
açın ve »UserAccountControlSettings« yazıp "Tamam"a tıklayın. Açılan pencerede kaydırıcı en aşağı kadar kaydırın. "Tamam"a tıklayarak değişiklikleri kaydedin ve çıkın.

Eğer bu yöntem başarılı olmazsa, tekrar [Windows] + [R] ile "Çalıştır"ı açın ve bu sefer »regedit« yazın. Kayıt Defteri Düzenleyicisinde »HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\System« adresine gidin. »EnableLUA« ve »ConsentPromptBehavior Admin« girdilerine sağ tıklayın ve ikisinin de değerlerini »0« olarak ayarlayın. Kayıt Defteri'ni kapatın ve bilgisayarı yeniden başlatın.

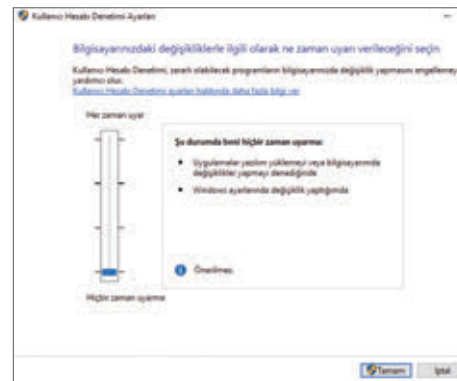
5 WINDOWS 10 Oyunlarınızı Xbox One'dan Windows'lu PC'nize oyun akışı yapın

Windows 10 ile birlikte Microsoft ürünlerini aynı platformda toplamak için büyük bir adım attı. Bu sayede artık Xbox One oyunlarınızı PC'ye akış yapabiliyorsunuz. Daha kesintisiz bir akış için, Microsoft en azından 2 GB RAM ve 1,5 GHz işlemci hızına sahip bir bilgisayarı LAN kablosuyla bağlamanızı tavsiye ediyor. Kablosuz olarak da bağlantı sağlamak mümkün olsa da, daha hızlı ve stabil olduğu için kablolu bağlantı tavsiye ediliyor.

Xbox One kumandanızı USB ile bilgisayarınıza bağlayın, sürücülerini kurulara kadar bir süre bekleyin. Başlat'a tıklayın ve »Xbox« kelimesini aratın, çıkan sonuçlarda önyüklü "Xbox" uygulamasını açın. Xbox

3 Hoparlörü seçin
Kasıtlı olarak başka bir cihaz bağlamadığınız sürece hoparlörünüz varsayılan kayıttan yürütme aygıtı olarak tanımlanmalıdır.

4 Kullanıcı denetimini kapatın
Windows'un sürekli sizden izin almasından sıkıldıysanız, bu özelliği kapatabilirsiniz.

Live kullanıcı hesabınızla giriş yapıp uygulamayı başlatın. Şimdi Xbox One üzerinden “Ayarlar > Tercihler” yolunu izleyin, “Sistem ve Uygulama” sekmesinde »Diğer cihazlara oyun akışı yapmaya izin ver« seçeneğini işaretleyin. Ayrıca hangi cihazlara akış yapılacağını belirlemek için “Herhangi bir SmartGlass cihazı” ya da “Yalnızca bu Xbox’ta oturum açmış profiller” seçeneklerinden birini de işaretleyin.

Artık bilgisayarınızdan Xbox uygulamasını açıp sol kenardaki “Bağlan” simgesine tıklayın ve Xbox’ınızı seçin. “Akış” sekmesinden oynamak istediğiniz oyunu seçin ve “Konsoldan oyna” düğmesine tıklayın. Oyun Xbox One üzerinde açılacak ve eşzamanlı olarak Windows 10’lu bilgisayarınızda oynanabilecek.

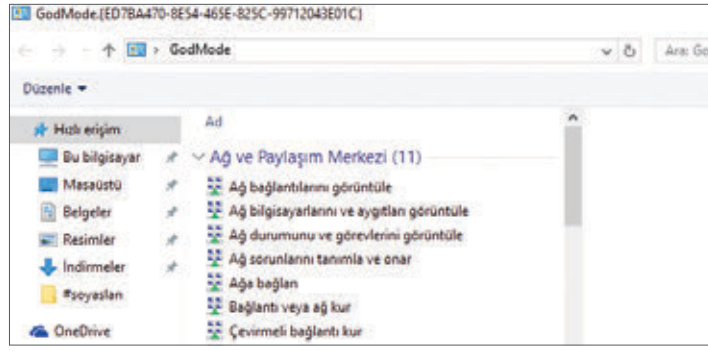
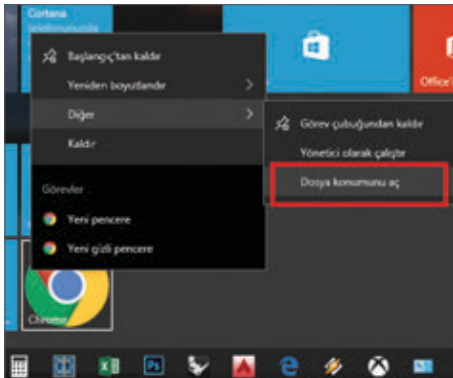
6 WINDOWS 10 Tanrı Modunu etkinleştirerek tüm sistem ayarlarına erişim

Windows 7 ile birlikte tanıştığımız Tanrı Modu özelliği sayesinde, sistemin bütün ayar ve özelliklerini bir klasörde toplayarak bunlara kolay erişim sağlayabiliyorsunuz. Windows 10’da da kendisini gösteren Tanrı Modu sadece gelişmiş kullanıcılara özel değil, tüm ayarlara kısa yoldan erişim sağladı-ğı için normal kullanıcılara da hitap ediyor.

İlk olarak masaüstünde boş bir alana sağ tıklayın ve »Yeni > Klasör« yolunu izleyerek yeni bir klasör oluşturun ve »GodMode. { E D 7 B A 4 7 0 - 8 E 5 4 - 4 6 5 E - 8 2 5 C - 9 9 7 1 2 0 4 3 E 0 1 C }« olarak adlandırın. Burada “GodMode” kısmı klasörün adını, noktadan sonra gelen kısım ise içereceği ayarları belirtiyor, dilerseniz noktadan önceki kısmı değiştirerek klasörün adını değiştirebilirsiniz. Klasörün simgesi otomatik olarak ayarlar resmine dönüşecek.

7 WINDOWS 10 Başlat menüsündeki kutucukları ayrı ayrı isimlendirin

Windows, Başlat menüsündeki kutucukları

6 Tanrı Modunu Etkinleştirin
Bu özel klasörün içinde tüm sistem ayar ve özellikleri bulunuyor.

bağlı oldukları uygulamanın adıyla isimlendiriyor. Dilerseniz, küçük bir hileyle kutucukların isimlerini değiştirebilirsiniz.

Başlat menüsünü açın ve ismini değiştirmek istediğiniz kutucuğa sağ tıklayın, “Diğer > Dosya konumunu aç” yolunu izleyin. Kutucuğun bağlı olduğu yolun klasörü açılacak, içindeki uygulamanın adını değiştirin ve “Enter” a basın. Şimdi kutucuk yeni adıyla başlat menüsündeki yerini alacaktır.

Eğer isim değişikliğinden sonra kutucuk çalışmaz hale gelirse, kutucuğa sağ tıklayın ve “Başlangıç’tan kaldır” seçeneğine tıklayın. Ardından “Tüm uygulamalar” ın altında uygulamayı bulup sağ tıklayın ve “Başlangıç ekranına sabitle” seçeneğini seçin.

8 WINDOWS Windows Gezgini’nde konum ve klasörlerin boyutunu görün

Windows Gezgini sadece dosyaların değil, klasör ve konumların da boyutunu gösterebilir, bunun için ihtiyacınız olan Folder Size (<http://foldersize.sourceforge.net/>) adındaki küçük ve ücretsiz araç.

Windows Gezgini’nin yanında ek bir pencerede açılan Folder Size, o an Gezgini’de gözüken tüm dosya, klasör ve yolların boyutunu listeliyor. Henüz ne yazık ki bu bilgiler doğrudan Windows Gezgini’nde gösterilemiyor. Folder Size, klasörlerin tam boyutunu hesaplarken mevcut boyutun yanında küçük bir + işareti görünüyor.

Not Araç klasörlerin boyut bilgisini güncel tutmak için arkaplanda sürekli çalışıyor. Bu etkinliği iptal etmek için Denetim Masa-sı’nda bu aracı “Folder Size” simgesiyle yapılandırın.

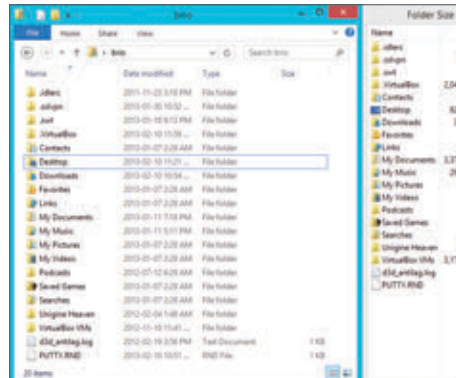
9 WINDOWS 8 VE 10 Eski programlarda yazı tipini keskinleştirin

Windows 8 ve 10, daha iyi bir görsel kalite sunmak için programların DPI değerlerini optimize ediyor. Güncel programlarda bir sorun çıkmazken, genellikle eski programlarda yazılar ve simgeler bulanık gözükebiliyor. Bu durumlarda optimizasyon özelliğini kapatabilirsiniz.

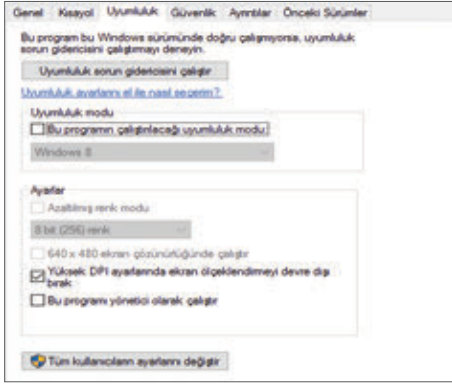
Öncelikle ilgili programa bağlı tüm pencereleri ve işlemleri kapatın. Programın kısayoluna ya da EXE dosyasına sağ tıklayın ve “Özellikler” i seçin. Açılan pencerede “Uyumluluk” sekmesinde “Yüksek DPI ayarlarında ekran ölçeklendirmeyi devre dışı bırak” seçeneğini işaretleyin, “Tamam” a basarak değişiklikleri kaydedin ve çıkın.

Yukarıda anlattığımız yöntemin her program için işe yaraması gerekiyor. Ancak, yine de sorun devam ederse, programı bir de “Uyumluluk modu”nda çalıştırmayı deneyin. Aynı pencere içerisindeki Uyumluluk modu başlığı altındaki “Bu programın çalıştırılacağı uyumluluk modu” seçeneğini işaretleyin ve altındaki listeden programın sorunsuz çalıştığı işletim sistemini seçin.

7 Programın konumunu açın
Kutucuğun bağlı olduğu kısayolun adını değiştirerek, kutucuğun da adını değiştirebilirsiniz.

8 Klasör boyutlarını görün
Windows Gezgini’nin yapamadığını bu küçük araç beceriyor.

9 Ölçeklendirmeyi devre dışı bırak

Eski programların yazıları bulanık görünüyorsa ölçeklendirmeyi kapatın.

10 Mini PC'ler için Windows 10

Microsoft'un Github sayfasında Win 10 için Raspberry Pi 2'yi ücretsiz indirebilirsiniz

Bu adımda genellikle Windows 7 ya da Windows XP başarılı sonuç veriyor. Son olarak "Tamam"a basarak değişiklikleri kaydedip pencereyi kapatın.

10 WINDOWS 10 İşletim sistemini Raspberry Pi'ye kurun ve kullanın

Microsoft, geliştirici odaklı Windows 10 sürümünü Raspberry Pi 2 için kullanıma sundu. Kutucuklar ve uygulamalar olmayan sürümü başka Raspberry Pi modellerine yüklemek de mümkün değil. Windows 10'u yüklemek için bilgisayarınızda en azından 8 GB boş alana sahip bir microSD kart olması gerekiyor.

Windows 10 IoT'yi <http://ms-iot.github.io/content/enUS/Downloads.htm> adresinden indirebilirsiniz. Siteyi açtıktan sonra biraz aşağıda yer alan "Windows IoT Core for Raspberry Pi 2" düğmesine tıklamanız gerekiyor. İndirilen disk imajına çift tıklayın ve »Windows_10_IoT_Core_RPi2.msi« dosyasını kurun. Ardından imaj dosyasını silebilirsiniz.

Şimdi Windows 10 IoT dosyasını microSD karta atın. Bunun için, kartı cihazınıza takın, [Windows] + [S] tuş kombinasyonu ile arama penceresini açın ve »WindowsIoTImageHelper« kelimesini aratın, çıkan programı çalıştırın. Taktığınız SD kartı seçin ve »C:\Program Files (x86)\MicrosoftIoT\FFU\RaspberryPi2« yolunu atayın. »Flash« düğmesine tıkladığınızda

imaj SD karta yazılacak.

Raspberry Pi'yi Windows 10 ile başlatmak için, microSD kartı mini bilgisayara takın. Monitör ve ağ bağlantılarını yapın. Son olarak güç bağlantısını da yaptıktan sonra Raspberry Pi'yi çalıştırın. İşletim sistemi otomatik olarak yüklenecek. Ardından PowerShell ya da SSH kullanarak bilgisayarınız ile Raspberry Pi'yi birbirine bağlayabilirsiniz.

Not: Bilgisayarınız ve Raspberry Pi 2 aynı ağa bağlı olmalıdır.

11 WINDOWS Pencereleeri ayrı işlemler olarak açın ve çökmelerden kurtulun

Çok sayıda klasör açık ve hepsiyle çalışıyorsunuz, ancak bir anda Windows Gezgini çöküyor ve açık olan tüm pencereler kapanıyor. Artık neredeyse bir Windows klasiği haline gelen bu senaryoyu, kayıt defterinde yapacağınız bir değişiklik ile rafa kaldırabilirsiniz.

Bunun için, [Windows] + [R] tuş kombinasyonu ile "Çalıştır"ı açın ve »regedit« yazıp "Enter"a tıklayın. Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nde »HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced« yolunu izleyin, ardından »SeparateProcess« girdisine çift tıklayın.

Eğer bu girdi mevcut değilse, sağ bölümdaki boş bir alana sağ tıklayın ve »Yeni / DWORD (32 bit) Değeri« yolunu izleyerek

oluşturduğunuz girdiye bu adı verin. Daha sonra girdiye çift tıklayın ve değerini »1« olarak atayın. "Tamam"a basarak değişikliği kaydedin ve etkili olması için bilgisayarınızı yeniden başlatın.

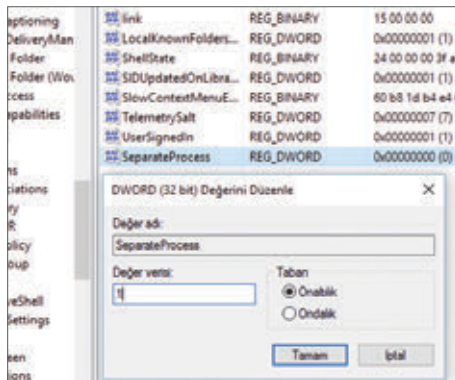
12 WINDOWS 8.1 Görselleri Fotoğraflar uygulaması yerine Windows Fotoğraf Görüntüleyicisinde açın

Windows 8.1'de görselleri açmak için tam ekranda çalışan Fotoğraflar uygulamasına mecbur değilsiniz. Windows Fotoğraf Görüntüleyicisini kullanarak görselleri alışkın olduğunuz gibi pencere boyutunda açabilirsiniz.

Bunun için yapmanız gereken tek şey, görsellerin varsayılan programını değiştirmek. »Denetim Masası > Programlar > Varsayılan programlar > Varsayılan programlarınızı ayarlayın« yolunu izleyin.

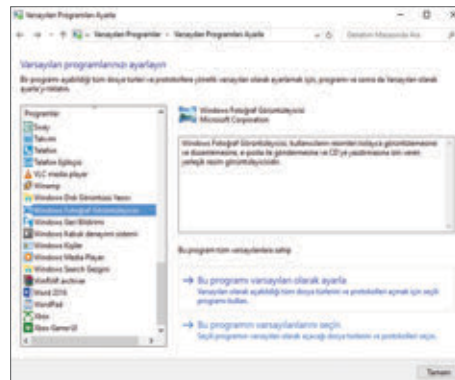
Açılan pencerede sol kısımdaki listeden »Windows Fotoğraf Görüntüleyicisi«ne tıklayın, eğer "Bu programı varsayılan olarak ayarla" seçeneğine tıklarsanız, değişim uygun tüm dosyalar için geçerli olacak.

Eğer hangi dosya türlerinin açılacağını daha detaylı belirlemek istiyorsanız, "Bu programın varsayılanlarını seçin" düğmesine tıklamanız lazım. Sonra açılan pencerede "jpeg" ya da ".tif" gibi dosya türlerini tek tek seçebilirsiniz. Son olarak "Kaydet" düğmesine basarak değişiklikleri kaydedip çıkabilirsiniz.

11 Ayrı işlem atayın

Her pencereyi ayrı işlemde açarak aynı pencerelerin aynı anda çökmesini engelleyebilirsiniz.

12 Fotoğraf Görüntüleyicisini geri getirin

Varsayılan program olarak ayarlarsanız Windows 8.1'de de görsellerinizi Fotoğraf Görüntüleyicisinde açabilirsiniz.

OFFICE

Çalışırken verimliliğinizi artıracak ipuçları ve püf noktaları

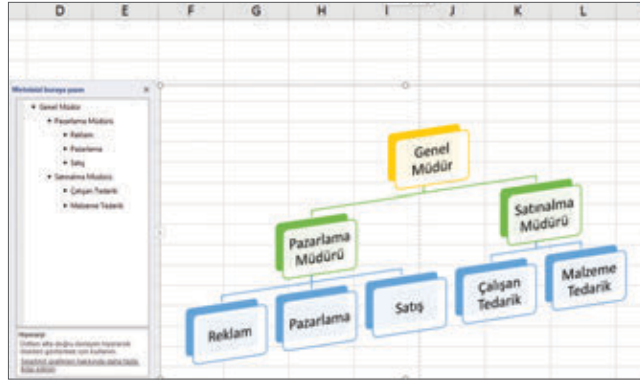
13 EXCEL SmartArt özelliğini kullanarak etkili organizasyon şemaları oluşturun

İşinizin büyük kısmını Excel üzerinde yapıyorsanız, sadece bir organizasyon şeması oluşturmak için Word'e ya da PowerPoint'e geçiş yapmanıza hiç gerek yok. Excel'de de kolayca yapabilirsiniz.

"Ekle" sekmesine gelin ve "Çizimler" seçeneğine tıklayın, açılan menüde "SmartArt"ı seçin. Açılan pencerede sol kısımdaki listeden "Hiyerarşi" sekmesine tıklayın ve size uygun olan şemayı seçin ve "Tamam"a tıklayın. Dilerseniz menü çubuğunda yeni beliren "Tasarım" ve "Biçim" sekmeleri üzerinden şemayı özelleştirebilirsiniz.

14 POWERPOINT Tamamlanmış bir sunumu video filme dönüştürün

Bir sunumu internette paylaşmanın en iyi ve kolay yolu, videoya dönüştürmektir. Bunun için, tamamladığınız sunumu açın ve »Dosya > Dışarı Aktar > Video Oluştur« yolunu izleyin. Kalite için üç farklı ayar seçeneği bulunuyor, mevcut ayar Sunu Kalitesi 1920 x 1080 piksel çözünürlüğünde, dilerse dosya boyutunu küçültmek için çözünürlüğü düşürebilirsiniz. "Kaydedilmiş Zamanlamaları ve Anlatımları Kullanma" seçeneği seçili olursa, her slayt 5 saniye ekranda kalacak, dilerse hemen altında yer

13 Sadece Excel yeter SmartArt kullanarak Word ya da PowerPoint'e ihtiyaç duymadan Excel'de de şemalar oluşturabilirsiniz.

alan kutucuğu kullanarak bu süreci değiştirebilirsiniz. Ayrıca, "Zamanlama ve Anlatım Kaydet" seçeneğini kullanarak her slaydın ekranda kalış süresini değiştirebilir ve fazladan yorum ekleyebilirsiniz. Tüm ayarları belirledikten sonra "Video oluştur" düğmesine tıklayın. Şimdi açılan pencerede video-nun adını ve kayıt konumunu belirlemeniz gerekiyor. "Kaydet" düğmesine tıkladığınızda sunumunuz MP4 formatında kaydolacak.

15 WORD Sayfayı çeyreklik parçalara ayırmanın yolları

El ilanı ya da tebrik kartı gibi tasarımlarda sayfayı verimli kullanmak adına dört parçaya ayırmak gerekir. "Sayfa Düzeni" sekmesine tıklayın ve "Kenar Boşlukları"nı "Dar" olarak belirleyin. »Ekle > Tablo« yolunu izleyerek "2x2"lik bir tablo oluşturun. Ardından tabloya sağ tıklayın ve "Tablo Özellikleri" seçeneğine tıklayın. Açılan pencerede "Satır" sekmesinde yüksekliği »13,3 cm«, "Sütun" sekmesinde genişliği »9,5 cm« olarak ayarlayın. Eğer bölümler arasında boşluk bırakmak istiyorsanız 3x3'lük bir tablo oluşturun ve aradaki satır ve sütünü »1,5 cm« olarak ayarlayın.

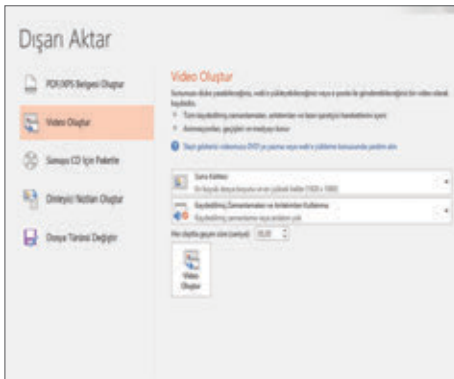
Sayfayı bölmenin bir diğer yöntemi ise

Word'ün etiket özelliğini kullanmak. "Postalar" sekmesinde "Etiketler"e tıklayın. Açılan pencerede "Seçenekler"e tıklayın, "Etiket Satıcıları" kısmında listeden »Avery Zweckform« seçeneğini, "Ürün numarası" olarak da listeden »LR3483« seçeneğini seçin. "Tamam"a basarak seçenekleri kaydedin ve önceki pencerede "Yeni belge" düğmesine tıklayıp bölünmüş Word dosyasını oluşturun.

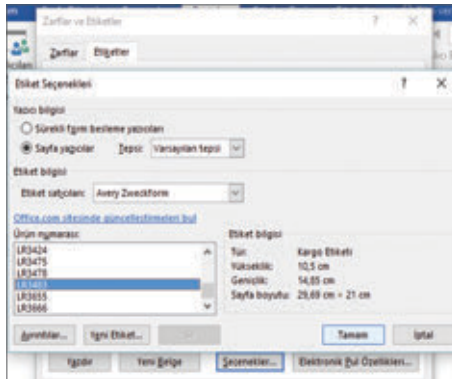
16 ACCESS Veritabanını sıkıştırarak daha fazla alan kazanın

Zamanla Access veritabanınız git gide büyüyerek devasa boyutlara ulaşır. Bu, sildiğiniz verilerin aslında program tarafından silinmemesi ve aksine saklanmasıyla kaynaklanır. Bu verileri tamamen silmek için veritabanını düzenli olarak sıkıştırmanız gerekir.

Bunun için, öncelikle veritabanını Microsoft Access'te açın. Ardından "Veritabanı Araçları" sekmesine tıklayın. "Veritabanını Sıkıştır ve Onar" düğmesine tıkladığınızda program otomatik olarak veritabanını küçültecek. Bu işlemi altı ayda bir yaparsanız, veritabanınızın gereksiz şişmesini önlemiş olursunuz.

14 Video kalitesini belirleyin Sunumun hangi çözünürlükte videoya dönüştürüleceğini PowerPoint üzerinden belirleyebilirsiniz.

15 Sayfayı parçalayın Etiket özelliğini kullanarak Word sayfasını eş parçalara bölebilirsiniz.

CHIP'E ABONE OLUN

10 SAYI FİYATINA 12 SAYIYA SAHİP OLUN

ABONE FORMU

☐ İlk defa abone oluyorum

☐ Yenileme

Firma Adı:

Adı Soyadı:

Doğum Tarihi

Mesleği (Görevi):

Adresi:

Posta Kodu:

Şehir:

Tel:

Faks:

Cep Tel:

E-Mail

Abonelik Bedelini ☐ Havale ile gönderiyorum ☐ Tek seferde kredi kartımdan çekiniz

Kredi kartımdan 3 taksitle çekiniz

☐ Advantage

☐ Axxess

☐ Bonus

☐ Maximum

☐ World

☐ Visa

☐ Master Card

Kart No:

Güvenlik No:

☐ Faturayı Adıma Kesiniz

☐ Faturayı Firma Adına Kesiniz

V.Dairesi

V.No:

Adres:

Kart Sahibinin imzası:

Abonelik Seçenekleri

☐ 1 yıllık

85.00 TL

Bu form 30 OCAK 2016 tarihine kadar geçerlidir

Ödeme bilgileri

Türkiye İşbankası, İstanbul Kurumsal şubesi*

IBAN: TR13 000 64 00000 11111 00 39936 Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

Not: Banka dekontunu form ile birlikte aşağıdaki adrese posta veya faks yoluyla ulaştırınız.

*Banka tarafından Havale ücreti talep edilmektedir.

*Taksitli Abonelik (Sadece kredi kartıyla yapılan ödemelerde geçerlidir.)

Her ayın 20'sine kadar ulaşan abone başvuruları, çıkacak ilk sayıdan itibaren uygulanacaktır.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş.

Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli İSTANBUL

Tel: 0212 478 0 300

Faks: 0212 410 35 12-13

E-Posta: abone@doganburda.com

Web: www.doganburda.com

DONANIM

**Bütün aygıtları
canlandırın ve verimli bir
şekilde kullanın**

17 OYUNLAR Bir oyunu PC'nizin çalıştırıp çalıştırmadığını nasıl anlarsınız

Bir bilgisayar oyunu satın almadan önce bilgisayarınızın bu oyunu çalıştırıp çalıştıramayacağını bilmeniz gerekir. Bunu kolaylıkla çevrimiçi yapabilirsiniz. www.system-requirementslab.com sitesini açın. Arama çubuğuna oyunun adını yazın ya da listeden seçin ve daha sonra "Can You Run It" butonuna tıklayın. Eğer desteklenen tarayıcılardan birini (Firefox, Chrome ya da Internet Explorer) kullanıyorsanız otomatik alımlamayla donanımınızı seçebilirsiniz. Bunun için Java erişimine onay vermiş olmanız gerekiyor, onay birkaç saniye sürebilir. Eğer başarılı olursa, sonrasında donanım özellikleriniz ve oyunun gerektirdiği donanım özellikleriyle karşılaştırması sitede görünecektir. Hata mesajı alırsanız, bilgisayarınızda Java yüklü değil ya da son sürümüne güncellenmemiş demektir.

Eğer yukarda adı geçen tarayıcılardan birini kullanmıyorsanız masaüstü uygulamasıyla kontrol etmeniz gerekir. Yüklemeden sonra program bilgisayarınızdaki donanımları tarar ve sonrasında veriyi internet sitesine gönderir. Kendi donanım özellikleriniz bu aşamadan sonra direkt olarak karşılaştırılabilir.

17

**Güncellemek
iyidir**
"Can You Run It"
bilgisayarınızın bir
oyunu açıp
açamayacağını ve
hangi bileşenlerin
güncellemeye ihtiyaç
duyduğunu gösterir

Böyle bir internet hizmetine güvenmiyorsanız yapabileceğiniz şey sadece oyunun gerektirdiği donanımlara siteden bakmak olacaktır. Sonrasında, Windows ara yüzüne giderek [Windows] + [R]'ye basın. "msinfo32" yazdıktan sonra Windows size bilgisayarınızdaki ilgili donanım bilgilerini verecektir. Bu bilgileri sitede bulduğunuz bilgilerle karşılaştırabilirsiniz.

18 GRAFİKLER GeForce ekran kartını belirli bir uygulamaya atayın

Bilgisayarınızda Intel HD ekran kartına ek olarak GeForce ekran kartı da varsa, ilk yapmanız gereken şey GeForce ekran kartını etkinleştirmektir. Diğer türlü, bilgisayarınız genellikle Intel HD ekran kartını kullanacaktır. Etkinleştirmek için önce "Kontrol Paneli"ni açın, burada ekran ayarlarını göreceksiniz. "Ekran Çözünürlüğü"ne, daha sonra da "Gelişmiş Ayarlar"a girin. Karşınıza mevcut ekran kartınızın özellikleri gelecek. Eğer sadece gömülü Intel HD ekran kartınız görünüyorsa, GeForce ekran kartını öncelikle BIOS'ta etkinleştirmeniz gerekmektedir.

Bilgisayarınızı yeniden başlatın, anakart üreticinize bağlı olarak değişecek şekilde [F2], [F5] ya da [F12] tuşlarından biri

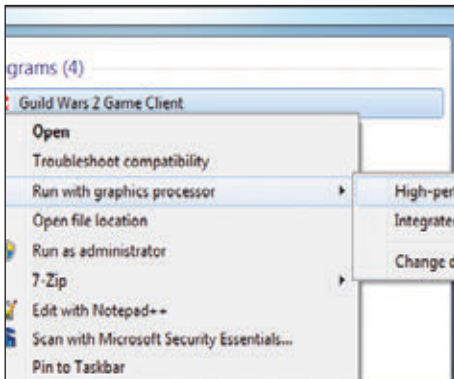
BIOS'u açacaktır. Burada, sistem ekranları ayarlarını bulun, genellikle doğru PCI ya da PCIe bağlantısını seçerek bulabilirsiniz. Ayarları kaydedin ve BIOS'tan çıkın.

Eğer ekran kartınız bu aşamadan sonra doğru bir şekilde görüntüleniyorsa, tek yapmanız gereken şey ekran kartını bir uygulamaya atamak. Bunun için, uygulama simgesine sağ tıklayın ve "Grafik İşlemcisiyle Çalıştır" seçeneğindeki "NVIDIA Yüksek Performanslı İşlemci" seçeneğine tıklayın. Eğer uygulamayı her seferinde GeForce ekran kartıyla çalıştırmak istiyorsanız, bunu "Varsayılan Grafik İşlemcisi Olarak Seç" seçeneğiyle yapabilirsiniz.

19 FARE Fare tekeri neden düzgün bir şekilde çalışmıyor

Eğer fareinizi uzun üredir kullanıyorsanız, tekerinin düzgün çalışmaması başlaması olağandır. Bunun en yaygın sebebi tozdur, bu yüzden öncelikle fareinizi düzgün bir şekilde temizlemelisiniz. Ayrıca en güncel sürücünün yüklü olduğundan emin olun. Bu bilgileri ve yüklenmesi gereken sürücülerini genellikle fare üreticisinin internet sitesinden edinebilirsiniz.

Kusurlu bir USB girişi ya da kablodaki herhangi bir temassızlık da bu sorunun sebebi olabilir. Bunun için başka bir USB giri-

18

**Ekran kartı
atayın**
Bir uygulamaya
GeForce ekran
kartını atamak için
bağlam menüsünü
kullanabilirsiniz

19

**Fare tekerini
tamir edin**
Eğer fare tekeriniz
çalışmıyorsa USB
girişi arızalı olabilir

20 Sürücüyü el ile açın

Eğer Xbox'ınızdaki DVD sürücüsü takıldıysa, koruyucu çerçeveyi çıkararak sorunu çözün

21 Sorunsuz aktarım

Birkaç düzenlemeyle kesintiye maruz kalmadan PC'den TV'ye yayın gönderebileceksiniz

şı kullanmayı deneyin. Ayarlar için yazılımı yüklediyseniz, açıp fare tekeri için ayarların doğru olup olmadığını denetleyin.

Bilgisayar fareleri sınırlı raf ömrüne sahiptir, bu yüzden birkaç yıllık kullanımdan sonra fareniz bozulabilir. Bu durumda yeni bir fare edinmek en iyi yöntem olacaktır.

20 XBOX 360 Eğer konsol sürücünüz takılırsa

CD değiştirmeniz gereken bir anda Xbox 360'ınızın CD sürücüsünün takılması sinir bozucu bir durum. Bunu ufak bir numarayla kolayca halletmek mümkün. Xbox 360'ınızın güç kaynağıyla ve televizyonla bağlantısını kesin ve yere yatay bir şekilde yerleştirin. Bir elinizle konsolu tutarken diğer elinizle de ön tarafını nazikçe öne çekin. Ön taraftaki koruyucu çerçeveye başparmaklarınızı kullanarak yavaşça basın, böylelikle Xbox'ınızın ön tarafında engellenmemiş bir açınız olacak.

Şimdi dikkatlice sürücüyü çekin. Şanslıysanız hemen açılacaktır. Değilseniz, büyük sürücünün altında konsola bağlı olarak sağ ya da sol tarafta bulunan küçük deliğe soktuğunuz bir atacı nazikçe sağa sola oynatarak engeli ortadan kaldırabilirsiniz. Basıp sürücüyü nazikçe çekin. Birkaç denemeden sonra başarıya ulaşacaksınız.

Koruyucu çerçeveyi daha sonrasında ye-

rine yerleştirebilir, tıkanıklığını giderdiğiniz sürücüyü de her zamanki gibi kullanmaya devam edebilirsiniz.

21 CHROMECAST PC'nizdeki içerikleri TV'ye kesintisiz aktarın

Eğer bilgisayarınızdan Chromecast'e video aktarırken görüntü düzensizse öncelikle bilgisayarınızın arka planında çalışan tüm yazılımları kapatın. Bu aşamada, güncellemeler, indirmeler ve antivirüs yazılımlarınızın sistem kontrolleri bile durdurulmalı. Dahası, Chrome'daki aktarımda kullanmadığınız tüm sekmeleri de kapatın. Tüm bunlar işlemcinizi ve ağ bağlantınızı rahatlatacaktır. Ayrıca Google Cast uygulamasında ayarlamalar da yapabilirsiniz. Bunun için, Chrome'da sağ üstte bulunan Cast simgesine tıklayın ve ayarlara girin. Burada, size "Sekme Transferi Kalitesi" seçeneğinde standardı seçmenizi tavsiye ederiz. Böylelikle, içerikler televizyonunuza en iyi çözünürlükle gönderilmeyecektir, ancak yine de kesintisiz bir şekilde içerikten keyif alma fırsatı bulacaksınız.

22 DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR Yazı yazarken touchpad'i geçici olarak devre dışı bırakın

Bilgisayarınızda yazı yazarken bilekleriniz yanlışlıkla touchpad'e temas eder, bu da is-

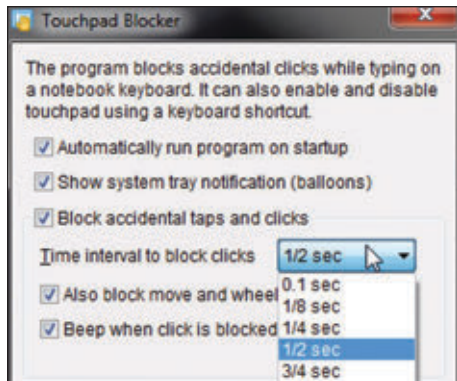
tenmeyen girdilere sebep olabilir. Bir yazılımla touchpad'i geçici olarak devre dışı bırakabilirsiniz. Touchpad Blocker yazılımını bilgisayarınıza yükleyip başlatın. Eğer yazılımın her zaman Windows başlatıldığında çalışmasını istiyorsanız bu seçeneği etkinleştirin. Devre dışı bırakma süresini "Time interval to block clicks" seçeneğinden ayarlayabilirsiniz. Süreyi çalışma durumunuza göre istediğiniz zaman değiştirebilirsiniz.

Araç, işinizi yaparken fare imlecini görünmesini engeller, böylece hareket ettiremezsiniz. Aracı, dilediğiniz zaman [Ctrl] + [F9] tuş bileşimiyle etkinleştirip devre dışı bırakabilirsiniz.

23 KABLO HDMI kablosunu kaliteden ödün vermeden 35 metreye kadar uzatın

HDMI kablounuzu uzatmak istiyorsanız bilmeniz gereken bazı şeyler var. Cihaza ve kabloya bağlı olarak 10-20 metreye kadar HDMI ile aktarım gerçekleşir. Kablo ve cihazdaki HDMI çipi daha iyi oldukça, uzunluk da artar. Araya yerleştirilmiş bir HDMI tekrarlayıcı kullanmak daha uzun mesafeler için önerilir.

Bu tekrarlayıcılar sadece sinyalli güçlendirmez, ayrıca tekrar da üretir. Full HD çözünürlük için üretilen cihazlar 65 TL (20 Euro) civarındadır. İşlem için ek bir güç kaynağına ihtiyaç duyabilirsiniz.

22 Touchpad'i engelleyin

Ücretsiz Touchpad Blocker uygulamasıyla bilgisayarınızdaki istenmeyen girdileri önleyin

23 Kayıpsız aktarım yapın

HDMI tekrarlayıcılar sinyali 35 metreye kadar ulaştırır

FOTOĞRAF

Hayatınızın ölümsüzleştiği anlar için küçük ipuçları ve öneriler

24 YASALAR Selfie çubuklarıyla fotoğraf çekmek nerede ve neden yasaklanmalı

Bir süredir selfie çubuğu yasağı ve diğer hukuki fotoğrafçılık problemleri ana başlıkları oluşturuyor. Fotoğrafçılar için kanuni durum tam olarak nedir? Rust'ta bulunan Europapark gibi eğlence parklarında operatörler uzun çubukların roller coaster'lar için tehlikeli olabileceğinden endişe duyuyor. New York Modern Sanatlar Müzesi eserlere zarar gelmesinden korkuyor. Bu yüzden, ziyaretçilerin içeriye selfie çubuğu sokmasına izin verilmiyor. Ayrıca Londra'daki Wimbledon stadyumuna da selfie çubuğu götürmek serbest değil, bunun sebebi de çubuğun şiddet içeren eylemlerde kullanılması riski. Yani, belli yerleri ziyaret etmeden önce selfie çubuğu götürmenin serbest olup olmadığını öğrenmenizde yarar var.

Selfie çubuklarının yasaklanması bir süredir ciddi bir şekilde tartışılan bir konu. Eğer Avrupa Parlamentosu bir yolunu bulsaydı, Alman Federal Meclisi'ni bir selfie arkaplanı olarak kullanmaya ve bu fotoğrafı paylaşmaya kesinlikle izin vermezdi. Bunun sebebi binanın yayın haklarının korunması. Teorik olarak, bu durum mimarı ya da tasarlayan sanatçısının ölümü üzerinden 70 yıldan fazla geçmediği her durumda uygulanabilir. Şansımıza, bu fotoğraf çekme özgürlüğünü kısıtlayan kural son anda geri

24

Arkaplana dikkat edin

Hakları korunmuş binaların önünde selfie çekmek bazı Avrupa Birliği ülkelerinde yasak

döndü. Korunan binaların fotoğrafını çekmek ve bunları sosyal medyaya yüklemek hala mümkün. Dikkat etmeniz gereken şey, bu özgürlüğün her ülkede geçerli olmadığı. Genel olarak, Fransa, Ukrayna, Rusya, İtalya ve Yunanistan'da böyle bir özgürlük yok. Örneğin, Eiffel Kulesi gece ışıklarla aydınlatıldığında selfie çekmeniz yasak, ancak fotoğrafı satmaya çalışmadığınız sürece bunun size bir cezası olmayacaktır. Başka bir örnekte, Brüksel'deki Atomium binasının haklarını temsil eden SABAM şirketi para kazanmak için internette dolaşan fotoğrafları avlıyor. İnternetteki fotoğrafların korunması ülkenin koruma konusundaki tutumuna göre belirleniyor.

25 IŞIK Fotoğraf çekerken flaş kullanıyorsanız bilmeniz gerekenler

Flaş genelde fotoğrafa ağır bir etki yapar ve hatta bazen fotoğraf aşırı ışıklı görünebilir. Yine de flaş kullanırken bile harika fotoğraflar çekmeniz mümkün. Bunun en kolay yolu flaşlı fotoğraf çekiminde makinenin TTL ayarını, Canon makinelerde eTTL, kullanmaktır. Bu yöntemde, genellikle flaştan önce başka bir ışıkla nesnenin ne kadar ışığa ihtiyaç duyduğu belirlenir. Sonrasında flaş otomatik olarak doğru yoğunlukla pat-

lar. Bir soft box ya da ışık yumuşatıcı kullanarak ışığı ayarlayabilirsiniz. Eğer ikisine de sahip değilseniz ve iç mekanda çekim yaparsanız, beyaz bir duvara arkanız dönük durun ve flaşı duvara doğru çevirin. Böylelikle, duvar büyük bir yansıtıcı olarak iş görecektir. Beyaz bir havluyu flaşın yaklaşık 5 santimetre yukarısına dolayın. Bu da, ekstra bir ışık yumuşatıcı görevinde olacaktır.

Ayrıca bilmeniz gereken başka kamera ayarları da var: Eğer sadece dahili flaş kullanıyorsanız gerekli ışık miktarını pozlama düzeltmesine göre ayarlayın. Açıklık ne kadar büyükse flaş da o kadar uzağı etkiler. Eğer yüksek bir ISO değeri belirlerseniz flaş daha güçlü olur. Ancak yüksek ISO değerlerinde kumlanma olma ihtimalini de göz önünde bulundurmanız gerekiyor. Eğer arkaplan detaylarını daha çok yakalamak isterseniz pozlama süresini uzun tutun ve zayıf bir flaş kullanın. Ayrıca böyle fotoğraflar için tripod kullanmak da faydalı olur.

26 FOTOĞRAF MAKİNESİ ISO değeri fotoğraf kalitesini etkiliyor

Işığa karşı hassaslığı ISO değeriyle oynayarak kontrol edebilirsiniz. Seçtiğiniz değer bazı etkenlere bağlıdır. Düşük ISO değerlerinde algılayıcı tepkisi ortam ışığına karşı

25

Tutturulmuş ışık yumuşatıcı
Daha yumuşak bir ışık için, bir ışık yumuşatıcı ya da havlu kullanın

26

O kadar da hassas değil
Yüksek ISO değeri fotoğraflarda parazite sebep olur

27

Frekansları ayırın

Fotoğraftaki detay ve renkleri fotoğraf hesaplamaları kullanarak ayırabilirsiniz

28

Bir süsleme yapın

Dairesel gradyan kullanarak, Gimp'te hızlı bir süsleme efekti yaratabilirsiniz

daha duyarsızdır. Yani, fotoğrafta daha az kumlanma olur ama kötü ışıkta daha uzun pozlama süresi gerekir.

Makinenizin modeline bağlı olarak ortalama ISO değerlerinde oluşacak kumlanma miktarını belirleyebilirsiniz. İyi bir fotoğraf kalitesi elde etmek için her zaman en düşük ISO değerini tercih etmelisiniz.

Hayvan ve spor fotoğrafları çok kısa pozlama anlarıyla çekilebildiğinden burada, ISO değerini arttırmaktan kaçınılır. APS C sensörlerinde ISO değeri 1.600'ün üstünde olmamalı, tam formatlı kameralarda ise bu sayı 3.000'dir. Flaşı gece çekimlerinde ya da uçayakla ve düşük ISO değerinde kullanmak en iyisidir.

27 PHOTOSHOP

Fotoğraflardaki detay ve renkleri "Frequency Separation" yöntemiyle ayırın

"Frequency Separation", portreleri düzenlerken kullanabileceğiniz bir Photoshop tekniği. Renkli alanları düzenlemek ve iyi detayları ayırabilmek için arkaplan katmanını [Ctrl] + [J] ile kopyalayın ve bunlardan altta olanı seçin. Daha sonra seçeceğiniz "Blur" filtresindeki "Gaussian Blur" özellikle bu işlem için çok uygun. Birkaç deneme-yanılma ile istediğiniz sonuca ulaşabilirsiniz.

Şimdi, üstteki katmanı seçin ve "Picture" menüsünden "Picture mode" seçeneğine gi-

rin."Mix" seçeneğinden ekleme tuşuna basın ve oran bölümüne 2 yazın. Ayrıca, "Rotate" seçeneğini de işaretleyin. Bundan sonra iki katmandaki detay ve renkleri ayrı ayrı düzenleyebilirsiniz.

28 GIMP Süslemeyle fotoğraftaki kenarları koyulaştırın

Fotoğraflara bakanların ilgisini ortaya çıkarmak için süslemeler kullanabilirsiniz. Gimp'te bu efekti sağlamak için bir fotoğrafı açın ve katman aracından transparan dolgulu bir katman yapın. Önplan rengini siyah olarak ayarlayıp "Gradient" aracını etkinleştirin. Sonrasında, "VG to transparent" seçeneğine girin ve mavi oka tıklayarak gradyanın yönünü dilediğiniz gibi değiştirin. Gradyanın şeklini dairesel olarak seçin.

Fare imlecini fotoğrafın merkezine getirin, sol tuşa basılı tutarak oradan kenarlara sürükleyin. Gimp, bunun üzerine yeni katmanda dairesel bir gradyan sağlayacaktır. En sonunda, katman opaklığını %20-30'a getirin.

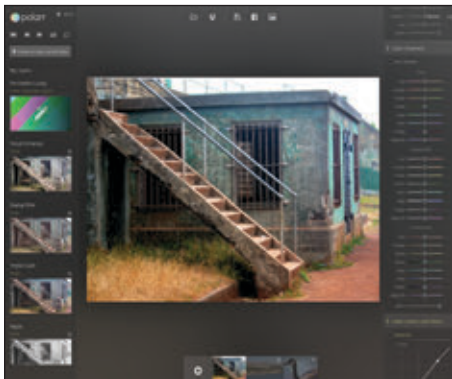
29 DÜZENLEME Tarayıcınızda RAW ve JPEG fotoğrafları düzenleyin

Lightroom'da daha fazla para harcamak istemiyor musunuz? Yeni bir internet hizmeti olan Polarr, sizlere ücretsiz fotoğraf dü-

zenleme hizmeti sunuyor. <http://v2.polarr.co> adresine gidin, karşınıza size Lightroom'u hatırlatacak bir arayüz gelecek. Bilgisayarınızdan ya da Dropbox gibi bir çevrimiçi depolama servisinden fotoğraf açın. Sol tarafta, Instagram'a benzeyen filtreler, sağda ise Lightroom'un da sahip olduğu diğer araçları göreceksiniz. Düzenlenmiş fotoğraflarınızı dışa aktarma seçeneğiyle bilgisayarınıza ya da bir çevrimiçi depolama servisine kaydedebilirsiniz.

30 İNTERNET Fotoğraf paylaşırken nelere dikkat etmek gerekir

Akıllı telefonlar, fotoğrafçılık dünyasını fethetmeye başladığından beri internet fotoğraf selinde boğulmak üzere. Eğer siz de internette birkaç fotoğraf paylaşmak istiyorsanız dikkat etmeniz gereken birkaç ufak şey var. Öncelikle, ne sıklıkta fotoğraf paylaşmak istediğinizi ve bunlar için en uygun platformun neresi olduğuna karar verin. Ayrıca, site ne kadar güvenilir görünürse görünsün bir korsan saldırıda ele geçirilebileceklerini aklınızdan çıkarmayın. Genel olarak: Başka insanların görmemesi gereken ya da görmesini istemediğiniz fotoğrafları internete yüklemeyin. Bazı fotoğrafları sildikten sonra bile başkaları tarafından kaydedilmediğinden ya da görülmediğinden emin olamazsınız.

29

Fotoğraflarınızı çevrimiçi düzenleyin

Polarr, Lightroom'u hatırlatan arayüzüyle aynı işlevleri ücretsiz sunuyor

30

İnternette fotoğraf paylaşımı

İnternette fotoğraf yüklemek hızlı ve rahat, ancak bazen riskli de olabilir

SOSYAL AĞLAR

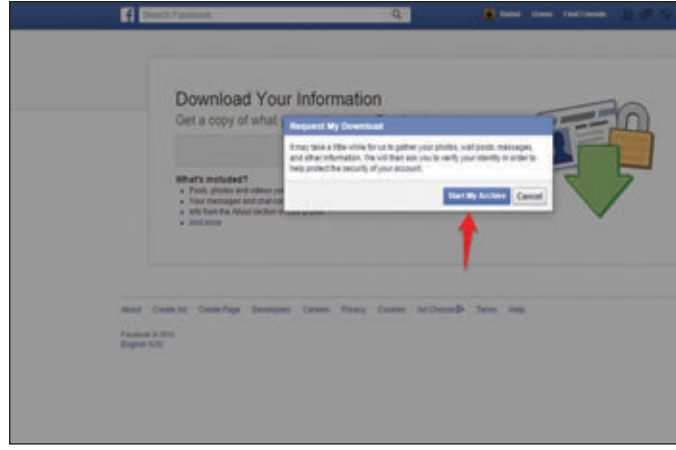
Güvenliğinizden ödün vermeden dünyaya bağlanın

31 FACEBOOK Facebook profilinizi tüm içeriğiyle yedekleyin

Eğer verilerinizi Facebook'tan kaydetmek isterseniz, her zaman bir yedeğini çevrimiçi olarak talep edebilirsiniz. Gönderi, fotoğraf ve videolar da dahil olmak üzere tüm içerikleriniz bu süreçte yedeklenir. Ayrıca tüm kişisel mesajlarınıza da erişim sağlayabilirsiniz. Bu yedeği oluşturmak için bilgisayarınızın ayarlarını açın ya da akıllı telefonunuzdaki dışı çark simgesine tıklayın ve buradan hesap ayarlarına girin. "Facebook verilerinizin kopyasını indirin" bağlantısına tıkladıktan sonra açılan pencerede "Arşivi yarat" seçeneğini seçin. Parolanızı girip tekrar aynı seçeneğe girin. Tüm verilerinizin ZIP biçiminde arşivlenmesinin tamamlanması üç günü bulabilir. İşlem tamamlandığında e-posta aracılığıyla bilgilendirileceksiniz. ZIP dosyasını açtıktan sonra "index.htm" dosyasını ve "html" ve "fotoğraflar" klasörlerini göreceksiniz. Bu dosyayı tarayıcınızda açın, böylelikle tüm profilinizi görüntüleyip arama yapabileceksiniz. Ayrıca sol tarafta aynı işlemi göreceğiniz bir menü de olacak. "fotoğraflar" klasörünü açtığınızda "index.htm" isimli dosyayı içeren diğer klasörleri de bulabilirsiniz. Bu dosyalarda tüm farklı fotoğraf grupları bulunur. Gruplama, profil fotoğrafı, kapak fotoğrafı, mobil yüklemeler ve zaman tüneli fotoğrafları şeklindedir.

32 ARAMA MOTORU Dosya sunucu sitelerinde depolanan dosyaları bulun

Mega ve Depositfiles gibi dosya sunucuları, kullanıcılara milyonlarca indirilecek dosya

31 Kendi profilinizi indirin
Facebook oluşturduğunuz tüm içerikleri bilgisayarınıza kaydedebileceğiniz bir ZIP dosyası olarak kaydeder

sunar ama arama yapmanıza olanak vermez. Bu sorunu bir dış hizmet kullanarak çözebilirsiniz. Öncelikle, aradığınız dosyanın adını <http://ddlsearch.free.tr/> adresine yazın. Daha sonra "DuckDuckGo" gibi bir arama motoru ve 200 dosya sunucusundan birini seçin. Aramayı başlattığınızda seçtiğiniz arama motorunun sonuçları gösterdiği yeni bir pencere açılacak.

<http://rapid-serch-engine.com/> servisi, 42 dosya sunucusunu inceler. Giriş satırının altındaki "Gelişmiş" seçeneğine tıklarsanız belirli bir dosya türü için arama yapabilirsiniz. Sonuçlar, iyi düzenlenmiş bir sayfada karşınıza gelecektir. Herhangi bir sinir bozucu reklama maruz kalmadan indirme sayfasına doğrudan erişebilirsiniz.

<http://rapid4me.com/> sitesi ise ilk bakışta o kadar minimalistik değil. Ancak görüntü aldattıcı olabiliyor: Burada arama sonuçlarını dilediğiniz gibi görüntüleyip filtreleyebilirsiniz. Diğerleriyle karşılaştırsak, belli bir dosya sunucusunun sonuçlarını görüntüleyebilir ya da engelleyebilirsiniz ve sonuçları da kategori veya dosya boyutuna göre sıralayabilirsiniz.

NOT: Dosya sunucularında paylaşılan birçok dosya yasadışıdır. Bu yüzden, bilgisayarınıza indirirken dikkatli olmanız gerekir!

33 SNAPCHAT Kendi videolarınıza arkaplan müziği ekleyin

Uygulamada böyle bir seçenek olmadığı için, Snapchat videolarınıza yalnızca ufak bir hileyle müzik ekleyebilirsiniz. Videoyu

çekmeden önce istediğiniz müziği arayın. Çalarken Snapchat'te video çekmeye başlayın. Şu andan itibaren müzik hoparlörden çalacak ve otomatik olarak kaydedilecektir. Bu hileyle kamerası ve hoparlörü yanyana olduğu için iPhone'dan iyi bir sonuç almak mümkün (iPhone 5 ve üzeri). Bu yüzden, ses kalitesi Snapchat için makul bir seviyede olacaktır. Android işletim sistemli telefonlarda ise videoyu kaydetmeye başlayınca müzik kendiliğinden duracaktır. Bu yüzden, rootlanmamış bir Android için böyle bir video çekmenin şimdilik bir yolu yok. Tek çözümlü, müziği başka bir ses sistemi aracılığıyla çalarken video çekmek olacaktır.

34 FACEBOOK Android servisleriyle kişi bilgisi senkronizasyonunu durdurun

Android için Facebook uygulaması her ne kadar pratik olsa da telefonunuzdaki kişilerin bilgilerine erişmek için onay istiyor. Bu bilgi, gerçek isimler, telefon numaraları ve e-mail adreslerini kullanmaya izin vererek sosyal medyada kişi önerileri için zemin hazırlayan operatörler açısından oldukça ilgi çekici. Ancak, kişinin bilgilerini izni olmadan bir başkasına iletme kesinlikle izin verilmiş bir eylem değil. Android 6'dan itibaren (kod adı Marshmallow) erişim haklarını çekmek mümkün. Bunun için, Facebook uygulamasını yükledikten sonra Android ayarlarını açın, "Uygulamalar" sekmesinde sağ üstte bulunan dışı çarka tıklayın. Oradan uygulama izinlerine girin. "Kişiler" bölümünden hangi uygulamaya izin vereceğinizi seçebilirsiniz.

32 Özelleştirilmiş arama motoru
DDLSearch, 200 dosya sunucusundan sonuç görüntüler

33 Mikrofonla kaydedin
iPhone'larda gömülü mikrofonu kullanarak kayıt yapmak iyi sonuçlar verecektir

MOBİL

Hizmet ve aygıtları mobil kullanım için optimize edin

35 ANDROID Telefonunuz açılırken gördüğünüz animasyonu değiştirin

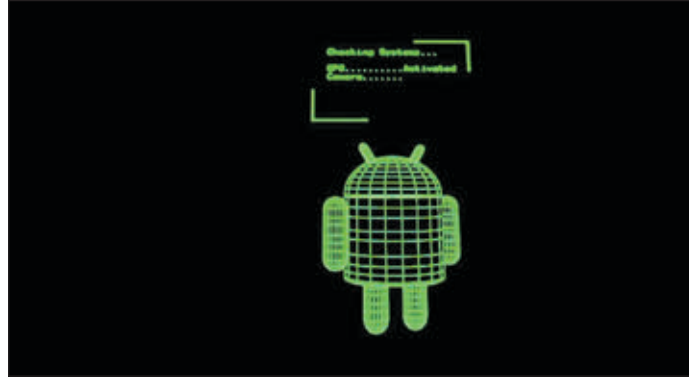
Eğer telefonunuzu başlatırken gelen Android animasyonundan hoşlanmıyorsanız kolaylıkla değiştirebilirsiniz. Bunun için gereken tek şey telefonunuzun rootlanmış olması.

“Boot animations root” uygulamasını telefonunuza indirin. CynogenMode ile rootlanmış cihazlarda sorunsuz çalışacaktır. Uygulamayı açtığınızda mevcut animasyonların listesini göreceksiniz. Ancak ücretsiz sürümü kullanırsanız yalnızca önizleme fotoğraflarını kullanabilirsiniz. Eğer 3 dolar karşılığında tam sürümüne geçerseniz, başlama ekranına animasyon da ekleyebilirsiniz. Menüdeki “Unlock Features” seçeneğinden yükseltmeyi alabilirsiniz.

Eğer bir başlangıç animasyonu eklemek isterseniz, animasyona tıklayın ve çıkan seçenekten yükleyin. Otomatik olarak yükledikten sonra yeni animasyon ekranınızı kullanabilirsiniz.

36 IPHONE Eğer telefon sürekli kendiliğinden kapanıyorsa ne yapabiliriz

Eğer iPhone'unuz sürekli kapanıyorsa sebebi ciddi bir problem olabilir. Yine de, sorunu çözmek için deneyebileceğiniz birkaç yöntem var. Telefonunuz kapanır kapanmaz şarja takın ve tamamen şarj olmasını sağlayın. Sorun bataryadan kaynaklı olabilir. Sorun devam ederse son yüklediğiniz uygulamaların hepsini kaldırın. Bu da yardımcı

35

Animasyon seçin
Rootlanmış Android cihazlarınızda başlangıç animasyonunu değiştirebilirsiniz

olmazsa cihazı fabrika ayarlarına döndürün. Ancak dikkatli olmanız gerekiyor: Cihazı sıfırlarken tüm bilgiler silineceği için öncesinde bilgisayarınıza yedekleme yapmak faydalı olabilir. Sıfırlarken dikkat etmeniz gereken başka bir nokta da otomatik bir iTunes yedeklemesi almaktan kaçınmanız, bunu daha sonrasında kendiniz her zaman yapabilirsiniz. Sıfırlama sırasında cihazın şarj bağlantısını kesmemek de kapanması halinde sıfırlamanın gerçekleşmeyeceği açısından önemlidir. Buna rağmen cihazınızda sorun devam ediyorsa, bir teknik servise danışmanız yararınıza olacaktır.

37 AKILLI TELEFON Aracınızdaki kusurları akıllı telefonunuzu kullanarak saptayın

Araçlardaki kusurlar On-Board Diagnostic Sistem tarafından saptanır. Ancak, kendiniz de bu hataları akıllı telefonunuzun yardımıyla görebilirsiniz. Öncelikle Amazon'dan yaklaşık 45 TL'ye (15 Euro) alabileceğiniz bir OBD2-Bluetooth adaptörüne ihtiyacınız var. Avrupa menşeli arabaların birçoğunda bu adaptör desteklenmektedir. Arabanız için uygun OBD2 bağlantı parçasını www.wikiobd.co.uk adresinden bulabilirsiniz. Ücretsiz bir Android uygulaması olan Torque Lite ile basit parametreler ve hata

kodlarını görüntüleyebilir, tam sürümünü alırsanız ek olarak başka işlevlere erişim verir. Adaptörü bağladıktan sonra aracı çalıştırın ve akıllı telefonunuzdan Bluetooth sinyalinin arayın. Bağlandıktan sonra uygulamayı açın. Bu adımdan sonra cihazınızla alakalı istatistikler telefonunuza gelmeye başlayacak. Eğer aracınızda bir sorun varsa Torque Lite size bir hata kodu gönderecek. Uygulamadan hata kodunu aratıp, açıklamasına ve sorunu nasıl çözebileceğinize bakabilirsiniz.

38 WINDOWS PHONE Barkod ve karekodları ek bir uygulama indirmeden okutun

Eğer bir Windows Phone'a sahipseniz karekod, EAN kodları, metinler ve barkodları uygulama indirmeden okutabilirsiniz. Ekranın sağ altta bulunan büyüteç simgesine tıkladığınızda karşınıza arama ekranı gelir. Burada, “Tara” seçeneğini seçin. Kodu kameraya tutun ve doğru bir şekilde tanımlanana kadar bekleyin.

Daha sonra “Sonuç” seçeneğinden istediğiniz tüm bilgilere ulaşabilirsiniz. Karekodlarda çoğu internet sitesinin adresi gizlidir ve okuttuğunuzda site direkt olarak açılır. Alternatif olarak, telefonunuzla normal metinleri de taratabilirsiniz. Bunun için, “Metni tara” seçeneğini seçtiğinizde aynı şekilde sonuç alacaksınız.

36

Sıfırlama ayarları
iPhone'unuzu fabrika ayarlarına döndürmeden önce verilerinizi yedekleyin

37

Aracınızdaki sorunları keşfedin
Akıllı telefonunuz, ODB arayüzünü kullanarak hata kodlarını okuyabilir

Yavaş tarayıcılara yüksek hız

Hızlı internet bağlantısına rağmen çoğu internet sayfası çok yavaş mı açılıyor? Bu kağıdı hızının değişik nedenleri olabilir. Hangi gizli ayarlarla internet sörfünü kalıcı olarak hızlandırabileceğinizi açıklıyoruz.

Ucuz tabletler testte

3D kameralı ve klavye bağlanabilen iyi bir tablet isteyenler artık çok para ödemek zorunda değiller. Ayrıntılı bir testle 1000 TL altındaki uygun fiyatlı en iyi cihazları tanıtıyoruz

Reklamsız sörf

Reklam engelleyiciler can sıkıcı reklamlara karşı yardım vaadinde bulunuyorlar. Peki ama olur olmaz yerlerden çıkan banner'ları ve can sıkıcı overlay'leri gerçekte ne kadar iyi gizleyebiliyorlar?

Diğer konular

GÜÇ CANAVARLARINI ORTAYA ÇIKARIN

İster televizyon, çamaşır makinesi veya PC olsun: Evinizdeki cihazların güç tüketimi tespit edin

HERKES İÇİN MAIL ŞİFRELEMESİ

PGP ile yakında herkes e-postalarını kolayca şifreleyebilecek, peki sistem tamamen güvenli mi?

GELECEĞİN OTOMOBİLİ

Otomobil anahtarıyla park, otomatik park araması, yakında arabanız çok daha fazlasını yapabilecek

Uyarı: Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler olabilir.

İcra Kurulu Başkanı Mehmet Y. Yılmaz

Yayın Direktörü Gökhan Sungurtekin

Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Görsel Yönetmen Ebru Tiryaki, ebrutr@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr

Ercan Uğurlu, eugurlu@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Berk Ergin, Cem Şancı, Ertuğ Aydın, Hüseyin Cem Köylü, Ozan Kaya, Irmak Özkaşıkçı, Selçuk İslamoğlu, Tan Bodur, Natalia Karbasova (NK), Markus Hermannsdorfer (MH), Felix Knoke (FK), Christoph Schmidt (CS), Thomas Littschwager (TL), Martin Jäger (MJ), Fabian von Keudell (FvK), Benjamin Hartmaier (BH), Christoph Sackman (CSa), Claudio Müller (CM), Markus Grimm (MG), Peter Posse (PP), Julian Peters (JP), Manuel Schreiber (MS), Peter Seiffert (PS), Robert Kraft, Peter Krajewski, Daniel Wolff (DW)

Marka Müdürü Seren Urun, surun@doganburda.com

Ankara Temsilcisi Erdal İpekeşen, 0 312 207 00 71 / 207 00 95

Web www.chip.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel

Projeler Direktörü (Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit Özkaşıkçı

Satış Direktörü Orhan Taşkın

Finans Direktörü Didem Kurucu

Üretim Direktörü Servet Kavasoglu

REKLAM

Grup Başkanı Viki Habif

Başkan Yardımcısı Koray Bilici

CHIP Reklam Satış Müdürleri Hatice Tarhan, htarhan@doganburda.com

Ebru Elçi, eelci@doganburda.com

Tel: 0 212 336 53 37, Faks: 0 212 336 53 93

Reklam Teknik Müdürü Nusret Kırımlıoğlu

Tel: 0 212 336 53 60 (3 Hat), Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal İletişim Müdürlüğü Seren Urun

REZERVASYON

Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59

Rezervasyon Faks 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel. 0 312 207 00 72 - 73

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70, Faks: 0 212 336 53 91

Uluslararası Reklam Satış Temsilcilerimiz

Burda International

Italy

Mariolina Siclari, International Advertising Sales Director
T. +39 02 91 32 34 66
mariolina.siclari@burda.com

Burda Community Network

Almanya/Merkez: Vanessa Noetzel

T. +49 89 9250 3532, vanessa.noetzel@burda.com

Michael Neuwirth

T. +49 89 9250 3629, michael.neuwirth@burda.com

Avusturya/İsviçre: Goran Vukota

T. +41 44 81 02 146, goran.vukota@burda.com

Fransa/Lüksemburg: Marion Badolle-Feick

T. +33 1 72 71 25 24, marion.badolle-feick@burda.com

İtalya: Mariolina Siclari

T. +39 02. 91 32 34 66, mariolina.siclari@burda.com

İngiltere/İrlanda: Jeannine Soeldner

T. +44 20 3440 5832, jeannine.soeldner@burda.com

ABD+Kanada+Meksika: Salvatore Zammuto

T. +1 212 884 48 24, salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri Trump Towers, Kule 2, Kat 21-24, 34387 Şişli-İstanbul
Tel: 0 212 410 31 52, Faks: 0 212 410 32 16

Baskı

Vatan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Sanayi Mahallesi 1650.Sokak No:2

Doğan Medya Tesisleri

34850 Esenyurt / İSTANBUL

Tel: 0 212 622 19 00

Dağıtım Yaysat A.Ş. Tel: 0 212 622 22 22

Yayın Türü Yerel, süreli, aylık

FİPP üyesidir

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansıya T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. izinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com

DB Abone Hizmetleri Hattı Tel: 0 212 478 0 300,
Faks: 0 212 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
www.doganburda.com
Pazar hariç her gün saat 09.00 - 22.00 arasında hizmet verilmektedir.

2016'YA DAMGA VURACAK PARLAK FİKİRLER

- Belki de son insanlı savaş uçağı: F-35. Kurtarıcı robotlar.
- Tüm savaşları bitirecek bir savaş gemisi.
- Paralel evrenler gerçek olabilir mi?
- Deja vu.
- Sanal gerçeklik gerçeğe dönüşüyor.
- Dron yarışları.
- 3B yazıcılar için geri dönüşümlü plastik.
- 7 haftadan kaçık proje.

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler,
birbirinden ilginç görseller ve videolar,
Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

OCAK SAYISINI SAKIN
KAÇIRMAYIN!

SAYI
OCAK 2016
112548
FİYATI
70
KKTC FİYATI
8.50

PARİS SALDIRISININ
TEK TÜRK TANIGI
FEHİ BOYACIOĞLU
YAZDI

**STAR
WARS**

**HAKKINDA
YAZDILAR VE
ÇİZDİLER**

AHMET SAN
BİGEM KARAYUS
CAN TEMİZ
DOĞU YÜCEL
EGE ÇUBUKCU
ERDEM TATAR
FERMAN AKGÜL
GONCA VUSLATERİ
KUTLUKHAN KUTLU
HELİKE ACAR
ÖZGÜR ÖĞRET
SEDAT KAPANOĞLU
TUNA KİREMITÇİ
YEKTA KOPAN

AYDILGE
BARBAROS DEVECİOĞLU
BÜŞRA KÜÇÜK
CANER ALPER
CANSEL ELÇİN
ÇAĞLAN TEKİL
CETİN CEM YILMAZ
ÇİZENBAYAN
ELİF KEY
EMİR ERSOY
ERCAN MEHMET ERDEM
FERİDUN DÜZAĞAÇ
GENÇ OSMAN YAVAŞ
GÖKTUĞ CANBABA
GÜVEN ERKİN ERKAL
HAKAN BİÇAKCI
İPEK ATCAN
MURAT SARACOĞLU
NEJAT YAVASOĞULLARI
OBEN BUDAK
ÖZGE GÜREL
SADI TIRAK
TURGUT ALP BEKOĞLU
VEDAT ÖZDEMİROĞLU

MEKAN
PLAK
CD
OYUN
DİZİ

The FORCE AWAKENS

İYİ VE KÖTÜ ARASINDAKİ SAVAŞTA YENİ PERDE!

YENİ FİLM HAYRANLARI İKİYE BÖLDÜ: ERDEM TATAR NEDEN SEVDİ? DOĞU YÜCEL NEDEN SEVMEDİ?

BLUE jean DEĞİŞTİ!

ARTIK DAHA BÜYÜK, DAHA OLGUN, DAHA DOLU...

OCAK SAYISI BAYİLERDE

bluejean.com.tr

bluejeanmagazine

bluejeandergi

bluejeanmagazine